

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

รูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

พ.ต.ท.สุวิทย์ แสงมงคล

440001/2560

21 ส.ค. 2560

369566

คู่มือนี้พนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

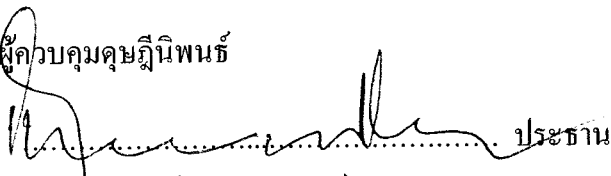
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

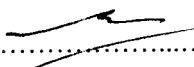
พฤษภาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

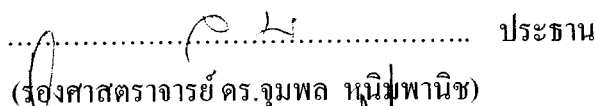
อาจารย์ผู้ควบคุมคุณฐิณีพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าคุณฐิณีพนธ์ ได้พิจารณา
คุณฐิณีพนธ์ของ พ.ต.ท.สุวิทย์ แสวงมงคล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

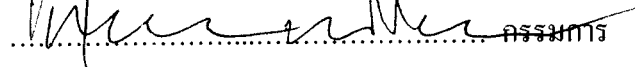
อาจารย์ผู้ควบคุมคุณฐิณีพนธ์

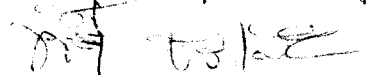
 ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ)


 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กฤษกร ศิริประเสริฐโชค)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

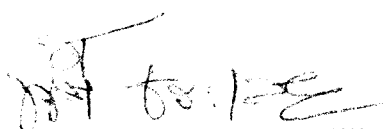
 ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล นิมิตพานิช)

 กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ)

 กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนันย์ ธารเสนา)

 กรรมการ
(อาจารย์ ดร.กฤษกร ศิริประเสริฐโชค)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับคุณฐิณีพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

 คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนันย์ ธารเสนา)

วันที่..... 19 พ.ค. 2559

กิตติกรรมประกาศ

คุณฉันทิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ก็ด้วยความกรุณาจากคณะกรรมการควบคุมคุณฉันทิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าประกอบด้วย ศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ รองศาสตราจารย์ ดร.จุมพล หนิมพานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีธ์ ธรรมเสนา และอาจารย์ ดร.ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตา ส่งเสริมให้ผู้วิจัยทำงานคุณฉันทิพนธ์นี้อย่างสมบูรณ์และมีคุณค่าในเชิงวิชาการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ เป็นอย่างสูงอีกครั้ง ที่กรุณาให้คำแนะนำ อบรม สั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด จนคุณฉันทิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พล.ต.อ.สุวัฒน์ จันทร์อิทธิกุล ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการติดต่อและแนะนำผู้ให้ข้อมูลสำคัญอันเป็นหัวใจสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบคุณ ดร.บุญสม ธรรมาศิริพจน์ และ ดร.ปรีดี ธิลาเศรษฐวงศ์ ที่มีความห่วงใยให้คำปรึกษา แนะนำ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณเปรมฤดี สุขสุเดช ซึ่งเป็นคู่ชีวิตของผู้วิจัย ที่คอยดูแลเอาใจใส่และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของคุณฉันทิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทีแด่บุพการี บวรอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและในปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

พ.ต.ท.สุวิทย์ แสวงมงคล

52810203: สาขาวิชา: รัฐประศาสนศาสตร์; ปร.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)

คำสำคัญ: การป้องกันและปราบปราม/ อาชญากรรมข้ามชาติ/ รูปแบบการบริหาร

พ.ต.ท.สุวิทย์ แสงมงคล: รูปแบบการบริหารงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ADMINISTRATIVE MODEL OF THE ROYAL THAI POLICE IN THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF TRANSNATIONAL CRIMES.)
 คณะกรรมการควบคุมคุณภาพนิพนธ์: จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ, Ph.D., พัทธนีย์ ธารเสนา, Ed.D.
 ฤทธิกร ศิริประเสริฐโชค, Ph.D., 201 หน้า. ปี พ.ศ. 2559.

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อันนำไปสู่ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบที่ควรจะเป็นในอนาคต ให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการศึกษาผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร (Content analysis) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้บริหารระดับสูงและระดับปฏิบัติในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จำนวน 24 คน

ผลการศึกษาพบว่า

1. การกำหนดนโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ แต่เดิมไม่มีแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เริ่มมีแผนนี้ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2553 และยังคงใช้ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน
2. มีการจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานแบบการเป็นทางการ (Formal organization) ที่ครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ต่อมาเมื่อเกิดอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นบ่อยครั้งจึงได้จัดโครงสร้างองค์กรด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่มีลักษณะไม่เป็นทางการ (Informal organization) ขึ้น โดยเฉพาะ เมื่อปี พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน
3. ด้านการปฏิบัติงาน แต่เดิมมีรูปแบบแนวทางเหมือนกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทั่วไป ต่อมา มีการบูรณาการกำลังปฏิบัติในลักษณะข้ามหน่วย เพื่อให้การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ รูปแบบการบริหารงานค่อนข้างสมบูรณ์ควรยึดถือต่อไป ในด้านนโยบาย ควรกำหนดนโยบายให้มีความต่อเนื่องและกำหนดระยะเวลาของแผนงานให้ชัดเจน ควรปรับปรุงระเบียบกฎหมายและข้อบังคับให้กระชับ ด้านโครงสร้างควรปรับให้เหมาะสมกับลักษณะและปริมาณของงาน ด้านการปฏิบัติงานควรฝึกอบรม พัฒนาบุคลากร สร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการทำงาน

52810203: MAJOR: PUBLIC ADMINISTRATION; Ph.D. (PUBLIC ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PREVENTION AND SUPPRESSION/ TRANSNATIONAL CRIMES/

ADMINISTRATIVE MODEL

SUWIT SWANGMONGKOL: ADMINISTRATIVE MODEL OF THE ROYAL THAI POLICE IN THE PREVENTION AND SUPPRESSION OF TRANSNATIONAL CRIMES. ADVISORY COMMITTEE: CHAKRIT NORANITIPADUNGKARN, Ph.D., PACHANEE TARASEINA, Ed.D., RITTHIKORN SIRIPRASERTCHOK, Ph.D. 201 P. 2016.

This research examines the existing model for prevention and suppression of transnational crimes with a view to proposing a future model that is more productive and efficient. In the process, the researcher studied documents on content analysis and in-depth interviews with 24 senior administrators and operational officers attached to units of the Royal Thai Police concerned with the prevention and suppression of transnational crimes.

The study found that:

1. The determination of policy and strategic planning initially did not extend to the prevention and suppression of transnational crimes, which was introduced in 2011 and is still in use today.
2. There was a formal organization of the structure and administration which covered all tasks but it was not until transnational crimes occurred frequently that an informal organization for the prevention and suppression of transnational crimes was established, notably in 2011, and still functions today.
3. Operationally, there was a model for the prevention and suppression of general crimes. Later, operational forces were integrated across units in order to boost efficiency in the prevention and suppression of transnational crimes.

Proposals: The relatively sound administrative model should be kept. The determination of policy should be consistent, with the period of work planned clearly specified. Regulations, laws and rules should be compact. The structure should be adjusted to suit the nature and quantity of the work. Operationally, personnel should be trained and developed, with attention to incentives and moral support.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ปรากฏการณ์ของการเกิดและการขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติ.....	1
วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	5
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา.....	7
ขอบเขตของการศึกษา.....	7
นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ.....	11
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐ.....	21
การปฏิบัติงานในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตำรวจไทย.....	37
การทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
แนวทางการวิจัย.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล.....	65
การตรวจสอบข้อมูล.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	66
การรักษาจริยธรรมในการวิจัย.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การกำหนดนโยบายและการวางแผนในการป้องกันและปราบปราม	
อาชญากรรมข้ามชาติ.....	68
นโยบายและการวางแผนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของรัฐบาลไทย.....	68
นโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรม ข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	72
สรุปประเด็นและปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนเกี่ยวกับ อาชญากรรมข้ามชาติ.....	120
5 การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม	
ข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	122
องค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของประเทศไทยในอดีต.....	122
องค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของประเทศไทยในปัจจุบัน.....	124
การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีต.....	126
การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน.....	128
สรุปประเด็นและปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างในการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	141
6 การปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	143
การปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติในอดีต	145
การปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติในปัจจุบัน.....	146

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สรุปแนวทางในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของ สำนักงานแห่งชาติ.....	148
แนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ.....	149
การศึกษาเฉพาะกรณี.....	151
สรุปปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ในการปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	164
7 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	167
สรุป.....	167
อภิปรายผล.....	172
ข้อเสนอแนะ.....	176
บรรณานุกรม.....	179
ภาคผนวก.....	186
ภาคผนวก ก.....	187
ภาคผนวก ข.....	193
ภาคผนวก ค.....	199
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	201

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
2-1	อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ.....	55
3-1	กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านอาชญากรรมข้ามชาติ.....	64
4-1	นโยบายและแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ.....	114
6-1	ระยะเวลาและเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ.....	150

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัยการศึกษารูปแบบการบริหารงานด้านการป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	6
5-1 แผนภูมิโครงสร้างกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรที่มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทย.....	125
5-2 การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีต.....	127
5-3 การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน.....	129
5-4 แผนภูมิโครงสร้างศูนย์ประสานงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	139

บทที่ 1

บทนำ

คุณฉันทิพนธ์เล่มนี้เป็นการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับตำรวจและอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งถือเป็นกลุ่มอาชญากรรมรูปแบบใหม่ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่และกำลังขยายตัวไปทั่วทุกมุมโลกอยู่ในขณะนี้ ในตอนต้นจะได้อธิบายถึงปรากฏการณ์ของการเกิดและการขยายตัว ความเป็นมาและปัญหาของอาชญากรรมชนิดนี้ ตามด้วยวัตถุประสงค์ ขอบเขต และการระบุประโยชน์ของการวิจัย ที่ควรจะได้รับตามลำดับ

ปรากฏการณ์ของการเกิดและการขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติ

โลกยุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปข้างหน้าอย่างรวดเร็ว ในทุกด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี การคมนาคมและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การติดต่อสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต สามารถติดต่อสื่อสารกันอย่างแพร่หลายทั่วโลกสะดวกรวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายที่มีราคาถูกลง

ในอีกมิติหนึ่งในขณะที่โลกพัฒนาไปข้างหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดังกล่าวได้ถูกนำมาใช้ในทางที่เป็นพิษภัยต่อสังคมด้วยการทำธุรกรรมที่ไม่ชอบธรรม ในสังคมหรือการกระทำที่ผิดกฎหมายซึ่งได้แฝงตัวเข้ามาด้วยอย่างน่าเป็นห่วง นอกจากนี้ยังได้พัฒนาการกระทำที่ผิดกฎหมาย จากการกระทำของบุคคลเป็นคณะบุคคล ในมิติของพื้นที่ ได้ขยายตัวจากท้องถิ่นไปสู่ระดับประเทศ ระดับภูมิภาค ไปจนถึงระดับโลก พฤติกรรมดังกล่าวนี้ เรียกว่า “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” (Transnational organized crime)

ความร้ายแรงของอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นได้สร้างความเสียหายแก่มวลมนุษยชาติ อย่างใหญ่หลวง และนับวันจะเพิ่มความรุนแรงและเพิ่มจำนวนความถี่ของการก่ออาชญากรรมมากขึ้น ตัวอย่างเหตุการณ์ที่สำคัญที่ทำให้ชาวโลกจดจำไว้เป็นประวัติศาสตร์คือ เหตุการณ์ในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ที่สร้างความเสียหายแก่สหรัฐอเมริกาอย่างใหญ่หลวง นอกจากความสูญเสียทางด้านทรัพย์สินจำนวนมากแล้วยังมียอดคนผู้เสียชีวิตจากเหตุการณ์นี้มากกว่า 3,000 คน (9-11-attacks, 2001)

อีกเหตุการณ์หนึ่ง เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2545 ในย่านท่องเที่ยวคูตา (Kuta) บนเกาะบาหลีของประเทศอินโดนีเซีย ทำให้มีผู้เสียชีวิต ทั้งชาวอินโดนีเซียและนักท่องเที่ยว ถึง 202 คน และบาดเจ็บอีก 240 คน

สำหรับประเทศไทยก็เคยมี เหตุการณ์ที่สำคัญเกิดขึ้นเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2537 ได้เกิดเหตุรถบรรทุกหกล้อบรรทุกแก๊สรั่วซึ่งวิ่งอยู่บนถนนวิฑูรย์มุ่งหน้าไปทางสถานทูตอิสราเอล เฉี่ยวชนกับรถจักรยานยนต์ในพื้นที่ สน.ลุมพินี หลังเกิดเหตุฝ่ายผู้ขับรถบรรทุกหลบหนีเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงนำรถบรรทุกหกล้อคันเกิดเหตุไปจอดไว้ที่ สน.ลุมพินี และต่อมาได้มีกลิ่นเหม็นคล้ายมีสัตว์ตายจากรถบรรทุกหกล้อคันดังกล่าว หลังจากตรวจสอบปรากฏว่าพบวัตถุระเบิดที่ประกอบจากปุ๋ยแอมโมเนียในเตตระพหุสมกับน้ำมันดีเซลน้ำหนักประมาณ 1 ตัน และระเบิดซีไฟร์ ขนาด 2 ปอนด์ เป็นตัวจุดระเบิด ซึ่งอำนาจการทำลายล้างของระเบิดในรถบรรทุกมีรัศมีการทำลายล้างถึงสองกิโลเมตร หากการปฏิบัติการของกลุ่มผู้ก่อการร้ายประสบความสำเร็จ จะทำให้เกิดความเสียหายกับกรุงเทพมหานครอย่างหนัก ความเสียหายที่เกิดขึ้นจะสูงกว่าเหตุการณ์ในวันที่ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 ของสหรัฐอเมริกา เสียอีก ซึ่งต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้สืบสวนจับกุมกลุ่มคนร้ายในคดีนี้มาดำเนินคดีได้ (ศาลอาญา, 2539)

เหตุการณ์ล่าสุดเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2558 เวลา 18.55 น. เกิดเหตุระเบิดขึ้นที่บริเวณศาลพระพรหมสี่แยกราชประสงค์ ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ทำให้มีผู้เสียชีวิต 20 คน ผู้บาดเจ็บมากกว่า 129 คน (คณิต จินดาวรรณ, 2558)

เหตุการณ์ต่าง ๆ ข้างต้นนี้เป็นเพียงตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นถึงพิษภัยของอาชญากรรมข้ามชาติที่ไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดความสูญเสียอย่างร้ายแรงทั้งทางด้านชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สินของผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมข้ามชาติแต่ได้ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และความมั่นคง ทั้งในระดับประเทศ และ ความมั่นคงระหว่างประเทศอีกด้วย

หลังยุคสงครามเย็น องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้เข้ามามีบทบาทและแผ่ขยายกว้างขึ้น อีกทั้งยังทวีความรุนแรงขึ้นตามความเบ่งบานของกระแสโลกาภิวัตน์ในช่วงหลังสิ้นสุดยุคสงครามเย็น ในปี ค.ศ.1990 เป็นต้นมา เป็นเหตุให้ทั้งนักวิชาการและองค์กรที่เกี่ยวข้องให้ความสนใจในเรื่องราวของอาชญากรรมข้ามชาติมากขึ้นตามลำดับ ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้ (Tijhuis, 2006)

ปี ค.ศ. 1993 ก๊อดสัน และอัลสัน (Godson and Olson) ได้ตีพิมพ์งานวิจัยของเขา เรื่อง อาชญากรรมระหว่างประเทศ: ภัยคุกคามที่เกิดขึ้นใหม่ต่อความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา (International Organized Crime: Emerging Threat to US Security)

ปี ค.ศ. 1994 จอห์น เคอร์รี่ (John Kerry) วุฒิสมาชิก สหรัฐอเมริกา ได้สรุปความคิดเห็นและทัศนคติของเขาว่า อาชญากรรมข้ามชาติคือคอมมิวนิสต์รูปแบบใหม่ เป็นภัยคุกคามอันใหญ่หลวง (Organized crime is the new communism: The new monolithic threat)

ปี ค.ศ. 1995 ได้มีการก่อตั้งวารสารทางวิชาการ 2 ฉบับ คือ Transnational Organized Crime ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติ และ Trend in Organized Crime ได้นำเสนอว่าอาชญากรรมข้ามชาติเป็นหนึ่งในภัยคุกคามความมั่นคงทั้งในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ

ปี ค.ศ. 1996 ประธานาธิบดี บิล คลินตัน (Bill Clinton) ได้วางยุทธศาสตร์ความมั่นคงของประเทศไปในเรื่องของการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศว่าเป็นปัญหาสำคัญระดับชาติที่สหรัฐอเมริกากำลังเผชิญอยู่

ปี ค.ศ. 2000 องค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้ตระหนักถึงภัยคุกคามขององค์การอาชญากรรมข้ามชาติที่ทวีความรุนแรงขึ้นในสหรัฐอเมริกา และในยุโรป จึงได้จัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ United Nations Convention Against Transnational Organized Crime (UNTOC)

ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กลุ่มสมาชิกประเทศอาเซียน (ASEAN: Association of South East Asian Nations) ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก จำนวน 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย บรูไน เวียดนาม ลาว กัมพูชา และเมียนมาได้ให้ความสำคัญในเรื่องของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2519 ที่ประชุมอาเซียนอย่างเป็นทางการได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการร่วมมือกันระหว่างสมาชิกกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องในการต่อสู้กับอาชญากรรมข้ามชาติ โดยได้มีมติยืนยันในการแถลงการณ์อาเซียน (Declaration of ASEAN Concord) ให้สมาชิกร่วมมือกันอย่างแข็งขันกับองค์การระหว่างประเทศในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การลักลอบค้ายาเสพติด การลักลอบค้าผู้หญิงและเด็ก รวมถึงอาชญากรรมข้ามชาติประเภทอื่น ๆ และในการประชุมอาเซียนทุกครั้งที่ผ่านมาที่ประชุมได้แสดงความห่วงใยต่อปัญหาอาชญากรรมในภูมิภาคมาโดยตลอด ต่อมาเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2540 ในการประชุมผู้นำอาเซียนที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ที่ประชุมได้มีมติให้มีมาตรการที่แน่นอนและเข้มงวด (กึ่งเกียรติ อภยวงศ์, 2546, หน้า 31) ในการต่อสู้กับอาชญากรรมข้ามชาติในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อวันที่ 10-15 เดือนมกราคม 2550 ณ เมือง เซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในอนุสัญญาต่อต้านการก่อการร้ายเป็นการวางมาตรการความร่วมมือระหว่างกันในการต่อต้านการก่อการร้ายและยังได้จัดทำสนธิสัญญาพหุภาคีว่าด้วยความช่วยเหลือทางอาญาซึ่งกันและกันเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับความร่วมมือในการต่อต้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งกำหนดรายละเอียดของโครงการต่าง ๆ ที่ประเทศสมาชิกต้องดำเนินการเพื่อป้องกันปัญหาเหล่านี้อีกด้วย (กระทรวงการต่างประเทศ, 2554)

นอกจากความร่วมมือในกลุ่มประเทศอาเซียนแล้ว ประเทศไทยยังได้ลงนามเป็นประเทศสมาชิกในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) เมื่อ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2543 และมีผลบังคับใช้วันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2546 (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, 2000) โดยมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ร่วมกับหน่วยงานอื่นของรัฐที่รับผิดชอบเกี่ยวกับความมั่นคง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามและอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์คนหนึ่งที่ได้ทำงานเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ และกำลังศึกษาค้นคว้าอยู่ในระดับคุณวุฒิปดก เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ และเป็นเรื่องใหญ่ที่ยังไม่มีการศึกษาค้นคว้าอย่างละเอียดมาก่อน จึงเห็นว่าควรได้จับเรื่องนี้ขึ้นศึกษาอย่างละเอียด ในช่วงเวลาที่เหมาะสมยิ่งนี้

วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย

ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ให้ครอบคลุมรูปแบบการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อรองรับการจัดการกับอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งแบ่งเป็นสามส่วน โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์ ดังนี้

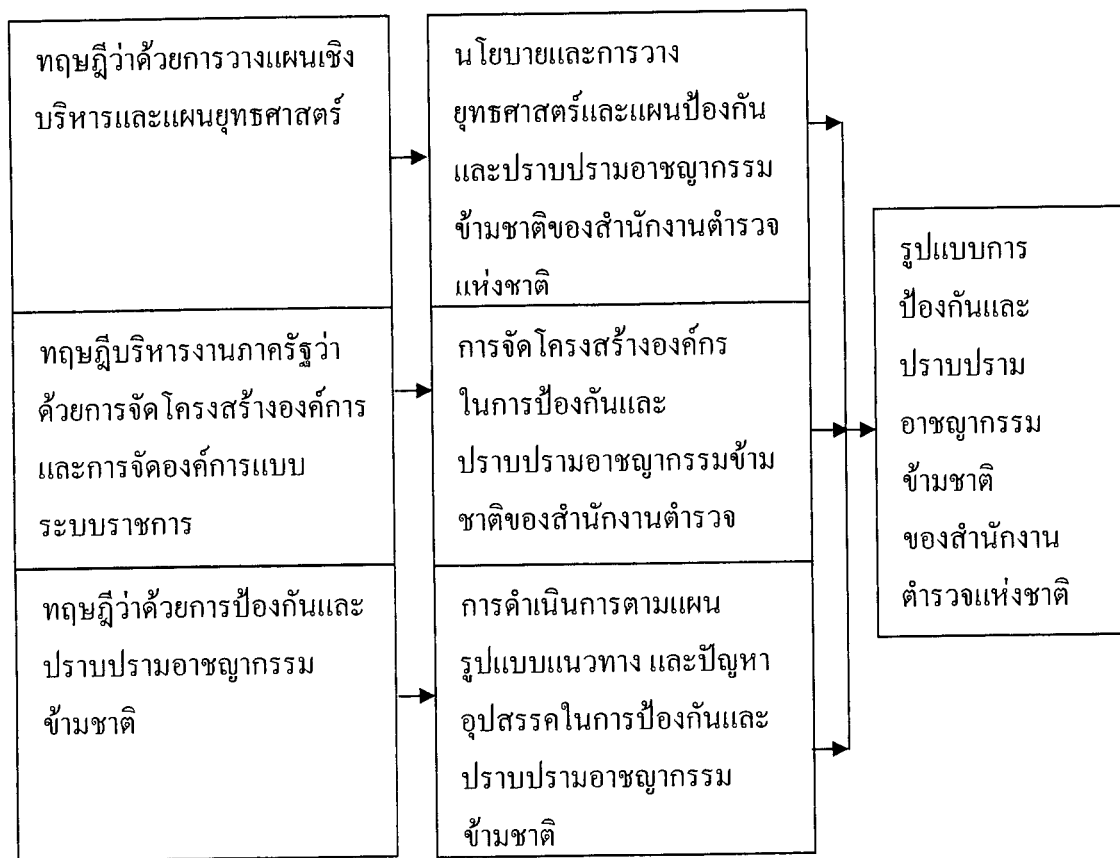
1. เพื่อศึกษาการกำหนดนโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและการ โครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษา กระบวนการและเทคนิคการนำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนผลงานที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนี้
3. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคข้อขัดข้องและแนวทางในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์และรูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อเสนอแนวทางหรือรูปแบบที่ควรจะเป็นในการบริหารงานด้านนี้ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอนาคต ได้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำถามการวิจัย

ปัจจุบันอาชญากรรมข้ามชาติได้ขยายตัวเติบโตเข้ามาในประเทศไทยทั้งชนิดปริมาณและความรุนแรง คำถามคือตำรวจไทยมีความพร้อมที่จะรับมือกับอาชญากรรมข้ามชาติได้ดีเพียงใด มีรูปแบบการบริหารในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่มีความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใด

กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยการบริหารงานของรัฐ (Public administration) ซึ่งประกอบด้วยแนวคิดทางทฤษฎีว่าด้วยการกำหนดนโยบายและการจัดโครงสร้างองค์การ การบริหารงานระบบราชการ การกำหนดมาตรการวางแผนเชิงบริหารการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ และแนวคิดทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติรวมถึงการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะขับเคลื่อนองค์กรของรัฐให้ไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมีดังนี้



ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการศึกษารูปแบบการบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำอธิบายกรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบข้างบนนี้ประกอบด้วย 3 ส่วน คอลัมน์แรกคือทฤษฎีหลักในด้านการบริหารงานภาครัฐ (Public administration) ที่ผู้วิจัย จะยึดเป็นหลักที่ควรจะยึดถือ เพราะเป็นหลักที่นักทฤษฎีทางด้านนี้ในประเทศตะวันตกได้ศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะไว้ว่าเป็นเรื่องที่จะต้องทำ หากต้องการให้การบริหารประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพประกอบด้วย 3 แนวคิดหลัก ๆ คือ

1. แนวคิด ทฤษฎี ว่าด้วยการวางแผนและการวางแผนยุทธศาสตร์
2. แนวคิด ทฤษฎี การบริหารงานภาครัฐว่าด้วยการจัดโครงสร้างองค์การ
3. แนวคิด ทฤษฎี ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

คอลัมน์ที่ 2 เป็นแนวทางการศึกษาที่ผู้วิจัยจะได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลและวิชาการต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความก้าวหน้า ปัญหา และอุปสรรค มี 3 ส่วนเช่นเดียวกับคอลัมน์ที่ 1 คือ

1. นโยบายและการวางยุทธศาสตร์และแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. การจัดโครงสร้างองค์กรในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. การดำเนินงานตามแผน ปัญหา อุปสรรค และรูปแบบ หรือแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คอลัมน์ที่ 3 เป็นการแสดงผลการปฏิบัติงานของตำรวจไทยที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

1. ในระดับชาติ ทำให้ไม่เกิดเสียหายแก่ประเทศชาติ ประชาชนและได้รับความปลอดภัยจากอันตรายที่เกิดจากอาชญากรรมข้ามชาติให้ได้มากที่สุด
2. ในระดับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ นำข้อค้นพบและข้อเสนอ หรือข้อเท็จจริงที่ปรากฏในการศึกษาด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติไปเป็นข้อมูลในการแก้ไขหรือวางแผนต่อไปให้ดีขึ้น
3. เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน จะได้เห็นภาพรวมของการปฏิบัติงานในด้านนี้ ซึ่งจะทำการปฏิบัติงานในส่วนของตนมีประสิทธิภาพและชัดเจนมากขึ้น

ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา จะครอบคลุมตั้งแต่ นโยบาย การจัดโครงสร้างองค์กรและรูปแบบแนวทางในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. ขอบเขตด้านระยะเวลา เริ่มตั้งแต่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นสมาชิกในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) เมื่อ 15 ธันวาคม 2543 จนถึงปัจจุบัน (ธันวาคม 2558)
3. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วยผู้บริหารหรือตัวแทนผู้บริหารระดับสูงจนถึงผู้บริหารระดับปฏิบัติงาน ในหน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติทำงาน

เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติได้แก่ สำนักงานบริหารในสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการตำรวจสันติบาล กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด กองบังคับการปราบปราม กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 2 กองบังคับการตำรวจปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม และกองการต่างประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 24 คน

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ หมายถึง นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

โครงสร้างด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง หน่วยงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ที่ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

การจัดโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หมายถึง หน่วยงานตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการหรือกฎกระทรวง หรือประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดหน่วยงานและเขตอำนาจการรับผิดชอบหรือเขตพื้นที่ในการปกครองของส่วนราชการ รวมถึงคำโครงสร้างตามแผนการป้องกันป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย

ระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง การบริหารงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีองค์ประกอบหลักอยู่ 3 ส่วน (1) การกำหนดนโยบายและแผนงาน (2) การจัด โครงสร้างองค์กร และ (3) การนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่ต้องมีความสัมพันธ์ สอดคล้องกัน

กระบวนการและเทคนิคในการนำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ หมายถึง รูปแบบแนวทางในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งอยู่ภายใต้กฎหมาย นโยบาย ระเบียบและข้อบังคับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

แนวทางหรือรูปแบบของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง เทคนิควิธีการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ภายใต้กรอบของกฎหมาย ตั้งแต่การข่าว การประสานงาน การสืบสวน การค้น การจับ และการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดี

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามนโยบายและแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง ปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ที่เกิดจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การป้องกันอาชญากรรม หมายถึง การกระทำของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเสียหายอันเกิดจากการกระทำของผู้ที่เป็นอาชญากรตามข้อกำหนดของรัฐ

การจัดโครงสร้างการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ หมายถึง การจัดโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตั้งแต่ระดับผู้บริหารสูงสุดลงมาจนถึงระดับปฏิบัติงานการบริหารงาน ครอบคลุมภารกิจของผู้บริหารในการสั่งการ มอบหมายงาน ติดตามงาน และการประเมินผลงานเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

การปฏิบัติการ หมายถึง การปฏิบัติงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ตำรวจ นับตั้งแต่การสืบสวน การค้น การจับกุม การสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดี

การปราบปรามอาชญากรรม หมายถึง การกระทำทั้งหลายที่เกี่ยวกับการเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ ตั้งแต่สืบสวน การค้น การจับ และการสอบสวน

องค์กรอาชญากรรม (Organized crime) หมายถึง คณะบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปรวมตัวกันช่วงระยะเวลาหนึ่งและร่วมกันกระทำการใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำความผิดร้ายแรงและเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อม

ความผิดร้ายแรง หมายถึง ความผิดที่กฎหมายกำหนดโทษจำคุกขั้นสูงตั้งแต่สี่ปีขึ้นไป หรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น

องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational crime organization) หมายถึง องค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิดซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

1. ความผิดนั้นกระทำเขตแดนของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ
2. ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่การเตรียม การวางแผน การสั่งการ การสนับสนุน หรือการควบคุมการกระทำความผิดได้กระทำอีกรัฐหนึ่ง

3. ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรมที่มีการกระทำ
ความผิดมากกว่าหนึ่งรัฐ
4. ความผิดนั้นกระทำในรัฐหนึ่ง แต่ผลของการกระทำที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกรัฐหนึ่ง
การก่อการร้ายข้ามชาติ (Transnational terrorism) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ
กระทำที่เป็นความรุนแรง หรือการกระทำที่เป็นอันตรายต่อชีวิตของมนุษย์ ซึ่งกระทำด้วยความ
ตั้งใจที่จะให้เกิดความกลัว/ หวาดระแวงต่อประชาชน โดยทั่วไป ทั้งนี้การกระทำดังกล่าวยังมีมิติ
ของการกระทำข้ามพรมแดนอีกด้วย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยรูปแบบการบริหารงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของตำรวจไทย ผู้วิจัยจะได้ยึดหลักแนวคิดทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ทฤษฎี คือ (1) แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยอาชญากรรมข้ามชาติ (2) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐและ (3) แนวคิดทฤษฎีว่าด้วยบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตำรวจไทย ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับ หลังจากนั้นในตอนท้ายบท จะได้ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เคยมีหน่วยงานหรือบุคคลได้ทำมาในเรื่องใกล้เคียงกับงานวิจัยนี้

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ

สาระสำคัญที่จะนำเสนอในหัวข้อนี้ประกอบด้วย (1) ความหมาย ขอบเขต และสาระสำคัญ (2) สาเหตุสำคัญของการเกิดอาชญากรรมข้ามชาติ (3) การแก้ไขปัญหา อาชญากรรมข้ามชาติ (4) องค์กรตำรวจสากล ซึ่งจะได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความหมาย ขอบเขต และสาระสำคัญ

คำว่า “องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” (Transnational Crime Organization) ได้ปรากฏขึ้นอย่างเป็นทางการ เมื่อปี ค.ศ. 1974 เมื่อองค์การสหประชาชาติ (United Nations Crime and Criminal Justice Branch) ได้ใช้ความหมายในเชิงอาชญวิทยาของ Mueller (2000) ครอบคลุมกิจกรรม 5 ประการคือ

- (1) ธุรกิจอาชญากรรม องค์กร อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และการคอร์รัปชัน
- (2) เป็นการกระทำความผิดที่ใช้ทักษะสูง และมีความสามารถมากกว่าอาชญากรรมในรูปแบบทั่วไป
- (3) อาชญากรรมมักมีความเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ และยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้ายาเสพติด

(4) เป็นการก่อความรุนแรงข้ามชาติ และมีผลกระทบในทางระหว่างประเทศ และ

(5) อาชญากรที่มักจะต้องเคลื่อนย้าย หลบหนีจากการติดตามจับกุม และศัตรู

ต่อมา ในปี ค.ศ. 1995 องค์การสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายของ อาชญากรรมข้ามชาติว่า เป็นการกระทำความผิดที่มีความเกี่ยวข้องกับประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ (ตั้งแต่เริ่มต้น) คำนิยามนี้ถูกกำหนดขึ้นเพื่อดำเนินการกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ โดยคำนึงถึงเขตอำนาจศาล

และกลไกตลอดจนโครงการต่าง ๆ และสนธิสัญญาขององค์การสหประชาชาติ (United Nations, 1995)

ในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติกำหนดคำนิยามและความหมายของคำว่า “องค์การอาชญากรรม” หมายความว่า กลุ่มบุคคลที่มีการจัดโครงสร้างแต่สามคนขึ้นไปโดยรวมกลุ่มกันในระยะเวลาหนึ่งและร่วมมือกันเพื่อการก่ออาชญากรรมร้ายแรง ตั้งแต่หนึ่งฐานความผิดขึ้นไปในประเภทที่ระบุไว้ในสัญญาฉบับนี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงินหรือวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อม” (United Nations, 2000)

สำหรับความหมายของอาชญากรรมข้ามชาติ ในข้อ 3 ของอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งว่าด้วยขอบเขตการใช้บังคับน่าจะเป็นความหมายที่ชัดเจนที่สุดความในส่วนนี้เขียนขึ้นเพื่อกำหนดให้ใช้อนุสัญญานี้ในการสอบสวนและการฟ้องร้องดำเนินคดีต่ออาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรมซึ่งอยู่ในข้อ 2 ย่อยของส่วนนี้ กำหนดว่าลักษณะความผิดต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ หาก

- (1) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ
- (2) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่งแต่ส่วนสำคัญของการเตรียมการวางแผน การสั่งการ หรือการควบคุม ได้กระทำในอีกประเทศหนึ่ง
- (3) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่งแต่เกี่ยวข้องับองค์การอาชญากรรมซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำความผิดทางอาญาในอาณาเขตของประเทศมากกว่าหนึ่งประเทศ หรือ
- (4) ความผิดนั้นกระทำลงในประเทศหนึ่งแต่มีผลกระทำที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกประเทศหนึ่ง (United Nations, 2000)

ในส่วนของประเทศไทยได้มีการให้ความหมายอาชญากรรมข้ามชาติไว้ ดังนี้

1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้กำหนดความหมายของ “อาชญากรรมข้ามชาติ” (ตามหนังสือที่ 0003.24/7505 ลงวันที่ 18 สิงหาคม 2542) ไว้ (ก่อนที่จะมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556) ว่า อาชญากรรมข้ามชาติ คือ การกระทำที่มีประเทศที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยสองประเทศ ถือว่าเป็นความผิดทางอาญาและกำหนดโทษไว้ กระทำร่วมกันโดยกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปในรูปแบบขององค์กร มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสวงหาอำนาจและผลประโยชน์ร่วมกันโดยมีการเตรียม การพยายาม และลงมือกระทำ ความผิดต่อเนื่องกันจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่งหรือหลายประเทศ (วัชรพล ประสารราชกิจ, 2543, หน้า 60)

2. พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มาตรา 3 ได้บัญญัติความหมายขององค์การอาชญากรรมข้ามชาติไว้ว่า

“องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปที่รวมตัวกันช่วงระยะเวลาหนึ่งและร่วมกันกระทำการใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำความผิดร้ายแรงและเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม

“องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” หมายความว่า องค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิดซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ความผิดที่กระทำในเขตแดนของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ
- (2) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่การเตรียม การวางแผน การสั่งการ การสนับสนุนหรือการควบคุมการกระทำความผิดได้กระทำในอีกรัฐหนึ่ง
- (3) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิดมากกว่ารัฐหนึ่ง
- (4) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่ผลของการกระทำที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกรัฐหนึ่ง

“ความผิดร้ายแรง” หมายความว่า ความผิดอาญาที่กฎหมายกำหนดโทษจำคุกขั้นสูงตั้งแต่สี่ปีขึ้นไปหรือโทษที่สถานหนักกว่านั้น

สำหรับความหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่หน่วยงานต่าง ๆ ของไทยจะต้องยึดถือร่วมกันในด้านของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติจะต้องยึดถือตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งมีความหมายสอดคล้องกับอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ แต่ก็ไม่ได้มีความหมายเหมือนกันเสียทุกประการ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความแตกต่างและขอบเขตของการใช้บังคับกฎหมาย (พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ, 2556)

1. สาเหตุสำคัญของการเกิดอาชญากรรมข้ามชาติ

อาชญากรรมข้ามชาติได้เผยโฉมชัดเจนเด่นชัดขึ้นหลังจากสิ้นสุดยุคสงครามเย็น และได้สร้างความเสียหายให้แก่มวลมนุษยชาติอย่างใหญ่หลวง ซึ่งสาเหตุสำคัญของการเกิดอาชญากรรมข้ามชาติที่ทำให้หลาย ๆ ประเทศต้องตกเป็นเหยื่อของอาชญากรรมข้ามชาติ ที่ มารีน (Marine, 1999, pp. 25-26) ได้รวบรวมไว้ มีดังนี้

1. การค้าขายระหว่างประเทศ มีมากขึ้น ผลประโยชน์ที่ถูกต้องตามกฎหมายมีมากขึ้น ขณะเดียวกันก็เกิดช่องทางสำหรับพวกอาชญากรที่จะแสวงหาผลประโยชน์จากการค้าและธุรกิจที่ผิดกฎหมายตามมาด้วย
2. อุปสรรคทางด้านศุลกากรและระเบียบในด้านการเดินทางและการทำธุรกรรมระหว่าง

ประเทศอ่อนคลายลง ส่งผลให้อาชญากรเข้าเกี่ยวข้องกับกรลักลอบยาเสพติดและของต้องห้ามอื่นๆ

1. การขนส่งทางอากาศที่มีการเชื่อมโยงกัน ความสะดวกในการเข้าเมือง การทำวีซ่าในหลาย ๆ ประเทศที่ส่งเสริมผลประโยชน์ตามกฎหมาย ได้เปิดโอกาสให้เกิดการกระทำผิด และการเคลื่อนตัวของพวกอาชญากรเพื่อข้ามแดนเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ
2. ความก้าวหน้าในการติดต่อทางไกล และระบบข้อมูลที่ใช้ในการค้าขายตามกฎหมายระหว่างประเทศสามารถใช้เป็นเครือข่ายของอาชญากรรมเพื่อติดต่อในหมู่ของพวกตน และยังทำธุรกิจผิดกฎหมายได้อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการฟอกเงิน
3. อาชญากรระหว่างประเทศมีความทันสมัยในการปฏิบัติการมากกว่าเดิม ใช้เทคนิคเทคโนโลยี สมัยใหม่ ในการทำธุรกิจผิดกฎหมาย และคอยขัดขวางความพยายามบังคับใช้กฎหมายได้อีกด้วย
4. การเสพยาเสพติดที่ผิดกฎหมายได้เพิ่มมากขึ้น ในบางประเทศก่อให้เกิดปัญหาการค้ายาเสพติดผิดกฎหมายมากขึ้น
5. การล่มสลายของสหภาพโซเวียตในปี ค.ศ. 1991 ก่อให้เกิดองค์การอาชญากรรมมากขึ้น และองค์การดังกล่าวนี้ได้ประกอบกิจการที่สำคัญ ๆ จำนวนมาก มีผลกระทบต่อชุมชนในยุโรป และประเทศสหรัฐอเมริกา
6. รัฐบาลใหม่ ๆ ที่เกิดจากการเสื่อมสลายของสหภาพโซเวียต ก่อความก้าวหน้าหลายอย่าง แต่ไม่มีเวลาพอที่จะพัฒนาและนำกฎหมาย ระเบียบ และหลักปฏิบัติทางธุรกิจมาแก้ปัญหาการประกอบอาชญากรรม และการคอร์รัปชันที่เกิดจากการกระทำขององค์การอาชญากรรม

2. การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในระดับประเทศ

จากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นนั้น ได้มีการจัดการแก้ไขปัญหาที่หลากหลาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม จารีตประเพณี ระเบียบกฎหมาย ฯลฯ ของแต่ละในประเทศสำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีศักยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและมีขีดความสามารถสูงในด้านมั่นคงทั้งภายในและภายนอกประเทศมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติดังนี้

1. ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตรวจสอบความเคลื่อนไหว (Electronic surveillance) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ทำหน้าที่ดักฟัง หรือติดตามการติดต่อสื่อสาร ได้ผลดีมาก มีประโยชน์ต่อการบังคับกฎหมาย (Singh, 2002, p. 585) เครื่องมือนี้จะช่วยให้ฝ่ายบังคับใช้กฎหมายล่วงรู้ถึงแผนการของผู้ร่วมคิดที่จะประกอบอาชญากรรมก่อนการกระทำผิด สามารถยับยั้งอาชญากรรมประเภทรุนแรงได้ (Ohr, 2001, p. 47)

2. การใช้สายลับเข้าไปร่วมเป็นสมาชิกในองค์การอาชญากรรม (Undercover Operations) คือการเข้าไปแทรกซึม อาจจะใช้ระยะเวลาเพียงสั้น ๆ หรือระยะยาว การแทรกซึม อาจเกี่ยวข้องกับเฉพาะการซื้อของผิดกฎหมาย เช่นยาเสพติด ของที่ลักมา อาวุธที่ลักมา หรืออาจจะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในทางธุรกิจ และพวกอาชญากรนัดประชุม ถกปัญหาการทำธุรกิจกัน ทำให้สามารถล่วงรู้แผนที่แท้จริงในการประกอบอาชญากรรมได้ (Ohr, 2001, p. 48)

3. การใช้ผู้ให้ข้อมูลในทางลับ (Informants) ผู้ให้ข้อมูลในทางลับเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนของฝ่ายบังคับใช้กฎหมาย ข้อมูลที่ได้มาอาจจะต้องแลกเปลี่ยนด้วยเงินหรือการปฏิบัติอย่างกรุณาต่อผู้ให้ข้อมูลหากผู้ให้ข้อมูลมีส่วนร่วมในการกระทำผิด ผู้ให้ข้อมูลลับมักจะให้ข้อมูลที่ฝ่ายบังคับใช้กฎหมายสามารถนำไปเป็นพยานหลักฐานต่อศาลได้ อย่างไรก็ตามเป็นการเสี่ยงอยู่เหมือนกันที่จะใช้ผู้ให้ข้อมูลลับเพราะบางที่ผู้ให้ข้อมูลลับไม่เปิดเผยการประกอบกิจกรรมทุกประเด็นของเรื่อง หรือบางที่ผู้ให้ข้อมูลลับอาจจะเกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรมด้วยฝ่ายบังคับใช้กฎหมายจึงต้องตรวจสอบกิจกรรมของผู้ให้ข้อมูลลับอย่างใกล้ชิดเพื่อทำให้เกิดอันตรายน้อยที่สุด (Ohr, 2001, pp. 49-50)

4. การจัดหน่วยพิฆาตองค์การอาชญากรรม (Organized crime strike force units) หน่วยงานนี้เป็นหน่วยงานพิเศษที่กระทรวงยุติธรรม ได้จัดตั้งขึ้น ทำหน้าที่ตรวจสอบองค์การอาชญากรรมที่มีสัญชาติต่าง ๆ ทั้งที่เป็นชาวอเมริกัน ชาวต่างชาติ เช่น รัสเซีย และชาติต่าง ๆ ในเอเชีย มีหน่วยงานย่อยกระจายไปตามเมืองใหญ่ ๆ ทั่วทั้งสหรัฐอเมริกา รวม 24 แห่ง เท่ากับจำนวนที่ตั้งขององค์การอาชญากรรมที่เรียกว่า แอลซีเอ็น (LCN: La Cosa Nostra) หรือ มาเฟียอเมริกันนั่นเอง (Ohr, 2001, pp. 52-53)

5. ระบบคุ้มกันพยาน (Immunity system) เป็นเครื่องมือที่พนักงานอัยการนำมาใช้ในคดีที่เกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรม โดยให้พยานสารภาพผิดและให้สัญญาว่าจะไม่เอาโทษจากการกระทำผิด คือกันผู้กระทำผิดไว้เป็นพยานนั่นเองและทำให้การของพยานก็จะใช้เป็นพยานหลักฐานในการลงโทษผู้กระทำผิดที่ร้ายแรงต่อไป (Ohr, 2001, pp. 53-54)

6. โครงการคุ้มครองพยาน (Witness protection programs) องค์การอาชญากรรมมักจะใช้ความรุนแรงแก่ผู้ที่แจ้งเบาะแสให้แก่เจ้าหน้าที่ การที่พวกอาชญากรข่มขู่พยานถือเป็นอุปสรรคสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินคดี โครงการปกป้องพยานจะทำให้พยานสามารถให้ข้อมูลหลักฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินคดีได้ เมื่อเข้าสู่โครงการนี้แล้ว พยานและครอบครัวจะได้รับการเปลี่ยนชื่อเสียใหม่ ให้มีที่อยู่ใหม่ที่ปลอดภัย ได้รับความช่วยเหลือทางการเงิน และมีงานทำที่มั่นคง (Ohr, 2001, p. 55)

7. การริบทรัพย์สิน (Forfeiture) การริบทรัพย์สินถือเป็นการลงโทษทางอาญาที่นำมาใช้

ในหลาย ๆ ความผิด การริบทรัพย์สินเป็นการสั่งให้ริบเฉพาะทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำความผิด และทรัพย์สินนั้นอาจจะเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ก็ได้ ตัวอย่าง เช่น ถ้าหากจำเลยใช้รถหรือบ้านเป็นที่ขายยาเสพติด รถหรือบ้านก็สามารถถูกริบได้ (Ohr, 2001, pp. 55-56)

8. กฎหมายฟอกเงิน (Money laundering laws) ตามกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้นการฟอกเงินจะเป็นอาชญากรรมก็ต่อเมื่อ การกระทำธุรกรรมทางการเงินเกิดจากการกระทำที่ผิดกฎหมาย กฎหมายฟอกเงินมิได้ใช้เฉพาะการกระทำความผิดของพวกองค์กรอาชญากรรมเท่านั้น แต่อาชญากรรมอื่น ๆ ก็ต้องถูกลงโทษด้วยเหมือนกัน กฎหมายการฟอกเงินควบคู่กับการริบทรัพย์สินถือเป็นอุปกรณ์สำคัญในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ (Ohr, 2001, pp. 56-57)

7. การลงโทษ (Sentences) การลงโทษในประเทศสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับอาชญากรรมประเภทอุกฉกรรจ์นั้นจะมีเกณฑ์ในการลงโทษไว้ชัดเจน หลักสำคัญของเกณฑ์ที่ว่าความผิดร้ายแรงต้องได้รับการลงโทษรุนแรง นอกจากความรุนแรงในการลงโทษแล้ว ความแน่นอนในการลงโทษก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ยึดถือกันในประเทศสหรัฐอเมริกา (Ohr, 2001, p. 52)

การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติระดับระหว่างประเทศ

การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในระดับระหว่างประเทศนั้น มาตรการที่สำคัญ ๆ ที่นานาชาตินำมาใช้ร่วมกันมีดังต่อไปนี้ (Ohr, 2001, pp. 57-60)

1. การส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition) เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะให้ได้ตัวอาชญากรที่หนีไปยังรัฐหนึ่งคือ การร้องขอให้เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นส่งตัวกลับเข้ามายังบ้านเกิดเพื่อการดำเนินคดี การกระทำเช่นนี้คือการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั่นเอง สิ่งจำเป็นของการส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็คือ ต้องมีกฎหมายเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้เป็นฐานรองรับและผู้ปฏิบัติจะต้องเข้าใจอย่างชัดเจนว่าจะนำกฎหมายดังกล่าวไปใช้ให้เกิดผลได้อย่างไร (Joutsen, 2002, p. 364)

การส่งผู้ร้ายข้ามแดนมีเงื่อนไขร่วมกันอยู่ 4 ประการ ดังนี้

ประการแรก เป็นเรื่องของกระทำความผิด มีสาระสำคัญคือการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต้องมีข้อกำหนดไว้ในกฎหมายของประเทศที่ถูกร้องขอ และประเทศที่ร้องขอว่าต้องมีการกระทำความผิดหรืออาชญากรรมเกิดขึ้นและเป็นความผิดที่จะต้องถูกลงโทษ

ประการที่สอง ประเทศที่ร้องขอจะต้องไม่พิจารณาโทษผู้ต้องสงสัยสำหรับความผิดที่ไม่ได้อ้างไว้ในคำร้องขอ

ประการที่สาม การส่งผู้ร้ายข้ามแดนจะได้รับการปฏิเสธถ้าหากบุคคลที่ถูกร้องขอได้ถูกฟ้องคดีในประเทศที่ถูกร้องขอในความผิดตามฐานของความต้องการให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดน ไม่ว่าจะการฟ้องคดีจะจบลงด้วยการตัดสินว่ามีความผิด หรือการปล่อยตัวผู้กระทำความผิดก็ตาม

ประการที่สี่ มีข้อกำหนดไว้ว่าผู้ต้องสงสัยที่กระทำความผิดทางการเมืองไม่ควรจะให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพราะอาจจะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากประเทศที่ร้องขอ (Joutsen, 2002, pp. 366-375)

2. การช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย (Mutual legal assistance) การช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย สามารถทำได้ในเรื่องการสืบสวนสอบสวน การแสวงหาข้อเท็จจริง การฟ้องคดี การริบทรัพย์สินและการดำเนินการเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับคดีอาญา (Sittipong, 2002, p. 604)

ตามที่ปฏิบัติกันอยู่นั้นการช่วยเหลือทางด้านกฎหมายจะเป็นไปตามสัญญาแบบทวิภาคีหรือพหุภาคี หลักสำคัญในการช่วยเหลือทางกฎหมายมีอยู่ว่า การช่วยเหลือใด ๆ จะต้องไม่เป็นสิ่งที่ตรงกันข้ามกับกฎหมายของประเทศที่ถูกร้องขอ (Joutsen, 2002, p. 380)

องค์การตำรวจสากล

องค์การตำรวจสากล (International Criminal Police Organization – INTERPOL) เป็นองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับการกระทำผิดทางอาญา มีบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายระหว่างประเทศ เพื่อให้การดำเนินการป้องกันปราบปรามผู้กระทำความผิดอาญาทั้งในและนอกประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเสริมสร้างและสนับสนุนความร่วมมืออย่างสูงสุด ระหว่างหน่วยงานตำรวจภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมายที่ได้บัญญัติไว้ในแต่ละประเทศ และภายใต้ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนาสถาบันที่จะมีส่วนดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญาแต่ องค์การตำรวจสากลจะไม่เข้าไปแทรกแซงหรือยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมของประเทศใด ๆ ที่มีลักษณะเป็นการเมือง การทหาร ศาสนาหรือปัญหาเชื้อชาติของประเทศนั้น ๆ องค์การตำรวจสากลก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2457 ในการประชุมสมัชชาระหว่างประเทศครั้งที่ 1 (The First International Criminal Police Congress) ระหว่างวันที่ 14-18 เมษายน 2457 โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมายและเจ้าหน้าที่ตำรวจจาก 14 ประเทศและอาณานิคม ได้ร่วมกันศึกษาถึงความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสำนักงานทะเบียนประวัติอาชญากรและวิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันต่อมาในปี พ.ศ. 2466 ได้มีการประชุมสมัชชาตำรวจระหว่างประเทศ ครั้งที่ 2 ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ที่ประชุมได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการตำรวจระหว่างประเทศ (International Criminal Police Commission – I.C.P.C) มีสำนักงานอยู่ที่ กรุงเวียนนา ต่อมาคณะกรรมการชุดนี้ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น International Criminal Police Organization (I.C.P.O) จากนั้นสำนักงานใหญ่องค์การตำรวจสากล ได้ย้ายมาอยู่ที่เมืองแซงครุส ซึ่งอยู่นอกกรุงปารีส และต่อมาในวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2532 ได้ย้ายมาอยู่ที่เมืองลียง (Lyons) ประเทศฝรั่งเศสมาจนถึงปัจจุบัน (กันยายน 2556) มีสมาชิกทั้งหมด 188 ประเทศ (ก้องเกียรติ อภัยวงศ์, 2546)

ประเทศไทยได้เข้าเป็นสมาชิกตำรวจสากลเมื่อปี พ.ศ. 2494 เป็นสมาชิกลำดับที่ 135 และได้จัดตั้งสำนักงานกลางแห่งชาติขึ้นที่กองการต่างประเทศ กรมตำรวจในปี 2499 เป็นหน่วยประสานความร่วมมือกับนานาประเทศและองค์การตำรวจสากลในทางอาชญากรรมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และวิทยาการเทคนิควิธีในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (พงศธร บุญอารีย์, 2540, หน้า 205)

โครงสร้างและการบริหารงานขององค์การตำรวจสากล

องค์การตำรวจสากลประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารเป็น (Executive committee) เป็น คณะบริหารสูงสุดประกอบด้วยสมาชิก จำนวน 13 คน ที่ได้รับเลือกจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่ โดยการประชุมสมัชชาใหญ่ (General assembly) ประกอบด้วยผู้แทนซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลของสมาชิกประเทศ โดยปกติจะมีการประชุมปีละครั้งการพิจารณาติและข้อเสนอแนะของที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ใช้วิธีลงคะแนนด้วยเสียงส่วนใหญ่ โดยสมาชิกแต่ละประเทศมี 1 เสียงเท่ากัน ส่วนคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยประธานองค์การตำรวจสากล ซึ่งได้รับการเลือกตั้งและมีวาระการดำรงตำแหน่ง 4 ปี มีรองประธานองค์การตำรวจสากล 3 คน และกรรมการตำรวจสากลอีก 9 คน ซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากตัวแทนประเทศในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก คณะกรรมการบริหารปกติจะมีการประชุมปีละ 3 ครั้ง ภารกิจหลักคือติดตามตรวจสอบผลงานตามมติที่ประชุมสมัชชาใหญ่ พิจารณานุมัติกิจกรรม และวงเงินงบประมาณเสนอที่ประชุมสมัชชาใหญ่ ตลอดจนกำกับดูแลการบริหารจัดการของสำนักงานเลขาธิการ สำนักงานเลขาธิการ (General secretariat) ซึ่งมีเลขาธิการ มาจากการแต่งตั้งจากที่ประชุมสมัชชาใหญ่ มีวาระครั้งละ 5 ปี เป็นผู้บริหารสูงสุด และมีเจ้าหน้าที่ด้านการบริหารและทางเทคนิคจากประเทศต่าง ๆ ประมาณ 300 คน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มาจากรัฐบาลของประเทศสมาชิก และบางส่วนก็เป็นผู้เชี่ยวชาญที่ทางองค์การจ้างเข้ามาเพื่อปฏิบัติงานในองค์การ มีหน้าที่ในการกำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมของสมัชชาใหญ่ และแนวนโยบายของคณะกรรมการบริหารตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการติดต่อกับประเทศภาคีสมาชิกทั่วโลกผ่านทางสำนักงานกลางแห่งชาติ (National Central Bureau-NCB) ของแต่ละประเทศ

สำนักงานเลขาธิการองค์การตำรวจสากล ประกอบด้วย ประกอบด้วยสำนักผู้บริหารและสำนักต่าง ๆ ดังนี้

1. สำนักบริหารงานทั่วไป (General administration division)
2. สำนักงานประสานงานและข้อมูลอาชญากรรม (Liaison and criminal intelligence division) ประกอบด้วย 6 ฝ่าย คือ

2.1 ฝ่ายประสานงานภาคพื้นยุโรป (European Liaison Bureau)

- 2.2 ฝ่ายประสานงานภูมิภาค (Regional co-ordination bureau)
- 2.3 ฝ่ายอาชญากรรมที่ 1 รับผิดชอบคดีอาชญากรรมเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน
องค์กรอาชญากรรมและการก่อการร้ายสากล
- 2.4 ฝ่ายอาชญากรรมที่ 2 รับผิดชอบคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและการเงิน,
ปลอมแปลงเงินตรา หนังสือเดินทาง ตลอดจนทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำผิด
- 2.5 ฝ่ายอาชญากรรมที่ 3 รับผิดชอบคดีการค้ายาเสพติด
- 2.6 ฝ่ายอาชญากรรมที่ 4 รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลอาชญากรรม (Criminal
intelligence)
3. สำนักงานกฎหมาย (Legal affairs division)
4. สำนักงานสนับสนุนทางวิชาการ (Technical support network) (ก้องเกียรติ อภัยวงศ์,
2546 หน้า 26-28)

กลไกลดความร่วมมือขององค์กรตำรวจสากล

องค์กรตำรวจสากล มีเครื่องมือและกระบวนการดำเนินการดำเนินการต่อต้านองค์กร
อาชญากรรมข้ามชาติ ดังนี้

1. เครือข่ายโทรคมนาคม (Telecommunications network) เพื่อให้สมาชิกประเทศได้รับ
ข้อมูลข่าวสารด้านอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องระหว่างสมาชิกด้วยกันด้วยความรวดเร็ว ปลอดภัย
น่าเชื่อถือ โดยมีการติดตั้งระบบการจัดการรับ-ส่ง ข้อมูลระหว่างประเทศตามคำแนะนำของ
คณะกรรมการที่ปรึกษาระหว่างประเทศด้านวิทยุโทรเลขและโทรศัพท์ (International Telegraph and
Telephone Consultative Committee-CCITT) โดยมีระบบฐานข้อมูล ที่เรียกว่า ระบบ x-400 เป็น
เครือข่ายหลักที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้ในการติดต่อสื่อสารกับประเทศสมาชิกตำรวจสากลทั่ว
โลกด้วยระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ ผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) ทั้งเรื่องเกี่ยวกับงาน
คดีและงานทั่วไป เช่นการแจ้งข่าวสาร การจัดการประชุมระหว่างสมาชิกประเทศ มีศักยภาพ
สามารถรับ-ส่ง ข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิก สามารถรับ-ส่งข้อความกราฟ ตารางและรูปภาพ
(ธนบัตรปลอม, ลายพิมพ์มือ, รูปถ่าย) โดยการรับ-ส่งข้อมูลระบบ x-400 ดังกล่าว มีการป้องกันการ
ล่วงรู้จากบุคคล หรือหน่วยงานที่ไม่เกี่ยวข้อง (Encryption) โดยติดตั้งอยู่ที่สำนักงานกลางแห่งชาติ
ของประเทศสมาชิก มีสถานีภูมิภาค (Regional station) จำนวน 7 สถานี ทำหน้าที่สนับสนุน
การรับ-ส่งข้อมูล โดยประเทศสมาชิกสามารถติดต่อตนเองได้โดยตรงในภูมิภาคนั้น และสามารถ
ติดต่อผ่านสถานีภูมิภาคในกรณีที่ต้องการติดต่อกับประเทศในภูมิภาคอื่นหรือติดต่อกับสำนักงาน
เลขาธิการ สำหรับประเทศไทยอยู่ในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งมีสถานีภูมิภาคตำรวจสากลอยู่ที่ กรุงโตเกียว
ประเทศญี่ปุ่น

2. ระบบการแจ้งเวียนข้อมูลระหว่างประเทศไปยังประเทศสมาชิก ได้แก่ คำนิหารูปพรรณคนร้าย (International notice) ข้อมูลที่เกี่ยวกับทรัพย์สินที่ถูกโจรกรรม ข้อมูลเกี่ยวกับแผนประทุษกรรมของคนร้าย (Modus operand) เป็นต้น

การแจ้งข้อมูลคำนิหารูปพรรณคนร้าย แบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ

- ก. หมายเขียว (Green notice) แจ้งถึงบุคคลที่เคยกระทำผิดมาแล้วและมีสันดานเป็นผู้ร้ายอันมีพฤติการณ์เป็นที่ไม่น่าไว้วางใจ
- ข. หมายน้ำเงิน (Blue notice) ขอรบารบร็องรอยของพฤติการณ์ของบุคคล
- ค. หมายดำ (Black notice) แจ้งรูปพรรณศพไม่ทราบชื่อ เพื่อขอรบารบว่าเป็นใครประวัติอย่างไร
- ง. หมายแดง (Red notice) ขอให้จับบุคคลตามที่ได้ระบุเพื่อจะได้ดำเนินการตามวิธีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อไป

จ. หมายเหลือง (Yellow notice) แจ้งรูปพรรณคนหายเพื่อขอให้สืบหาติดตาม

3. การจัดการฝึกอบรม และประชุมสัมมนาหัวข้ออาชญากรรมต่าง ๆ สำนักงานเลขาธิการตำรวจสากล มีการดำเนินการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ทางเทคนิคที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้และศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องของประเทศสมาชิกให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังจัดการประชุมสัมมนาทั้งที่สำนักงานเลขาธิการตำรวจสากล และที่อื่น ในเรื่องอาชญากรรมที่สำคัญ เช่น องค์กรอาชญากรรม ทรัพย์สินที่ได้จากการกระทำผิด และการก่อการร้ายสากล เป็นต้น

4. สำนักงานเลขาธิการองค์การตำรวจสากล เป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมเอกสารอ้างอิง บทความที่เกี่ยวข้องกับกิจการของตำรวจตลอดจนเอกสารข้อมูลเทคโนโลยีด้านต่างๆ ของงานกิจการตำรวจ จัดทำสถิติอาชญากรรมระหว่างประเทศประจำปี นอกจากนี้ ยังมี การจัดทำวารสารตำรวจสากล (International criminal police review) ปีละ 6 ฉบับ เพื่อให้ประเทศสมาชิกรับทราบข้อมูลข่าวสาร ในเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ (ก้องเกียรติ อภัยวงศ์, 2546, หน้า 28-30)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐ

การที่รัฐมีหน่วยงานรับผิดชอบในกิจกรรมส่วนรวมของรัฐเพื่อให้การดำเนินกิจกรรมสำเร็จลุล่วงตามเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของดินแดนหรือรัฐนั้น ๆ

การจัดดำเนินกิจกรรมดังกล่าวของรัฐประกอบด้วยหลายหน่วยงานที่จะต้องแบ่งงานกันทำและเมื่อรวมผลรับผลงานของทุกคนเข้าด้วยกันจะได้ผลรวมตามเจตนารมณ์หรือตามเป้าหมายของการบริหาร

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานของรัฐที่มีขนาดใหญ่ ในการดำเนินการขับเคลื่อนองค์การให้บรรลุเป้าหมายไปตามนโยบายที่ผู้บริหารกำหนดไว้ มีความจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการตามหลักวิชาการ

ความหมายขอบเขตและกระบวนการบริหารงานภาครัฐ

การบริหารงานภาครัฐ คือ

1. เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยภาครัฐรวมทั้งองค์การอื่นที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ ในทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับประเทศ ระดับภูมิภาค หรือระดับท้องถิ่น
2. เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อสาธารณประโยชน์ประชาชนส่วนใหญ่
3. เป็นกิจกรรมที่มีความแตกต่างจากการบริหารงานภาคเอกชนในส่วนสำคัญคือ ไม่มุ่งไปที่ผลกำไร แต่มุ่งไปที่ความพึงพอใจของผู้รับบริการ
4. เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ขอบเขตของการบริหารงานภาครัฐ

การบริหารงานภาครัฐมีประวัติศาสตร์และความเป็นมายาวนานพอ ๆ กับการมีแนวคิดในเรื่องของการปกครอง และการเกิดขึ้นของอารยธรรม (Gladden, 1972, p. 1)

ในศตวรรษที่ 19 ระหว่างปี 1900-1920 และได้มีการนำแนวคิดทฤษฎีการบริหารงานภาครัฐไปใช้ในประเทศตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ จนถึงปลายศตวรรษที่ 20 โดยเรียกว่าแนวคิดทฤษฎีการบริหารงานภาครัฐแบบดั้งเดิมหรือแบบประเพณีนิยม ซึ่งเป็นแนวทางหรือทฤษฎีที่มีอายุยืนยาวและประสบความสำเร็จสูงสุดในการบริหารจัดการภาครัฐในปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาจากการบริหารงานภาครัฐแบบประเพณีนิยม มาเป็นการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New public administration) นับตั้งแต่ช่วงต้นทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา (รัชยา ภักดีจิตต์, 2555, หน้า 32)

รูปแบบการบริหารงานภาครัฐแบบดั้งเดิมหรือแบบประเพณีนิยมแบ่งเป็นสองช่วงเวลา คือช่วงแรกในช่วงเริ่มต้นเริ่มตั้งแต่สมัยอียิปต์โบราณ มีการสร้างระมิดเพื่อแก้ไขปัญหาในแม่น้ำไนล์ท่วมล้นเข้าเมือง และได้มีการกล่าวถึงการบริหาร ในการบริหารงานชลประทานของอียิปต์ในสมัยนั้น ในช่วงระยะเริ่มต้น รูปแบบการบริหารจะมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการนัก มีรากฐานอยู่ที่ความจงรักภักดีต่อบุคคล (Loyalty) เช่นกษัตริย์ เป็นการใช้อำนาจบริหารเพื่อประโยชน์ของฝ่ายผู้ปกครองหรือผู้ใช้อำนาจเสียเป็นส่วนใหญ่ เป็นที่มาของการบริหารในรูปแบบของระบบอุปถัมภ์ (Spoil systems) ช่วงที่สองเป็นผลสืบเนื่องมาจากความผิดหวังจากระบบอุปถัมภ์ในช่วงระยะแรก

ของผู้ถูกปกครอง กดดันให้ผู้ใช้อำนาจปกครองเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองเป็นระบบ
 คุณธรรม เริ่มขึ้นในช่วงกลางศตวรรษที่ 19 ในช่วงนี้ได้มีนักคิดที่มีชื่อเสียงหลายท่าน ได้เสนอ
 แนวคิดทฤษฎีรูปแบบแนวทางในการบริหารไว้มากมาย เช่น Woodrow Wilson, Frank J Goodnow,
 Max Weber, William Willoughby, L. Gulick and L. Urwick, H.A. Simon, D.W.Smithburg,
 and V. A. Thompsom, L.D.White, Felix A. Nigro and Lloyd G. Nigro เป็นต้น

กระบวนการบริหารงานภาครัฐ

โดยปกติผู้ที่ดำรงตำแหน่งเกี่ยวข้องกับงานบริหารและการจัดการไม่ว่าจะทำงานอยู่ใน
 หน่วยงานของรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ หรือเอกชน ตลอดจนสังกัดอยู่ส่วนใดหรือระดับใดขององค์การ
 ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง (Top executive) ผู้จัดการระดับกลาง (Middle manager) จนกระทั่งถึง
 หัวหน้างานระดับปฏิบัติการ (Operational supervisor) ต่างมีความจำเป็นที่จะต้องกระทำกิจกรรม
 ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้วยกันทั้งสิ้นซึ่งกิจกรรมนี้ Fayol (1916) ได้ศึกษา รวบรวม และ
 กล่าวถึงครั้งแรกในหนังสือชื่อ Industrial and General Administration โดยได้เสนอกิจกรรมที่เป็น
 องค์ประกอบของการบริหารที่สำคัญ (Element of management) ไว้ 5 ประการ ได้แก่ (Sheldrake,
 1996)

1. การวางแผน (Planning) ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายแนวทางและวิธีการดำเนินการ
 ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ โดยมีลักษณะสำคัญคือ ความมีเอกภาพ (Unity)
 ความต่อเนื่อง (Continuity) ความยืดหยุ่น (Flexible) และความชัดเจน (Precision)
2. การจัดรูปแบบขององค์การ (Organizing) เป็นการพิจารณาจัดคนให้เหมาะสมกับงาน
 และจัดหน่วยงานให้เหมาะสมกับภารกิจขององค์การ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ
 องค์การเป็นการ
3. การสั่งการ (Command) คือการกำหนดหรือวางหลักเกณฑ์ในการบังคับบัญชา
 ได้แก่ นโยบาย กฎ ระเบียบ ให้ผู้ปฏิบัติได้ยึดถือเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายขององค์การ
4. การประสานงาน (Co-ordination) คือการประสานเชื่อมโยงในทุกส่วนขององค์การ
 ในการดำเนินงานให้สอดคล้องกันตามเป้าหมายขององค์การ
5. การควบคุม (Control) คือการตรวจสอบและการประเมินผลการดำเนินงานของ
 องค์การเพื่อจะได้ทราบถึงประสิทธิภาพ และจุดอ่อนจุดแข็งขององค์การเพื่อใช้เป็นแนวทาง
 ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

นอกจากองค์ประกอบของการบริหารข้างต้นแล้ว ฟาโยล์ได้ให้เสนอแนวทางและ
 หลักเกณฑ์ของการบริหารงานที่สำคัญไว้ 14 ข้อ ดังนี้ (Gatewood, Taylor, & Ferrell, 1995,
 pp. 40-41)

1. อำนาจ (Authority) อำนาจและหน้าที่ เป็นสิ่งที่คู่กัน ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่นั้นจะต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อผลงานที่ตนได้ออกคำสั่งไป และผู้ปฏิบัติที่รับผิดชอบในงานใดก็ตามจะต้องมีอำนาจและหน้าที่ในการปฏิบัติด้วยเพื่อให้งานนั้นสำเร็จตามเป้าหมาย
2. หลักการมีเอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of command) ผู้ปฏิบัติงาน ควรได้รับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียวทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดความขัดแย้งหรือสับสนในการรับคำสั่งของผู้ปฏิบัติ
3. หลักการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of direction) คือ กิจกรรมของกลุ่มต่าง ๆ ไม่ว่าจะมีการแบ่งหน่วยงานย่อยมากน้อยเพียงใด จะต้องดำเนินไปในทิศทางเดียวกันตามเป้าหมายขององค์การ
4. หลักสายการบังคับบัญชา (Scalar chain) คือ ระดับของสายการบังคับบัญชาจากระดับสูงมายังระดับล่างตามหลักการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว สายการบังคับบัญชาจะกำหนดช่องทางสื่อสารและการใช้อำนาจภายในองค์การ
5. หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of work) คือ การแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นไปตามหลักของการใช้ประโยชน์จากแรงงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุดเกิดผลดีต่อองค์การมากที่สุด
6. หลักความมีระเบียบวินัย (Discipline) ระเบียบวินัยในการทำงานนั้นเกิดจากการปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์การ ทั้งนี้โดยมุ่งเน้นที่จะก่อให้เกิดความเคารพ เชื่อฟัง และทำงานตามหน้าที่ด้วยความตั้งใจ
7. หลักการถือประโยชน์ขององค์การมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว (Subordination of Individual interest to general interest) ซึ่งหลักการนี้ถือว่าประโยชน์ขององค์การหรือกลุ่มในองค์การย่อมสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนบุคคลเพื่อมุ่งจะทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ
8. หลักการให้ประโยชน์ตอบแทน (Remuneration of personnel) การให้ประโยชน์ตอบแทนขององค์การด้วยความยุติธรรมแก่ผู้ปฏิบัติงานก่อให้เกิดความพึงพอใจและเป็นดีแก่ทั้งสองฝ่าย
9. หลักการรวมอำนาจ (Centralization) ในการบริหารงานควรมีการรวมอำนาจไว้ที่ศูนย์กลางและเมื่อความรับผิดชอบได้ถูกมอบหมายให้แก่ผู้บริหารแล้ว อำนาจหน้าที่ที่จะต้องมอบหมายไปด้วยเพื่อให้สามารถควบคุมงานต่าง ๆ ขององค์การได้อย่างเหมาะสม
10. หลักความมีระเบียบ (Order) คือความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการทำงานส่งผลให้องค์การมีประสิทธิภาพ
11. หลักความเป็นธรรม (Equity) ผู้บริหารต้องยึดหลักความยุติธรรมเป็นหลักปฏิบัติต่อผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งความจงรักภักดี และการอุทิศตนเพื่องาน
12. หลักมีความมั่นคงในอาชีพ (Stability of tenure of personnel) องค์การจะต้องสร้างความมั่นใจในความมั่นคงในอาชีพให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน แสดงเส้นทางความก้าวหน้าของอาชีพให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นชัดเจน มีหลักประกันและสวัสดิการต่าง ๆ
13. หลักความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) ผู้บริหารควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติ

ได้ใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของตนเองในการมีส่วนร่วมสร้างสรรค์ผลงานและการแก้ปัญหาขององค์กร จะทำให้ผู้ปฏิบัติรู้สึกถึงความมีส่วนร่วม ความเป็นเจ้าขององค์กร และรับผิดชอบต่อผลงาน

14. หลักความสามัคคี (Esprit de corps) คือการร่วมกันทำงานเป็นทีมมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้สมาชิกทุกคนสามารถปฏิบัติงานสู่เป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในที่นี้จะได้นำเสนอเป็นรูปแบบที่มีองค์ประกอบ 3 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 ว่าด้วยการกำหนดนโยบาย ส่วนที่ 2 ว่าด้วยการจัดหน่วยงาน และส่วนที่ 3 ว่าด้วยส่วนปฏิบัติการ ซึ่งจะนำเสนอเป็นรายละเอียดของแต่ละส่วนดังนี้

การกำหนดนโยบายและการวางแผน

องค์ประกอบสำคัญประการแรกของการบริหารองค์กรใด ๆ คือ “นโยบาย” นโยบายเป็นกรอบสำคัญของการบริหารและการปฏิบัติงานขององค์กร โดยนโยบายจะเป็นกรอบแนวทางสำหรับการวางแผน การตัดสินใจ และการดำเนินการต่าง ๆ ทั้งยังเป็นเครื่องมือในการประสานงาน การควบคุมกำหนดขอบเขตการดำเนินงานเพื่อให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของนโยบายสาธารณะ

ความหมายของนโยบายตามรากศัพท์ จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน กล่าวว่า นโยบายเป็นคำที่มาจากภาษาบาลี โดยการสมาสคำว่า “นย ” (เค้าความที่ให้เข้าใจเอาเอง) กับคำว่า “อุบาย ” (วิธีการอันแยบคาย, เล่ห์กล, เล่ห์เหลี่ยม) เข้าด้วยกันและแปลเป็นความได้ว่า หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546) ส่วนคำภาษาอังกฤษ “Policy” มีความหมายว่า แนวทางปฏิบัติของบ้านเมืองหรือชุมชน มาจากรากศัพท์ภาษากรีก ซึ่งหมายถึง พลเมือง รัฐ รัฐบาล ผสมกับภาษาละติน “Politas” ซึ่งแปลว่า ได้ตกแต่งขัดเกลแล้ว จึงน่าจะหมายถึงอุบายหรือกลเม็ดที่มีอำนาจหน้าที่ได้พิจารณาเห็นว่าเป็นทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายของส่วนรวมในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเหมาะสมที่สุด (อมร รักษาสัตย์, 2524, หน้า 1)

ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ

นโยบายสาธารณะนั้น รัฐบาลได้กำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งนโยบายสาธารณะมีความสำคัญ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช, 2551)

1. รัฐบาล เมื่อพิจารณาความสำคัญต่อผู้กำหนดนโยบาย ประการแรกส่วนใหญ่ผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อข้อกำหนดนโยบายบริหารประเทศก็คือ รัฐบาล หากรัฐบาลกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ทั้งในด้านค่าความนิยมของสังคมและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชาชน จะทำให้รัฐบาลได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้ารัฐบาลสามารถผลักดันให้นโยบายนำไปสู่การปฏิบัติได้ จะยิ่งทำให้รัฐบาลได้รับการยอมรับ

และความนิยมจากประชาชน แต่ถ้าวรัฐบาลกำหนดนโยบายที่ไม่สอดคล้องกับค่านิยม หรือความต้องการของประชาชน ประชาชนอาจรวมตัวกันคัดค้านเพื่อกดดันให้รัฐบาลเปลี่ยนนโยบาย หรืออาจมีผลรุนแรงถึงขั้นทำให้รัฐบาลต้องลาออก หรือยุบสภา ดังนั้น นโยบายสาธารณะมีความสำคัญต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล

2. ข้าราชการ นโยบายสาธารณะซึ่งถูกกำหนดโดยรัฐบาลและรัฐบาลผลักดันให้มีการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยข้าราชการจึงมีความสำคัญต่อข้าราชการในฐานะผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ หรือเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

3. ประชาชน การปกครองในระบอบประชาธิปไตย นโยบายสาธารณะถูกกำหนดโดยรัฐบาล ซึ่งรัฐบาลเป็นตัวแทนของประชาชน เมื่อกำหนดนโยบายแล้ว ข้าราชการจะนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้ที่รับผลจากปฏิบัติตามนโยบายก็คือประชาชน ดังนั้นนโยบายมีความสำคัญในฐานะที่เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกรัฐบาล และมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ประชาชนมีสิทธิเลือกนโยบายด้วยตนเองผ่านพรรคการเมือง หรือผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประชาชนก็ได้รับผลกระทบจากนโยบายนั้น แต่การปกครองในระบอบเผด็จการประชาชนจะเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากนโยบายอย่างเดียว สรุปก็คือ ไม่ว่าจะเป็นการปกครองในรูปแบบใดการดำรงชีวิตของประชาชนจะถูกกำกับโดยนโยบาย

4. ผู้ศึกษานโยบายสาธารณะ ปัจจุบันมีการเปิดสอนเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะในหลายมหาวิทยาลัยทั้งระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ดังนั้นนโยบายสาธารณะจึงมีความสำคัญต่อผู้ศึกษา เพื่อทำการวิเคราะห์ เสนอแนะและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับนโยบาย สาธารณะนโยบายสาธารณะ มีความสำคัญต่อประเทศชาติและสังคมโดยรวม เนื่องจากเป็นตัวกำหนดผลประโยชน์ของประเทศ และกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ

การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ (Policy implementation)

ความหมายการนำนโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ

นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ให้ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติไว้หลายท่าน อาทิเช่น

Mazmanian and Sabatier (1989, pp. 439-468) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่าเป็นกระบวนการในการนำเอานโยบายพื้นฐานทั่วไปมาดำเนินการให้ลุล่วงไป นโยบายพื้นฐานอาจอยู่ในรูปของกฎหมาย คำพิพากษา คำสั่งของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรีก็ได้

Cheema and Rondinelli (1983, p. 16) ให้ความเห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การนำนโยบายหรือแผนงานไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ

วเรช จันทรศร (2539, หน้า 297) ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์การที่รับผิดชอบว่าสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมด ปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่ แค่ไหน เพียงใด จากความหมายดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการขับเคลื่อนองค์การในการดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายที่กำหนดไว้

ความสำคัญของบริบทในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติเป็นเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน ครอบคลุมถึงองค์การและผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ องค์การและผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้นล้วนแต่มีความคาดหวังและเป้าหมายที่แตกต่างกันไปแต่จำเป็นต้องเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกัน องค์การและผู้เกี่ยวข้องเหล่านั้น ได้แก่ ฝ่ายการเมือง ระบบราชการข้าราชการ ประชาชนหรือผู้ได้รับผลประโยชน์จากนโยบาย (วเรช จันทรศร, 2548, หน้า 45-50) ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดดังนี้

1. ฝ่ายการเมือง (Politics) ความสำคัญของฝ่ายการเมืองในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติพิจารณาได้โดยจะครอบคลุมถึงระบบรัฐสภา และคณะรัฐมนตรี ทั้งสององค์การนี้มีความสำคัญในการกำหนดขอบเขตของการนำนโยบายไปปฏิบัติของระบบราชการ การกำหนดขอบเขตอาจทำได้โดยการบัญญัติกฎหมาย หรือการกำหนดเป็นมติคณะรัฐมนตรี การออกกฎกระทรวง และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติ และติดตามควบคุมเพื่อให้นโยบายนั้นมีผลในการปฏิบัติ และพิจารณาปรับปรุงนโยบาย โดยพิจารณาว่านโยบายนั้นควรจะยุติ หรือควรได้รับการสนับสนุน หรือควรจะขยายผลต่อไป
2. ระบบราชการ (Bureaucracy) หมายถึง หน่วยงานของรัฐ เช่น กระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานเทียบเท่า ที่มีบทบาทหน้าที่ในการประสานงานระหว่างสิ่งที่ฝ่ายการเมืองตัดสินใจกับการสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน กล่าวได้ว่าขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นภารกิจหลักของระบบราชการ
3. ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Bureaucrats) ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถือว่าเป็นบุคคลที่มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ความเกี่ยวข้องของข้าราชการในการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจแบ่งออกเป็นหลายระดับ เช่น ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น และผู้ปฏิบัติงานระดับล่าง ซึ่งบุคคลเหล่านี้ต่างก็มีวัตถุประสงค์ (Goals) ค่านิยม (Values) แรงจูงใจ (Incentives) และพฤติกรรมที่แตกต่างกันในการปฏิบัติงาน
4. ผู้ได้รับผลจากนโยบาย สำหรับผู้ได้รับผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติในที่นี้

ได้แก่ประชาชนหรือผู้รับบริการ (Clients) ซึ่งเป็นทั้งผู้ได้รับประโยชน์หรือผู้เสียประโยชน์ หรืออาจเรียกว่าผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ในนโยบายนั้น ๆ รวมถึงในส่วนของบุคคล (Individual) และกลุ่ม (Groups) ตลอดจนหน่วยงานภาคเอกชน (Private sector) กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติแบ่งออกเป็น 2 ระดับคือ ระดับมหภาค และระดับจุลภาค ในระดับมหภาคจะมีขั้นตอนดำเนินงานอยู่ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนแรกเป็นการแปลงนโยบายออกมาเป็นแผน (Plan) แผนงาน (Program) และ โครงการ (Project) ซึ่งมีกิจกรรมในขั้นตอนนี้ได้แก่การทำความเข้าใจเป้าหมายนโยบายการวิเคราะห์วัตถุประสงค์นโยบาย การจัดระบบ และกลไก ทั้งจัดรูปแบบองค์การการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประสานหน่วยงาน รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงานและขั้นตอนที่ 2 เป็นการดำเนินงานที่ทำให้หน่วยงานในระดับรองลงมา ระดับท้องถิ่นยอมรับ แนวทาง แผนงาน โครงการ หรือผลของการแปลงนโยบายนั้น ไปปฏิบัติต่อไปในส่วนของกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติระดับจุลภาคจะมีขั้นตอนดำเนินงานอยู่ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นการระดมพลังประกอบด้วยการแสวงหาความสนับสนุนจากประชาชนหรือกลุ่มผู้ได้รับผลประโยชน์ และการแสวงหาวิธีการปฏิบัติขั้นการปฏิบัติและขั้นสร้างความเป็นปึกแผ่นซึ่งเป็นการจูงใจให้ปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ตัวแบบนโยบายสาธารณะ

Dye (1984) ได้เสนอตัวแบบที่ใช้มองการเข้ามามีอิทธิพลในการกำหนดนโยบายสาธารณะดังต่อไปนี้

1. ตัวแบบสถาบัน (Institutionalism) คือสถาบันทางการเมืองต่าง ๆ มีส่วนในการกำหนดนโยบายสาธารณะเช่น พรรคการเมือง ข้าราชการ สมาคมการค้า เป็นต้น
2. ตัวแบบกระบวนการ (Process) เป็นการมองว่ากระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะมีกระบวนการนำเข้า (Input) และผลผลิต (Output) ในขณะที่ก็มีการป้อนผลย้อนกลับไปยังการนำเข้าใหม่ (Feedback process) โดยในแต่ละขั้นตอนนี้ก็จะมีผู้เล่นต่าง ๆ เข้ามาร่วมมีอิทธิพลในขั้นตอนต่าง ๆ
3. ตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป (Incrementalism) ตัวแบบนี้จะมองว่า ผู้มีบทบาทในการกำหนดนโยบายสาธารณะคือ กลไกข้าราชการประจำ ซึ่งโดยปกติการเสนอขออนุมัติงบประมาณประจำปีจะใช้การอ้างอิงจากฐานของปีก่อน ๆ และเพิ่มเป็นสัดส่วนขึ้นไปในปีต่อ ๆ ไป
4. ตัวแบบชนชั้นนำ (Elite theory) ตัวแบบนี้จะมองว่าชนชั้นนำจะมีส่วนสำคัญในการ

กำหนดนโยบาย โดยทั่วไปกลุ่มชนชั้นนำจะมีค่านิยมและทัศนคติที่เป็นไปในทิศทางใกล้เคียงกัน และพยายามรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองไว้ นอกจากนี้อาจต้องใช้เวลานานกว่าที่จะรับสมาชิกใหม่ ๆ เข้ามาในกลุ่ม

5. ตัวแบบอื่น ๆ เช่น ตัวแบบกลุ่ม (Group model), ตัวแบบเหตุผล (Rationalism) และ ตัวแบบทฤษฎีเกม (Game theory) เป็นต้น

โดยทั่วไป ในทุกสังคมจะมีรูปแบบของตัวแบบต่าง ๆ ผสมผสานกันในกระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะ

นโยบายกับการวางแผน

หลังจากที่เบื้องต้นได้กำหนดนโยบายออกมาแล้วก็จำเป็นที่หน่วยงานระดับรองลงมา จะต้องถ่ายทอดเจตนารมณ์ของหน่วยเหนือที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรม ในการเปลี่ยนแปลงนามให้เป็นรูปธรรมนี้ก็จะมีความหลายระดับแล้วแต่การจัด โครงสร้างการจัด โครงสร้างขององค์กร ที่จะต้องรับผิดชอบในภารกิจนั้น ๆ และจะเรียกรวมกันว่าการวางแผน

การวางแผน

การวางแผนคือสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารทุกระดับต้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การการวางแผนจึงเป็นศาสตร์ที่ได้รับการยอมรับจากวงการบริหารอย่างกว้างขวางผู้บริหารส่วนใหญ่จะมีความคุ้นเคยมีความเข้าใจและสามารถนำไปใช้ในการบริหารงานของตนได้เป็นอย่างดี

ความหมายของการวางแผน

คำว่า “การวางแผน” มาจากคำภาษาละตินว่าแพลนัม (Planum) หมายถึงพื้นที่ราบ (Flat surface) เป็นคำที่นำมาใช้ในภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 17 คือ “Planning” โดยใช้ในความหมายแคบๆเกี่ยวกับการวาดภาพลงบนพื้นผิวราบของสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ลักษณะเดียวกับพิมพ์เขียวในปัจจุบัน (สมบัติธารงษ์วงศ์, 2549, หน้า 48)

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการด้านการบริหารที่มีชื่อเสียงหลายท่านให้ความหมายของการวางแผนไว้มากมาย เช่น

Scott (1965) เขียนไว้ใน Long range planning in American industry ว่าการวางแผนคือกระบวนการวิเคราะห์ซึ่งหมายถึง การประเมินที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตและพิจารณา กำหนดวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนาสถานะแวดล้อมของอนาคตรวมทั้งการพัฒนาทางเลือกเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ

Ackoff (1970) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผน คือ บางสิ่งบางอย่างที่เรากระทำก่อนที่จะมีการกระทำ (Action) เกิดขึ้นและเป็นเรื่องของการตัดสินใจโดยอาศัยการทำนายไว้ล่วงหน้า

Holt (1993) ได้ให้ทัศนะว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การและวิธีการเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยวัตถุประสงค์ขององค์การก็คือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ที่จะให้บังเกิดขึ้นณจุดหนึ่งของเวลาในอนาคตที่ต้องการ

Robbins and Coulter (1996) ได้อธิบายว่า การวางแผน หมายถึง การกำหนดเป้าประสงค์ (Goals) หรือวัตถุประสงค์ (Objective) ขององค์การรวมทั้งกำหนดกลยุทธ์ (Strategies) ทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์และวัตถุประสงค์ดังกล่าวตลอดจนการพัฒนาลำดับขั้นของการวางแผนอย่างครอบคลุมเพื่อที่จะบูรณาการและประสานกิจกรรมที่เกี่ยวข้องให้เป็นหนึ่งเดียวกัน

สำหรับนักวิชาการของประเทศไทยบางท่าน ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2540) ได้ให้ความหมายว่า การวางแผน เป็นกระบวนการซึ่งบุคคลหรือองค์การทำการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับงานบางอย่างที่จะกระทำในอนาคตกระบวนการดังกล่าวจะประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ

อนันต์ เกตุวงศ์ (2541) ได้กล่าวว่า การวางแผน คือ การตัดสินใจล่วงหน้าในการเลือกทางเลือกที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็วัตถุประสงค์หรือการกระทำโดยทั่วไปจะเป็นการถามว่าจะทำอะไร (What) ทำไมต้องทำ (Why) ใครบ้างเป็นผู้กระทำ (Who) จะกระทำเมื่อใด (When) กระทำที่ไหนบ้าง (Where) และกระทำกันอย่างไร (How)

ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ (2537, หน้า 293-311) ได้สรุปเกี่ยวกับการวางแผนว่าการวางแผนคือกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างปัจจุบันเข้ากับอนาคตเพื่อการแก้ไขสาเหตุของปัญหาตามเป้าประสงค์วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุนทร เกิดแก้ว (2541, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของการวางแผนว่า การวางแผน คือ การกำหนดวิธีการไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่าการวางแผนเป็นกระบวนการในการกำหนดแนวทางดำเนินการไว้ล่วงหน้าเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ

ความสำคัญและความจำเป็นและประโยชน์ของการวางแผน

การวางแผน เป็นหัวใจสำคัญ และความจำเป็นต่อการบริหารงานทั้งภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ ภาครัฐกิจเอกชน ดังนั้นนักบริหารจึงให้ความสำคัญของการวางแผนเป็นอันดับแรกในการบริหารจัดการให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ

การวางแผน นอกจากจะมีความสำคัญสำหรับนักบริหารแล้วซึ่งถ้าจะพิจารณาในด้านประโยชน์ของการวางแผนก็พบว่ามิใช่ประโยชน์หลายประการ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2541, หน้า 10-11) ดังนี้

1. ป้องกันมิให้เกิดปัญหาและความผิดพลาดหรือลดความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตได้เพราะการวางแผนจะกำหนดแนวทางในการปฏิบัติและมาตรฐานในการควบคุมอย่างรัดกุม
2. ทำให้มีกรอบหรือทิศทางในการดำเนินงานที่ชัดเจนว่าจะต้องทำอะไร ที่ไหน เมื่อไรอย่างไร ใครทำ ทำให้นักบริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความมั่นใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ก่อให้เกิดการประหยัดทรัพยากรในการบริหารเช่นคนเงินวัสดุการจัดการเวลา แทนที่จะเสียเวลาในการดำเนินการที่ไร้ทิศทางเพราะได้มีการพิจารณาเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดก่อนนำไปปฏิบัติซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนในอนาคตลงได้มาก
4. ช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพรวดเร็วถูกต้องและเพราะการวางแผนจะเป็นแนวทางปฏิบัติที่ค่อนข้างชัดเจน
5. ช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นระบบก่อให้เกิดความสะดวกและง่ายต่อการบริหารงาน ป้องกันการทำงานซ้ำซ้อนกันการแย่งงานกันทำและลดความขัดแย้งจากการที่แต่ละฝ่ายทำงานไม่ประสานกันตลอดจนสามารถจัดสิ่งที่ไม่มีประสิทธิภาพออกจากองค์การได้

ประเภทของการวางแผน

การวางแผนเป็นเรื่องสำคัญสำหรับนักบริหารทุกระดับเพราะการวางแผนเป็นกิจกรรมแรกของกระบวนการบริหารซึ่งนักบริหารสามารถนำไปใช้ได้กับงานทุกอย่างโดยเฉพาะการแก้ไขปัญหาและการแสวงหาโอกาสใหม่หรือนวัตกรรมใหม่ๆ ในองค์การนักวิชาการจึงพยายามแบ่งประเภทของแผน (Types of planning) ออกเป็นหลายประเภททั้งนี้โดยพิจารณาตามมิติของเวลาพิจารณาจากระดับการบริหารพิจารณาจากลักษณะของงานและพิจารณาจากลักษณะของการกระทำซึ่งจำแนกได้ดังนี้ (สุรัสวดี ราชกุลชัย, 2547, หน้า 142- 154)

1. พิจารณาตามมิติของเวลาแบ่งประเภทของการวางแผนตามมิติเวลา (Timing) ก็อาจแบ่งได้เป็น 3 แบบคือ

1.1 การวางแผนระยะสั้น (Short-range planning) แผนระยะสั้นหมายถึงแผนงานในรูปของกิจกรรมเฉพาะอย่างที่มีมุ่งหวังให้เกิดขึ้นในระยะเวลานับใกล้และสอดคล้องกับแผนระยะยาวโดยมากมักมีกำหนดเวลาไว้ในเป้าหมายไม่เกิน 1 ปีหรือสั้นกว่าอาจเป็นการวางแผน 1 สัปดาห์ 3 เดือน 6 เดือนหรือ 1 ปี ก็ได้ การวางแผนระยะสั้นส่วนใหญ่จะเป็นแผนของแต่ละหน่วยงานย่อยที่กระทำในรูปของแผนปฏิบัติการหรือแผนประจำปีที่เราเรียกว่า “โครงการ”

(Project) ซึ่งมีกิจกรรมที่ไม่สลับซับซ้อนมากนักมีขอบเขตแคบและเฉพาะเจาะจงซึ่งในภาคราชการเรียกว่าแผนงบประมาณ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนตุลาคมถึงกันยายนของปีถัดไปส่วนรัฐวิสาหกิจใช้เวลาตามปฏิทินคือตั้งแต่เดือนมกราคมถึงธันวาคมสำหรับภาคเอกชนไม่ค่อยมีแผนนอกจากเป็นบริษัทขนาดใหญ่แผนระยะสั้นของภาคราชการเช่น โครงการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติเป็นต้น

1.2 การวางแผนระยะกลาง (Medium-range planning) แผนระยะกลาง หมายถึงแผนที่มีช่วงระยะเวลามากกว่า 1 ปี ตามปกติอยู่ในระยะเวลา 3-5 ปี ส่วนใหญ่มักจะเป็นแผนที่กิจกรรมต่อเนื่องกับแผนระยะสั้นเพียงแต่ผู้วางแผนต้องพยายามขยายระยะเวลาให้ยาวนานกว่าแผนระยะสั้นออกไปอีกเท่านั้นแต่จะไม่ขยายให้ยาวออกไปมากนักเพราะถ้าหากขยายออกไปเกินกว่า 5 ปี นักบริหารก็อาจจัดวางเป็นแผนระยะยาวต่อไป เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 5 ปี แผนพัฒนาการศึกษา 5 ปี แผนพัฒนาสาธารณสุข 5 ปี เป็นต้น

1.3 การวางแผนระยะยาว (Long-range planning) แผนระยะยาวหมายถึงแผนที่มีกำหนดช่วงระยะเวลาเกินกว่า 5 ปี หรืออาจเป็นแผน 10 ปี 15 ปี 20 ปี ขึ้นไปได้ ซึ่งแผนระยะยาวกิจกรรมนั้นจะมีขนาดใหญ่มีความซับซ้อนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายฝ่ายหลายสาขาและใช้เวลาดำเนินการนานกว่าจะเห็นผลลัพธ์แผนระยะยาวจึงเป็นแผนที่กำหนดแนวทางเชิงชี้แนะ (Indicative plan) อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างวิสัยทัศน์ของนักบริหารเช่นแผนพัฒนาจีปนาวุธของกองทัพแผนพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แผนพัฒนาเทคโนโลยีและสารสนเทศแผนผลิตแพทย์และวิศวกรแผนพัฒนาระบบขนส่งทางน้ำ เป็นต้น

2. พิจารณาจากระดับการบริหารในองค์การ

ถ้าจะแบ่งประเภทของการวางแผนตามระดับของการบริหารในองค์การสามารถแบ่งได้กว้าง ๆ 3 ระดับดังนี้ คือ (กฤษเพิ่ม ทันจิตต์, 2540, หน้า 39)

2.1 การวางแผนกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ (Strategic planning) หมายถึงแผนระดับสูงเป็นแผนหลอมรวมทั้งหมดขององค์การซึ่งการวางแผนต้องครอบคลุมทุกกิจกรรมขององค์การมีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมายวัตถุประสงค์ นโยบาย และกลวิธีที่ชัดเจนมีการกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมในอนาคตผูกพันการใช้ทรัพยากรในระยะยาวมักเป็นการวางแผนระยะยาว 5 ปีขึ้นไปโดยเป็นหน้าที่ของผู้บริหารระดับสูง (Top executives) เช่นการวางแผนกลยุทธ์ของภาครัฐในการขยายบริการพาณิชย์นาวีการวางแผนยุทธศาสตร์ปราบปรามยาเสพติดให้โทษการวางแผนยุทธศาสตร์ของกองทัพในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดภาคใต้ การวางแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยการวางแผนยุทธศาสตร์ของจังหวัด เป็นต้น

2.2 การวางแผนกลวิธีหรือแผนบริหาร (Tactical planning) เป็นการนำแผนกลยุทธ์มาแปลงเป็นแผนยุทธวิธีหรือแผนบริหารซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ของนักบริหารระดับกลางพัฒนา

แผนนี้ร่วมกันแผนนี้จึงเป็นสะพานเชื่อมโยงระหว่างแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการระยะเวลาของแผนประมาณ 2-5 ปี ซึ่งจะมีการนำเอาแผนกลยุทธ์ที่กำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมชัดเจนมากยิ่งขึ้นเช่นกำหนดเป็นแผนงานที่มีรายละเอียดสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์

2.3 การวางแผนดำเนินงาน (Operational planning) หรือเรียกแผนปฏิบัติการหรือโครงการซึ่งหน่วยงานย่อยต่าง ๆ จะกำหนดกลวิธีหรือแผนงานย่อยและแต่ละแผนงานย่อยก็จะมีโครงการหรืองานหรือกิจกรรมต่าง ๆ รองรับซึ่งง่ายต่อการดำเนินการและจะต้องสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์และแผนกลยุทธ์ด้วยโดยปกติเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารระดับต้นในการจัดทำซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรมมากที่สุดเพราะมีองค์ประกอบตั้งแต่ชื่อโครงการหรือกิจกรรมวัตถุประสงค์เป้าหมายดัชนีหรือตัวชี้วัดระยะเวลางบประมาณ เป็นต้น

3. พิจารณาจากลักษณะของงานแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ “งานประจำ” (Routine) เป็นงานที่ต้องกระทำอยู่เสมอซ้ำๆเป็นประจำเช่นงานรักษาความสงบเรียบร้อยงานธุรการงานการเงิน งานจัดเก็บภาษีอากรงานป้องกันประเทศงานด้านทะเบียนของกรมการปกครอง ฯลฯ งานอีกลักษณะหนึ่งก็คือ “งานพัฒนา” (Development) หรืองานโครงการ (Project) เป็นงานที่เพิ่มจากงานประจำวันหรืองานที่คิดริเริ่มตลอดจนป้องกันมิให้เกิดปัญหาเพื่อความเจริญก้าวหน้าขององค์กร

4. พิจารณาโดยอาศัยลักษณะของการกระทำแบ่งประเภทของแผนออกเป็นสองลักษณะ (อนันต์ เกตุวงศ์, 2543, หน้า 58) ดังนี้

4.1 แผนใช้ครั้งเดียว (Single use plans) คือลักษณะของแผนที่กำหนดขึ้นเพื่อปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะแต่ละอย่างซึ่งใช้เวลาไม่นานมากนักและไม่กระทำซ้ำอีกเมื่อทำเสร็จตามวัตถุประสงค์แล้วก็เลิกกระทำหรือเลิกปฏิบัติก็ถือว่าเป็นการสิ้นสุดของแผนเช่นแผนปฏิบัติการรบของทหารแผนปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิแผนจัดกีฬาเอเชียนเกมส์ เป็นต้น

4.2 แผนถาวร (Standing plans) คือลักษณะของแผนที่เคยกระทำแล้วปัจจุบันก็ยังกระทำและยังสามารถกระทำซ้ำได้อีกต่อไปเรื่อย ๆ ในเรื่องเดียวกันส่วนมากมักจะเป็นงานประจำหรืองานตามปกติขององค์กรเป็นงานที่ปฏิบัติต่อเนื่องยาวนานที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของแผนเช่นนโยบายกฎระเบียบวิธีปฏิบัติแผนบริหารทั่วไปแผนพัฒนาบุคลากรแผนพัฒนาชนบทแผนแม่บทชุมชน เป็นต้น

5. พิจารณาโดยจำแนกตามระดับการบริหารประเทศ

การจำแนกแผนประเภทนี้ยึดพื้นที่ในการบริหารประเทศเป็นหลักในการจัดทำแผนซึ่งแบ่งประเภทของการวางแผนได้ดังนี้

5.1 การวางแผนระดับชาติเป็นการวางแผนที่ครอบคลุมกิจกรรมการพัฒนาทุกด้านของประเทศและครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศดังปรากฏในรูปของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติซึ่งนับว่าเป็นแผนแม่บทที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ

5.2 การวางแผนระดับภาคเป็นการวางแผนที่มีความเฉพาะเจาะจงครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ภาคใดภาคหนึ่งของประเทศเพราะการวางแผนระดับชาติอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะพื้นที่แต่ละพื้นที่อาจแตกต่างกันเช่นแผนพัฒนาภาคเหนือแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกแผนพัฒนาเขตสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจแผนพัฒนากลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นต้น

5.3 การวางแผนระดับท้องถิ่นเป็นการวางแผนครอบคลุมพื้นที่เฉพาะแห่งอาจเป็นแผนระดับจังหวัดระดับอำเภอหรือระดับตำบลโดยการวางแผนจากล่างขึ้นไปสู่บน (Bottom-up planning) ให้สอดคล้องคลึงกับแผนระดับสูงขึ้นไปซึ่งการวางแผนระดับท้องถิ่นถ้ากำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายสอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนโดยตรงย่อมทำให้การพัฒนาบรรลุผลสำเร็จได้ง่ายเช่นการวางแผนพัฒนาตำบลการวางแผนพัฒนาอำเภอ การวางแผนยุทธศาสตร์เทศบาลการวางแผนยุทธศาสตร์จังหวัดและการวางแผนยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด เป็นต้น

6. ประเภทของการวางแผนโดยจำแนกตามรูปแบบ

ประเภทของการวางแผนโดยจำแนกตามรูปแบบของการวางแผน สามารถแบ่งได้ดังนี้ (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 74-77)

6.1 การวางแผนแบบไม่เป็นทางการเป็นการวางแผนที่มีลักษณะเป็นศิลปะมากกว่าศาสตร์เพราะผู้วางแผนจะใช้วิจารณญาณและประสบการณ์เป็นองค์ประกอบสำคัญไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการตัดสินใจและมักไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรไม่มีการกำหนดเป้าประสงค์และเป้าหมายตลอดจนวิธีการหรือแนวทางที่ชัดเจนจึงเป็นการวางแผนที่ไม่เป็นระบบและไม่มีความต่อเนื่องการวางแผนรูปแบบนี้ในอดีตผู้บริหารใช้กันมานานแต่ในปัจจุบันมีใช้น้อย เพราะการวางแผนรูปแบบนี้มีจุดอ่อนที่ผู้บริหารหรือผู้วางแผนใช้ความรู้สึกและความชอบพองของตนเองเป็นหลักในการตัดสินใจโดยปราศจากการใช้องค์ความรู้หรือข้อมูลประกอบในการตัดสินใจ ซึ่งอาจทำให้การวางแผนไม่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง

6.2 การวางแผนแบบเป็นทางการการวางแผนประเภทนี้นิยมแพร่หลายในองค์กรที่มีการบริหารจัดการสมัยใหม่เพราะเป็นการวางแผนที่สะท้อนให้เห็นถึงการทำงานที่เป็นระบบของผู้บริหารและเป็นการใช้ศาสตร์หรือองค์ความรู้ในการวางแผนมิใช่ใช้ประสบการณ์หรือวิจารณญาณแต่มีที่มวางแผนซึ่งต้องใช้เวลาในการวางแผนมีการกำหนดเป้าประสงค์หรือจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนมีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์มีการวิเคราะห์ข้อมูลก่อนตัดสินใจและกระทำเป็นลายลักษณ์อักษรสามารถตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงแผนได้การกำหนดรูปแบบของแผนดังกล่าวสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกันและเป็นตัวอย่างสำหรับนักบริหาร

มือใหม่ด้วยเช่นการวางแผนสร้างสนามบิณการวางแผนขยายโรงงานอุตสาหกรรมการวางแผนปรับปรุงองค์การให้เป็นองค์การสมัยใหม่ เป็นต้น

หลักการวางแผน (Principle of planning)

การวางแผนเป็นงานที่ต้องมีความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและเข้าใจแนวทางปฏิบัติ และต้องใช้เทคนิคเพื่อให้บุคคลในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถร่วมกันจัดทำแผนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายซึ่งนักวางแผนจะต้องยึดหลักในการวางแผนดังนี้

1. ระบุภารกิจ (Mission) วัตถุประสงค์ (Objective) ความต้องการ (Need) หรือเป้าหมาย (Target) ให้ชัดเจน
2. กำหนดแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดที่จะบรรลุวัตถุประสงค์คือ
 - 2.1 ศึกษาสถานการณ์สภาวะแวดล้อมและข้อเท็จจริง
 - 2.2 กำหนดแนวทางปฏิบัติที่คาดว่าจะเป็นไปได้
 - 2.3 เปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของแต่ละแนวทาง
 - 2.4 วางเกณฑ์ในการตัดสินใจตามลำดับ
 - 2.5 เลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด
3. จัดทำแผนงานหรือโครงการตามแนวทางที่ได้เลือกไว้และมอบหมายให้ใครทำอะไร ที่ไหนเมื่อไรอย่างไรใครทำต่อไป
4. สั่งการหรือมอบหมายให้มีการดำเนินการตามแผนหรือโครงการ
5. ติดตามควบคุมประเมินผลและศึกษาสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
6. ปรับปรุงแก้ไขแผน

การจัดหน่วยงานหรือองค์การ (Organizing)

การจัดองค์กร เป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารงาน ในการบริหารจัดการงานที่มีขนาดใหญ่ เช่น เป็นสถานการณ์ปัจจุบันของอาชญากรรมข้ามชาติ ประการแรกจำเป็นที่จะต้องมีการจัดองค์กรที่ดี จึงจะสามารถทำงานได้ดี มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพซึ่งมีแนวคิดหลักการจัดองค์กรดังนี้

1. ความหมายของการจัดองค์กร

การจัดองค์กร หมายถึงการจัดส่วนประกอบต่าง ๆ ขององค์การให้สามารถปฏิบัติงานสอดคล้องสัมพันธ์กัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ ขององค์การบรรลุเป้าหมาย โดยมีการแบ่งงานกันทำและจัดคนให้ทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ แสดงถึงสายการบังคับบัญชา ระดับของตำแหน่ง การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งต่าง ๆ (วันชัย มีชาติ, 2555, หน้า 193)

2. หลักการจัตองค์การ

นักทฤษฎีทางการบริหารระดับโลกได้เสนอแนะหลักในการจัดองค์การไว้หลายท่าน ที่มีชื่อเสียงมากในยุคแรก ๆ และความคิดของท่านยังใช้ได้จนถึงปัจจุบัน ได้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

Weber นักวิชาการชาวเยอรมันผู้เสนอแนวคิดการจัดองค์การแบบราชการ (Ideal type of bureaucracy) โดย Weber ได้เสนอแนวคิดว่าเป็นการจัดการที่มีประสิทธิภาพเหนือกว่าวิธีอื่นใด สังคมที่ดีต้องมีการจัดการบริหารในหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามหลักการและคุณลักษณะของการจัดองค์การแบบราชการ (Gerth & Mills, 1946)

ตามแนวความคิดของ Weber การที่ผู้นำหรือผู้บริหารจะทำการปกครองและบริหารกิจการงานของกลุ่มชนได้นั้น ผู้นำจะต้องมีสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ อำนาจ (Authority) และกลไกทางการบริหาร (Administrative apparatus) ในเรื่องของอำนาจหมายถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนอื่น ๆ ให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ การที่บุคคลใดจะปกครองคนอื่นได้ก็ต่อเมื่อเขามีอำนาจปกครองอยู่ และอำนาจนั้นต้องเป็นที่ยอมรับของกลุ่มคนที่อยู่ใต้ปกครองด้วย (Legitimation of power)

Weber ได้แบ่งอำนาจการปกครองบังคับบัญชาออกเป็น 3 แบบ แบบแรกเป็นการปกครองหรือการครอบงำโดยอาศัยจารีตประเพณี (Traditional domination) ซึ่งอำนาจได้มาจากการอาศัยจารีตประเพณีที่ถือปฏิบัติมาแต่ในอดีต ผู้นำปกครองคนโดยอาศัยอำนาจนี้ได้รับอำนาจมาจากประเพณี ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะปฏิบัติตาม เพราะเกรงกลัวความเชื่อหรือประเพณีสำหรับระบบบริหาร จะประกอบด้วยคนที่เป็นผู้รับใช้หรือญาติสนิทมิตรสหายเป็นต้น

แบบที่สอง ได้แก่การปกครองหรือการครอบงำโดยใช้บารมี (Charismatic domination) ซึ่งหมายความว่า นักบริหารหรือผู้นำมีคุณสมบัติหรือความสามารถพิเศษที่ดึงดูดความสนใจให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความศรัทธา ในภาวะการณ์เช่นนี้ระบบการบริหารจะหละหลวมและไม่มีเสถียรภาพ ผู้ใต้บังคับบัญชามักจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้นำและประชาชน

แบบที่สาม คือการปกครองหรือการครอบงำโดยวิธีการทางกฎหมายและการมีเหตุผล (Legal domination) การบริหารรูปแบบนี้ ผู้ใต้บังคับบัญชาจะปฏิบัติตามกฎหมายเพราะเห็นว่ากฎหมายมาจากวิถีทางที่กลั่นกรองมาแล้วและทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชิต่างยอมรับว่าเป็นระบบที่ถูกต้อง ผู้นำก็คือผู้ที่กฎหมายเห็นว่าเหมาะสมที่จะมาปฏิบัติหน้าที่นี้ เพราะฉะนั้นผู้นำก็มีหน้าที่เท่าที่กฎหมายให้อำนาจไว้

Weber เห็นว่าระบบราชการคือระบบการทำงานของบุคคลที่ทำงานประจำในสำนักงาน โดยได้รับเงินเดือนเป็นการตอบแทนการปฏิบัติงานมีหลักการที่สำคัญดังนี้

1. สำนักงานบริหารจัดการเป็นสายบังคับบัญชา (Administrative offices are organized hierarchically) แสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์การตั้งแต่ระดับล่างถึงระดับบนเป็นรูปพีระมิดมีกฎระเบียบที่แน่นอน

2. กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่แต่ละสำนักงาน (Each office has its own area of competence) แต่ละหน่วยงานจะมีอำนาจหน้าที่ซึ่งกำหนดไว้ตามความสามารถความรับผิดชอบ แสดงเขตอำนาจหน้าที่แสดงการแบ่งเขตอำนาจอย่างชัดเจนไม่มีการก้าวก่ายหรือทำงานซ้ำซ้อนกัน

3. บุคลากรที่เป็นข้าราชการพลเรือนต้องได้จากการแต่งตั้งไม่ใช่เลือกตั้งโดยเน้นคุณสมบัติพื้นฐานด้านเทคนิคตัดสินจากประกาศนียบัตรหรือการทดสอบ (Civil servants are appointed, not elected, on the basis of technical qualifications as determined by diplomas or examinations) แสดงความมีระบบคุณธรรม (Merit system) ที่มีความโปร่งใสไม่มีการใช้ระบบอุปถัมภ์ (Spoiled system) ให้หน่วยงานทางวิชาการกำหนดตัดสินความสามารถของทรัพยากรมนุษย์

4. ข้าราชการพลเรือนได้รับเงินเดือนตามตำแหน่ง (Civil servants received fixed salaries according to rank)

5. การปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ คือมีความรู้ความสามารถเฉพาะทาง (The job is a career and the sole employment of the civil servant)

6. ข้าราชการไม่ใช่เป็นเจ้าของสำนักงาน (The official does not own his or her office)

7. ต้องมีการควบคุมและมีวินัยสำหรับข้าราชการ (The official is subject to control and discipline)

8. การเลื่อนตำแหน่งตั้งอยู่บนพื้นฐานการตัดสินของผู้ที่อยู่ในสายบังคับบัญชาระดับสูง (Promotion is based on superiors' judgment) โดยใช้ความรู้ความสามารถเป็นเกณฑ์

Mintzberg (1996) นักวิชาการด้านทฤษฎีองค์การมีความเห็นว่า การจัดโครงสร้างองค์การนั้น จำเป็นต้องคำนึงถึงองค์ประกอบพื้นฐานหรือกลุ่มคนขององค์การ โดยเขาเห็นว่าประกอบด้วยคนจำนวน 5 กลุ่ม ซึ่งองค์การแต่ละประเภทจะมีกลุ่มคนที่มิพบพบเด่นที่เป็นหลักต่างกลุ่มกันกลุ่มคนทั้งห้าได้แก่

1. กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน (The operating, core) ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานโดยตรง เช่น ในสถานีตำรวจ ได้แก่ สายตรวจรถจักรยานยนต์ ในฟาร์มไก่ ได้แก่ คนให้อาหารไก่ ในโรงแรม ได้แก่ พนักงานต้อนรับ เป็นต้น

2. กลุ่มคนระดับกลยุทธ์ (The strategic apex) หมายถึง กลุ่มผู้บริหารระดับสูง

ที่ต้องรับผิดชอบต่อการดำเนินงานทั้งหมดขององค์กร เช่น ในสถานีตำรวจ ได้แก่ หัวหน้าสถานีตำรวจ

3. กลุ่มคนระดับกลาง (The middle line) ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารระดับกลางที่ทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างกลุ่มคนระดับกลยุทธ์ กับกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน เช่น หัวหน้างาน สารวัตร, รองผู้กำกับการ ในสถานีตำรวจ เป็นต้น

4. กลุ่มคนที่เป็นผู้ชำนาญการ (The techno structure) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่รับผิดชอบในการกำหนดมาตรฐานของงานและกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กร เช่น พนักงานสอบสวน พยาบาล เป็นต้น

5. กลุ่มคนสนับสนุน (The support staff) หมายถึง กลุ่มคนที่ให้การช่วยเหลือสนับสนุนต่อองค์กร เช่น กองงบประมาณและการเงินของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น

Mintzberg (1996) เสนอว่าการเลือกออกแบบของค์การเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับว่าภารกิจขององค์กรว่า ต้องการอาศัยคนกลุ่มใดเป็นหลัก ซึ่งสามารถออกแบบของค์การได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่ องค์กรแบบ โครงสร้างอย่างง่าย (Simple structure) องค์กรแบบจักรกลเชิงราชการ (Machine bureaucracy) องค์กรทางวิชาชีพแบบราชการ (Professional bureaucracy) องค์กรแบบแผนงาน (Divisionalized structure) และ องค์กรแบบทีมงานเฉพาะกิจ (Adhocracy)

การปฏิบัติงาน ในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตำรวจไทย

โดยทั่วไปแล้ว มีผู้รู้จักคำว่า ตำรวจในหลาย ๆ ความหมายเช่น ตำรวจคือ ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ผู้รักษากฎหมาย ผู้รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนซึ่งหากจะดูความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานสถาน พ.ศ. 2546 ตำรวจ หมายถึง “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” มีหน้าที่ตรวจตรารักษาความสงบ จับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย

การปฏิบัติงานของตำรวจต้องยึดหลักการปฏิบัติให้อยู่ในกรอบของกฎหมาย คือประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาที่กำหนดอำนาจหน้าที่และวิธีการปฏิบัติของตำรวจไว้โดยเฉพาะในเรื่องที่ว่าด้วยการสืบสวน การจับการค้น และการสอบสวน ตำรวจจะต้องยึดหลักกฎหมายดังกล่าวนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ทั้งก่อน ขณะ และหลังจากปรากฏความผิดที่มีโทษในทางอาญาทุกประเภท ทุกชนิดหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือตำรวจมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการตามกฎหมายอาญาทุกฉบับโดยวิธีการดำเนินการนั้นจะต้องเป็นไปตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้ซึ่งกำหนดวิธีปฏิบัติงานของตำรวจไว้ในเรื่องของการ สืบสวน การค้น การจับ และการสอบสวน ดังนี้

การสืบสวน

การสืบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและ หลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจ และหน้าที่ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนและเพื่อที่ จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

จากความหมายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การสืบสวนคือการกระทำภายใต้ขอบเขตของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่มีวัตถุประสงค์อยู่ 2 ประการคือ

1) เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และ 2) เพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด

1. การสืบสวนเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน สามารถกระทำได้ทั้งก่อนเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ

1.1 การสืบสวนก่อนเกิดเหตุเป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง หลักฐานในการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน เช่น ข้อมูลท้องถิ่น ข่าวสาร การจะก่อเหตุของคนร้าย เพื่อนำข้อมูลข่าวสารมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนป้องกัน และปราบปรามอาชญากรรม อันจะนำมาสู่ซึ่งการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนโดยตรง

1.2 การสืบสวนหลังเกิดเหตุ เป็นการกระทำเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน ในการพิสูจน์ความผิดในกระบวนการสอบสวนเพื่อให้ผู้กระทำผิดต้องรับโทษ อันเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

2. การสืบสวนเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด วัตถุประสงค์ในการสืบสวนข้อนี้ เป็นวัตถุประสงค์เพื่อรองรับการสอบสวน ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่ได้จากการสืบสวนจะเป็นประโยชน์และพัฒนาเป็นพยานหลักฐานในการสอบสวน

การค้น

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนด อำนาจหน้าที่ และขอบเขตของการค้นไว้ในมาตราต่อไปนี้

มาตรา 92 ห้ามมิให้ค้นในที่รโหฐาน โดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เว้นแต่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้น และในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากข้างในที่รโหฐาน หรือมีเสียงหรือพฤติกรรมอื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในที่รโหฐานนั้น

(2) เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในที่รโหฐาน

(3) เมื่อบุคคลที่ได้กระทำความผิดซึ่งหน้าขณะที่ถูกไล่จับหนีเข้าไปหรือมีเหตุ

อันแน่นแฟ้น ควรสงสัยว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในที่รโหฐานนั้น

(4) เมื่อมีพยานหลักฐานตามสมควรว่าสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือได้มาโดยการกระทำความผิด หรือ ใ้ใช้หรือมีไว้เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรืออาจเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์การกระทำความผิดได้ซ่อนหรืออยู่ในนั้น ประกอบทั้งต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าเนื่องจากการเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมา ได้สิ่งของนั้นจะถูกโยกย้ายหรือทำลายเสียก่อน

(5) เมื่อที่ร โหฐานนั้นผู้จะต้องถูกจับเป็นเจ้าบ้าน และการจับนั้นมีหมายจับหรือจับตามมาตรา 78

การใช้อำนาจตาม (4) ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจผู้ค้นส่งมอบสำเนาบันทึกการตรวจค้น และบัญชีทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น รวมทั้งจัดทำบันทึกแสดงเหตุผลที่ทำให้สามารถเข้าค้นได้เป็นหนังสือให้ไว้ แก่ผู้ครอบครองสถานที่ที่ถูกตรวจค้น แต่ถ้าไม่มีผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้น ให้ส่งมอบหนังสือดังกล่าวแก่บุคคลเช่นว่านั้นในทันทีที่กระทำได้ และรีบรายงานเหตุผลและผลการตรวจค้นเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไป

มาตรา 93 ห้ามมิให้ทำการค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถาน เว้นแต่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้ค้นในเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครองเพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิดหรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด

มาตรา 94 ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ทำการค้นในที่ ร โหฐานสั่งเจ้าของหรือคนอยู่ในนั้นหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้น ให้ ยอมให้เข้าไปโดยมิหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการในอันที่จะจัดการตามหมาย ทั้งนี้ให้พนักงานผู้นั้นแสดงหมาย หรือถ้าค้นได้ โดยไม่ต้องมีหมายก็ให้แสดงนามและตำแหน่ง

ถ้าบุคคลดังกล่าวในวรรคต้นมิยอมให้เข้าไป เจ้าพนักงานมีอำนาจ ใช้กำลังเพื่อเข้าไปในกรณีจำเป็นจะเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือนหน้าต่าง รั้วหรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นทำนองเดียวกันก็ได้

มาตรา 95 ในกรณีค้นหาสิ่งของที่หาย ถ้าพอทำได้ จะให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองสิ่งของนั้นหรือผู้แทนของเขาไปกับเจ้าพนักงานในการค้นนั้นด้วยก็ได้

มาตรา 96 การค้นในที่ร โหฐานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นและตก มีข้อยกเว้นดังนี้

(1) เมื่อลงมือค้นแต่ในเวลากลางวัน ถ้ายังไม่เสร็จจะค้นต่อไปในเวลากลางคืนก็ได้

(2) ในกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง หรือซึ่งมีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้นได้เป็นพิเศษ จะทำการค้นในเวลากลางคืนก็ได้

(3) การค้นเพื่อจับผู้ร้ายหรือผู้ร้ายสำคัญ จะทำในเวลากลางคืนก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตพิเศษจากศาลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด ในข้อบังคับของประธานศาลฎีกา

การจับ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาไม่ได้ให้ความหมายไว้ แต่ได้กำหนดวิธีการจับไว้ในมาตรา 83 ว่า ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้น อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือ ผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้ โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับ หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่า ที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

นอกจากนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญายังได้กำหนดวิธีการที่เกี่ยวกับการจับไว้ ดังนี้

มาตรา 77 หมายจับให้ใช้ได้ทั่วราชอาณาจักรการจัดการตามหมายจับนั้นจะจัดการตามเอกสารหรือหลักฐานอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ก็ได้

- (1) สำเนาหมายอันรับรองว่าถูกต้องแล้ว
- (2) โทรเลขแจ้งว่าได้ออกหมายแล้ว
- (3) สำเนาหมายที่ส่งทางโทรสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาการจัดการตาม (2) และ (3) ให้ส่งหมายหรือสำเนาอันรับรองแล้วไปยังเจ้าพนักงาน ผู้จัดการตามหมายโดยพลัน

มาตรา 78 พนักงานฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจจะจับผู้ใด โดยไม่มีหมายจับหรือคำสั่งของศาลนั้นไม่ได้ เว้นแต่

- (1) เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าคงได้บัญญัติไว้ใน มาตรา 80

(2) เมื่อพบบุคคล โดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่าผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น โดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

(3) เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตาม มาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

(4) เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่างถูกปล่อยชั่วคราวตาม มาตรา 117

มาตรา 79 ราษฎรจะจับผู้อื่นไม่ได้เว้นแต่จะเข้าอยู่ในเกณฑ์แห่ง มาตรา 82 หรือเมื่อผู้นั้นกระทำความผิดซึ่งหน้า และความผิดนั้นได้ ระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ด้วย

มาตรา 80 ที่เรียกว่าความผิดซึ่งหน้านั้น ได้แก่ความผิดซึ่งเห็นกำลังกระทำ หรือพบในอาการใดซึ่งแทบจะไม่มี ความสงสัยเลยว่าเขาได้กระทำความผิดมาแล้วสด ๆ

อย่างไรก็ดี ความผิด อาญาต้องระบุไว้ในบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้ ให้ถือว่าความผิดนั้นเป็นความผิดซึ่งหน้าในกรณีดังนี้

(1) เมื่อบุคคลหนึ่งถูกไล่จับตั้ง ผู้กระทำโดยมีเสียงร้องเอะอะ

(2) เมื่อพบบุคคลหนึ่งแทบจะทันทีทันใดหลังจากการกระทำความผิด ในถิ่นแถวใกล้เคียงกับที่เกิดเหตุ นั้นและมีสิ่งของที่ได้มาจากการกระทำความผิดหรือมีเครื่องมือ อาวุธหรือวัตถุอย่างอื่นอันสันนิษฐานได้ว่า ได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือมีร่องรอยพิรุณเป็นประจักษ์ที่เสื้อผ้าหรือเนื้อตัวของผู้นั้น

มาตรา 81 ไม่ว่าจะมีความหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับในที่ โหฐาน เว้นแต่จะทำได้ตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการค้นในที่ โหฐาน

มาตรา 81/1 ไม่ว่าจะมีความหมายจับหรือไม่ก็ตาม ห้ามมิให้จับในพระบรมมหาราชวัง พระราชวัง วังของพระราชทายาทหรือของพระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป พระราชนิเวศน์ พระตำหนัก หรือในที่ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ประทับหรือพำนัก เว้นแต่

(1) นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย อนุญาตให้จับ และได้แจ้งเลขานุการพระราชวัง หรือสมุหราชองครักษ์รับทราบแล้ว

(2) เจ้าพนักงานผู้ถวาย หรือให้ความปลอดภัยแก่พระมหากษัตริย์ พระราชินี พระรัชทายาท พระบรมวงศ์ตั้งแต่สมเด็จพระเจ้าฟ้าขึ้นไป หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ เป็นผู้จับตามกฎหมายว่าด้วยราชองครักษ์ หรือตามกฎหมาย กฎ หรือระเบียบเกี่ยวกับการให้ความปลอดภัย

มาตรา 82 เจ้าพนักงานผู้จัดการตามหมายจับ จะขอความช่วยเหลือจากบุคคลใกล้เคียง เพื่อจัดการตามหมายนั้นก็ได้แต่จะบังคับให้ผู้ใดช่วยโดยอาจเกิดอันตรายแก่เขาไม่ได้

มาตรา 84 เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของ พนักงานสอบสวนตาม มาตรา 83 โดยทันทีและเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่าย ปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นแจ้งข้อกล่าวหา และ รายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่าน ให้ฟัง และมอบสำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น

(2) ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวบันทึก ชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ อีกทั้งข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้นไว้ และให้ผู้จับลงลายมือชื่อ กำกับไว้เป็นสำคัญเพื่อดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ และ แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบด้วยว่าผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำของผู้ถูกจับอาจ ใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีผู้นำผู้ถูก จับมาส่งแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 7/1 รวมทั้งจัดให้ผู้ถูกจับสามารถ ติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ใน โอกาสแรก เมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง หรือถ้ากรณีผู้ถูกจับ ร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้แจ้ง ก็ให้จัดการตามคำร้องขอ นั้นโดยเร็ว และให้ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบันทึกไว้ ในการนี้มีให้เรียกค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ถูกจับ

ในกรณีที่จำเป็น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับจะจัดการพยานหลักฐานผู้ถูกจับเสียก่อน นำตัวไปส่งตามมาตรานี้ก็ได้

ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ในชั้นจับกุมหรือรับมอบตัวผู้ถูกจับ ถ้าถ้อยคำนั้นเป็นคำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความ ผิดห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐาน ในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อ ได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตาม มาตรา 83 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี

มาตรา 84/1 พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีผู้นำผู้ถูกจับมาส่งนั้น จะปล่อยผู้ถูกจับ ชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ก็ได้ แต่ถ้าเป็นการจับโดยมีหมายของศาลให้รับดำเนินการตาม มาตรา 64 และในกรณีที่ต้องส่งผู้ถูกจับไปยังศาล แต่ไม่อาจส่งไปได้ในขณะนั้นเนื่องจาก เป็นเวลา

ที่ศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจที่รับตัวผู้ถูกจับไว้มีอำนาจ ปลดปล่อยผู้ถูกจับชั่วคราวหรือควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้จนกว่าจะถึงเวลาศาลเปิดทำการ

มาตรา 85 เจ้าพนักงานผู้จับหรือรับตัวผู้ถูกจับไว้ มีอำนาจค้นตัว ผู้ต้องหา และยึดสิ่งของ ต่าง ๆ ที่อาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้

การค้นนั้นจักต้องทำโดยสุภาพ ถ้าค้นผู้หญิงต้องให้หญิงอื่นเป็นผู้ค้น

สิ่งของใดที่ยึดไว้ เจ้าพนักงานมีอำนาจยึดไว้จนกว่าคดีถึงที่สุด เมื่อเสร็จคดีแล้วก็ให้คืน แก่ผู้ต้องหาหรือแก่ผู้อื่น ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของนั้น เว้นแต่ศาลจะสั่งเป็นอย่างอื่น

มาตรา 85/1 ในระหว่างสอบสวน สิ่งของที่เจ้าพนักงาน ได้ยึดไว้ซึ่งมิใช่ทรัพย์สินที่ กฎหมายบัญญัติไว้ว่าผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด ถ้ายังไม่ได้นำสืบหรือแสดงเป็นพยานหลักฐาน ในการพิจารณาคดี เจ้าของหรือผู้ซึ่งมีสิทธิเรียกร้องขอคืนสิ่งของที่เจ้าพนักงานยึดไว้ อาจยื่นคำร้อง ต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี เพื่อขอรับสิ่งของนั้น ไปดูแลรักษาหรือใช้ ประโยชน์โดยไม่มีประกัน หรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกันก็ได้

การสั่งคืนสิ่งของตามวรรคหนึ่งจะต้องไม่กระทบถึงการใช้สิ่งของนั้นเป็นพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงในภายหลัง ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งโดยมิ ชักช้า โดยอาจเรียกประกันจากผู้ยื่นคำร้องหรือกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้บุคคลนั้น ปฏิบัติ และหากไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือบุคคลดังกล่าวไม่ยอมคืนสิ่งของนั้นเมื่อมีคำสั่งให้คืน ให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจยึดสิ่งของนั้นกลับคืนและบังคับ ตามสัญญาประกันเช่นว่านั้นได้ วิธีการยื่นคำร้อง เงื่อนไขและการอนุญาตให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิยื่น คำร้องอุทธรณ์คำสั่งต่อศาลชั้นต้นที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาดังกล่าวได้ภายในสามสิบ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งการไม่อนุญาต และให้ศาลพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่ วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาต ศาลอาจเรียกประกันหรือกำหนดเงื่อนไขอย่าง หนึ่งอย่างใดได้ตามที่เห็นสมควร คำสั่งของศาลให้เป็นที่สุด (มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 กรกฎาคม 2551)

มาตรา 86 ห้ามมิให้ใช้วิธีควบคุมผู้ถูกจับเกินกว่าที่จำเป็นเพื่อป้องกันมิให้เขาหนีเท่านั้น

มาตรา 87 ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี

ในกรณีความผิดลหุโทษ จะควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เท่าเวลาที่จะถามคำให้การ และที่จะรู้ตัวว่าเป็น ใคร และที่อยู่ของเขายู่ที่ไหนเท่านั้น

ในกรณีที่ผู้ถูกจับ ไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และมีเหตุจำเป็นเพื่อทำการสอบสวน หรือการฟ้องคดีให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตาม มาตรา 83 เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ โดยให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายจับผู้ต้องหาไว้ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้

การสอบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้ให้ความหมายของคำว่า "การสอบสวน" หมายความว่า การรวบรวมพยานหลักฐาน และการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือการพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ โดยได้กำหนดวิธีการสอบสวนไว้ ดังนี้

มาตรา 120 ห้ามมิให้พนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีใดต่อศาลโดย มิได้มีการสอบสวนในความผิดนั้นก่อน

มาตรา 121 พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนคดีอาญาทั้งปวง แต่ถ้าเป็นคดีความผิดต่อส่วนตัว ห้ามมิให้ทำการสอบสวน เว้นแต่จะมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบ

มาตรา 122 พนักงานสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนในกรณีต่อไปนี้ก็ได้

- (1) เมื่อผู้เสียหายขอความช่วยเหลือ แต่ไม่ยอมร้องทุกข์ตามระเบียบ
- (2) เมื่อผู้เสียหายฟ้องคดีเองโดยมิได้ร้องทุกข์ก่อน
- (3) เมื่อมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์ หรือบุคคลที่กล่าว

โทษด้วยปากไม่ยอมบอกว่าเขาคือใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษหรือบันทึกคำกล่าวโทษ

มาตรา 123 ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนได้ คำร้องทุกข์นั้นต้องปรากฏชื่อ และที่อยู่ของผู้ร้องทุกข์ลักษณะ แห่งความผิดพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่ความผิดนั้นได้กระทำความเสียหายที่ได้รับและชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำความผิดเท่าที่จะบอกได้

คำร้องทุกข์นี้จะทำเป็นหนังสือหรือร้องด้วยปากก็ได้ ถ้าเป็นหนังสือต้องมีวัน เดือน ปี และลายมือชื่อของผู้ร้องทุกข์ ถ้าร้องด้วยปากให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ ลงวัน เดือน ปี และลงลายมือชื่อผู้บันทึกกับผู้ร้องทุกข์ในบันทึกนั้น

มาตรา 124 ผู้เสียหายจะร้องทุกข์ต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่รองหรือเหนือพนักงานสอบสวนและเป็นผู้ซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยตามกฎหมายก็ได้

เมื่อมีหนังสือร้องทุกข์ยื่นต่อเจ้าพนักงานเช่นกล่าวแล้ว ให้รีบจัดการส่งไปยังพนักงานสอบสวน และจะจดหมายเหตุอะไรไปบ้าง เพื่อประโยชน์ของพนักงานสอบสวนก็ได้

เมื่อมีคำร้องทุกข์ด้วยปาก ให้รีบจัดการให้ผู้เสียหายไปพบกับพนักงานสอบสวนเพื่อจดบันทึกคำร้องทุกข์นั้นคั่งบัญญัติในมาตราก่อน ในกรณีเร่งร้อนเจ้าพนักงานนั้นจะจดบันทึกเสียเองก็ได้ แต่แล้วให้รีบส่งไปยังพนักงานสอบสวน และจะจดหมายเหตุอะไรไปบ้างเพื่อประโยชน์ของพนักงานสอบสวนก็ได้

มาตรา 124/1 ให้นำบทบัญญัติใน มาตรา 133 ทวิ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การจดบันทึกคำร้องทุกข์ในคดีที่ผู้เสียหายเป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ไม่อาจหาหรือรอนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการได้ และเด็กไม่ประสงค์จะให้มิหรือบุคคลดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ให้ผู้รับคำร้องทุกข์ตาม มาตรา 123 หรือ มาตรา 124 แล้วแต่กรณี บันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในบันทึกคำร้องทุกข์ด้วย

มาตรา 125 เมื่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือ ตำรวจได้กระทำการสืบสวนหรือสอบสวนไปทั้งหมด หรือแต่ส่วนหนึ่ง ส่วนใดตามคำขอร้องให้ช่วยเหลือ ให้ตกเป็นหน้าที่ของพนักงานนั้น จัดการให้มีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตามบทบัญญัติแห่ง มาตรา 123 และ มาตรา 124

มาตรา 126 ผู้ร้องทุกข์จะแก้คำร้องทุกข์ระยะใด หรือจะถอน คำร้องทุกข์เสียเมื่อใดก็ได้ ในคดีซึ่งมิใช่ความผิดต่อส่วนตัว การถอนคำร้องทุกข์เช่นนั้นย่อมไม่ตัดอำนาจพนักงานสอบสวนที่จะสอบสวน หรือพนักงานอัยการที่จะฟ้องคดีนั้น

มาตรา 127 ให้นำบทบัญญัติใน มาตรา 123 ถึง มาตรา 126 มาบังคับโดยอนุโลมในเรื่อง คำกล่าวโทษ

เจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่รับคำกล่าวโทษจะไม่บันทึกคำกล่าวโทษในกรณีต่อไปนี้ก็ได้

- (1) เมื่อผู้กล่าวโทษไม่ยอมแจ้งว่าเขาคือใคร
- (2) เมื่อคำกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์

คำกล่าวโทษซึ่งบันทึกแล้ว แต่ผู้กล่าวโทษ ไม่ยอมลงลายมือชื่อ เจ้าพนักงานผู้รับคำกล่าวโทษจะไม่จัดการแก้คำกล่าวโทษนั้นก็ได้

มาตรา 128 พนักงานสอบสวนมีอำนาจให้เจ้าพนักงานอื่นทำการแทนดังต่อไปนี้

- (1) การใดในการสอบสวนอยู่นอกเขตอำนาจของตนมีอำนาจส่งประเด็น ไปให้พนักงานสอบสวนซึ่งมีอำนาจทำกรณนั้นจัดการได้

(2) การใดเป็นสิ่งที่เล็กน้อยในการสอบสวน ซึ่งอยู่ในเขตอำนาจของตนไม่ว่าทำเองหรือจัดการตามประเด็น มีอำนาจสั่งให้ผู้อยู่ได้บังคับบัญชาทำแทนได้ แต่ทั้งนี้เมื่อประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น มิได้เจาะจงให้ทำด้วยตนเอง

มาตรา 129 ให้ทำการสอบสวนรวมทั้งการชันสูตรพลิกศพ ในกรณีที่มีความตายเป็นผลแห่งการกระทำผิดอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการชันสูตรพลิกศพ ถ้าการชันสูตรพลิกศพยังไม่เสร็จห้ามมิให้ฟ้องผู้ต้องหาไปยังศาล

มาตรา 130 ให้เริ่มการสอบสวนโดยมิชักช้า จะทำการในที่ใด เวลาใดแล้วแต่จะเห็นสมควร โดยผู้ต้องหาไม่จำเป็นต้องอยู่ด้วย

มาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนรวบรวมหลักฐานทุกชนิด เท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกกล่าวหา เพื่อจะรู้ตัวผู้กระทำผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา

มาตรา 131/1 ในกรณีที่ต้องใช้พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินสามปี หากการตรวจพิสูจน์ตามวรรคหนึ่งจำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวหนัง เส้นผมหรือขน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่ง สารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการตรวจดังกล่าวได้ แต่ต้องกระทำเพียงเท่าที่จำเป็นและสมควร โดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนามัยของบุคคลนั้น และผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายกระทำการป้องกันขัดขวางมิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้นแล้วแต่กรณี

ค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ตามมาตรา นี้ ให้ส่งจ่ายจากงบประมาณตามระเบียบที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม หรือสำนักงานอัยการสูงสุดแล้วแต่กรณี กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

มาตรา 132 เพื่อประโยชน์แห่งการรวบรวมหลักฐานให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ตรวจสอบตัวผู้เสียหายเมื่อผู้นั้นยินยอม หรือตรวจสอบตัวผู้ต้องหา หรือตรวจสอบสิ่งของหรือที่ทาง อันสามารถอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ให้รวมทั้งทำภาพถ่าย แผนที่ หรือภาพวาด จำลองหรือพิมพ์ลาย นิ้วมือ ลายมือหรือลายเท้ากับให้บันทึกรายละเอียดทั้งหลายซึ่งน่า จะกระทำให้คดีแจ่มกระจ่างขึ้น

ในการตรวจสอบตัวผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่ง หากผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาเป็นหญิง ให้จัดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นหญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ ทั้งนี้ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ผู้เสียหายหรือผู้ต้องหาจะขอให้นำบุคคลใดมาอยู่ร่วมในการตรวจนั้นด้วยก็ได้

(2) ค้นเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิด หรือ ได้มาโดยการ กระทำผิด หรือ ได้ใช้หรือสงสัยว่าได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่ต้องปฏิบัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยค้น

(3) หมายถึงบุคคลซึ่งครอบครองสิ่งของ ซึ่งอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แต่บุคคลที่ถูกหมายเรียกไม่จำเป็นต้องมาเองเมื่อจัดส่งสิ่งของมาตามหมายแล้ว ให้ถือเสมือนได้ปฏิบัติตามหมาย

(4) ยึดไว้ซึ่งสิ่งของที่ค้นพบหรือส่งมาดังกล่าวไว้ใน มาตรา (2) และ (3)

มาตรา 133 พนักงานสอบสวนมีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียหาย หรือบุคคลใดซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของเขาอาจเป็นประโยชน์แก่คดี ให้มาตามเวลาและสถานที่ในหมาย แล้วให้ถามปากคำบุคคลนั้นไว้

การถามปากคำนั้น พนักงานสอบสวนจะให้ผู้ให้ถ้อยคำสาบาน หรือปฏิญาณตัวเสียก่อนก็ได้ และต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วยพยานบุคคล

ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนตักเตือน พุดให้ท้อใจหรือใช้กลอุบาย อื่นเพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดให้ถ้อยคำ ซึ่งอยากจะทำให้ด้วยความเต็มใจ

ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ การถามปากคำผู้เสียหายซึ่งเป็นหญิง ให้พนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นหญิงเป็นผู้สอบสวน เว้นแต่ผู้เสียหายนั้นยินยอมหรือมีเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง และให้บันทึกความยินยอมหรือเหตุจำเป็นนั้นไว้ ทั้งนี้ผู้เสียหายจะขอให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งอยู่ร่วมในการถามปากคำนั้นด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยานยืนยันตัวผู้กระทำความผิดในชั้นจับกุมหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในคดีอาญา ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจหรือพนักงานสอบสวนจัดให้มีการยืนยันตัวผู้กระทำความผิดหรือชี้ตัวผู้ต้องหาในสถานที่ที่เหมาะสม และสามารถจะป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหาเห็นตัวผู้เสียหายหรือพยาน โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เสียหายหรือพยานเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งกรณี เว้นแต่ผู้เสียหายหรือพยานนั้นยินยอม และให้บันทึกความยินยอมนั้นไว้

มาตรา 133 ทวิ ในคดีความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายอันมิใช่ ความผิดที่เกิดจากการชุลมุนต่อสู้ ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพ ความผิดฐานกรรโชก ชิงทรัพย์และ ปล้นทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การค้าประเวณีความผิด ตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิง และเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ หรือคดีความผิดอื่นที่มีอัตราโทษจำคุก ซึ่ง ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็น เด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนนัด ในสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการ ร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็กนั้น และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ เห็นว่าการ ถามปากคำเด็กคนใดหรือคำถามใด อาจจะมีผลกระทบต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้ พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เป็นการเฉพาะ ตามประเด็นคำถาม ของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของพนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็ก ซ้ำซ้อนหลายครั้ง โดยไม่มีเหตุอันสมควร

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กทราบถึง สิทธิตามวรรคหนึ่งด้วย

นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ หรือพนักงานอัยการที่เข้าร่วมใน การถามปากคำ อาจถูกผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กตั้งรังเกียจได้ หากมีกรณีดังกล่าวให้เปลี่ยนตัวผู้นั้น

ภายใต้บังคับแห่ง มาตรา 139 การถามปากคำเด็กตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานสอบสวนจัด ให้มีการบันทึกภาพและเสียงการถามปากคำดังกล่าว ซึ่งสามารถนำออกถ่ายทอดได้อย่างต่อเนื่องไว้ เป็นพยาน

ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนอย่างยิ่งซึ่งมีเหตุอันควรไม่อาจรอนักจิตวิทยา หรือนักสังคม สงเคราะห์บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการเข้าร่วม ในการถามปากคำพร้อมกันได้ ให้ พนักงานสอบสวนถามปากคำเด็กโดย มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งตามวรรคหนึ่งอยู่ร่วมด้วยก็ได้ แต่ต้อง บันทึกเหตุที่ ไม่อาจรอนบุคคลอื่น ไว้ในสำนวนการสอบสวน และมีให้ถือว่าการถามปาก คำ ผู้เสียหายหรือพยานซึ่งเป็นเด็กในกรณีดังกล่าว ที่ได้กระทำไปแล้วไม่ชอบด้วยกฎหมาย

มาตรา 133 ในกรณีที่พนักงานสอบสวนมีความจำเป็นต้องจัดให้ผู้เสียหายหรือพยาน ที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปีชี้ตัวบุคคลใด ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัวบุคคลในสถานที่ ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และสามารถป้องกันมิให้บุคคลซึ่งจะถูกชี้ตัวนั้นเห็นตัวเด็ก โดยให้มี นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอและพนักงานอัยการร่วมอยู่ด้วยในการชี้ตัว

บุคคลนั้น เว้นแต่มีเหตุจำเป็น ไม่อาจหาหรือรอบบุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ และเด็กไม่ประสงค์จะให้มีหรือรอบบุคคลดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ ให้พนักงานสอบสวนบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

ในกรณีการชี้ตัวผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนจัดให้มีการชี้ตัว ในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและสามารถป้องกันมิให้ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กนั้น เห็นตัวบุคคลที่จะทำการชี้ตัว

มาตรา 134 เมื่อผู้ต้องหาถูกเรียก หรือส่งตัวมา หรือเข้าหาพนักงานสอบสวนเอง หรือปรากฏว่าผู้ใดซึ่งมาอยู่ต่อหน้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้ต้องหา ให้ถามชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุล สัญชาติ บิดามารดา อายุ อาชีพ ที่อยู่ ที่เกิด และแจ้งให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่กล่าวหาว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด แล้วจึงแจ้งข้อหาให้ทราบ

การแจ้งข้อหาตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีหลักฐานตามสมควรว่าผู้นั้นน่าจะได้กระทำความผิดตามข้อหา

ผู้ต้องหาที่มีสิทธิได้รับการสอบสวนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง และเป็นธรรม

พนักงานสอบสวนต้องให้โอกาสผู้ต้องหาที่จะแก้ข้อหาและที่จะแสดงข้อเท็จจริง อันเป็นประโยชน์แก่ตนได้

เมื่อได้มีการแจ้งข้อกล่าวหาแล้ว ถ้าผู้ต้องหาไม่ใช่ผู้ถูกจับและยังไม่ได้มีการออกหมายจับ แต่พนักงานสอบสวนเห็นว่ามิเหตุที่จะออกหมายจับผู้นั้นได้ตาม มาตรา 71 พนักงานสอบสวนมีอำนาจสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลเพื่อขอออกหมายจับ โดยทันที แต่ถ้าขณะนั้นเป็นเวลาศาลปิดหรือใกล้จะปิดทำการ ให้พนักงานสอบสวนสั่งให้ผู้ต้องหาไปศาลในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการ กรณีเช่นนี้ให้นำ มาตรา 87 มาใช้บังคับแก่การพิจารณาออกหมายจับ โดยอนุโลม หากผู้ต้องหาไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานสอบสวนดังกล่าว ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจจับผู้ต้องหานั้นได้ โดยถือว่าเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่จะจับผู้ต้องหาได้โดยไม่มีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวผู้ต้องหานั้นไว้

มาตรา 134/1 ในคดีที่มีอัตราโทษประหารชีวิต หรือในคดีที่ผู้ต้องหาไม่พ้นสิบแปดปีในวันที่พนักงานสอบสวนแจ้งข้อหา ก่อนเริ่มถามคำให้การ ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่า มีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีให้รัฐจัดหาทนายความให้

ในคดีที่มีอัตราโทษจำคุก ก่อนเริ่มถามคำให้การ ให้พนักงานสอบสวนถามผู้ต้องหาว่า มีทนายความหรือไม่ ถ้าไม่มีและผู้ต้องหาต้องการทนายความ ให้รัฐจัดหาทนายความให้

การจัดหาทนายความตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้ทนายความที่รัฐจัดหาให้ได้รับเงิน

รางวัลและค่าใช้จ่ายตามระเบียบที่กระทรวงยุติธรรมกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

เมื่อได้จัดหาทนายความให้แก่ผู้ต้องหาตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสามแล้ว ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน หากทนายความไม่อาจมาพบผู้ต้องหาได้ โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องให้พนักงานสอบสวนทราบหรือแจ้งแต่ไม่มาพบผู้ต้องหาภายในเวลาอันสมควร ให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนผู้ต้องหาไปได้โดยไม่ต้องรอทนายความ แต่พนักงานสอบสวนต้องบันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการสอบสวนด้วย

มาตรา 134/2 ให้นำบทบัญญัติใน มาตรา 133 ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่การสอบสวน ผู้ต้องหาที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี

มาตรา 134/3 ผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้

มาตรา 134/4 ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ให้พนักงานสอบสวนแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่า

(1) ผู้ต้องหาที่มีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้

(2) ผู้ต้องหาที่มีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ได้ จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลยก็ให้บันทึกไว้

ถ้อยคำใดๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อนมีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่งหรือก่อนที่จะดำเนินการตาม มาตรา 134/1 มาตรา 134/2 และ มาตรา 134/3 จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้นั้นไม่ได้

มาตรา 135 ในการถามคำให้การผู้ต้องหา ห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำหรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการให้คำมั่นสัญญา ชูเกียรติ หลอกลวง ทรมาน ใช้กำลังบังคับ หรือกระทำโดยมิชอบประการใดๆ เพื่อจูงใจให้เขาให้การอย่างใดๆ ในเรื่องที่ต้องหานั้น

มาตรา 137 พนักงานสอบสวนขณะทำการอยู่ในบ้านเรือนหรือในสถานที่อื่น ๆ มีอำนาจสั่งมิให้ผู้ใดออกไปจากที่นั้น ๆ ชั่วเวลาเท่าที่จำเป็น

มาตรา 138 พนักงานสอบสวนมีอำนาจสอบสวนเองหรือส่ง ประเด็นไปสอบสวนเพื่อทราบความเป็นมาแห่งชีวิตและความประพฤติอันเป็นอาณัติของผู้ต้องหา แต่ต้องแจ้งให้ผู้ต้องหาทราบ ข้อความทุกข้อที่ได้มา

มาตรา 139 ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการสอบสวนตามหลักทั่วไปในประมวลกฎหมายนี้อันว่าด้วยการสอบสวนและให้เอาบันทึก เอกสารอื่นซึ่งได้มาอีกทั้งบันทึกเอกสารทั้งหลาย ซึ่งเจ้าพนักงานอื่น ผู้สอบสวนคดีเดียวกันนั้นส่งมารวมเข้าสำนวนไว้

เอกสารที่ยื่นเป็นพยานให้รวมเข้าสำนวน ถ้าเป็นสิ่งของอย่างอื่น ให้ทำบัญชีรายละเอียดรวมเข้าสำนวนไว้

เพื่อประโยชน์ในการติดตามพยานให้ไปตามกำหนดนัดของศาล ให้พนักงานสอบสวนบันทึกรายชื่อของพยานบุคคลทั้งหมดพร้อมที่อยู่หรือสถานที่ติดต่อ หมายเลขโทรศัพท์หรือช่องทางอื่นที่ใช้ในการติดต่อพยานเหล่านั้นเก็บไว้ ณ ที่ทำการของพนักงานสอบสวน

มาตรา 140 เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในการสอบสวน เห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้จัดการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้ใดเป็นผู้กระทำความผิด และความผิดนั้น มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินสามปี ให้พนักงานสอบสวนงดการสอบสวนและบันทึกเหตุที่ตนนั้นไว้ แล้วให้ส่งบันทึกพร้อมกับสำนวน ไปยังพนักงานอัยการ

ถ้าอัตราโทษอย่างสูงเกินกว่าสามปี ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวน ไปยังพนักงานอัยการพร้อมทั้งความเห็นที่ควรให้จัดการสอบสวน

ถ้าพนักงานอัยการสั่งให้งด หรือให้ทำการสอบสวนต่อไปให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตามนั้น

(2) ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด ให้ใช้บทบัญญัติในสี่ มาตรา ต่อไปนี้

มาตรา 141 ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิด แต่เรียกหรือจับตัวยังไม่ได้ เมื่อได้ความตามทางสอบสวนอย่างใด ให้ทำความเข้าใจว่าควรสั่งฟ้อง หรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปพร้อมกับสำนวนยังพนักงานอัยการถ้าพนักงานอัยการเห็นชอบด้วยว่าควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ยุติการสอบสวนโดยสั่งไม่ฟ้อง และให้แจ้งคำสั่งนี้ให้พนักงานสอบสวนทราบ

ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสอบสวนต่อไป ก็ให้ส่งพนักงานสอบสวนปฏิบัติเช่นนั้น ถ้าพนักงานอัยการเห็นว่าควรสั่งฟ้อง ก็ให้จัดการอย่างใดเพื่อให้ได้ตัวผู้ต้องหา ถ้าผู้ต้องหาอยู่ต่างประเทศให้ พนักงานอัยการจัดการเพื่อขอให้ส่งตัวข้ามแดนมา

มาตรา 142 ถ้ารู้ตัวผู้กระทำความผิดและผู้นั้นถูกควบคุมหรือ ังอยู่ หรือปล่อยชั่วคราว หรือเชื่อว่าคงได้ตัวมาเมื่อออกหมายเรียก ให้พนักงานสอบสวนทำความเข้าใจตามท้องสำนวน การสอบสวน ว่าควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องส่งไปยังพนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวนในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ส่งแต่สำนวนพร้อมด้วยความเห็น ไปยังพนักงานอัยการ ส่วนตัว

ผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจปล่อยหรือปล่อยชั่วคราว ถ้าผู้ต้องหาถูกขังอยู่ให้ขอเองหรือขอให้พนักงานอัยการขอต่อศาลให้ปล่อย

ในกรณีที่เสนอความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้พนักงานสอบสวนส่งสำนวน พร้อมกับผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ เว้นแต่ผู้ต้องหานั้นถูกขังอยู่แล้ว

แต่ถ้าเป็นความผิดซึ่งพนักงานสอบสวนเปรียบเทียบได้และผู้กระทำความผิดได้ปฏิบัติตามเปรียบเทียบนั้นแล้ว ให้บันทึกการ เปรียบเทียบนั้นไว้ แล้วส่งไปให้พนักงานอัยการพร้อมด้วยสำนวน

มาตรา 143 เมื่อได้รับความเห็นและสำนวนจากพนักงานสอบสวน ดังกล่าวใน มาตรา ก่อน ให้พนักงานอัยการปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ในกรณีที่มีความเห็นควรสั่งไม่ฟ้อง ให้ออกคำสั่งไม่ฟ้อง แต่ ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งฟ้องและแจ้งให้พนักงานสอบสวนส่งผู้ต้องหาเพื่อฟ้องต่อไป

(2) ในกรณีมีความเห็นควรสั่งฟ้อง ให้ออกคำสั่งฟ้องและฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล ถ้าไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งไม่ฟ้อง

ในกรณีหนึ่งกรณีใดข้างต้น พนักงานอัยการมีอำนาจ

(ก) สั่งตามที่เห็นควร ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการสอบสวน เพิ่มเติม หรือส่งพยานคนใดมาให้ซักถามเพื่อสั่งต่อไป

(ข) วินิจฉัยว่าควรปล่อยผู้ต้องหา ปล่อยชั่วคราว ควบคุมไว้ หรือขอให้ศาลขัง แล้วแต่กรณี และจัดการหรือสั่งการให้เป็นไปตามนั้น

ในคดีฆาตกรรม ซึ่งผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ อธิบดีกรมอัยการ หรือผู้รักษาการแทนเท่านั้นมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง

มาตรา 144 ในกรณีที่พนักงานอัยการมีคำสั่งฟ้อง ถ้าความผิดนั้น เป็นความผิดซึ่งอาจเปรียบเทียบได้ ถ้าเห็นสมควรพนักงานอัยการ มีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) สั่งให้พนักงานสอบสวนพยานเปรียบเทียบคดีนั้นแทนการที่จะส่งผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการ

(2) เมื่อผู้ต้องหาถูกส่งมายังพนักงานอัยการแล้ว สั่งให้ส่งผู้ต้องหา พร้อมด้วยสำนวนกลับไปยังพนักงานสอบสวนให้พยายามเปรียบเทียบ คดีนั้น หรือถ้าเห็นสมควรจะสั่งให้พนักงานสอบสวนอื่นที่มีอำนาจ จัดการเปรียบเทียบให้ก็ได้

มาตรา 145 ในกรณีที่มิมีคำสั่งไม่ฟ้อง และคำสั่งนั้นไม่ใช้ของอธิบดีกรมอัยการ ถ้าใน

นครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี ให้รีบส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมกับคำสั่งไปเสนออธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ หรือ ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ ถ้าในจังหวัดอื่นให้รีบส่งสำนวนการสอบสวน พร้อมกับคำสั่งไปเสนอผู้ว่าราชการจังหวัด แต่ทั้งนี้มิได้ตัดอำนาจพนักงานอัยการที่จะจัดการอย่างใดแก่ผู้ต้องหาตั้งบัญญัติไว้ใน มาตรา 143

ในกรณีที่อธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจในนครหลวงกรุงเทพมหานครบุรี หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในจังหวัดอื่นแย้งคำสั่งของพนักงานอัยการ ให้ส่งสำนวนพร้อมกับความเห็นที่แย้งกันไปยังอธิบดีกรมอัยการเพื่อชี้ขาด แต่ถ้าคดีจะขาดอายุความหรือมีเหตุอย่างอื่นอันจำเป็นจะต้องรีบฟ้องก็ให้ฟ้องคดีนั้น ตามความเห็นของอธิบดีกรมตำรวจ รองอธิบดีกรมตำรวจ ผู้ช่วย อธิบดีกรมตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ไปก่อน

บทบัญญัติใน มาตรา นี้ให้นำมาบังคับในการที่พนักงานอัยการ จะอุทธรณ์ฎีกา หรือ ถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์และถอนฎีกาโดยอนุโลม

มาตรา 146 ให้แจ้งคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีให้ผู้ต้องหาและผู้ร้องทุกข์ทราบ ถ้าผู้ต้องหาถูกควบคุมหรือขังอยู่ ให้จัดการปล่อยตัวไป หรือขอให้ศาลปล่อยแล้วแต่กรณี

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องแล้ว ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา หรือผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิร้องขอต่อพนักงานอัยการ เพื่อขอทราบสรุปพยานหลักฐานพร้อมความเห็นของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ ในการสั่งคดี ทั้งนี้ ภายในกำหนดอายุความฟ้องร้อง

มาตรา 147 เมื่อมีคำสั่งเด็ดขาดไม่ฟ้องคดีแล้ว ห้ามมิให้มีการสอบสวนเกี่ยวกับบุคคลนั้นในเรื่องเดียวกันนั้นอีก เว้นแต่จะได้พยาน หลักฐานใหม่อันสำคัญแก่คดี ซึ่งน่าจะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหานั้นได้

เนื่องจากงานในหน้าที่ของตำรวจเป็นงานที่ต้องเสี่ยงภัยจากการกระทำต่าง ๆ ของคนร้าย หรือผู้กระทำความผิด ดังนั้นตำรวจจึงต้องมีการฝึกอบรมในสถาบันการศึกษาของตำรวจนอกจากการบังคับใช้กฎหมาย ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ยังจะต้องฝึกอบรมเกี่ยวกับการใช้อาวุธยุทโธปกรณ์เครื่องมือ เครื่องอุปกรณ์ และยุทธวิธีต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น การสะกดรอยติดตาม การปิดล้อมตรวจค้น การสืบสวนหาข่าว การตั้งจุดตรวจจุดสกัด การตรวจสถานที่เกิดเหตุ การเก็บพยานหลักฐาน การสอบสวน เป็นต้นทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเพื่อความปลอดภัยในตัวตำรวจผู้ปฏิบัติงาน

การปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติตามพระราชบัญญัติ

ป้องกันและปราบปรามผู้มีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าพนักงานในการใช้เครื่องมือพิเศษซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

และคุ้มครองสิทธิของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรณีพิเศษในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งโดยหลักกฎหมายทั่วไปแล้วไม่สามารถทำได้ ดังนี้

1. การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานหรือปฏิบัติการอำพราง (มาตรา 19) ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมอบหมายให้บุคคลใดจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อัยการสูงสุดกำหนดในข้อบังคับ โดยการจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใด หรือการปฏิบัติการอำพรางนั้น ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

2. การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม (มาตรา 20) ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมีอำนาจให้มีการเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุมการปฏิบัติการอำพราง หมายความว่า การดำเนินการทั้งหลายเพื่อปิดบังสถานะหรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ โดยลวงผู้อื่นให้เข้าใจไปในทางอื่น หรือเพื่อมิให้รู้ความจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม หมายความว่า วิธีการอนุญาตให้ของผิดกฎหมายหรือต้องสงสัยผ่านออกไปจาก ผ่าน หรือเข้าไปสู่เขตแดนของรัฐหนึ่งหรือมากกว่ารัฐหนึ่ง โดยการรับรู้และอยู่ภายใต้การติดตามดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เพื่อการสืบสวนสอบสวนความผิดและเพื่อระบุตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น

การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

3. การใช้เครื่องมือสื่อสารในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัย (มาตรา 21) พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคมเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีการอื่นใดเฉพาะในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อสืบสวน จับกุมแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งนี้ตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด

4. การกำหนดให้ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามกฎหมายนี้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556 (มาตรา 22) กฎหมายได้กำหนดให้การกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กร

อาชญากรรมข้ามชาติตามกฎหมายนี้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

ในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในคดีอาญาทั่วไปนั้นต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ป.วิอาญา) ซึ่งให้อำนาจหน้าที่และวิธีปฏิบัติของตำรวจไว้ในเรื่องของการสืบสวน การค้น การจับ และการสอบสวน สำหรับในคดีความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้นนอกจากตำรวจจะมีอำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเหมือนคดีอาญาทั่วไปแล้ว ยังมีอำนาจพิเศษตามพระราชบัญญัติป้องกันปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติอีกด้วย

ตารางที่ 2-1 อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

คดีอาญาทั่วไป	ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
1. การสืบสวนตาม ป.วิอาญา	1. การสืบสวนตาม ป.วิอาญา
2. การค้น และจับตาม ป.วิอาญา	2. การค้น และจับตาม ป.วิอาญา
3. การสอบสวนตาม ป.วิอาญา	3. การสอบสวนตาม ป.วิอาญา
	4. อำนาจพิเศษ ตาม พรบ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

การทบทวนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาพความรุนแรงของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย (นวนลน้อย ตรีรัตน์, 2545) ได้ศึกษาถึงโครงสร้าง สถานภาพ และผลกระทบและความรุนแรงของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย จำนวน 4 ประเภท ได้แก่ 1) การค้ายาเสพติด 2) การค้าแรงงาน เด็ก และสตรี ข้ามชาติ 3) บ่อนการพนัน 4) การค้าเงินนอกระบบ พบว่าอาชญากรรมข้ามชาติเกี่ยวกับการค้ายาเสพติด มีความรุนแรงสูงสุด โดยพบว่า มีผู้ติดยาเสพติดถึงหนึ่งล้านคน และมีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ดังนี้

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

ทางด้านบวก ธุรกิจผิดกฎหมายเหล่านี้เกี่ยวข้องกับคนจำนวนมาก เป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของธุรกิจอื่น ๆ เช่น ธุรกิจการท่องเที่ยว การโรงแรม ร้านอาหาร เป็นต้น

ทางด้านลบ ทำให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายมหาศาลในการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้ และต้องสูญเสียงบประมาณจำนวนมากในการเยียวยารักษาผู้เจ็บป่วยที่ได้รับผลกระทบจากอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าวรวมทั้งการนำทุนที่ได้จากการทำผิดกฎหมายเข้าแข่งขันทางธุรกิจกับผู้ประกอบธุรกิจโดยสุจริต (การฟอกเงิน) ทำให้ระบบเศรษฐกิจถูกบิดเบือนไปจากความเป็นจริงทำให้เกิดความผิดพลาดในการกำหนดนโยบายรักษาสถานภาพทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบทางสังคม

อาชญากรรมข้ามชาติอาจเข้ามามีบทบาทในสังคมโดยการใช้เงินทุนที่ได้จากการทำผิดกฎหมายเข้ามาแทรกแซงกลไกทางสังคมตั้งแต่ระดับท้องถิ่น ไปจนถึงระดับระหว่างประเทศ เปลี่ยนแปลงค่านิยม ความเชื่อ ทัศนคติของสังคม นอกจากนี้พิษภัยของอาชญากรรมข้ามชาติบางประเภทมีผลกระทบต่อสุขภาพและวิถีชีวิตของสังคมโดยตรง

ผลกระทบทางการเมือง

การใช้เงินทุนที่ได้จากการกระทำผิดกฎหมายขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเข้าแทรกแซงระบบการเมือง ทำให้ระบบการเมืองไร้เสถียรภาพ บั่นทอนการพัฒนาทางการเมือง

ปัญหาการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของไทย (คมกริช ดุลยพิทักษ์, 2547) พบว่า มีปัญหาในการดำเนินคดีกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยในปัจจุบันในด้านต่าง ๆ ที่เห็นได้อย่างชัดเจนดังนี้

1. การสืบสวนสอบสวนและการรวบรวมพยานหลักฐาน

ในกรณีที่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นผู้ประกอบอาชญากรรม เช่น การลักลอบค้ายาเสพติด การสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานดำเนินคดี ส่วนมากมักจะได้ข้อมูลจากสายลับหรือผู้หวังดีที่ให้ข้อมูลในทางลับ บางครั้งต้องมีการใช้วิธีการล่อซื้อ แต่ผู้กระทำผิดที่อยู่ในองค์กรอาชญากรรมเหล่านั้นมักมีการติดตามข่าวของเจ้าหน้าที่อยู่ตลอดเวลาทั้งมีความชำนาญและไหวตัวทันทำให้ยากแก่การจับกุม หรืออาจจับกุมได้แต่ตัวผู้ค้ารายย่อยที่อยู่ชั้นปลายแถวเท่านั้น ไม่สามารถขยายผลไปถึงตัวการใหญ่ได้ เพราะหากจะจับตัวการรายใหญ่หรือทั้งเครือข่ายเจ้าหน้าที่ต้องใช้เทคนิคการสืบสวนสอบสวนพิเศษ เช่น การจัดส่งภายใต้การควบคุม (Controlled delivery) ซึ่งหมายถึงการที่เจ้าพนักงานยอมให้มีการส่งมอบสิ่งผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติดจากผู้กระทำ ความผิดรายหนึ่งไปสู่ผู้กระทำความผิดรายอื่น ๆ โดยยังไม่เข้าจับกุมเพื่อสืบสวนจับกุมให้ถึงต้นตอ

หรือบุคคลที่อยู่เบื้องหลัง การเจรจาต่อรองให้ผู้ต้องหาให้การรับสารภาพและชดทอถึงผู้ร่วม
 กระทำความผิดรายใหญ่ที่อยู่เบื้องหลัง (Plea bargaining) การใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ติดตาม
 สะกดรอย และการดักฟังทางโทรศัพท์ (Wiretapping) ซึ่งรวมถึงการเจาะข้อมูลทางคอมพิวเตอร์
 แต่การใช้เทคนิคสืบสวนสอบสวนชั้นพิเศษนั้น เจ้าพนักงานไม่สามารถทำได้ ทั้งนี้เพราะกฎหมาย
 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันยังไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานไว้ จึงทำให้การสืบสวนสอบสวน
 รวบรวมพยานหลักฐานเพื่อดำเนินคดีแก่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไม่ค่อยประสบความสำเร็จ
 เท่าที่ควร

อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากที่ได้มีการบังคับใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
 การฟอกเงิน พ.ศ. 2542 ซึ่งมีบทบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
 และปราบปรามการฟอกเงิน (ป.ป.ง.) ในการดักฟังโทรศัพท์ หรือเข้าถึงข้อมูลทางการสื่อสารและ
 คอมพิวเตอร์ได้โดยได้รับอนุญาตจากศาลแพ่งก่อน ผลปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุม
 ผู้ค้ายาเสพติดได้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้วิธีการดักฟังทางโทรศัพท์ตามบทบัญญัติ
 ของกฎหมายฉบับดังกล่าวแต่การที่จะนำบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวมาใช้ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก
 กล่าวคือจะต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการฟอกเงินเท่านั้น ดังนั้นหากเป็นการกระทำความผิดที่ไม่
 เกี่ยวกับการฟอกเงิน เจ้าพนักงานไม่อาจนำวิธีการตามกฎหมายดังกล่าวมาใช้บังคับแก่องค์กร
 อาชญากรรมข้ามชาติได้

2. การดำเนินคดีในชั้นศาล

การดำเนินคดีแก่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่มี
 บทบัญญัติของกฎหมายใด ๆ เพื่อใช้เป็นกรณีพิเศษ วิถีพิจารณาคดีก็ใช้เหมือนกับคดีทั่ว ๆ ไป
 เริ่มตั้งแต่การฟ้องคดีจำเลยมีสิทธิที่จะได้รับการประกันตัวออกไปสู่คดี การพิสูจน์ความผิดเป็น
 ภาระหน้าที่ของโจทก์ (อัยการ) ที่จะต้องนำพยานหลักฐานมาสนับสนุนการกระทำความผิดของ
 จำเลยต่อศาล เพื่อให้ศาลเชื่อว่าจำเลยได้กระทำความผิดจริง หรือจำเลยมีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนที่
 สำคัญในการกระทำความผิดนั้น ซึ่งกระทำได้อย่างมากเพราะองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมีเงินทุน
 มากมีเครือข่ายกว้างขวางสามารถใช้เงินและอำนาจอิทธิพลขององค์กรเข้าขัดขวางการดำเนินคดีได้
 ทุกขั้นตอน เช่น ข่มขู่พยานมิให้มาให้การเบิกความต่อศาล หรือจ้างพยานให้ให้การเท็จ จนถึงกำจัด
 พยานเพื่อตัดตอนมิให้พาดพิงถึงตัวการใหญ่ ตัดสินบนเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำหรือรับรอง
 พยานหลักฐานเท็จ หรือทำลายพยานหลักฐานที่สำคัญในคดี จนกระทั่งผู้เสียหายและพยานบุคคล
 เสียขวัญไม่กล้ามาให้การเป็นพยานในศาล

กฎหมายที่มีอยู่ในขณะนี้ยังไม่สามารถที่จะให้ความช่วยเหลือคุ้มครองผู้เสียหายและ
 พยานในคดีได้อย่างเต็มที่และเป็นทางการ เพราะประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองพยาน

ออกมาบังคับใช้ ส่วนการข่มขู่พยาน ข้างพยานให้ให้การเท็จ และการกำจัดพยานบุคคลหรือพยานอื่น ตลอดจนการติดสินบนเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมเป็นเพียงความผิดทางอาญาในเรื่องนั้น ๆ (เช่นฐานข่มขู่ใจผู้อื่นให้กระทำการใด ๆ กระทำการให้ผู้อื่นเกิดความตกใจกลัว ทำร้ายร่างกาย ข่มขู่ผู้อื่น เอาไปเสียซึ่งเอกสาร ให้สินบนเจ้าพนักงาน ฯลฯ) แต่ยังไม่มียกเว้นของกฎหมายที่กำหนดความผิดฐานขัดขวางความยุติธรรมเป็นการเฉพาะแต่อย่างใด จึงเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้การดำเนินคดีแก่องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

3. การดำเนินคดีแก่ผู้อยู่เบื้องหลังองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและนิติบุคคลขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติมักมีการดำเนินกิจกรรมผิดกฎหมายภายใต้องค์กรที่มีการจัดโครงสร้างสลับซับซ้อนและมีการเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่าย โดยมีบุคคลที่มีอำนาจอิทธิพลกว้างขวางเป็นหัวหน้า มักจะมีการประกอบธุรกิจที่ถูกกฎหมายไว้บังหน้า โดยจะมีสมาชิกขององค์กรในระดับรองลงมาเป็นผู้ดำเนินธุรกิจนอกกฎหมายและประกอบอาชญากรรมภายใต้การสั่งการหรือความเห็นชอบจากหัวหน้าองค์กรอย่างลับ ๆ ตัวอย่างของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่เข้ามาปฏิบัติการในประเทศไทย ได้แก่กลุ่มมาเฟียเยอรมันซึ่งมีหลายแก๊ง ๆ ใหญ่ที่สุดคือ “โรธา” มีการดำเนินการเปิดสำนักงานทนายความบังหน้า แท้จริงมีธุรกิจผิดกฎหมายปลอมพาสปอร์ตและวีซ่า นำยาเสพติดมาจำหน่ายให้บาร์เบียร์ และค้าหญิงโสเภณีในย่านพัฒนาพงษ์และพญา

จะเห็นได้ว่าถึงแม้จะมีการประกอบธุรกิจที่ผิดกฎหมายหรือมีการประกอบอาชญากรรมโดยสมาชิกของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมดังกล่าว แต่การกระทำของหัวหน้าองค์กรที่อยู่เบื้องหลังการประกอบอาชญากรรมนั้นกลับไม่เป็นความผิดหรือไม่ถูกนำตัวมาดำเนินคดี เนื่องจากในปัจจุบันนี้กฎหมายไทยบัญญัติความผิดแก่การมีส่วนร่วมเฉพาะในความผิดบางฐานเท่านั้น เช่น ความผิดฐานสมคบกันเป็นกบฏตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 114 ความผิดฐานเป็นอั้งยี่และฐานช่องโจรตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 209 และ 210 ซึ่งความผิดฐานเป็นอั้งยี่และช่องโจรนั้นมีข้อจำกัดอยู่มาก กล่าวคือความผิดฐานเป็นอั้งยี่นั้นได้กำหนดไว้ว่า สมาชิกหรือหัวหน้าหรือผู้ที่มีตำแหน่งในคณะบุคคลซึ่งปกปิดวิธีดำเนินการนั้นจะต้องมีความมุ่งหมายเพื่อการอันมิชอบด้วยกฎหมายแต่มิได้ระบุว่าเรื่องใด ทำให้ขอบเขตของความผิดฐานนี้กว้างมากเกินไปและหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความผิดได้ยาก ในทางปฏิบัติจึงมีการฟ้องคดีน้อยมาก ส่วนความผิดฐานช่องโจรนั้นกำหนดองค์ประกอบความผิดแคบเกินไป กล่าวคือต้องมีการสมคบกันตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปและเพื่อกระทำความผิดเฉพาะที่บัญญัติไว้ในภาค 2 แห่งประมวลกฎหมายอาญาที่มีกำหนดโทษจำคุกอย่างสูงไว้ตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไปด้วย จึงไม่อาจนำมาใช้บังคับแก่การดำเนินคดีกับองค์กร

อาชญากรรมข้ามชาติซึ่งมีการประกอบอาชญากรรมอย่างกว้างขวางในหลายความผิดทั้งใน
ประมวลกฎหมายอาญาและตามกฎหมายอื่นด้วย

นอกจากนี้ในกรณีที่มีการจัดตั้งนิติบุคคลขึ้นมาเพื่อดำเนินธุรกิจตามกฎหมายบังหน้าแต่มี
การประกอบธุรกิจนอกกฎหมายอยู่เบื้องหลังนั้น ถึงแม้แนวความคิดของนักกฎหมายไทยและแนว
คำพิพากษาของศาลฎีกาจะเห็นพ้องกันว่า นิติบุคคลมีความรับผิดชอบทางอาญาได้ ทั้งนี้เพราะนิติบุคคล
สามารถแสดงเจตนาและกระทำการภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้น โดยผ่านทางผู้แทน
ของนิติบุคคลนั้น ๆ เมื่อนิติบุคคลมีการแสดงเจตนากระทำการอันเป็นความผิดต่อกฎหมายการ
กระทำนั้นย่อมเป็นความผิดและนิติบุคคลนั้นย่อมต้องรับผิดชอบทางอาญาก็ตาม แต่โทษที่จะลงแก่นิติ
บุคคลนั้นจะลงได้เพียงเท่าที่ลักษณะแห่งความผิดจะเปิดช่องให้ลงแก่นิติบุคคลได้ ซึ่งต้องพิจารณา
ตามลักษณะความผิด พฤติการณ์แห่งการกระทำ และอำนาจหน้าที่ของผู้แทนนิติบุคคลประกอบกับ
วัตถุประสงค์ของนิติบุคคลเป็นราย ๆ ไป ทั้งนี้ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ 787-788/2506 ประชุมใหญ่
ซึ่งมีเพียงโทษปรับและริบทรัพย์สินเท่านั้นที่ตามสภาพแล้วจะนำมาลงโทษแก่นิติบุคคลได้ และที่
สำคัญคือ มีกฎหมายบางฉบับได้บัญญัติลงโทษแก่นิติบุคคลโดยเฉพาะ โดยผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น
ที่กระทำการภายในขอบวัตถุประสงค์ของนิติบุคคลนั้นไม่ต้องรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวแต่อย่างใด
เช่น พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2497 มาตรา 14 บัญญัติห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาต
การขนส่งสาธารณะเข้าทำการขนส่งในเส้นทางใดในลักษณะที่เป็นการแข่งขันกับผู้ได้รับ
ใบอนุญาตการขนส่งประจำทางในเส้นทางนั้น (ซึ่งผู้ที่ขอใบอนุญาตการขนส่งสาธารณะประจำ
ทางได้ตามกฎหมายนี้ต้องเป็นนิติบุคคลเท่านั้น) ดังนั้นผู้ที่มีความผิดตามมาตรานี้ได้คือ นิติบุคคล
ผู้รับใบอนุญาต ฯ มิใช่ผู้ขับรถยนต์หรือกรรมการ หรือผู้จัดการของบริษัทเดินรถ ทั้งนี้ตามนัยคำ
พิพากษาฎีกาที่ 674/2540 จึงเป็นช่องทางให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติถือโอกาสจัดตั้งนิติบุคคล
ขึ้นมาประกอบธุรกิจบังหน้าแต่เบื้องหลังนั้นกลับใช้นิติบุคคลทำกิจการนอกกฎหมาย เมื่อถูกจับได้
จะถูกลงโทษปรับหรือริบทรัพย์สิน ส่วนตัวผู้ประกอบอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งเป็นผู้แทนนิติบุคคล
นั้นหลุดพ้นความรับผิด กลับไปสร้างความเสียหายให้แก่ประเทศไทยอยู่ทุกวันนี้ ตัวอย่าง แก๊งมา
เฟี้ยเดนมาร์กที่เป็นอดีตนายธนาคารหลบหนีคดีฉ้อโกงและยักยอกเงินเข้ามาตั้งบริษัทขายสินค้า
ทางไปรษณีย์ เมื่อมีผู้สั่งซื้อสินค้าจ่ายเงินแล้วไม่ส่งสินค้าให้ และแก๊งชาวจีนที่เข้ามาเปิดบริษัท
ท่องเที่ยวบังหน้าแต่เบื้องหลังคือแก๊งค้าลูกหมู (ค้ำมุนุ้ย) เป็นต้น

4. การบังคับใช้โทษริบทรัพย์สิน

เมื่อสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติถูกจับกุมดำเนินคดี โทษที่จำเลยจะถูกบังคับ
ได้แก่โทษจำคุก หรือโทษปรับ และอาจมีโทษริบทรัพย์สินด้วย โดยโทษริบทรัพย์สินตามกฎหมาย

ในปัจจุบันนี้มีข้อจำกัดค่อนข้างมาก ศาลจะลงโทษริบทรัพย์สินได้เฉพาะตามที่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32,33 และ 34 หรือตามที่มีกฎหมายอื่น ๆ บัญญัติไว้เท่านั้น ซึ่งแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1) ทรัพย์สินที่ผู้ใดทำหรือมีไว้เป็นความผิด โดยมากมักเป็นทรัพย์สินที่มีลักษณะผิดกฎหมายในตัวเอง เช่นอาวุธปืนเถื่อน ยาเสพติด วัตถุสิ่งพิมพ์ลามกอนาจาร

2) ทรัพย์สินที่บุคคลได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด หรือทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยการกระทำความผิด ซึ่งมักจะเป็นทรัพย์สินที่มีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เช่น อาวุธที่ใช้ฆ่าผู้อื่น สินค้าที่ได้มาจากการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นต้น

3) ทรัพย์สินซึ่งได้ให้ในมาตรา 143,144,149,150,167,201 และ 202 คือสินบนที่ทำให้เกี่ยวกับความผิดต่อเจ้าพนักงาน หรือทรัพย์สินที่ได้ให้เพื่อจูงใจบุคคลให้กระทำความผิดหรือเป็นรางวัลในการที่บุคคลได้กระทำความผิด

4) การริบทรัพย์สินในกฎหมายอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่าทรัพย์สินที่ศาลจะสั่งให้ริบได้นั้นจะต้องเป็นทรัพย์สินที่เป็นความผิดอยู่ในตัวเอง หรือเป็นทรัพย์สินที่มีไว้หรือใช้หรือได้มาหรือมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยตรงอย่างใกล้ชิดเท่านั้น แต่ถ้าเป็นทรัพย์สินขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหากไม่ใช่ทรัพย์สินที่เป็นความผิดอยู่ในตัวเอง หรือเป็นทรัพย์สินที่จำเลยมีไว้หรือใช้หรือได้มาหรือมีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดโดยตรงอย่างใกล้ชิดแล้ว ถึงแม้จะเป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิดแต่ได้ถูกแปรสภาพไปหรือถูกเปลี่ยนรูปไปเป็นทรัพย์สินอื่น หรือเป็นทรัพย์สินขององค์กรอาชญากรรมที่พร้อมจะนำมาใช้กระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต หากแต่ยังมีได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะนำไปใช้กระทำความผิดใด เมื่อใดนั้น ยังไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายใดให้ศาลพิพากษาริบแต่อย่างใด จึงเป็นเหตุให้องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติยังคงมีทรัพย์สินในการดำเนินธุรกิจนอกกฎหมาย ประกอบอาชญากรรม และขยายเครือข่ายต่อไปได้ถึงแม้จะมีสมาชิกขององค์กรบางส่วนถูกจับกุมดำเนินคดีก็ตาม

อาชญากรรมข้ามชาติ กับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมในเมืองพัทยา

(มหาวิทยาลัยบูรพา, 2552) ได้ศึกษาลักษณะ ประเภท รูปแบบ ของอาชญากรรมข้ามชาติ ไปถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของเมืองพัทยา และบริบทที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติ ในเขตเมืองพัทยา

ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติพื้นที่เมืองพัทยาคือ มีในบางด้านที่ส่วนของผู้เจ้าหน้าที่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับต่ำ คือ การลักลอบค้าอาวุธ ด้านการ

ปลอมแปลงเอกสารบุคคลด้านการรัายข้ามชาติและยังปล่อยให้มีการขายบริการทางเพศมีความหลากหลายมากขึ้น ยาเสพติดมีการขยายตัวมากขึ้นและมีการคอร์รัปชันในพื้นที่พัทยามีมากขึ้น เป็นต้น ผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่รัฐควรรีความสนใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชา

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐต่อลักษณะรูปแบบ

การก่ออาชญากรรมข้ามชาติในเมืองพัทยา ลักษณะการกระทำผิด ด้านการปลอมแปลงเอกสารบุคคล ด้านการก่อการรัายข้ามชาติ ด้านการลักลอบค้าอาวุธ ด้านการลักลอบค้ามนุษย์ ด้านการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ด้านการฟอกเงิน ด้านการค้ายาเสพติด และด้านอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและคอมพิวเตอร์ พบว่า ประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐมีความคิดเห็นไปในแนวทิศทางเดียวกันโดยเห็นว่า ลักษณะการกระทำผิดเป็นการกระทำของคน ไทยร่วมกับคนต่างชาติ ชาวต่างชาติมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเกิดและเติบโตของอาชญากรรมข้ามชาติในเมือง และพบว่า เชื้อชาติรัสเซีย สหรัฐอเมริกา เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น และปากีสถาน เป็นกลุ่มที่ส่งผลการเกิดอาชญากรรมมากที่สุดต้องอาศัยชาวไทยในการร่วมกันกระทำผิดในรูปแบบต่าง ๆ

ในภาพรวมผลกระทบการดำเนินชีวิตทางสังคมและเศรษฐกิจ ที่เกิดจากการก่ออาชญากรรมข้ามชาติในเมืองพัทยา โดยประชาชน ให้ความสำคัญที่ผลกระทบการดำเนินชีวิตทางด้านสังคมเป็นอันดับแรก แต่ในขณะที่เจ้าหน้าที่รัฐให้ความเห็นว่าประชาชนได้รับผลกระทบการดำเนินชีวิตทางด้านเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีความขัดแย้งกันระหว่างประชาชนกับเจ้าหน้าที่รัฐ จากความคิดที่ขัดแย้งกันนั้น เพราะ ประชาชนมองถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความมั่นคงของคุณภาพชีวิต เป็นสิ่งที่สำคัญมาก และการที่ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมถูกทำให้ผิดเพี้ยนไปจากเดิม แล้วภาพลักษณ์เมืองท่องเที่ยวของพัทยา มีภาพพจน์ที่ไม่ดีในสายตาของชาวต่างชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นกรวิจัยประเภทบุกเบิก (Exploratory research) ในประเด็นที่ยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบมาก่อน ทั้งในเชิงเนื้อหา ข้อมูลและในเชิงหลักแนวคิดทางวิชาการ อาศัยเอกสารและการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงจนถึงผู้บริหารในระดับต้นที่ควบคุมการปฏิบัติ โดยมีแนวทางการวิจัยดังต่อไปนี้

แนวทางการวิจัย

อันดับแรกผู้วิจัยได้ค้นหาหนังสือตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีและหลักรัฐประศาสนศาสตร์และอาชญาวิทยาในหัวข้อที่ผู้วิจัยจะใช้เป็นหลัก จนในที่สุดได้ตัวแบบที่แบ่งได้ 4 หัวข้อใหญ่ ๆ คือ (1) ทฤษฎีเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ (2) ทฤษฎีเกี่ยวกับนโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ (3) ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดองค์การ และ (4) แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตำรวจไทยในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมอาชญากรรมข้ามชาติ

อันดับที่สอง ผู้วิจัยได้นำข้อมูลนั้นมาศึกษาวิเคราะห์จนได้หัวข้อย่อยที่จะใช้ในการหาข้อมูลเชิงลึกในขั้นที่ 2 โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ระดับนโยบายลงมาจนถึงผู้บริหารชั้นต้นที่ควบคุมการปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้จัดทำหัวข้อสัมภาษณ์ตามผลของการศึกษาวิเคราะห์ สำหรับรายชื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและผู้วิจัยได้ไปสัมภาษณ์ ตามตารางที่ 3-1

อันดับที่สาม การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เมื่อได้หัวข้อและแบบสัมภาษณ์ตามการทำงานในอันดับที่ 2 และผู้วิจัยได้ติดต่อสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ดังที่ปรากฏในตารางที่ 3-1 ตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จนถึงผู้บริหารชั้นต้นที่ควบคุมดูแลการปฏิบัติการ ด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมประเด็นเนื้อหาหลัก สำหรับการศึกษาและได้รับข้อมูลผนวกเพิ่มเติมที่ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย รวมถึงข้อมูลที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยและกรณีศึกษา เหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ สถิติ เอกสารการประชุม หนังสือเวียน หนังสือสั่งการ

สำนวนคดี และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติและอาจมีส่วนของหน่วยงานอื่นมาประกอบด้วย

ตารางที่ 3-1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านอาชญากรรมข้ามชาติ

หน่วยงาน	บุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์	จำนวน (คน)
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
2. กองบัญชาการตำรวจสันติบาล	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	
3. กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
4. กองบังคับการปราบปราม	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
5. กองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
6. กองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทาง เศรษฐกิจ	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
7. กองบังคับการปราบปรามการกระทำ ความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทาง เทคโนโลยี	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
8. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
9. กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
10. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 2	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
11. กองบังคับการตำรวจปราบปราม การกระทำความผิดเกี่ยวกับ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1
12. กองการต่างประเทศ	ผู้แทนหน่วยงานระดับบริหาร	1
	ผู้แทนหน่วยงานระดับปฏิบัติ	1

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยจะใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น คือแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดประเด็นหลักสำหรับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีความแตกต่างกันตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อความเหมาะสมกับระดับการบังคับบัญชาและบริบทของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ สามารถแยกเป็นผู้บริหารระดับสูงเพื่อข้อมูลเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์และผู้บริหารชั้นต้นในระดับปฏิบัติการ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปฏิบัติการ และประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติ

ประเด็นหลักสำหรับการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกำหนดไว้เบื้องต้นดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสังเขปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ความเหมาะสมในการจัดโครงสร้างหน่วยงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ส่วนที่ 3 ความเหมาะสมในการกำหนดนโยบาย และแผนงานในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ส่วนที่ 4 ความเหมาะสมในการปฏิบัติ งานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ส่วนที่ 5 ความเหมาะสมในเรื่องการงบประมาณของหน่วยงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ(รายละเอียดในภาคผนวก)

ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 วิธี ในการวิจัยครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์พร้อมกัน เพื่อมิให้เกิดความยุ่งยากแก่ผู้ให้ข้อมูลและหน่วยงานเจ้าของข้อมูล ซึ่งจะส่งผลให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด อีกทั้งการได้รับข้อมูลทั้งสองส่วนจากแหล่งข้อมูลเดียวกัน พร้อมกันนั้นจะเป็นการป้องกันการเกิดความโน้มเอียง (Bias) ในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยด้วย แต่หากมีความไม่ชัดเจนของข้อมูลในส่วนใดที่ส่งผลให้ผู้วิจัยไม่สามารถวิเคราะห์ หรือดำเนินการวิจัยต่อไปได้ ผู้วิจัยจะใช้กระบวนการตรวจสอบข้อมูลกับแหล่งข้อมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งความชัดเจน

อย่างไรก็ตามสำหรับข้อมูลที่มีแหล่งข้อมูลมาจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือกรณีมิใช่เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยทั้ง 2 วิธี แต่เป็นแหล่งสำหรับวิธีใดวิธีหนึ่ง ผู้วิจัยจะทำการรวบรวมก่อน และทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อใช้ข้อมูลนั้นประกอบการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งอื่นต่อไป ทั้งนี้เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่สามารถเชื่อมโยงและตรวจสอบกันได้

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดการตรวจสอบข้อมูล 2 วิธี ดังนี้

1. การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์หลังจากที่ผู้วิจัยได้ถอดบทสัมภาษณ์และคัดลอกข้อมูลที่จะใช้ในการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยจะส่งข้อมูลดังกล่าวกลับไปยังผู้ถูกสัมภาษณ์เพื่อให้ยืนยันความถูกต้องของข้อมูลก่อนจะนำข้อมูลที่ผ่านมาการตรวจสอบยืนยันแล้วไปใช้ในการวิจัยต่อไป

2. การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เนื่องจากข้อมูลที่จะได้สำหรับการวิจัยชิ้นนี้ไม่สามารถตรวจสอบแบบสามเส้าในมิติด้านเวลา และสถานที่ได้ ผู้วิจัยจะใช้มิติด้านแหล่งข้อมูลในการตรวจสอบข้อมูล โดยจะทำการจัดแบ่งข้อมูลตามประเด็น เนื้อหา (Category) แล้วจัดเรียงแยกตามแหล่งข้อมูลที่ได้จากการวิจัยทั้ง 2 วิธี ทั้งข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมเอกสาร และที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยนี้ จะเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยแยกประเด็นวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลที่ปรากฏขึ้นจริงซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การรักษาจริยธรรมในการวิจัย

แม้ว่างานวิจัยชิ้นนี้จะเป็นการวิจัยเกี่ยวกับองค์กร การจัดการ นโยบายภาครัฐ และการจัดการภาครัฐ แต่มีแหล่งข้อมูลที่เป็นมนุษย์ ผู้วิจัยจึงพิจารณากำหนดการรักษาจริยธรรมการวิจัยในคนเพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังนี้

1. การปกปิดแหล่งข้อมูล ผู้วิจัยจะไม่ทำการเปิดเผยชื่อบุคคลหรือชื่อหน่วยงานผู้ให้ข้อมูล หากเจ้าของข้อมูลหรือผู้แทนหน่วยงานเจ้าของข้อมูล ไม่อนุญาต ทั้งนี้ผู้วิจัยจะระบุการขออนุญาตไว้ในหนังสือขอรับข้อมูลและหนังสือขอเข้าสัมภาษณ์

2. การถอนตัวจากการให้ข้อมูล ในกรณีผู้ให้ข้อมูลสำคัญหรือผู้แทนหน่วยงานเจ้าของข้อมูลประสงค์จะถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในการวิจัย ผู้วิจัยจะทำการถอนข้อมูลทั้งข้อมูลบุคคล ข้อมูลหน่วยงานและข้อมูลที่ได้รับจากผู้ขอลถอนตัวออกทั้งหมด ทั้งนี้ก่อนที่งานวิจัยชิ้นนี้จะเสร็จสิ้น

3. อิสรภาพในการให้ข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 วิธี โดยให้อิสรภาพแก่เจ้าของข้อมูลอย่างเสรี ไม่ใช้กระบวนการใด ๆ ในการกดดันเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลจากการวิจัยจากเจ้าของข้อมูลโดยที่เจ้าของข้อมูลไม่เต็มใจ

4. การป้องกันความเสียหายจากการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยจะพิจารณาความเหมาะสมของการเปิดเผยข้อมูล ทั้งในส่วนผลการวิจัย ผลการวิเคราะห์ ผลการสังเคราะห์ และภาคผนวกต่าง ๆ เพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบต่อบุคคล หน่วยงาน ภาครัฐ และสาธารณะ อย่างเคร่งครัด

บทที่ 4

การกำหนดนโยบายและการวางแผนในการการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติ

ในการดำเนินกิจการใด ๆ ของรัฐ มักจะมีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือนโยบายแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนั้น ๆ โดยมีการกำหนดนโยบายจากหน่วยเหนือ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จากนั้นหน่วยงานรองจะแปลงนโยบายไปเป็นแผน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ในกรณีของนโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นเรื่องของความมั่นคงระดับระหว่างประเทศ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ จึงต้องมีนโยบายสองระดับ คือ (1) ระดับรัฐบาล ที่ใช้เพื่อครอบคลุมการทำงานของทุกหน่วยงานราชการที่ทำงานเกี่ยวข้องกันให้ เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเป็นมาตรฐานเดียวกัน และ (2) เป็นนโยบายเฉพาะของสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

ในบทนี้จะนำเสนอ นโยบายทั้ง 2 ส่วน แต่ละส่วนจะแยกเป็นสองช่วงเวลาคือ (1) ในอดีต และ (2) ในปัจจุบัน ทั้งนี้เนื่องจากอาชญากรรมข้ามชาติมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงต้องปรับนโยบายให้สามารถรับมือกับอาชญากรรมข้ามชาติเหล่านี้

นโยบายและการวางแผนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของ รัฐบาลไทย

การกำหนดนโยบายจะต้องสอดคล้องกับสถานการณ์จึงจะเป็นนโยบายที่ดีและมีประสิทธิภาพ โดยที่อาชญากรรมข้ามชาติเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ และนับวันจะเพิ่มทวีมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งในด้านปริมาณและความรุนแรง การนำเสนอบทบาทของรัฐบาลไทยในบทนี้จะแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือบทบาทของรัฐบาลไทยในการต่อต้านอาชญากรรมในอดีตและในปัจจุบันตามลำดับ

1. นโยบายและการวางแผนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของ รัฐบาลไทยในอดีต

กฎหมาย เป็นนโยบายของรัฐรูปแบบหนึ่งที่มีลักษณะของการกำหนดอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และกำหนดโทษ ของบุคคลไว้

ในอดีต มีกฎหมายที่ใช้นำมาใช้บังคับในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอยู่หลายฉบับ ซึ่งเป็นการใช้กฎหมายทั่วไปที่มีอยู่มาบังคับใช้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ตามพฤติการณ์ลักษณะและประเภทของการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ เช่นประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติต่างๆ ที่มีโทษทางอาญา ต่อมาได้มีการปรับปรุงกฎหมายหลายฉบับให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน คือพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติยาเสพติด พ.ศ. 2522 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545) พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556)

2. นโยบายและการวางแผนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของรัฐบาลไทยในปัจจุบัน

เนื่องจากในปัจจุบันปัญหาการประกอบอาชญากรรมที่มีลักษณะเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ส่งผลกระทบต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคงของประเทศเป็นอย่างมาก แต่ปรากฏว่ากฎหมายซึ่งถือเป็นนโยบายของรัฐบาลที่มีอยู่เดิมนั้น ยังไม่สามารถใช้บังคับเพื่อดำเนินคดีกับการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร จึงได้มีการกำหนดลักษณะความผิดให้ครอบคลุมการกระทำความผิด รวมถึงกำหนดวิธีการสืบสวน สอบสวนการกระทำความผิดดังกล่าวขึ้น (พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556, 2556)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้มีดังนี้

1. ได้ให้ความหมาย“องค์กรอาชญากรรม” หมายความว่า คณะบุคคลตั้งแต่สามคนขึ้นไปที่รวมตัวกันช่วงระยะเวลาหนึ่งและร่วมกันกระทำการใด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระทำความผิดร้ายแรงและเพื่อได้มาซึ่งผลประโยชน์ทางการเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์ทางวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

“องค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ” หมายความว่า องค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำความผิดซึ่งมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (1) ความผิดที่กระทำในเขตแดนของรัฐมากกว่าหนึ่งรัฐ
- (2) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่การเตรียม การวางแผน การสั่งการ การสนับสนุนหรือการควบคุมการกระทำความผิดได้กระทำในอีกรัฐหนึ่ง

(3) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรมที่มีการกระทำ ความผิดมากกว่าหนึ่งรัฐ

(4) ความผิดที่กระทำในรัฐหนึ่ง แต่ผลของการกระทำที่สำคัญเกิดขึ้นในอีกรัฐหนึ่ง “ความผิดร้ายแรง” หมายความว่า ความผิดอาญาที่กฎหมายกำหนดโทษจำคุกขั้นสูงสุดตั้งแต่ สี่ปีขึ้นไปหรือโทษสถานที่หนักกว่านั้น

2. ได้กำหนดความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (มาตรา 5) ผู้ใด กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) เป็นสมาชิกหรือเป็นเครือข่ายดำเนินงานขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

(2) สมคบกันตั้งแต่สองคนขึ้นไปเพื่อกระทำความผิดร้ายแรงอันเกี่ยวข้องกับองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ

(3) มีส่วนร่วมกระทำการใด ๆ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมในกิจกรรมหรือการ ดำเนินการขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยรู้ถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินกิจกรรมหรือโดยรู้ ถึงเจตนาที่จะกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าว

(4) จัดการ สั่งการ ช่วยเหลือ ยุยง อำนาจความสะดวก หรือให้คำปรึกษาในการกระทำ ความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติโดยรู้ถึงวัตถุประสงค์และการดำเนินกิจกรรมหรือ โดยรู้ถึงเจตนาที่จะกระทำความผิดร้ายแรงขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติดังกล่าวผู้นั้นกระทำ ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

3. ได้กำหนดการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินอก ราชอาณาจักร (มาตรา 6) ผู้ใดกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินอก ราชอาณาจักร ผู้นั้นจะต้องรับโทษในราชอาณาจักรตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนี้ โดยได้ กำหนดให้นำมาตรา 10 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

4. กำหนดความรับผิดชอบของผู้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ (มาตรา 7) ถ้าผู้กระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ คนหนึ่งคนใดได้ลงมือกระทำความผิดร้ายแรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ นั้น ผู้กระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติที่อยู่ด้วยในขณะที่กระทำ ความผิดร้ายแรง หรือร่วมประชุมแต่ไม่ได้คัดค้านในการตกลงให้กระทำความผิดร้ายแรงนั้น รวมทั้งบรรดาหัวหน้า ผู้จัดการและผู้มีตำแหน่งหน้าที่ในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาตินั้น ต้อง ระวังโทษตามที่ได้บัญญัติไว้สำหรับความผิดร้ายแรงนั้นทุกคน

5. ให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าพนักงานในการใช้เครื่องมือพิเศษซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน และคุ้มครองสิทธิของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรณีพิเศษในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งโดยหลักกฎหมายทั่วไปแล้วไม่สามารถทำได้ดังนี้

5.1 การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานหรือปฏิบัติการอำพราง (มาตรา 19) ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมอบหมายให้บุคคลใดจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อัยการสูงสุดกำหนดในข้อบังคับ โดยการจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใด หรือการปฏิบัติการอำพรางนั้น ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

5.2 การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม (มาตรา 20) ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมีอำนาจให้มีการเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม

การปฏิบัติการอำพราง หมายความว่า การดำเนินการทั้งหลายเพื่อปิดบังสถานะหรือวัตถุประสงค์ของการดำเนินการ โดยลวงผู้อื่นให้เข้าใจไปในทางอื่น หรือเพื่อมิให้รู้ความจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม หมายความว่า วิธีการอนุญาตให้ของผิดกฎหมายหรือต้องสงสัยผ่านออกไปจาก ผ่าน หรือเข้าไปสู่เขตแดนของรัฐหนึ่งหรือมากกว่ารัฐหนึ่ง โดยการรับรู้และอยู่ภายใต้การติดตามดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เพื่อการสืบสวนสอบสวนความผิดและเพื่อระบุด่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น

การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

5.3 การใช้เครื่องมือสื่อสารในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัย (มาตรา 21) พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคมเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีการอื่นใดเฉพาะในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อสืบสวน จับกุมแสวงหาและรวบรวมพยานหลักฐาน ทั้งนี้ตามข้อบังคับที่อัยการสูงสุดกำหนด

5.4 การกำหนดให้ความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามกฎหมายนี้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556 (มาตรา 22) กฎหมายได้กำหนดให้การกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามกฎหมายนี้เป็นความผิดมูลฐานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

6. ความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินคดีการใช้ดุลพินิจของพนักงานอัยการ การใช้ดุลพินิจของศาล (หมวด 3 มาตรา 23 ถึงมาตรา 24)

ในระหว่างการสอบสวนคดีความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหากผู้ต้องหาให้ข้อมูลเองโดยสมัครใจต่อพนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับกิจกรรมและการกระทำความผิดขององค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งสามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดีต่อหัวหน้าหรือผู้มีส่วนบทบาทสำคัญในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้พนักงานสอบสวนบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้ในสำนวนการสอบสวนแล้วเสนอสำนวนการสอบสวนต่ออัยการสูงสุด ถ้าหากอัยการสูงสุดเห็นว่าข้อมูลที่ได้รับจากผู้ต้องหาเป็นข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ก็ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจใช้ดุลพินิจออกคำสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาในข้อหาหรือบางข้อหาก็ได้แต่ในกรณีที่มีการฟ้องคดีแล้วหากการให้ข้อมูลดังกล่าวนี้ ได้มีการกระทำในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล ให้อัยการสูงสุดมีอำนาจออกคำสั่งถอนฟ้อง ถอนอุทธรณ์ถอนฎีกา หรือไม่อุทธรณ์ไม่ฎีกา ในความผิดนั้นทั้งหมดหรือบางส่วน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ภายใต้บังคับของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดผู้ใด ได้ให้ข้อมูลที่สำคัญและเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการปราบปรามการกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติต่อพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ พนักงานสอบสวน หรือพนักงานอัยการ ศาลจะลงโทษผู้นั้นน้อยกว่าอัตราโทษขั้นต่ำที่กำหนดไว้สำหรับความผิดตามกฎหมายนี้ได้

นโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลไทยในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งเป็นอาชญากรรมรูปแบบใหม่ว่าเป็นอย่างไรนั้น จะต้องดูที่นโยบาย และแผนงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

นโยบายเป็นตัวขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญ เป็นแนวทางที่ฝ่ายปฏิบัติการต้องยึดถือเพื่อให้การดำเนินงานนั้น ได้ผลและเป็นไปตามที่หน่วยงานพึงประสงค์ นอกจากนี้ในแง่ของการสนับสนุนการดำเนินงาน ด้านกำลังพลก็ดี ด้านงบประมาณก็ดี หรือด้าน

กฎระเบียบที่ดี ที่หน่วยงานที่เป็นฝ่ายสนับสนุนจะต้องจัดให้หน่วยงานปฏิบัติได้รับการสนับสนุน ในการปฏิบัติงานอย่างพอเพียง หากกำหนดนโยบายไว้อย่างหนึ่ง แต่หน่วยงานสนับสนุนและ หน่วยงานปฏิบัติทำไปอีกอย่างหนึ่ง การดำเนินการนั้นจะไม่ได้รับการรับรองว่าถูกต้องตามที่ หน่วยงานต้องการ นโยบายที่ดีจึงเป็นนโยบายที่ฝ่ายเบื้องบนได้พิจารณาอย่างรอบคอบ และมองเป็น ภาพรวมแล้วว่าการดำเนินงานของหน่วยในภาพรวมควรจะเป็นอย่างไร

ในกรณีการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้บริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดนโยบายไว้อย่างไร ผู้วิจัยจะได้นำเสนอต่อไป โดย จะแยกเป็นสองยุคสมัยที่สอดคล้องกับการเกิดและการขยายตัวของอาชญากรรมข้ามชาติ

1. นโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีต

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานราชการหนึ่งซึ่งถูกกำหนดให้ต้องจัดทำแผนของ หน่วยงาน ในกรณีนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ ทำหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการตำรวจและกำกับดูแลสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้ปฏิบัติ ตามนโยบาย ระเบียบแบบแผน มติคณะรัฐมนตรี และกฎหมาย (พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547, 2547)

ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 และบทที่ 2 แล้วว่าปรากฏการณ์ที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ แต่แรกนั้นมีปริมาณน้อย สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงไม่ได้กำหนดนโยบายด้านการป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติไว้โดยตรง

ในเรื่องของการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาตินี้ กล่าวได้ว่างานของ ตำรวจไทยด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติได้เข้าไปอยู่ในสารบบนี้เมื่อปี พ.ศ. 2992 สมัยที่ พลตำรวจเอกเผ่า ศรียานนท์ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมตำรวจ ท่านได้นำกรมตำรวจไทย เข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การตำรวจสากล (Interpol) โดยได้ตั้งสำนักงานกลางตำรวจสากลขึ้นที่กอง การต่างประเทศกรมตำรวจ ตามข้อกำหนดขององค์การตำรวจสากลที่สมาชิกจะต้องจัดตั้ง สำนักงานกลางตำรวจสากลเพื่อติดต่อประสานงานกับองค์การตำรวจสากลและประเทศสมาชิก ในเบื้องต้นขอกล่าวว่า การดำเนินงานของตำรวจไทยเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติจะเป็นไปใน ทิศทางใดนั้น ประการแรกสุดก็คือการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้าม ชาติจะต้องได้รับนโยบายของผู้บังคับบัญชาสูงสุดคือผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ซึ่งกำหนดเป็น นโยบายออกมาก่อน เพราะตามหลักวิชา นโยบายคือการให้แนวคิดและทิศทางเพื่อดำเนินการไป ในแนวทางเดียวกัน

สำหรับภารกิจด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาตินั้น แต่เดิมไม่ได้มีการกำหนดว่าอาชญากรรมแบบใดเป็นอาชญากรรมข้ามชาติเมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น ก็ดำเนินการไปตามตัวบทกฎหมายที่มีอยู่โดยหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ใดพบการกระทำความผิดอาญาก็สามารถจับกุมดำเนินได้ตามกฎหมาย หากอาชญากรอยู่ต่างประเทศ หรือทำผิดในต่างประเทศแต่ตามกฎหมายให้ถือว่าทำผิดในราชอาณาจักร ก็จะใช้ข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition) และการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย (Mutual Legal Assistance) ในการติดตามผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

2. นโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน

ตามที่ประเทศไทยได้ลงนามเป็นประเทศสมาชิกในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) เมื่อ 15 ธันวาคม 2543 และมีผลบังคับใช้วันที่ 29 กันยายน 2546

สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว แผนพัฒนาสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แผนปฏิบัติการราชการ 4 ปี ซึ่งเป็นแผนระยะปานกลาง แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ เป็นแผนระยะสั้น และนโยบายปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งแต่ละแผนได้มีการบรรจุเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเข้าไปด้วย นอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังมีแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยตรงอีกด้วย โดยจะนำเสนอรายละเอียดของ ยุทธศาสตร์สำนักงานแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564 แผนปฏิบัติการ 4 ปีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2558 แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2557 แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2558 แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2559 นโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2557 นโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2558 นโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2559 และแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2553 ตามลำดับ ดังนี้

ยุทธศาสตร์สำนักงานแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2555)

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล

เป้าประสงค์: 1.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์: 1.1.1 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาลโดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญดังนี้

- 1) ปกป้องเงินทุนพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์
- 2) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 3) แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 4) รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- 5) ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว
- 6) ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง
- 7) ปฏิบัติการด้านต่างๆที่กระทบต่อความมั่นคง
- 8) เตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 9) รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ของประชาชน

เป้าประสงค์: 1.2 ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์-เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนชุมชนและที่มีผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ

เป้าประสงค์: 1.3 มีระบบและกระบวนการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1.3.1 ปรับปรุงพัฒนาระบบงานและกระบวนการของหน่วยงานรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ

1.3.2 ประชาสัมพันธ์กระบวนการและมาตรการในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับรู้

เป้าประสงค์: 1.4 มีเทคโนโลยีอุปกรณ์และเครื่องมือพิเศษรวมทั้งระบบสารสนเทศอัจฉริยะ

กลยุทธ์ 1.4.1 นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4.2 พัฒนาคุณภาพของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วนทันสมัยมีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

1.4.3 กำหนดกรอบอัตราและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษที่ทันสมัยให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

1.4.4 พัฒนาคู่มือการให้มีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ 2: การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใสมีมาตรฐาน

เป้าประสงค์: 2.1 สังคมและประชาชนเชื่อมั่นต่อองค์การตำรวจ

กลยุทธ์ 2.1.1 พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ

2.1.2 นำมาตรการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้กับข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

2.1.3 มุ่งมั่นทำงานเพื่อภาพลักษณ์ของตำรวจให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน

2.1.4 เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การโดยยึดถือศักดิ์ศรีจริยธรรมและหลักภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

2.1.5 เสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการตำรวจในทุกระดับ

เป้าประสงค์: 2.2 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์ 2.2.1 ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็วถูกต้องเป็นธรรม โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

2.2.2 เพิ่มขีดความสามารถของสถานีตำรวจในทุกมิติ

2.2.3 ปรับทัศนคติและวิธีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยยึดประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง

2.2.4 นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

2.2.5 ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

เป้าประสงค์: 2.3 มีกระบวนการที่โปร่งใสมีมาตรฐาน

มีกระบวนการที่มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ

มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 2.3.1 กำหนดกรอบมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.2 ปรับปรุงพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่าง ๆ

2.3.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนด

2.3.5 เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

2.3.6 พัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ

เป้าประสงค์: 2.4 บุคลากรและหน่วยงานมีครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ 2.4.1 กำหนดกรอบอัตราครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีความเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.4.2 จัดหาปรับแก้และแจกจ่ายครุภัณฑ์ฯตามข้อ 1 ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติ

2.4.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อการใช้ประโยชน์มีความสะดวกง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูลและสามารถพัฒนาให้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 3: การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์: 3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ – ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เป้าประสงค์: 3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ

กลยุทธ์ 3.2.1 ส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติและ/ หรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

3.2.2 สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนตามความเหมาะสม

3.2.3 ปรับปรุงพัฒนารูปแบบวิธีการปฏิบัติตลอดจนแนวทางการประเมินผล การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

เป้าประสงค์: 3.3 กฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

กลยุทธ์ 3.3.1 บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีเอกภาพลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

3.3.2 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์: 3.4 หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน

กลยุทธ์ 3.4.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของข้าราชการตำรวจและเป้าหมายการทำงาน of หน่วยงานทุกระดับให้ยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานตามแนวคิด Community Policing

3.4.2 จัดทำฐานข้อมูลในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ทะเบียนอาสาสมัครเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ดำเนินการและให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ

3.4.3 ปรับโครงสร้างหน่วยงานและระบบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4: การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร

เป้าประสงค์: 4.1 การบริหาร โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์ 4.1.1 การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์

4.1.2 พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานงบประมาณขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลให้มีประสิทธิภาพ

4.1.3 พัฒนางค์การและโครงสร้างองค์กรให้มีความสอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์: 4.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กลยุทธ์ 4.2.1 สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้จูงใจต่อการปฏิบัติงาน

4.2.2 สร้างวัฒนธรรมขององค์กรให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4.2.3 วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอต่อ

การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

4.2.4 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ยึดหลักสมรรถนะความรู้ความสามารถความโปร่งใสและเป็นธรรม

4.2.5 ปรับปรุงเงินเดือนและค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับวิชาชีพสายงานและความเสี่ยงภัยเพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี

4.2.6 จัดทำและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานภายในองค์กร

4.2.7 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีขีดความสามารถสูงเพื่อให้คนดีและคนเก่งได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.2.8 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

4.2.9 ส่งเสริมแนะนำฝึกอบรมให้ความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพและการดำรงชีวิตเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ

4.2.10 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ทุ่มเทและอุทิศตนในการทำงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ผลงานมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์: 4.3 กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 4.3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านยุทธศาสตร์ด้านงบประมาณด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการตรวจราชการ

4.3.2 กำหนดแผนการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการบ้านพักยุทธโปกรณ์อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่

4.3.3 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการใช้งบประมาณทรัพย์สินและสิ่งของหลวง

เป้าประสงค์: 4.4 ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 4.4.1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมทุกระดับให้สอดคล้องสนับสนุนยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.4.2 พัฒนารูปแบบวิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความครอบคลุมและต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

4.4.3 ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

แผนปฏิบัติการ 4 ปี ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2558

เป็นแนวทางที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติใช้ในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพเกิดจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร โดยผ่านกระบวนการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนโอกาสและปัจจัยคุกคามจากสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของสำนักงานตำรวจแห่งชาติจนได้ซึ่งยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ด้านของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อได้ขับเคลื่อนองค์การไปสู่การ “เป็นตำรวจมืออาชีพเพื่อความผาสุกของประชาชน” ดังนี้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2555)

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล

เป้าประสงค์: 1.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ 1.1.1 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาลโดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญดังนี้

1.1.1.1 ปกป้องเทิดทูนพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1.1.2 ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.1.1.3 แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.1.4 รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

1.1.1.5 ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว

1.1.1.6 ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง

1.1.1.7 ปฏิบัติการด้านต่างๆที่กระทบต่อความมั่นคง

1.1.1.8 เตรียมความพร้อมขององค์การเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน

1.1.1.9 รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ของประชาชน

เป้าประสงค์ 1.2 ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์ - เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนชุมชนและที่มีผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ

เป้าประสงค์ 1.3 มีระบบและกระบวนการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1.3.1 ปรับปรุงพัฒนาระบบงานและกระบวนการของหน่วยงานรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ

1.3.2 ประชาสัมพันธ์กระบวนการและมาตรการในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับรู้

เป้าประสงค์: 1.4 มีเทคโนโลยีอุปกรณ์และเครื่องมือพิเศษรวมทั้งระบบสารสนเทศ
อัจฉริยะ

กลยุทธ์ 1.4.1 นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4.2 พัฒนาคูณภาพของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วนทันสมัย
มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

1.4.3 กำหนดกรอบอัตราและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษที่ทันสมัยให้
เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

1.4.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใสมีมาตรฐาน

เป้าประสงค์ 2.1 สังคมและประชาชนเชื่อมั่นต่อองค์การตำรวจ

กลยุทธ์ 2.1.1 พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งจากภายในและ
ภายนอกองค์การ

2.1.2 นำมาตรการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้
กับข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

2.1.3 มุ่งมั่นทำงานเพื่อภาพลักษณ์ของตำรวจให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและ
ประชาชน

2.1.4 เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การ โดยยึดถือศักดิ์ศรีจริยธรรมและหลักภาระ
หน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

2.1.5 เสริมสร้างและพัฒนาคูณธรรมจริยธรรมข้าราชการตำรวจในทุกระดับ

เป้าประสงค์: 2.2 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์ 2.2.1 ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็วถูกต้องเป็นธรรม
โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

2.2.2 เพิ่มขีดความสามารถของสถานีตำรวจในทุกมิติ

2.2.3 ปรับทัศนคติและวิธีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ โดยยึดประชาชนและ
ชุมชนเป็นศูนย์กลาง

2.2.4 นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

2.2.5 ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

เป้าประสงค์: 2.3 มีกระบวนการที่โปร่งใสมีมาตรฐาน

- มีกระบวนการที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ
- มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 2.3.1 กำหนดกรอบมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.2 ปรับปรุงพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่างๆ

2.3.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนด

2.3.5 เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

2.3.6 พัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ

เป้าประสงค์ 2.4 บุคลากรและหน่วยงานมีครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ 2.4.1 กำหนดกรอบอัตราครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีความเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.4.2 จัดหาปรับเกลี้ยและแจกจ่ายครุภัณฑ์ฯตามข้อ 2.1.4 ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติ

2.4.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อการใช้ประโยชน์ มีความสะดวกง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูลและสามารถพัฒนาให้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์-ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เป้าประสงค์ 3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ

กลยุทธ์ 3.2.1 ส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติและ/หรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

3.2.2 สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนตามความเหมาะสม

3.2.3 ปรับปรุงพัฒนารูปแบบวิธีการปฏิบัติตลอดจนแนวทางการประเมินผลการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

เป้าประสงค์ 3.3 กฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

กลยุทธ์ 3.3.1 บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีเอกภาพลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

3.3.2 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.4 หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน

กลยุทธ์ 3.4.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของข้าราชการตำรวจและเป้าหมายการทำงานของหน่วยงานทุกระดับให้ยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานตามแนวคิด Community Policing

3.4.2 จัดทำฐานข้อมูลในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ทะเบียนอาสาสมัครเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ดำเนินการและให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ

3.4.3 ปรับโครงสร้างหน่วยงานและระบบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร

เป้าประสงค์ 4.1 การบริหารโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์ 4.1.1 การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์

4.1.2 พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานงบประมาณขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลให้มีประสิทธิภาพ

4.1.3 พัฒนาองค์กรและโครงสร้างองค์กรให้มีความสอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์ 4.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กลยุทธ์ 4.2.1 สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้มุ่งใจต่อการปฏิบัติงาน

4.2.2 สร้างวัฒนธรรมขององค์กรให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4.2.3 วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

4.2.4 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ยึดหลักสมรรถนะความรู้ความสามารถความโปร่งใสและเป็นธรรม

4.2.5 ปรับปรุงเงินเดือนและค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับวิชาชีพสายงานและความเสี่ยงภัยเพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี

4.2.6 จัดทำและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานภายในองค์กร

4.2.7 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีขีดความสามารถสูงเพื่อให้คนดีและคนเก่งได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.2.8 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

4.2.9 ส่งเสริมแนะนำฝึกอบรมให้ความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพและการดำรงชีวิตเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ

4.2.10 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ทุ่มเทและอุทิศตนในการทำงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ผลงานมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์ 4.3 กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 4.3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านยุทธศาสตร์ด้านงบประมาณด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการตรวจราชการ

4.3.2 กำหนดแผนการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการบ้านพักยุทธโปกรณ์อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่

4.3.3 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการใช้งบประมาณทรัพย์สินและสิ่งของหลวง

เป้าประสงค์ 4.4 ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 4.4.1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมทุกระดับให้สอดคล้องสนับสนุนยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.4.2 พัฒนารูปแบบวิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความครอบคลุมและต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

4.4.3 ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่นๆ ในกระบวนการยุติธรรม

แผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2557

(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2556)

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล

เป้าประสงค์: 1.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ 1.1.1 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาลโดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญดังนี้

1.1.1.1 ปกป้องเทิดทูนพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1.1.2 ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.1.1.3 แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.1.4 รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

1.1.1.5 ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว

1.1.1.6 ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง

1.1.1.7 ปฏิบัติการด้านต่างๆที่กระทบต่อความมั่นคง

1.1.1.8 เตรียมความพร้อมขององค์การเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน

1.1.1.9 รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ของประชาชน

เป้าประสงค์ 1.2 ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์-เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชนชุมชนและที่มีผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ

เป้าประสงค์ 1.3 มีระบบและกระบวนการงานที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1.3.1 ปรับปรุงพัฒนาระบบงานและกระบวนการของหน่วยงานรับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพ

1.3.2 ประชาสัมพันธ์กระบวนการและมาตรการในการดำเนินงานให้แก่ประชาชนได้รับรู้

เป้าประสงค์ 1.4 มีเทคโนโลยีอุปกรณ์และเครื่องมือพิเศษรวมทั้งระบบสารสนเทศอัจฉริยะ

กลยุทธ์ 1.4.1 นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4.2 พัฒนาคูณภาพของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วนทันสมัยมีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

1.4.3 กำหนดกรอบอัตราและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษที่ทันสมัยให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

1.4.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใสมีมาตรฐาน

เป้าประสงค์ 2.1 สังคมและประชาชนเชื่อมั่นต่อองค์การตำรวจ

กลยุทธ์ 2.1.1 พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ

2.1.2 นำมาตรการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้กับข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

2.1.3 มุ่งมั่นทำงานเพื่อภาพลักษณ์ของตำรวจให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและประชาชน

2.1.4 เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การ โดยยึดถือศักดิ์ศรีจริยธรรมและหลักภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

2.1.5 เสริมสร้างและพัฒนาคูณธรรมจริยธรรมข้าราชการตำรวจในทุกระดับ

เป้าประสงค์ 2.2 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์ 2.2.1 ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็วถูกต้องเป็นธรรม โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้

2.2.2 เพิ่มขีดความสามารถของสถานีตำรวจในทุกมิติ

2.2.3 ปรับทัศนคติและวิธีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยยึดประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง

2.2.4 นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

2.2.5 ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

เป้าประสงค์ 2.3 มีกระบวนการงานที่โปร่งใสมีมาตรฐาน

- มีกระบวนการงานที่มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ

- มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 2.3.1 กำหนดกรอบมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนกระบวนการงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.2 ปรับปรุงพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการงานและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่าง ๆ

2.3.4 พัฒนากุศลกรให้มีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนด

2.3.5 เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

2.3.6 พัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ

เป้าประสงค์ 2.4 บุคลากรและหน่วยงานมีครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ 2.4.1 กำหนดกรอบอัตราครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีความเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.4.2 จัดหาปรับเกื้อและแจกจ่ายครุภัณฑ์ ๆ ตามข้อ 2.1.4 ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติ

2.4.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อการใช้ประโยชน์มีความสะดวกง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูลและสามารถพัฒนาให้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เป้าประสงค์ 3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ

กลยุทธ์ 3.2.1 ส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติและ/หรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

3.2.2 สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนตามความเหมาะสม

3.2.3 ปรับปรุงพัฒนารูปแบบวิธีการปฏิบัติตลอดจนแนวทางการประเมินผล การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

เป้าประสงค์ 3.3 กฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

กลยุทธ์ 3.3.1 บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีเอกภาพลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

3.3.2 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.4 หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน

กลยุทธ์ 3.4.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของข้าราชการตำรวจและเป้าหมายการทำงานของหน่วยงานทุกระดับให้ยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานตามแนวคิด Community policing

3.4.2 จัดทำฐานข้อมูลในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ทะเบียนอาสาสมัครเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ดำเนินการและให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ

3.4.3 ปรับโครงสร้างหน่วยงานและระบบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร

เป้าประสงค์ 4.1 การบริหาร โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์ 4.1.1 การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์

4.1.2 พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานงบประมาณขับเคลื่อนติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์การและระดับบุคคลให้มีประสิทธิภาพ

4.1.3 พัฒนาองค์การและโครงสร้างองค์การให้มีความสอดคล้องต่อความเปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์ 4.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กลยุทธ์ 4.2.1 สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้มุ่งใจต่อการปฏิบัติงาน

4.2.2 สร้างวัฒนธรรมขององค์การให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4.2.3 วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

4.2.4 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ยึดหลักสมรรถนะความรู้ความสามารถความโปร่งใสและเป็นธรรม

4.2.5 ปรับปรุงเงินเดือนและค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับวิชาชีพสายงานและความเสี่ยงภัยเพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี

4.2.6 จัดทำและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานภายในองค์การ

4.2.7 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีขีดความสามารถสูงเพื่อให้คนดีและคนเก่งได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.2.8 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

4.2.9 ส่งเสริมแนะนำฝึกอบรมให้ความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพและการดำรงชีวิตเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ

4.2.10 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ทุ่มเทและอุทิศตนในการทำงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ผลงานมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์ 4.3 กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 4.3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านยุทธศาสตร์ด้านงบประมาณด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการตรวจราชการ

4.3.2 กำหนดแผนการจัดการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการบ้านพักยุทธโธปกรณ์ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่

4.3.3 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการใช้งบประมาณทรัพย์สินและสิ่งของ หลวง

เป้าประสงค์ 4.4 ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำระบบ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 4.4.1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมทุกระดับให้สอดคล้องสนับสนุน ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.4.2 พัฒนารูปแบบวิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความ ครอบคลุมและต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

4.4.3 ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและ หน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

แผนปฏิบัติการราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558

(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557)

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนอง นโยบายรัฐบาล

เป้าประสงค์: 1.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ 1.1.1 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อ ภารกิจตามนโยบายรัฐบาลโดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญดังนี้

1.1.1.1 ปกป้องเทิดทูนพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1.1.2 ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.1.1.3 แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.1.4 รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

1.1.1.5 ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว

1.1.1.6 ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง

1.1.1.7 ปฏิบัติการด้านต่างๆที่กระทบต่อความมั่นคง

1.1.1.8 เตรียมความพร้อมขององค์การเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน

1.1.1.9 รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชน

1.1.1.10 การรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกด้านการจราจร

เป้าประสงค์ 1.2 ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์-เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความ
เดือดร้อนแก่ประชาชนชุมชนและที่มีผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ

เป้าประสงค์ 1.3 มีระบบและกระบวนการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1.3.1 ปรับปรุงพัฒนาระบบงานและกระบวนการของหน่วยงานรับผิดชอบให้มี
ประสิทธิภาพ

1.3.2 ประชาสัมพันธ์กระบวนการและมาตรการในการดำเนินงานให้แก่
ประชาชนได้รับรู้

เป้าประสงค์ 1.4 มีเทคโนโลยีอุปกรณ์และเครื่องมือพิเศษรวมทั้งระบบสารสนเทศ
อัจฉริยะ

กลยุทธ์ 1.4.1 นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4.2 พัฒนาคูณภาพของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วนทันสมัยมีการ
เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

1.4.3 กำหนดกรอบอัตราและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษที่ทันสมัยให้
เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

1.4.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใสมีมาตรฐาน

เป้าประสงค์ 2.1 สังคมและประชาชนเชื่อมั่นต่อองค์การตำรวจ

กลยุทธ์ 2.1.1 พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งจากภายในและ
ภายนอกองค์การ

2.1.2 นำมาตรการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับ
ใช้กับข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

2.1.3 มุ่งมั่นทำงานเพื่อภาพลักษณ์ของตำรวจให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและ
ประชาชน

2.1.4 เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การ โดยยึดถือศักดิ์ศรีจริยธรรมและหลักภาวะ
หน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

2.1.5 เสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมข้าราชการตำรวจในทุกระดับ

เป้าประสงค์ 2.2 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์ 2.2.1 ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็วถูกต้องเป็นธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

2.2.2 เพิ่มขีดความสามารถของสถานีตำรวจในทุกมิติ

2.2.3 ปรับทัศนคติและวิธีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยยึดประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง

2.2.4 นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

2.2.5 ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหของชุมชนและสังคม

เป้าประสงค์ 2.3 มีกระบวนการที่โปร่งใสมีมาตรฐาน

- มีกระบวนการที่มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ

- มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 2.3.1 กำหนดกรอบมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.2 ปรับปรุงพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่างๆ

2.3.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนด

2.3.5 เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

2.3.6 พัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ

เป้าประสงค์ 2.4 บุคลากรและหน่วยงานมีครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือ เครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ 2.4.1 กำหนดกรอบอัตราครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือ เครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีความเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.4.2 จัดหาปรับเกื้อและแจกจ่ายครุภัณฑ์ฯตามข้อ 2.4.1 ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติ

2.4.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อการใช้ประโยชน์ มีความสะดวกง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูลและสามารถพัฒนาให้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เป้าประสงค์ 3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ

กลยุทธ์ 3.2.1 ส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติและ/หรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

3.2.2 สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนตามความเหมาะสม

3.2.3 ปรับปรุงพัฒนารูปแบบวิธีการปฏิบัติตลอดจนแนวทางการประเมินผลการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

เป้าประสงค์ 3.3 กฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่างๆที่เกี่ยวข้องเอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ

กลยุทธ์ 3.3.1 บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีเอกภาพลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

3.3.2 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของตำรวจ

เป้าประสงค์ 3.4 หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน

กลยุทธ์ 3.4.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของข้าราชการตำรวจและเป้าหมายการทำงาน

ของหน่วยงานทุกระดับให้ยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานตามแนวคิด

Community policing

3.4.2 จัดทำฐานข้อมูลในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนได้แก่ทะเบียน อาสาสมัครเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ดำเนินการและ ให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่นๆ

3.4.3 ปรับโครงสร้างหน่วยงานและระบบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร

เป้าประสงค์ 4.1 การบริหารโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์ 4.1.1 การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์

4.1.2 พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานงบประมาณขับเคลื่อนติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลให้มีประสิทธิภาพ

4.1.3 พัฒนาองค์กรและโครงสร้างองค์กรให้มีความสอดคล้องต่อความ เปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์ 4.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการ บริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กลยุทธ์ 4.2.1 สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้มุ่งใจต่อการปฏิบัติงาน

4.2.2 สร้างวัฒนธรรมขององค์กรให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4.2.3 วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการ ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

4.2.4 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ยึด หลักสมรรถนะความรู้ความสามารถความโปร่งใสและเป็นธรรม

4.2.5 ปรับปรุงเงินเดือนและค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับวิชาชีพสายงานและ ความเสี่ยงภัยเพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี

4.2.6 จัดทำและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานภายในองค์กร

4.2.7 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีขีดความสามารถสูงเพื่อให้ คนดีและคนเก่งได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.2.8 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

4.2.9 ส่งเสริมแนะนำฝึกอบรมให้ความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพและ การดำรงชีวิตเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ

4.2.10 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ทุ่มเทและอุทิศตนในการทำงาน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ผลงานมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์ 4.3 กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 4.3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านยุทธศาสตร์ด้านงบประมาณ ด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการตรวจราชการ

4.3.2 กำหนดแผนการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการบ้านพัก ยุทโธปกรณ์ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่

4.3.3 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการใช้งบประมาณทรัพย์สินและสิ่งของ หลวง

เป้าประสงค์ 4.4 ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำระบบ เทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 4.4.1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมทุกระดับให้สอดคล้องสนับสนุน ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.4.2 พัฒนารูปแบบวิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความ ครอบคลุมและต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

4.4.3 ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและ หน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

แผนปฏิบัติการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559
(สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2558)

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนอง นโยบายรัฐบาล

เป้าประสงค์ : 1.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ 1.1.1 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจ ตามนโยบายรัฐบาลโดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญดังนี้

1.1.1.1 ปกป้องเทิดทูนพิทักษ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1.1.2 ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.1.1.3 แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.1.1.4 รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

1.1.1.5 ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว

1.1.1.6 ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง

1.1.1.7 ปฏิบัติการด้านต่างๆที่กระทบต่อความมั่นคง

1.1.1.8 เตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคม

อาเซียน

1.1.1.9 รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ของประชาชน

1.1.1.10 การรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกด้านการจราจร

เป้าประสงค์ 1.2 ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์ - เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความ
เดือดร้อนแก่ประชาชนชุมชนและที่มีผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ

เป้าประสงค์ 1.3 มีระบบและกระบวนการที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1.3.1 ปรับปรุงพัฒนาระบบงานและกระบวนการของหน่วยงานรับผิดชอบให้มี
ประสิทธิภาพ

1.3.2 ประชาสัมพันธ์กระบวนการและมาตรการในการดำเนินงานให้แก่
ประชาชนได้รับรู้

เป้าประสงค์ 1.4 มีเทคโนโลยีอุปกรณ์และเครื่องมือพิเศษรวมทั้งระบบสารสนเทศ

อัจฉริยะ

กลยุทธ์ 1.4.1 นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

1.4.2 พัฒนาคุณภาพของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วนทันสมัยมีการ
เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

1.4.3 กำหนดกรอบอัตราและจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษที่ทันสมัยให้
เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

1.4.4 พัฒนานวัตกรรมให้มีความพร้อมในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนางานตำรวจให้โปร่งใสมีมาตรฐาน

เป้าประสงค์ 2.1 สังคมและประชาชนเชื่อมั่นต่อองค์การตำรวจ

กลยุทธ์ 2.1.1 พัฒนาระบบการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานทั้งจากภายในและ
ภายนอกองค์การ

2.1.2 นำมาตรการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบมาบังคับใช้
กับข้าราชการตำรวจที่ประพฤติมิชอบอย่างจริงจัง

2.1.3 มุ่งมั่นทำงานเพื่อภาพลักษณ์ของตำรวจให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและ
ประชาชน

2.1.4 เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์การ โดยยึดถือค่านิยมจรรยาบรรณและหลักภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีต่อสังคม

2.1.5 เสริมสร้างและพัฒนาคุณธรรมจรรยาบรรณข้าราชการตำรวจในทุกกระดับ
เป้าประสงค์ 2.2 ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ

- ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการให้บริการและการปฏิบัติงานของตำรวจ
- ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน

กลยุทธ์ 2.2.1 ให้ความสำคัญกับการให้บริการด้วยความรวดเร็วถูกต้องเป็นธรรมเนียมไปรษณีย์สามารถตรวจสอบได้

2.2.2 เพิ่มขีดความสามารถของสถานีตำรวจในทุกมิติ

2.2.3 ปรับทัศนคติและวิธีการทำงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์โดยยึดประชาชนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง

2.2.4 นำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

2.2.5 ดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม

เป้าประสงค์ 2.3 มีกระบวนการที่โปร่งใสมีมาตรฐาน

- มีกระบวนการที่มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ
- มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 2.3.1 กำหนดกรอบมาตรฐานและปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.2 ปรับปรุงพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานของสถานีตำรวจและงานบริการประชาชน

2.3.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กรอบมาตรฐานขั้นตอนกระบวนการและระยะเวลาในการปฏิบัติงานให้ประชาชนรับรู้โดยใช้สื่อต่างๆ

2.3.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามมาตรฐานคู่มือการปฏิบัติงานที่กำหนด

2.3.5 เสริมสร้างและพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีวินัยและเคร่งครัดต่อคุณธรรมจรรยาบรรณและจรรยาบรรณของตำรวจ

2.3.6 พัฒนางานตรวจสอบภายในให้เป็นไปตามแนวทางประกันคุณภาพการตรวจสอบภายในภาครัฐ

เป้าประสงค์ 2.4 บุคลากรและหน่วยงานมีครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพียงพอตามมาตรฐานการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ 2.4.1 กำหนดกรอบอัตราครุภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ยานพาหนะเครื่องมือเครื่องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมีความเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด

2.4.2 จัดหาปรับเก็ลี่ยและแจกจ่ายครุภัณฑ์ฯ ตามข้อ 2.4.1 ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติ

2.4.3 พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วนตรงต่อการใช้ประโยชน์ มีความสะดวกง่ายต่อการจัดเก็บข้อมูลและสามารถพัฒนาให้เชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนและเครือข่ายการปฏิบัติงานของตำรวจ
เป้าประสงค์ 3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ - ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

เป้าประสงค์ 3.2 การมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการมีความพึงพอใจ

กลยุทธ์ 3.2.1 ส่งเสริมยกย่องเชิดชูเกียรติและหรือให้รางวัลตอบแทนคุณความดีแก่ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจการตำรวจ

3.2.2 สนับสนุนเงินค่าตอบแทนและสวัสดิการให้กับประชาชนและเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนตามความเหมาะสม

3.2.3 ปรับปรุงพัฒนารูปแบบวิธีการปฏิบัติตลอดจนแนวทางการประเมินผลการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีความชัดเจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

เป้าประสงค์ 3.3 กฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเอื้อต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

กลยุทธ์ 3.3.1 บูรณาการกลไกที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์การให้มีการเชื่อมโยงการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนให้มีเอกภาพลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน

3.3.2 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายกฎระเบียบคำสั่งและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชน

เป้าประสงค์ 3.4 หน่วยงานและบุคลากรนำแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน เครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนมาใช้ในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมและให้บริการประชาชน

กลยุทธ์ 3.4.1 ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศนคติของข้าราชการตำรวจและเป้าหมายการทำงานของหน่วยงานทุกระดับให้ยึดถือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำงานตามแนวคิด

Community policing

3.4.2 จัดทำฐานข้อมูลในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ ทะเบียน อาสาสมัครเครือข่ายภาครัฐและภาคเอกชนประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ดำเนินการและ ให้สามารถเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและหน่วยงานอื่น ๆ

3.4.3 ปรับโครงสร้างหน่วยงานและระบบตำแหน่งให้สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างความเข้มแข็งในการบริหาร

เป้าประสงค์ 4.1 การบริหารโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กลยุทธ์ 4.1.1 การบริหารที่มุ่งเน้นผลงานตามแผนยุทธศาสตร์

4.1.2 พัฒนาระบบการจัดทำแผนงานงบประมาณขับเคลื่อนติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคลให้มีประสิทธิภาพ

4.1.3 พัฒนางค์การและโครงสร้างองค์กรให้มีความสอดคล้องต่อ ความเปลี่ยนแปลง

เป้าประสงค์ 4.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและประชาชนผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อ การบริหารงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

กลยุทธ์ 4.2.1 สร้างบรรยากาศแวดล้อมให้มุ่งใจต่อการปฏิบัติงาน

4.2.2 สร้างวัฒนธรรมขององค์กรให้เอื้อต่อการปฏิบัติงาน

4.2.3 วางระบบการจัดการด้านสวัสดิการให้เหมาะสมและเพียงพอต่อ การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

4.2.4 พัฒนาระบบการบริหารงานบุคคลให้มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่ยึด หลักสมรรถนะความรู้ความสามารถความโปร่งใสและเป็นธรรม

4.2.5 ปรับปรุงเงินเดือนและค่าตอบแทนให้เหมาะสมกับวิชาชีพสายงานและ ความเสี่ยงภัยเพื่อให้ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีเกียรติและสมศักดิ์ศรี

4.2.6 จัดทำและพัฒนาคู่มือการปฏิบัติงานภายในองค์กร

4.2.7 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีขีดความสามารถสูงเพื่อให้ คนดีและคนเก่งได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

4.2.8 ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ

4.2.9 ส่งเสริมแนะนำฝึกร่างกายให้มีความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพและการดำรงชีวิตเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรก่อนเกษียณอายุราชการ

4.2.10 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรให้ทุ่มเทและอุทิศตนในการทำงานโดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและต้นทุนในการทำงานเพื่อให้ผลงานมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

เป้าประสงค์ 4.3 กระบวนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 4.3.1 พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านยุทธศาสตร์ด้านงบประมาณด้านทรัพยากรมนุษย์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านการตรวจราชการ

4.3.2 กำหนดแผนการจัดหาและทดแทนสถานที่ทำการบ้านพักยูทโธปกรณ์อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ยานพาหนะที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่

4.3.3 สร้างจิตสำนึกของบุคลากรในการใช้งบประมาณทรัพย์สินและสิ่งของหลวง

เป้าประสงค์ 4.4 ข้าราชการตำรวจมีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติหน้าที่และนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการ

กลยุทธ์ 4.4.1 พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกร่างกายทุกระดับให้สอดคล้องสนับสนุนยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

4.4.2 พัฒนารูปแบบวิธีการและวางระบบในการพัฒนาบุคลากรให้มีความครอบคลุมและต่อเนื่องภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ

4.4.3 ส่งเสริมการสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม

นโยบายของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2557

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของคณะรัฐมนตรี แนวโน้มสถานการณ์ ความต้องการของประชาชนและเกิดความต่อเนื่องกับนโยบายการบริหารราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 จึงได้กำหนดนโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ดังนี้ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2556)

1. นโยบายทั่วไป

1.1 ปกป้อง เทิดทูนและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.2 การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

1.3 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม

- 1.4 การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 1.5 ด้านความมั่นคง
- 1.6 การเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 1.7 การอำนวยความสะดวก
- 1.8 การให้บริการและช่วยเหลือประชาชน
- 1.9 การบริหารจัดการที่ดี

2. นโยบายเน้นหนัก

- 2.1 ปกป้อง เทิดทูนและพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2.2 ป้องกันและปราบปรามยาเสพติดอย่างเข้มข้นทั้งผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้จำหน่ายรายใหญ่ และรายย่อยในชุมชนตลอดจนมาตรการยึดทรัพย์กับผู้เกี่ยวข้องทุกราย โดยยึดหลักกฎหมายและหลักนิติธรรม
- 2.3 แก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อยุติเหตุร้ายรายวันและความรุนแรงด้วยมาตรการเชิงรุกเพื่อจำกัดเสรีการปฏิบัติของฝ่ายตรงข้าม
- 2.4 ควบคุมและลดความรุนแรงของอาชญากรรมให้ประชาชนเกิดความมั่นใจต่อการปฏิบัติงานของตำรวจ โดยการจัดระเบียบสังคมและควบคุมอบายมุขผิดกฎหมายในพื้นที่
- 2.5 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานีตำรวจเพื่อมีความพร้อมในการให้บริการและเป็นที่พักของประชาชนได้อย่างแท้จริง
- 2.6 การปฏิบัติงานของตำรวจให้ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางและส่งเสริมให้ประชาชน ชุมชนและท้องถิ่นมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในทุกมิติ
- 2.7 พัฒนาบุคลากรทุกสายงานให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและสร้างค่านิยมให้มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ประหยัด
- 2.8 เตรียมความพร้อมและเร่งรัดการดำเนินการด้านบุคลากร โครงสร้าง กฎหมาย ระเบียบ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถรองรับและเป็นมาตรฐานในกรอบของอาเซียน
- 2.9 พัฒนาศูนย์ปฏิบัติการ (สปก.) ทุกระดับให้มีความพร้อมเพื่อเป็นเครื่องมือของผู้บังคับบัญชาในการขับเคลื่อน ติดตามการปฏิบัติและบูรณาการการทำงานในทุกมิติโดยนำเทคโนโลยีมาใช้
- 2.10 เน้นภาวะผู้นำในทุกระดับ ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานเป็นทีมและมีเอกภาพ

2.11 จัดระบบและดำเนินการด้านสวัสดิการให้แก่ข้าราชการตำรวจ ครอบครัว และข้าราชการตำรวจที่เกษียณอายุราชการแล้ว ให้มีสุขภาพพลานามัย มีความเป็นอยู่ที่ดี ประกอบอาชีพเสริม ดำเนินชีวิตอย่างเรียบง่าย สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี ตามหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง”

นโยบายการบริหารราชการของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2558 (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2557)

1. ปกป้อง เติบโต และพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1 รณรงค์ เติบโตและเสริมสร้างความสำนึกในพระมหากษัตริย์คุณ ให้คนในชาติมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.2 เฝ้าระวัง ตรวจสอบ ดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำความผิดในการละเมิดสถาบันทุกด้าน และดำเนินคดีโดยเด็ดขาด

1.3 พัฒนากลไกการถวายความปลอดภัยของสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้มีมาตรฐานและประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 กำหนดมาตรการเชิงรุก เพื่อป้องกันการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีลักษณะเนื้อหาไม่เหมาะสมและส่งผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.5 ส่งเสริมและสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. รักษาความมั่นคงของชาติและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 เร่งรัด ติดตามจับกุมดำเนินคดีผู้กระทำความผิดต่อสถาบัน ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตลอดจนความผิดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสืบสวนขยายผลกลุ่มเครือข่ายในคดีความผิดที่มีการใช้อาวุธปืนสงคราม วัตถุระเบิดอย่างเฉียบขาดและจริงจัง

2.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานการณ์ในภาวะวิกฤติ การรักษาความสงบเรียบร้อย การชุมนุมเรียกร้องหรือต่อต้านการบริหารงานของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยผลักดันให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการชุมนุมในที่สาธารณะ เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

2.3 รณรงค์ เสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ร่วมกับศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ให้เกิดขึ้นทั่วทุกพื้นที่ และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อประเทศเพื่อนบ้านทุกระดับ เพื่อสร้างพันธมิตรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

2.4 เร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยน้อมนำกระแสพระราชดำริ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักปฏิบัติ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ขยายกลุ่มพันธมิตรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

2.5 ควบคุมสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตตามปกติของประชาชนน้อยที่สุด

3. ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกระดับ

3.1 กำหนดมาตรการแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

3.2 ปลุกฝังค่านิยมให้แก่ข้าราชการตำรวจทุกระดับดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาจะต้องเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

3.3 ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับติดตามเอาใจใส่ มิให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริตประพฤติมิชอบโดยสังเกตการณ์จับเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีและต้องกวัดขັນควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพเป็นผลดีต่อทางราชการ

3.4 แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจทั้งในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ กองบังคับการ และกองกำกับการ เพื่อให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบติดตามความประพฤติของผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานตามลำดับชั้น

3.5 ดำเนินการทางวินัยและกฎหมายอย่างเด็ดขาดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

4. ป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4.1 ดำเนินการปราบปรามจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้ลักลอบยาเสพติดในทุกระดับอย่างจริงจัง โดยเน้นการสกัดกั้นที่จุดเสี่ยงและจุดผ่านตามแนวชายแดน เพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นป้องกันมิให้เข้าสู่พื้นที่ชั้นใน รวมทั้งการสืบสวนปราบปรามเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานด้านการข่าวในการเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายยาเสพติดต่างประเทศกับกลุ่มผู้ค้าภายในประเทศ

4.2 เร่งรัดดำเนินมาตรการยึดทรัพย์ มาตรการสมคบ และการฟอกเงินกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามกฎหมาย โดยรวดเร็วและเป็นธรรม เพื่อทำลายสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.3 แสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน โรงเรียน และสถานประกอบการต่าง ๆ และ กำหนดมาตรการในการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยง โดยการจัดระเบียบสังคมตามอำนาจหน้าที่ และเข้มงวดกวดขันอบายมุขในพื้นที่อย่างจริงจังไม่ให้เป็นแหล่งมั่วสุมและแพร่ระบาดของยาเสพติด

4.4 เร่งรัดสืบสวนติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับยาเสพติดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสพและผู้ติดยาเสพยาเสพติดรายงานตัวเข้ารับการรักษาโดยสมัครใจ เพื่อลดความต้องการยาเสพติดในพื้นที่ลง พร้อมทั้งมีกลไกติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

4.5 ควบคุม ดูแลความประพฤติของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกระดับชั้นและป้องกันไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อขบวนการค้ายาเสพติด หรือเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง

5. พัทธภัยรับใช้ให้บริการประชาชนในทุกมิติ

5.1 ระดมสรรพกำลังให้สถานีตำรวจเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการบริการรับใช้ประชาชนให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการตำรวจเป็นมิตรมีความพึงพอใจ รักและศรัทธาตำรวจ

5.2 ยกระดับมาตรฐานการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการปราบปรามการกระทำความผิดอาชญากรรมเฉพาะทาง เช่น การโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ การค้ามนุษย์ คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น กล้องวงจรปิด (CCTV) ระบบบอกตำแหน่งพิกัด (GPS) กล้องติดรถยนต์ สายตรวจ ฯลฯ

5.3 บังคับใช้กฎหมาย และการอำนวยความสะดวกธรรมชาติอาญาด้วยความเสมอภาค เป็นกลางไม่เลือกปฏิบัติ พนักงานสอบสวนต้องทำสำนวนโดยยึดหลักนิติรัฐและนิติธรรม สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาในกระบวนการสอบสวนดำเนินคดีอาญาโดยกำหนดมาตรฐานการสอบสวนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่าง ๆ

5.4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานสายตรวจให้มีความพร้อมในการระงับเหตุและเพิ่มความถี่การตรวจเขตพื้นที่รับผิดชอบทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย ทั้งนี้ต้องพัฒนาระบบศูนย์รับแจ้งเหตุ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รับแจ้งเหตุได้ตลอด 24 ชั่วโมง และแจ้งต่อสายตรวจซึ่งอยู่ใน

พื้นที่รับผิดชอบให้ไปถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็วที่สุด สถานีตำรวจต้องปรับปรุงภูมิทัศน์และที่พัคสายตรวจหรือหน่วยบริการประชาชน(ป้อมตำรวจ) ให้มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One stop service)

5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยสถานีตำรวจต้องพร้อมรับฟังความคิดเห็นและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

6. อำนาจการจัดการจราจรอย่างเป็นระบบ ทันสมัย ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต

6.1 บริหารจัดการจราจรอย่างเป็นระบบ ให้ครอบคลุมทุกโครงข่ายจราจร และบังคับใช้กฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด ต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน

6.2 ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วางแผนในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางการจราจรในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

6.3 ยกระดับมาตรฐานการจัดการจราจร โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เช่น กล้องตรวจจับการฝ่าฝืนสัญญาณไฟ หรือสัญญาณจราจรต่าง ๆ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพระบบใบสั่งจราจรออนไลน์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน

6.4 ปลุกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สุภาพและยิ้มแย้มแจ่มใส แต่ยังคงบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ไม่เรียกรับผลประโยชน์ใด ๆ

6.5 ประชาสัมพันธ์ ธรรมรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎจราจร เมื่อกระทำผิดต้องยอมรับการดำเนินคดีตามขั้นตอนของกฎหมาย ไม่เสนอสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรละเว้นการดำเนินคดี

7. บริหารจัดการให้ตำรวจดำรงชีพได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และเป็นที่รักของประชาชน

7.1 ยกระดับสวัสดิการด้านความเป็นอยู่ของข้าราชการตำรวจให้อยู่ดีมีสุขแบบพอเพียง ตลอดจนสร้างที่พักอาศัยให้กับข้าราชการตำรวจและครอบครัวอย่างเพียงพอเหมาะสมตามแนวทาง “อยู่พอดี มีพอใช้ ใจเป็นสุข”

7.2 จัดหาอุปกรณ์ อาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนกำลังพลตามสัดส่วนความหนาแน่นของประชากรและสภาพปัญหาอาชญากรรม

7.3 บริหารงานกำลังพลทั้งการแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน การปูนบำเหน็จ ความชอบ ตลอดจนการลงโทษทางวินัย โดยยึดหลักคุณธรรม โปร่งใส สร้างหลักเกณฑ์เป็นที่ ยอมรับของข้าราชการตำรวจทุกระดับ

7.4 ส่งเสริม แนะนำ ฝึกอบรมให้ความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพและการดำรงชีวิต เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ข้าราชการตำรวจก่อนเกษียณอายุราชการ

7.5 ส่งเสริมภาพลักษณ์ กระบวนการ มาตรการในการดำเนินงานบริการรับใช้ ประชาชน และผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนได้รับรู้ตามช่องทางสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อ เสริมสร้างศรัทธาของประชาชนที่มีต่อองค์กรตำรวจ

8. เตรียมความพร้อมสูงสุดเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8.1 เร่งรัด ติดตาม การปฏิบัติของทุกหน่วยงานภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีความ พร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8.2 พัฒนาหน่วยฝึกอบรมต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีความพร้อม มีมาตรฐาน มีขีดความสามารถรองรับการฝึกอบรมตำรวจให้มีความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล

8.3 ส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจทุกระดับ มีความรู้ ทักษะ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลในการสื่อสาร รวมทั้งภาษาของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8.4 ปรับปรุงสถานีตำรวจที่รับผิดชอบเส้นทางหลวงแผ่นดินซึ่งเชื่อมโยงโครงข่าย ประเทศอาเซียน (Asian Highway Route) ให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่ประชากรอาเซียน

8.5 เตรียมความพร้อมการบังคับใช้กฎหมาย การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายระหว่าง ประเทศอาเซียน เพื่อทำความตกลงในการปฏิบัติร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งประชาชนของ ทุกประเทศสมาชิก

นโยบายของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ 2559 (สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ, 2558)

1. ปกป้อง เติบโต และพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์

1.1 รณรงค์ เติบโตและเสริมสร้างความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณให้คนในชาติมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.2 เฝ้าระวัง ตรวจสอบ ดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำความผิดในการละเมิดสถาบัน ทุกด้าน และดำเนินคดีโดยเด็ดขาด

1.3 พัฒนากลไกการถวายความปลอดภัยของสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้มีมาตรฐาน และประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 กำหนดมาตรการเชิงรุก เพื่อป้องกันการนำเสนอข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ที่มีลักษณะเนื้อหาไม่เหมาะสมและส่งผลกระทบต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

1.5 ส่งเสริมและสนับสนุน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2. รักษาความมั่นคงของชาติและแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 เร่งรัด ติดตามจับกุมดำเนินคดีผู้กระทำความผิดต่อสถาบัน ความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร ตลอดจนความผิดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการสืบสวนขยายผลกลุ่มเครือข่ายในคดีความผิดที่มีการใช้อาวุธปืนสงคราม วัตถุระเบิดอย่างเหี้ยมขาดและจริงจัง

2.2 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสถานการณ์ในภาวะวิกฤติ การรักษาความสงบเรียบร้อย การชุมนุมเรียกร้องหรือต่อต้านการบริหารงานของรัฐบาลและคณะรักษาความสงบแห่งชาติ โดยผลักดันให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการชุมนุมในที่สาธารณะ เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

2.3 รมรณรงค์ เสริมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ร่วมกับศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป ให้เกิดขึ้นทั่วทุกพื้นที่ และส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีต่อประเทศเพื่อนบ้านทุกระดับ เพื่อสร้างพันธมิตรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

2.4 เร่งนำสันติสุขและความปลอดภัยกลับมาสู่พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยน้อมนำกระแสพระราชดำรัส “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” เป็นหลักปฏิบัติ โดยส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ขยายกลุ่มพันธมิตรอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ผู้นำศาสนา ผู้นำท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา

2.5 ควบคุมสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กระทบต่อการดำรงชีวิตตามปกติของประชาชนน้อยที่สุด

3. ป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกระดับ

3.1 กำหนดมาตรการแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในทุกหน่วยงาน โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารงานที่โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

3.2 ปลุกฝังค่านิยมให้แก่ข้าราชการตำรวจทุกระดับดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยเฉพาะผู้บังคับบัญชาจกต้องเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต

3.3 ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับติดตามเอาใจใส่ มิให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุจริตประพฤตินิชอบ โดยสังเกตการณ์ขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดซึ่งอยู่ในวิสัยที่จะดำเนินการป้องกันตามควรแก่กรณีและต้องกวดขันควบคุมกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพเป็นผลดีต่อทางราชการ

3.4 แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมความประพฤติและวินัยข้าราชการตำรวจทั้งในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบัญชาการ กองบังคับการ และกองกำกับการ เพื่อให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบติดตามความประพฤติของผู้ใต้บังคับบัญชาในหน่วยงานตามลำดับชั้น

3.5 ดำเนินการทางวินัยและกฎหมายอย่างเด็ดขาดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่

4. ป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหายาเสพติด

4.1 ดำเนินการปราบปรามจับกุมผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้จำหน่ายยาเสพติดในทุกระดับอย่างจริงจัง โดยเน้นการสกัดกั้นที่จุดเสี่ยงและจุดผ่านตามแนวชายแดน เพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดกั้นป้องกันมิให้เข้าสู่พื้นที่ชั้นใน รวมทั้งการสืบสวนปราบปรามเครือข่ายผู้ค้ายาเสพติดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนยกระดับมาตรฐานด้านการข่าวในการเชื่อมโยงข้อมูลเครือข่ายยาเสพติดต่างประเทศกับกลุ่มผู้ค้าภายในประเทศ

4.2 เร่งรัดดำเนินมาตรการยึดทรัพย์ มาตรการสมคบ และการฟอกเงินกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดตามกฎหมาย โดยรวดเร็วและเป็นธรรม เพื่อทำลายสถานภาพทางเศรษฐกิจของผู้ผลิต ผู้ค้าและผู้ที่เกี่ยวข้อง

4.3 แสวงหาความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน โรงเรียน และสถานประกอบการต่าง ๆ และ กำหนดมาตรการในการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและพื้นที่เสี่ยง โดยการจัดระเบียบสังคมตามอำนาจหน้าที่ และเข้มงวดกวดขันอบายมุขในพื้นที่อย่างจริงจังไม่ให้เป็นแหล่งมั่วสุมและแพร่ระบาดของยาเสพติด

4.4 เร่งรัดสืบสวนติดตามจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับยาเสพติดมาดำเนินคดีตามกฎหมาย และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เสพและผู้ติดยาเสพยาเสพติดรายงานตัวเข้ารับการรักษา โดยสมัครใจ เพื่อลดความต้องการยาเสพติดในพื้นที่ลง พร้อมทั้งมีกลไกติดตามช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

4.5 ควบคุม ดูแลความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ตำรวจทุกระดับชั้นและป้องกันไม่ให้เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อขบวนการค้ายาเสพติด หรือเป็นผู้กระทำผิดเสียเอง

5. พัทธกรรับใช้ให้บริการประชาชนในทุกมิติทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และการอำนวยความสะดวกธรรมชาติเพื่อให้ตำรวจเป็นที่พึ่งพาของประชาชนได้อย่างแท้จริง

5.1 ระดมสรรพกำลังให้สถานีตำรวจเพิ่มมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการบริการรับใช้ประชาชนให้ได้รับความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม ตามหลักธรรมาภิบาล ทำให้ประชาชนรู้สึกว่าการตำรวจเป็นมิตรมีความพึงพอใจ รักและศรัทธาตำรวจ

5.2 ยกระดับมาตรฐานการรักษาความสงบเรียบร้อยและการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชน ตลอดจนการปราบปรามการกระทำความผิดอาชญากรรมเฉพาะทาง เช่น การโจรกรรมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ การ ค้ามนุษย์ คดีความผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติอย่างจริงจัง โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน เช่น กล้องวงจรปิด (CCTV) ระบบบอกตำแหน่งพิกัด (GPS) กล้องติดรถยนต์ สายตรวจ ฯลฯ

5.3 บังคับใช้กฎหมาย และการอำนวยความสะดวกทางคดีอาญาด้วยความเสมอภาค เป็นกลางไม่เลือกปฏิบัติ พนักงานสอบสวนต้องทำสำนวนโดยยึดหลักนิติรัฐและนิติธรรม สร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาในกระบวนการสอบสวนดำเนินคดีอาญาโดยกำหนดมาตรฐานการสอบสวนให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนและหน่วยงานต่างๆ

5.4 เพิ่มประสิทธิภาพระบบงานสายตรวจให้มีความพร้อมในการระงับเหตุและเพิ่มความถี่การตรวจเขตพื้นที่รับผิดชอบทำให้ประชาชนรู้สึกปลอดภัย ทั้งนี้ต้องพัฒนาระบบศูนย์รับแจ้งเหตุ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด รับแจ้งเหตุได้ตลอด 24 ชั่วโมง และแจ้งต่อสายตรวจซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบให้ไปถึงที่เกิดเหตุอย่างรวดเร็วที่สุด สถานีตำรวจต้องปรับปรุงภูมิทัศน์และที่พักสายตรวจหรือหน่วยบริการประชาชน (ป้อมตำรวจ) ให้มีคุณลักษณะที่เอื้อต่อการให้บริการประชาชนแบบเบ็ดเสร็จจุดเดียว (One Stop Service)

5.5 ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน เครือข่ายภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางอาญา การรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยของประชาชน เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่นและชุมชน โดยสถานีตำรวจต้องพร้อมรับฟังความคิดเห็นและสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่

6. อำนาจการจัดการจราจรอย่างเป็นระบบ ทันสมัย ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
 - 6.1 บริหารจัดการจราจรอย่างเป็นระบบ ให้ครอบคลุมทุกโครงข่ายจราจร และบังคับใช้กฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด ต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน
 - 6.2 ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์ วางแผนในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางการจราจรในพื้นที่อย่างเป็นระบบ
 - 6.3 ยกกระดับมาตรฐานการจัดการจราจร โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เช่น กล้องตรวจจับการฝ่าฝืนสัญญาณไฟ หรือสัญญาณจราจรต่าง ๆ รวมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพระบบใบสั่งจราจรออนไลน์ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวสำหรับเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน
 - 6.4 ปลุกจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต สุภาพและยิ้มแย้มแจ่มใส แต่ยังคงบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดไม่เรียกรับผลประโยชน์ใด ๆ
 - 6.5 ประชาสัมพันธ์ ณรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎจราจร เมื่อกระทำผิดต้องยอมรับการดำเนินคดีตามขั้นตอนของกฎหมาย ไม่เสนอสินบนให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรละเว้นการดำเนินคดี
7. บริหารจัดการให้ตำรวจตำรวจชีพได้อย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี และเป็นที่รักของประชาชน
 - 7.1 ยกย่องสวัสดิการด้านความเป็นอยู่ของข้าราชการตำรวจให้อยู่ดีมีสุขแบบพอเพียง ตลอดจนสร้างที่พักอาศัยให้กับข้าราชการตำรวจและครอบครัวอย่างเพียงพอเหมาะสมตามแนวทาง “อยู่พอดี มีพอใช้ ใจเป็นสุข”
 - 7.2 จัดหาอุปกรณ์ อาวุธยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ ให้เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนกำลังพลตามสัดส่วนความหนาแน่นของประชากรและสภาพปัญหาอาชญากรรม
 - 7.3 บริหารงานกำลังพลทั้งการแต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อนเงินเดือน การปูนบำเหน็จความชอบ ตลอดจนการลงโทษทางวินัย โดยยึดหลักคุณธรรม โปร่งใส สร้างหลักเกณฑ์เป็นที่ยอมรับของข้าราชการตำรวจทุกระดับ
 - 7.4 ส่งเสริม แนะนำ ฝึกอบรมให้ความรู้ทักษะทางด้านวิชาชีพและการดำรงชีวิต เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ข้าราชการตำรวจก่อนเกษียณอายุราชการ
 - 7.5 ส่งเสริมภาพลักษณ์ กระบวนการ มาตรการในการดำเนินงานบริการรับใช้ประชาชน และผลการปฏิบัติงานให้ประชาชนได้รับรู้ตามช่องทางสื่อต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างศรัทธาของประชาชนที่มีต่อองค์กรตำรวจ

8. เตรียมความพร้อมสูงสุดเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8.1 เร่งรัด ติดตาม การปฏิบัติของทุกหน่วยงานภายในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8.2 พัฒนาหน่วยฝึกอบรมต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้มีความพร้อม มีมาตรฐาน มีขีดความสามารถรองรับการฝึกอบรมตำรวจให้มีความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล

8.3 ส่งเสริมให้ข้าราชการตำรวจทุกระดับ มีความรู้ ทักษะ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นภาษาสากลในการสื่อสาร รวมทั้งภาษาของประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

8.4 ปรับปรุงสถานีตำรวจที่รับผิดชอบเส้นทางหลวงแผ่นดินซึ่งเชื่อมโยงโครงข่ายประเทศอาเซียน (Asian highway route) ให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่ประชากรอาเซียน

8.5 เตรียมความพร้อมการบังคับใช้กฎหมาย การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายระหว่างประเทศอาเซียน เพื่อทำความเข้าใจในการปฏิบัติร่วมกันของเจ้าหน้าที่ตำรวจ รวมทั้งประชาชนของทุกประเทศสมาชิก

จากการศึกษาแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว ระยะปานกลาง แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าทั้งแผนระยะยาว ระยะปานกลาง และระยะสั้นของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกันมาก มีความแตกต่างกันเพียงในแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ 2558 และ ปีงบประมาณ 2559 มีการเพิ่มเติมในยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล เป้าประสงค์ 1.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์ กลยุทธ์ 1 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อ ภารกิจตามนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญ ข้อ 1.1.1.10 การรักษาความปลอดภัยและอำนวยความสะดวกด้านการจราจร

ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่ต้องยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติด้วย คือส่วนที่ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ ที่ 1 ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1: ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล

เป้าประสงค์ 1.1 ภารกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์

กลยุทธ์ 1.1.1 เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญ ดังนี้

- 1) ปกป้อง เทคโนโลยี พัทธ์รักษาสถาบันพระมหากษัตริย์
- 2) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
- 3) แก้ไขปัญหาความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 4) รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว
- 5) ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว
- 6) ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง
- 7) ปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ที่กระทบต่อความมั่นคง
- 8) เตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
- 9) รักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ของ

ประชาชน

เป้าประสงค์: 1.2 ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน
 กลยุทธ์ - เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่สร้างความ
 เดือดร้อนแก่ประชาชน ชุมชน และที่มีผลกระทบต่อสังคมในทุกระดับ

เป้าประสงค์ 1.3 มีระบบและกระบวนการงานที่ตอบสนองนโยบายรัฐบาลที่มี
 ประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1.3.1 ปรับปรุง พัฒนาระบบงานและกระบวนการของหน่วยงาน
 รับผิดชอบให้มี ประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ 1.3.2 ประชาสัมพันธ์กระบวนการและมาตรการในการดำเนินงานให้แก่
 ประชาชนได้รับรู้

เป้าประสงค์ 1.4 มีเทคโนโลยี อุปกรณ์ และเครื่องมือพิเศษ รวมทั้งระบบสารสนเทศ
 อัจฉริยะ

กลยุทธ์ 1.4.1 นำระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเหมาะสมมาใช้ในการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ 1.4.2 พัฒนาคูณภาพของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้ครบถ้วน
 ทันสมัย มีการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอก

กลยุทธ์ 1.4.3 กำหนดกรอบอัตราและจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้พิเศษ
 ที่ทันสมัยให้เพียงพอและเหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ 1.4.4 พัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการใช้ อุปกรณ์ เครื่องมือ
 เครื่องใช้ พิเศษ

ถึงแม้ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการระยะปานกลาง และแผนปฏิบัติราชการประจำปี
 งบประมาณของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดแนวทางในด้านการป้องกันปราบปราม

อาชญากรรมไว้ในภาพรวม โดยเน้นอาชญากรรมบางประเภทที่เป็นปัญหาใหญ่ในปัจจุบัน แต่ก็ได้กล่าวถึงการเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาลโดยมุ่งเน้นในด้านอาชญากรรมที่ถือว่าเข้าข่ายอาชญากรรมข้ามชาติที่สำคัญ คือการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทางและปฏิบัติการด้านต่างๆที่กระทบต่อความมั่นคง นั่นก็คือลักษณะของอาชญากรรมที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาตินั่นเอง

สำหรับในเรื่องของนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติผู้บริหารสูงสุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดนโยบายภายในกรอบยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และสถานการณ์ของบ้านเมือง จากการศึกษานโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติย้อนหลังไปสามปี พบว่าไม่มีการกำหนดแนวทางการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติไว้โดยเฉพาะ

จากการศึกษาแผนและนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สามารถแสดงได้ปรากฏตามตารางแสดงนโยบายและแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ดังนี้

ตารางที่ 4-1 นโยบายและแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวข้องกับการป้องกันและ
ปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

ลำดับ	แผน, นโยบาย	เนื้อหาของนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ
1	แผนพัฒนา สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.2550-2554	แผนพัฒนาระบบงานตำรวจ 5.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของ ชาติ 3) พัฒนาด้านการต่อต้านการก่อการร้ายสากล
2	แผนปฏิบัติ ราชการ 4 ปีของ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2558	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เป้าประสงค์ที่ 1. กลยุทธ์ที่ 1.1.1 ข้อที่ 2) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 4) รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว 5) ควบคุมปราบปรามแรงงานต่างด้าว 6) ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่มีลักษณะเฉพาะทาง
3	ยุทธศาสตร์ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564 (พล.ต.อ. เจริญพันธ์ คามพงษ์)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจ หลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลเป้าประสงค์ที่ 1.1 ภารกิจที่ ได้รับมอบหมายเกิดผลสำคัญ 2) ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 4) รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว 5) ควบคุม ปราบปรามแรงงานต่างด้าว 6) ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมที่ มีลักษณะเฉพาะทาง 7) ปฏิบัติการด้านต่าง ๆ ที่กระทบต่อความ มั่นคง
4	ยุทธศาสตร์ สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ประจำปี งบประมาณ 2552 (พล.ต.อ. พัชรวาท วงศ์สุวรรณ)	5.ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงและกิจการพิเศษ กลยุทธ์ที่ 2) พัฒนาระบบงานข่าวเพื่อความมั่นคง 3) พัฒนาด้านการต่อต้านการก่อการร้ายสากล

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	แผน, นโยบาย	เนื้อหาของนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ
5	แผนปฏิบัติ ราชการสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ประจำปี งบประมาณ 2553 (พล.ต.อ.วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี)	5.ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติและกิจการพิเศษ 5.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง กลยุทธ์ 6.1.4 พัฒนาด้านการต่อต้านการก่อการร้ายสากล 6.1.5 พัฒนาศักยภาพด้านการต่อต้านการก่อวินาศกรรม
6	แผนปฏิบัติ ราชการสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ประจำปี งบประมาณ 2554 (พล.ต.อ.วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี)	5.ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงของชาติและกิจการพิเศษ 5.1 ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง กลยุทธ์ 1.1.4 พัฒนาด้านการต่อต้านการก่อการร้ายสากล 1.1.5 พัฒนาศักยภาพด้านการต่อต้านการก่อวินาศกรรม
7	แผนปฏิบัติ ราชการสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2555 (พล.ต.อ. เพ็ญพจน์ คามาทพงษ์)	ข้อ.2. ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม. 5) เร่งรัด การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ การ ทำลายป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาชญากรรม ทางคอมพิวเตอร์และการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา อาชญากรรมระหว่างประเทศ การก่อการร้าย แรงงานต่างด้าว หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	แผน, นโยบาย	เนื้อหาของนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ
8	แผนปฏิบัติ ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2556 (พล.ต.อ. อดุลย์ แสงสิงแก้ว)	ข้อ 3.1.5 ด้านความมั่นคง 4) พัฒนาระบบเครือข่ายและความ ร่วมมือการข่าวด้านความมั่นคงการควบคุมการสัญจรชายแดน ในการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติไม่ให้เข้ามาเป็นแหล่งพักพิง ช่องสุม หลบซ่อนและก่อเหตุ
9	แผนปฏิบัติ ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2557 (พล.ต.อ. อดุลย์ แสงสิงแก้ว)	ข้อ 3.1.5 ด้านความมั่นคง 4) พัฒนาระบบเครือข่ายและความ ร่วมมือการข่าวด้านความมั่นคงการควบคุมการสัญจรชายแดนใน การป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติไม่ให้เข้ามาเป็นแหล่งพักพิง ช่องสุม หลบซ่อนและก่อเหตุ
10	แผนปฏิบัติ ราชการประจำปี งบประมาณ 2558 (พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธ์ม่วง)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 เป้าประสงค์ที่ 1.1 กลยุทธ์ที่ 2. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 3. รักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว 4. ควบคุมปราบปรามจับกุมแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย หลบหนีเข้าเมือง
11	นโยบายบริหาร ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2553 (พล.ต.อ.วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี)	นโยบายที่ 3 ข้อ 3.2.2 เร่งรัดป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม พิเศษ มุ่งเน้นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ผู้มีอิทธิพลและ มือปืนรับจ้างการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและทรัพยากรธรรมชาติ การโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การลักลอบค้ำน้ำมัน เชื้อเพลิง การพิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรี

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	แผน, นโยบาย	เนื้อหาของนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ
12	นโยบายบริหาร ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2554 (พล.ต.อ.วิเชียร พจน์โพธิ์ศรี)	ดำเนินการป้องกันปราบปรามยาเสพติดตามนโยบาย 5 รั้วของ รัฐบาลนโยบายที่ 3 ข้อ 3.2.2 เฝ้าระวังป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมพิเศษ มุ่งเน้นการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ผู้มีอิทธิพลและมือปืนรับจ้างการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและ ทรัพยากรธรรมชาติ การโจรกรรมรถยนต์และรถจักรยานยนต์ การลักลอบค่าน้ำมันเชื้อเพลิง การพิทักษ์เด็ก เยาวชนและสตรี
13	นโยบายบริหาร ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2555 (พล.ต.อ. เพ็ญพันธ์ ดามาพงษ์)	3.2 แก้ไขและป้องกันปัญหาอาชญากรรม
14	นโยบายบริหาร ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2556 (พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว)	ข้อ 3.1.4 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและ อาชญากรรมเฉพาะทางอาชญากรรมเฉพาะทาง
15	นโยบายบริหาร ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2557 (พล.ต.อ.อดุลย์ แสงสิงแก้ว)	ข้อ 3.1.4 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและ อาชญากรรมเฉพาะทางอาชญากรรมเฉพาะทาง

ตารางที่ 4-1 (ต่อ)

ลำดับ	แผน, นโยบาย	เนื้อหาของนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ
16	นโยบายบริหาร ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2558 (พล.ต.อ.สมยศ พุ่มพันธ์ม่วง)	ข้อ 4. ป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม
17	นโยบายบริหาร ราชการประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2559 (พล.ต.อ. จักรทิพย์ ชัยจินดา)	ข้อ 2. การรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยในสังคม 2.1) พัฒนาระบบงานด้านการข่าวให้มีการบูรณาการและประสานการปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานด้านการข่าวทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างใกล้ชิด และนำข้อมูลที่ได้รับไปปรับใช้ประกอบการกำหนดแผนการปฏิบัติ และมาตรการต่าง ๆ 2.5) พัฒนาระบบการตรวจสอบบุคคลเข้า-ออกราชอาณาจักรให้มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันภัยคุกคามต่อความมั่นคง การก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติรูปแบบต่าง ๆ

แผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในปี พ.ศ.2553 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้จัดทำแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้น โดยเฉพาะเป็นครั้งแรกโดยแผนดังกล่าวนี้ได้มีการวางยุทธศาสตร์ไว้ 5 ด้านด้วยกันปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการปรับปรุงโครงสร้าง โดยบูรณาการให้กองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานระดับกองบัญชาการ ซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติที่มีหน้าที่หลักด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบ อยู่แล้วรับผิดชอบงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอีกหน้าที่หนึ่ง

2. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเครือข่ายชุดปฏิบัติการ ในระดับปฏิบัติการซึ่งได้กำหนดให้มีการสนธิกำลังจากหลายหน่วยงานเป็นชุดปฏิบัติการ 3 ระดับคือ

2.1 ชุดปฏิบัติการของศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.2 ชุดปฏิบัติการของตำรวจภูธรภาค และหน่วยงานระดับกองบัญชาการ

2.3 ชุดปฏิบัติการของตำรวจภูธรจังหวัด และหน่วยงานระดับกองบังคับการ และจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานของหน่วยงานระดับสถานีตำรวจทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (สถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธร)

3. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบงานข่าว และข้อมูลข่าวสาร โดยจัดให้มีการพัฒนาระบบจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลข่าวสาร โดยนำระบบ CMIS (Crimes Management Information System) มาใช้งานเป็นระบบหลักในการจัดเก็บข้อมูลการสืบสวนคดีด้านอาชญากรรมข้ามชาติ และให้นำระบบสารสนเทศอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

4. ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระดมความคิดเห็น รวมทั้งปัญหา อุปสรรคข้อขัดข้อง แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และ

5. ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มศักยภาพในการประสานงานระหว่างประเทศ โดยการบูรณาการ การปฏิบัติตามภารกิจกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

นโยบายการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 และร่างนโยบายบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติไว้อย่างชัดเจนในข้อ 1.4 การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติและอาชญากรรมเฉพาะทางโดยกำหนดให้มีการเตรียมความ

พร้อมในด้านโครงสร้างระบบงานและบุคลากรรองรับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 งานของทุกหน่วยในการป้องกันปราบปรามและสืบสวนสอบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติประเภทต่างๆ ให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันทั้งระบบอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติทุกระดับ จะยึดนโยบายหลักและรองทั้งหมดนี้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

แนวโน้มในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

นอกจากการใช้ยุทธศาสตร์เดิมคือการข่าวนำการตำรวจ (Intelligence-led policing) โดยใช้ยุทธวิธีตำรวจชุมชนสัมพันธ์ (Community policing) ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติแล้ว สำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยพลตำรวจตรีอภิชาติ สุริบุญญา ผู้บังคับการกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หัวหน้าตำรวจสากล ประเทศไทย ยังได้นำเสนอยุทธศาสตร์ (PPP Model) ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวทางตามนโยบายขององค์การสหประชาชาติ และองค์การตำรวจสากล ที่พยายามผลักดันให้ทุกประเทศปฏิบัติการด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติบนพื้นฐานของหลักการความเป็นหุ้นส่วนและพันธมิตรระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน (Public-Private-Partnership-PPP Model) โดยต้องทำให้ทุกภาคส่วนทั้งในระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศเข้ามามีบทบาทร่วมกันแก้ในกรณีปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติโดยใช้ยุทธศาสตร์ในการให้ความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขอาชญากรรมข้ามชาติ มีอยู่ 3 Keywords ได้แก่ Awareness Engagement และ Action คือการให้ความรู้และเข้าใจในอาชญากรรมข้ามชาติและภัยอันตรายของอาชญากรรมข้ามชาติที่อาจจะส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินอย่างไร (Awareness) เมื่อทุกภาคส่วนมีความเข้าใจแล้วเขาจะเริ่มพาตัวเองเข้ามาเชื่อมโยงเพื่อยืนยันว่ามันอันตรายต่อชีวิตเขาจริงหรือ(Engagement) และเมื่อเขาได้คำตอบที่ชัดเจนแล้วเขาจะเริ่มปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงตัวเองและสิ่งแวดล้อมเพื่อป้องกันภัยอันตรายเหล่านั้น (Action) (อภิชาติ สุริบุญญา, สัมภาษณ์, 8 กันยายน 2557)

สรุปประเด็นและปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในอดีต มีแนวทางในการป้องกันและปราบปรามเหมือนกับคดีอาญาที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป เมื่อมีอาชญากรรมเกิดขึ้น ก็ดำเนินการไปตามตัวบทกฎหมายที่มีอยู่โดยหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ใดพบการกระทำความผิดอาญา

ก็สามารถจับกุมดำเนินได้ตามกฎหมาย หากอาชญากรอยู่ต่างประเทศ หรือทำผิดในต่างประเทศแต่ตามกฎหมายให้ถือว่าทำผิดในราชอาณาจักร ก็จะใช้ข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition) และการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย (Mutual Legal Assistance) ในการติดตามผู้กระทำความผิดมาลงโทษ

ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ขึ้น ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติจึงยึดถือตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้มีความพิเศษกว่ากฎหมายอื่นคือให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ให้ใช้เครื่องมือ และเทคนิคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานได้มากกว่ากฎหมายอาญาทั่วไป

อย่างไรก็ตาม การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ยังมีปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง ในเรื่องของ ระเบียบ ขั้นตอน และวิธีการปฏิบัติทำให้เสียเวลามาก และเกิดความยุ่งยากแก่ผู้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติจึงหลีกเลี่ยงโดยตัดประเด็นที่เป็นลักษณะอาชญากรรมข้ามชาติออกไป และหันไปบังคับใช้กฎหมายเดิมที่เคยชิน และไม่มีขั้นตอนที่ไม่ยุ่งยาก ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในการปราบปรามอาชญากรรมโดยทั่วไป ทำให้การปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติไม่สามารถขุดรากถอนโคนผู้ร่วมขบวนการตามวัตถุประสงค์ของกฎหมาย

ในด้านแผนและนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีทั้งยุทธศาสตร์ระยะยาว แผนระยะปานกลาง แผนระยะสั้น และนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่าทั้งแผนระยะยาว ระยะปานกลางและแผนระยะสั้นมีความครอบคลุมภารกิจทุกด้าน ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564 แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2558 และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ถึงปีงบประมาณ 2559 มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกันมาก

ผู้บริหารสูงสุดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้กำหนดนโยบายภายใต้กรอบยุทธศาสตร์และแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ นโยบายประจำปีงบประมาณ 2558 และนโยบายประจำปีงบประมาณ 2559 มีความคล้ายคลึงกัน

ในด้านของแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจชาตินั้น ได้มีการกำหนดนโยบายไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุมด้านที่สำคัญทุกด้าน แต่ไม่มีกำหนดระยะเวลาของแผน

บทที่ 5

การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ดังได้กล่าวไว้ในบทที่ 1 ว่าอาชญากรรมข้ามชาติเป็นเรื่องที่ค่อย ๆ เกิดขึ้นในต่างประเทศ ก่อนแล้วจึงลุกลามเข้าสู่ประเทศไทยเมื่อไม่กี่สิบปีมานี้ และหน่วยงานที่มีหน้าที่หลักในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติก็คือสำนักงานตำรวจแห่งชาตินั่นเอง

อย่างไรก็ตามเมื่อถึงคราวที่มีอาชญากรรมข้ามชาติเข้ามาก่อเหตุในประเทศไทยก็พบว่าไม่เพียงแต่หน่วยงานตำรวจเท่านั้นที่มีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ แต่มีหน่วยงานอีกหลายหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพรวมของโครงสร้างหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ และเพื่อให้เหมาะสมกับยุคสมัย จึงขอเสนอการจัดองค์การของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเป็นสองระดับคือ 1) หน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในระดับประเทศและ 2) หน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในระดับของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยในแต่ละระดับจะแบ่งเป็น 2 ช่วงเวลา คือ 1) ระยะแรก และ 2) ระยะปัจจุบัน ตามลำดับ

องค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทยในอดีต

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในอดีต เป็นภารกิจที่มีขอบเขตกว้างขวางทั้งภายในและภายนอกประเทศ จึงมีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและมีหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่งหากจะประมวลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอยู่บ่อย ๆ ได้แก่

1. สำนักงานตำรวจมนตรี

สำนักงานตำรวจมนตรี มีหน่วยข่าวระดับชาติซึ่งเป็นหน่วยเดียวของประเทศไทยที่เป็นหน่วยราชการพลเรือน ขึ้นตรงต่อสำนักงานตำรวจมนตรี มีหัวหน้าส่วนเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ปฏิบัติงานด้านการข่าวที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ

2. กระทรวงการต่างประเทศ

เป็นหน่วยงานที่บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานภายใน เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ ในด้านที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการชี้แจงทำความเข้าใจและให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาและผลการดำเนินการป้องกันแก้ไขปัญหาของไทย แนวทางในการดำเนินการคือการเข้าร่วมประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญ เช่น การประชุมด้านสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรน้ำ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

3. กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทย มีศูนย์ปฏิบัติการกระทรวงมหาดไทยขึ้นตรงกับสำนักงาน ปลัดกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการด้านการข่าว การติดตาม ประมวล วิเคราะห์ และประเมินสถานการณ์ข่าวด้านความมั่นคง ด้านการก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งการรายงาน ติดตาม และประสานงานด้านการข่าว

4. สำนักงานอัยการสูงสุด

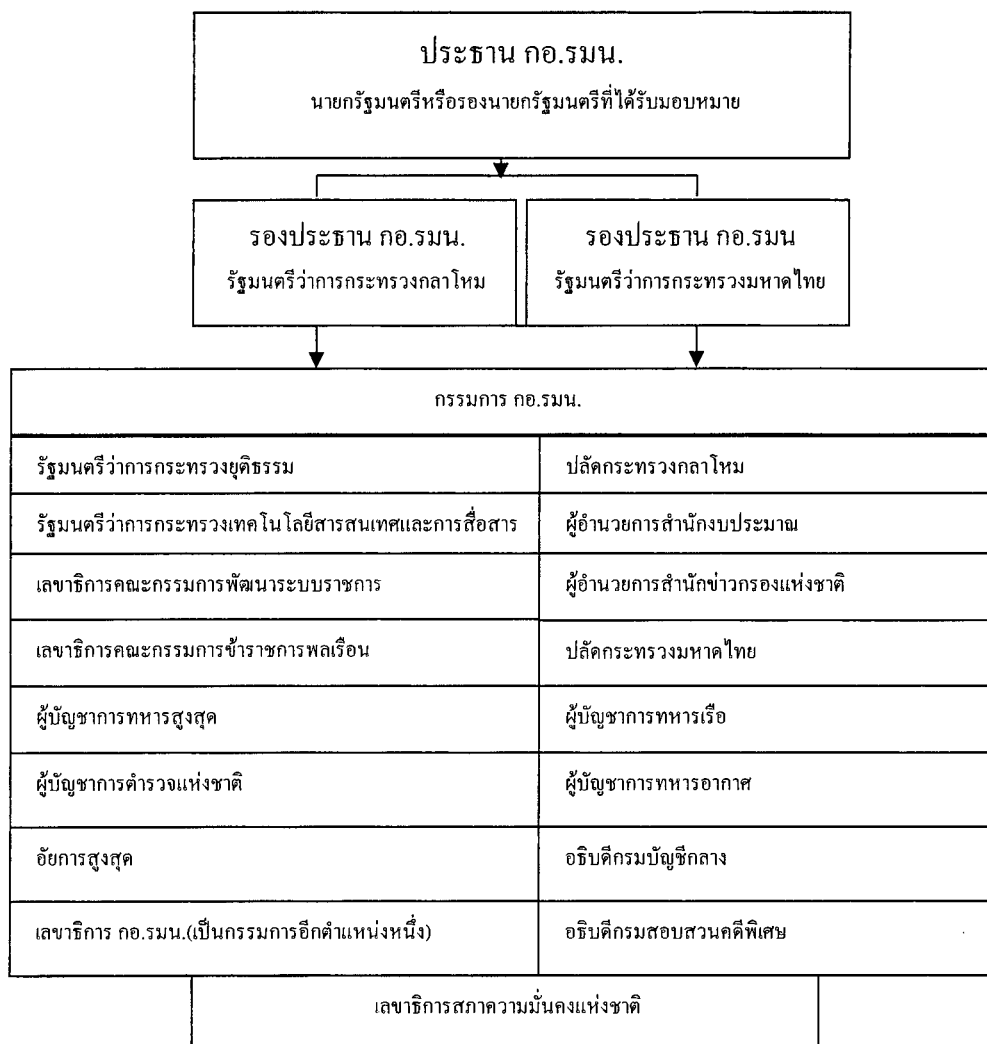
สำนักงานอัยการสูงสุดมีหน่วยงานในสังกัดคือ สำนักงานต่างประเทศ มีอธิบดีอัยการเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติงานความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญางานดำเนินคดีส่งผู้ร้ายข้ามแดน งานสอบสวนคดีความผิดนอกราชอาณาจักร งานโอนตัวนักโทษ งานต่อต้านการค้ามนุษย์งานดำเนินการเรื่องการลักพาตัวเด็กข้ามชาติ งานต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ และงานติดต่อประสานงานกับองค์กรระหว่างประเทศหรือหน่วยงานต่างประเทศเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของสำนักงานอัยการสูงสุดงานประชุม เจรจา และให้ความเห็นเกี่ยวกับอนุสัญญา สนธิสัญญา และความตกลงระหว่างประเทศ งานจัดทำรายงานตามพันธกรณีของประเทศไทยภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง งานตอบข้อหารือและให้ข้อมูลตามที่ต่างประเทศร้องขอและงานจัดการประชุม ระหว่างประเทศ

5. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยให้เป็นไปตามกฎหมายอาญาทุกฉบับที่มีบังคับใช้ในประเทศ ในเรื่องของอาชญากรรมข้ามชาติ แต่เดิมที่ยังไม่มีกฎหมายป้องกันปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การดำเนินการกับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติก็ยังคงนำกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ทั่วไปมาบังคับใช้กับองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตามลักษณะความผิดที่ปรากฏ

องค์กรที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทยในปัจจุบัน

ต่อมารัฐบาลได้สังเกตเห็นว่า อาชญากรรมข้ามชาติ เป็นภัยที่คุกคามประเทศในยุคสมัยใหม่ นี้ค่อนข้างจะมีเพิ่มขึ้นทั้งทางด้านปริมาณและความรุนแรง จำเป็นที่จะต้องบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐ จึงได้มีการจัดตั้งกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร เรียกโดยย่อว่า “ กอ.รมน.” ขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรและมีคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรคณะหนึ่ง ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงมหาดไทย สำนักงานอัยการสูงสุด เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมบัญชีกลางและอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เป็นกรรมการ และเลขาธิการ กอ.รมน. เป็นกรรมการและเลขานุการ (พระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร, 2551) ซึ่งสามารถแสดงแผนภูมิโครงสร้างกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทย ได้ดังนี้



ภาพที่ 5-1 แผนภูมิโครงสร้างกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของประเทศไทย

ในทางปฏิบัติเมื่อมีคดีอาญาเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ หรืออาชญากรรมอื่น ๆ ก็ตาม ตำรวจ จะเป็นหน่วยงานหลักที่เข้าไปดำเนินการปราบปรามอาชญากรรมที่เกิดขึ้น เนื่องจากกฎหมายได้ให้อำนาจตำรวจในการสืบสวน ค้น จับและสอบสวนดำเนินคดีอาญาทุกประเภทตั้งนั้จนถึงงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม โดยเฉพาะอาชญากรรมข้ามชาติ จึงเป็นหน้าที่โดยตรงของตำรวจซึ่งมีกำลังพลอยู่ตามสถานีตำรวจทั่วประเทศมากกว่าสองแสนคน

การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปราม

อาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีต

แต่เดิมนั้น เรื่องอาชญากรรมข้ามชาติมิได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นบ่อยนักสำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงไม่ได้จัดให้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบในด้านนี้โดยเฉพาะ ยังถือว่าอาชญากรรมข้ามชาติเป็นอาชญากรรมอย่างหนึ่งที่เจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่แต่ละพื้นที่จะต้องรับผิดชอบ สามารถดำเนินการได้ตามอำนาจหน้าที่เหมือนกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้น โดยทั่วไป การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีต เป็นการจัดโครงสร้างตามพระราชกฤษฎีกาจัดระเบียบข้าราชการตำรวจ ซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยมีการแบ่งส่วนราชการตามที่ปรากฏตามภาพที่ 5.2 และมีขอบเขตอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยไม่ได้มีการกำหนดว่าหน่วยงานใดเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบอาชญากรรมข้ามชาติโดยตรง เมื่อเกิดเหตุคดีอาญาขึ้นในท้องที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานตำรวจใด หน่วยงานตำรวจนั้นก็ต้องรับผิดชอบในคดีที่เป็นความผิดในทางอาญาทุกเรื่องไป รวมทั้งในเรื่องของอาชญากรรมข้ามชาติด้วยซึ่งแต่เดิมาก็ไม่เคยมีคำนิยามว่าการกระทำในลักษณะใด เป็นอาชญากรรมข้ามชาติ เมื่อเกิดเหตุในลักษณะที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติ การปฏิบัติก็เหมือนกันกับอาชญากรรมทั่วไป กรณีมีประเด็นที่จะต้องติดตามตัวผู้ต้องหาหรือพยานหลักฐานที่อยู่นอกราชอาณาจักร ก็จะใช้ข้อตกลงระหว่างประเทศ ว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน (Extradition) และการช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย (Mutual legal assistance) ในการติดตามผู้กระทำผิดหรือพยานหลักฐานเหล่านั้นมาดำเนินคดี

การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปราม

อาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการปรับโครงสร้างและกำหนดอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติขึ้นใหม่ การจัดโครงสร้างของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีดังปรากฏในแผนภูมิตามภาพที่ 5-3

คำอธิบายแผนภูมิ

จากแผนภูมิ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี มีรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่ปรึกษาผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ช่วยบริหารงานตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ มีเจเรตำรวจแห่งชาติมีฐานะเทียบเท่ารองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่เหมือนกับฝ่ายบุคคล ควบคุมดูแลความปลอดภัย ระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจ และมีผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้ช่วยในการบริหารงานของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการแบ่งหน่วยงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานออกเป็น 6 ส่วน คือ

(1) ส่วนบังคับบัญชา ได้แก่ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานส่งกำลังบำรุง สำนักงานกำลังพล สำนักงานงบประมาณและการเงิน สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ สำนักงานเจเรตำรวจ สำนักงานตรวจสอบภายใน สำนักงานเลขานุการตำรวจแห่งชาติ กองการต่างประเทศ กองสารนิเทศ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ กองบินตำรวจและกองวินัย

(2) ส่วนปฏิบัติการเฉพาะทาง ได้แก่ สำนักงานนายตำรวจราชสำนักประจำ

(3) ส่วนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 1-9 และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้

(4) ส่วนสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

(5) ส่วนการศึกษา ได้แก่ กองบัญชาการศึกษา และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ และ

(6) ส่วนบริการ ได้แก่ โรงพยาบาลตำรวจ

ในส่วนที่ (4) ส่วนของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) เป็นฝ่ายอำนวยการด้านยุทธศาสตร์ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติในการวางแผนควบคุม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำ และเสนอแนะการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยงานในสังกัด

(ข) ปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับความผิดทางอาญาที่พระราชอำนาจ

(ค) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

และได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเป็นกองบังคับการหรือส่วนราชการอย่างอื่นในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กำหนดให้กองบังคับการสืบสวนสอบสวน มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสืบสวนสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และกฎหมายอื่นที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบที่พระราชอำนาจ

2) ดำเนินการเกี่ยวกับคนต้องห้าม งานส่งกลับ และงานห้องกัก ตลอดจนกำกับดูแลการปฏิบัติงานของแพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

3) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

หน่วยงานภายในกองบังคับการสืบสวนสอบสวนสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ได้มีระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน ประกอบด้วย

ฝ่ายอำนวยการมีหน้าที่และความรับผิดชอบ งานธุรการและงานสารบรรณ งานบริหารงานบุคคล งานคดีและวินัย งานนโยบายและแผน และงานยุทธศาสตร์ งานการเงินและงานบัญชีงบประมาณ งานส่งกำลังบำรุง งานสวัสดิการ งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร งานประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร งานศึกษาอบรม งานการข่าว งานนิติกร งานบันทึกตรวจสอบ ควบคุม และรายงานข้อมูลสถานภาพกำลังพลของข้าราชการตำรวจในสังกัด รวมทั้งตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวกับฐานข้อมูลกำลังพลกลางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และดำเนินการเพื่อให้ข้อมูลสถานภาพกำลังพลในความรับผิดชอบเป็นไปอย่างถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมิได้อยู่ในหน้าที่ของฝ่ายใดโดยเฉพาะ

กองกำกับการ 1 มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบสวนป้องกันปราบปราม คำนินคดี และขยายผลการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติของคนต่างด้าว รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และ

กฎหมายอื่น ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบ ตลอดจนความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกัน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ งานพิสูจน์เอกสารปลอม งานสายตรวจ

กองกำกับการ 2 มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบสวน ป้องกันปราบปราม ดำเนินคดี และขยายผลการกระทำความผิดของคนต่างด้าว แรงงานผิดกฎหมาย คนต่างด้าวผู้มีอิทธิพล กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่น ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบ ตลอดจนความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกัน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ งานพิสูจน์เอกสารปลอม งานสายตรวจ

กองกำกับการ 3 มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานคนต้องห้าม งานส่งกลับและงานห้องกัก งานดำเนินการเกี่ยวกับคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร หรือถูกเพิกถอนการอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง รวมทั้งบุคคลซึ่งกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกัน

กลุ่มงานสอบสวนมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอบสวนและการดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากับผู้กระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่นที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบ รวมทั้งความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องพันกันในเขตกรุงเทพมหานคร ตำรวจภูธรภาค 1-9 และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตลอดจนงานดำเนินการที่เกี่ยวกับการพิสูจน์สัญชาติและการเปรียบเทียบ

จึงนับเป็นครั้งแรกที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดให้มีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติโดยตรงคือกองกำกับการ 1 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตั้งอยู่ที่ 507 ซอยสวนพลู ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ โดยหน่วยงานนี้มีอัตรากำลังพลเพียง 25 คน แต่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติของคนต่างด้าวทั้งประเทศ ถึงแม้จะมีขนาดไม่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ แต่ก็นับว่าได้มีหน่วยงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นโดยตรง เป็นรูปธรรมในการรองรับนโยบายซึ่งประเทศไทยได้ลงนามเป็นประเทศสมาชิกในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) เมื่อ 15 ธันวาคม 2543 และมีผลบังคับใช้วันที่ 29 กันยายน 2546

ในปี พ.ศ. 2553 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นเป็นลักษณะโครงสร้างแบบชั่วคราว โดยได้บูรณาการหน่วยงานในสังกัดที่เห็นว่ามีความจำเป็นที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่มีลักษณะเกี่ยวกับงานอาชญากรรมข้ามชาติให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นมาอีกหน้าที่หนึ่ง โดยจัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติศูนย์นี้ประกอบด้วย หน่วยปฏิบัติการหลัก หน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ และหน่วยร่วมปฏิบัติสนับสนุนข้อมูลและการศึกษาอบรม บริการและอำนวยความสะดวก ดำเนินการประสานการปฏิบัติและสืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยได้กำหนดตำแหน่งและอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนดังนี้

1. รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือเทียบเท่า ที่ได้รับมอบหมายให้มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบและกำกับดูแลการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเป็นผู้อำนวยการ ใช้ชื่อว่า ผอ.สปอช.ตร. มีการจัดแบ่งโครงสร้างและอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติออกเป็น 3 หน่วย คือ

หน่วยปฏิบัติการหลัก ประกอบด้วย

1) กองบัญชาการตำรวจนครบาล/ตำรวจภูธรภาค 1-9/ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้/กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง, กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด/กองบัญชาการตำรวจสันติบาล, กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยมีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติดังนี้

ก) มอบหมายให้รองผู้บัญชาการ 1 นาย รับผิดชอบเป็นผู้อำนวยการ หน่วยประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (ผอ.สปอช.หน่วย ฯ) เพื่อควบคุมกำกับ ดูแลการนำนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม และประสานงาน แสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน

ข) รองผู้บัญชาการที่รับผิดชอบงาน ตามข้อ ก) เข้าไปกำกับดูแล เร่งรัดและให้คำแนะนำการสอบสวนขยายผลในคดีความผิดอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อจับกุมผู้ร่วมขบวนการ

ค) ประชาสัมพันธ์เชิงรุกในเรื่องวิธีการ และความเสียหายจากอาชญากรรมข้ามชาติ โดยใช้สื่อทุกรูปแบบ ในการแสวงหาความร่วมมือจากส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชนเพื่อต่อต้าน และตระหนักถึงภัยของอาชญากรรมข้ามชาติ

ง) สนับสนุนการดำเนินการตามแผน โครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติของทุกส่วนราชการ และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

จ) พัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และสถานทูตต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และความรวดเร็วในการช่วยเหลือผู้เสียหาย รวมทั้งการนำผู้กระทำผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

ฉ) จัดชุดปฏิบัติการข่าวเพื่อทำหน้าที่ วิเคราะห์ ประเมิน และติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดจนประสานงานการข่าวเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานอย่างใกล้ชิด

2) กองบังคับการตำรวจนครบาล 1-9, ตำรวจภูธรจังหวัด, กองบังคับการสืบสวนสอบสวน, กองบังคับการปราบปราม, กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว, กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค, กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี, กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี, กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง, กองบังคับการตำรวจสันติบาล 2, กองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 1-4

ก) มอบหมายให้รองผู้บังคับการ 1 นาย รับผิดชอบเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการหน่วยประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (ผู้ช่วย ผอ.ศปอช.หน่วย ฯ) เพื่อควบคุมกำกับดูแลการนำนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรม และประสานงาน แสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในพื้นที่ ตลอดจนจัดการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติงานและประชาชน

ข) รองผู้บังคับการที่รับผิดชอบงาน ตามข้อ ก) เข้าไปกำกับดูแล เร่งรัดและให้คำแนะนำการสอบสวนคดีที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ รวมทั้งประสานงานกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้เป็นไปอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม

ค) ควบคุม กำกับดูแล ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบถือปฏิบัติให้เป็นไปตามขอบเขตการปฏิบัติด้านการสืบสวนปราบปรามการกระทำความผิด

ง) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากทุกหน่วยงานเพื่อวิเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์อาชญากรรมข้ามชาติ แล้วกำหนดกรอบ แผน โครงการ กิจกรรม ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่

จ) ประชาสัมพันธ์เชิงรุกในเรื่องวิธีการ และความเสียหายจากอาชญากรรมข้ามชาติ โดยใช้สื่อทุกรูปแบบ ในการแสวงหาความร่วมมือจากส่วนราชการ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชนเพื่อต่อต้าน และตระหนักถึงภัยของอาชญากรรมข้ามชาติ

ฉ) สนับสนุนการดำเนินการตามแผน โครงการ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติของทุกส่วนราชการ และหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

ข) พัฒนาและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ และสถานทูตต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ และความรวดเร็วในการช่วยเหลือผู้เสียหาย รวมทั้งการนำผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมาย

ซ) จัดชุดปฏิบัติการข่าวเพื่อทำหน้าที่ วิเคราะห์ ประเมิน และติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ ตลอดจนประสานงานการข่าวเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างหน่วยงานอย่างใกล้ชิด

หน่วยสนับสนุนปฏิบัติการ ประกอบด้วย

1. สำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

จัดเตรียมกำลังพล และวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศพร้อมระบบฐานข้อมูลสนับสนุนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือเมื่อได้รับการร้องขอ

2. สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ

จัดเตรียมกำลังพล นักวิทยาศาสตร์ วัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการเก็บรวบรวมร่องรอยพยานหลักฐาน และการตรวจพิสูจน์ไว้สนับสนุนการปฏิบัติเมื่อได้รับคำสั่งจากผู้อำนวยการฯ หรือได้รับการร้องขอ

3. กองการต่างประเทศ

ก) มอบหมายรองผู้บังคับการ 1 นาย เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนประสานการปฏิบัติกับสถานทูต สถานกงสุลประเทศต่าง ๆ ในประเทศไทย รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนต่างประเทศที่อยู่ในประเทศไทยและต่างประเทศ

ข) รับผิดชอบในการดำเนินการประสานที่เกี่ยวกับการผลักดัน ส่งกลับ หรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดน โดยประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยร่วมปฏิบัติ ประกอบด้วย

1) ตำรวจสากล และองค์กรตำรวจสากล (โดยการประสาน)

ก) สนับสนุนด้านการข่าวแก่ หน่วยปฏิบัติในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อได้รับการร้องขอ

ข) อื่น ๆ เมื่อได้รับการประสาน/ ร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) กระทรวงการต่างประเทศ สถานทูตและสถานกงสุลของไทยในประเทศต่าง ๆ (โดยการประสาน)

ก) สนับสนุนด้านการข่าวแก่ หน่วยปฏิบัติในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อได้รับการร้องขอ

ข) อื่นๆ เมื่อได้รับการประสาน/ ร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) กรมสอบสวนคดีพิเศษ (โดยการประสาน)

ก) สนับสนุนด้านการข่าวแก่ หน่วยปฏิบัติในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
เมื่อได้รับการร้องขอ

ข) อื่น ๆ เมื่อได้รับการประสาน/ ร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4) หน่วยข่าวกรองทางทหาร (โดยการประสาน)

ก) สนับสนุนด้านการข่าวแก่ หน่วยปฏิบัติในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เมื่อ
ได้รับการร้องขอ

ข) อื่น ๆ เมื่อได้รับการประสาน/ ร้องขอจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

โดยมีสายการบังคับบัญชา ดังนี้

1) รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือเทียบเท่า ที่รับผิดชอบงานป้องกันปราบปราม
อาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผอ.ศปอช.ตร.)

2) ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ที่รับผิดชอบงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรม
ข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (รอง ผอ.ศปอช.ตร.)

3) รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล, ตำรวจภูธรภาค 1-9, ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัด
ชายแดนภาคใต้, กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง, กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด,
กองบัญชาการตำรวจสันติบาล กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และสำนักงานตรวจคนเข้า
เมือง (ที่รับผิดชอบ) เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้าม
ชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผู้ช่วย ผอ.ศปอช.ตร)

4) รองผู้บัญชาการสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, สำนักงานพิสูจน์
หลักฐานตำรวจ (ที่รับผิดชอบ) เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปราม
อาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผู้ช่วย ผอ.ศปอช.ตร)

5) รองผู้บังคับการกองปราบปราม, ตำรวจท่องเที่ยว, ปราบปรามการกระทำความผิด
เกี่ยวกับการค้ามนุษย์, ปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี, ปราบปรามการ
กระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ที่รับผิดชอบ) เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์
ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ผู้ช่วย ผอ.ศ
ปอช.ตร)

6) ผู้บังคับการกองการต่างประเทศ เป็นเลขานุการศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปราม
อาชญากรรมข้ามชาติ (เลขานุการ ศปอช.ตร)

7) รองผู้บังคับการกองการต่างประเทศ (ที่รับผิดชอบ) เป็นผู้ช่วยเลขานุการศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (ผู้ช่วยเลขานุการ ศปอช.ตร)

8) ให้ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณาให้ข้าราชการตำรวจผู้มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์มาปฏิบัติหน้าที่ราชการ ในศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ตามความเหมาะสม โดยมีระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดที่ชัดเจน รวมทั้งส่งประกอบกำลังเพื่อปฏิบัติการกิจตามแผนนี้ได้ตามความเหมาะสม และจำเป็น

การมอบหมายภารกิจ

มอบหมายให้กองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานระดับกองบัญชาการ เป็นเจ้าภาพหลักในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติตามแผนนี้ หน่วยงานใดที่มีได้มอบหมายกองบังคับการสืบสวนสอบสวน เป็นเจ้าภาพหลัก ให้ส่งมอบหน้าที่ความรับผิดชอบให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว โดยให้พิจารณาจัดให้มีการสนธิกำลังเป็นชุดปฏิบัติการ ดังนี้

-ชุดปฏิบัติการของศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

-ชุดปฏิบัติการของตำรวจภูธรภาค และหน่วยงานระดับกองบัญชาการ

-ชุดปฏิบัติการของตำรวจภูธรจังหวัด และหน่วยงานระดับกองบังคับการ

-จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานของหน่วยงานระดับสถานีตำรวจทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค (สน. และ สภ.)

-จัดให้มีการพัฒนาระบบจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลข่าวสาร โดยนำระบบ CMIS มาใช้งานเป็นระบบหลักในการจัดเก็บข้อมูลการสืบสวนคดีด้านอาชญากรรมข้ามชาติ และให้นำระบบสารสนเทศอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

-จัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระดมความคิดเห็น รวมทั้งปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้อง แนวทางการแก้ไข และข้อเสนอแนะ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

1) บูรณาการการปฏิบัติตามภารกิจกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2) ผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมาย ให้รับผิดชอบการดำเนินการตามแผนนี้ทุกระดับชั้น จะต้องอำนวยความสะดวก กำกับดูแล ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติ ทำการประชุมชี้แจง

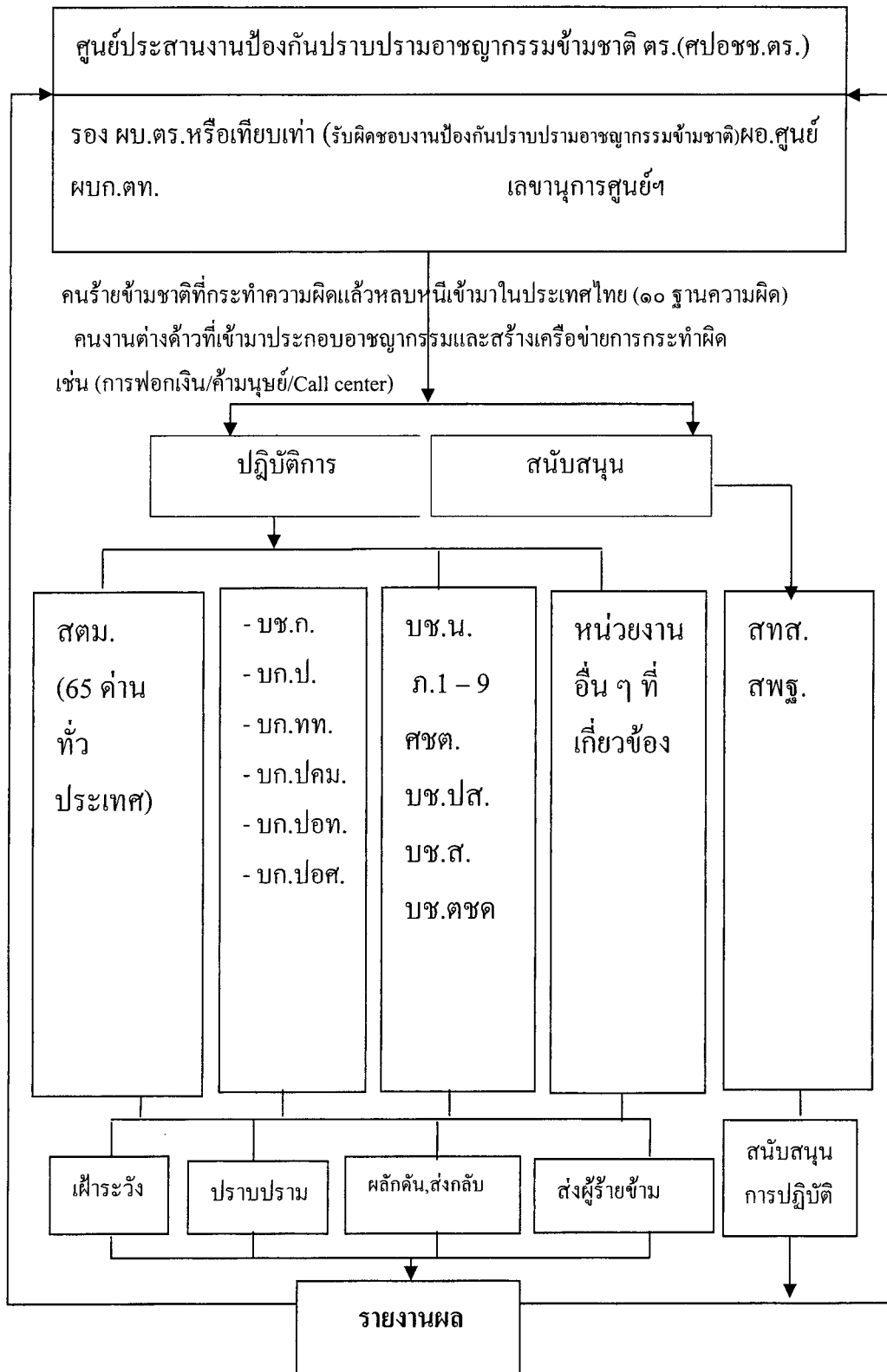
ขั้นตอนและแนวความคิดการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติมีความรู้ ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ในการปฏิบัติในเขตพื้นที่ติดต่อระหว่างสองหน่วยขึ้นไป ให้หน่วยรับผิดชอบประสานการปฏิบัติต่อกันอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องจนกว่าจะเสร็จสิ้นภารกิจ

-เมื่อมีการจับกุมให้หน่วยที่จับกุมรายงานให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงระดับกองบัญชาการ และกองบัญชาการรายงานมายังศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

-ทุกสิ้นเดือนภายในวันที่ 5 ของเดือนถัดไปให้หน่วยระดับกองบังคับการ สรุปผลการจับกุมคดีความผิดด้านอาชญากรรมข้ามชาติ 10 ฐานความผิด มายังหน่วยกองบัญชาการ และกองบัญชาการสรุปในภาพรวมของหน่วย รายงานให้ศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติทราบ

-ทุกไตรมาสหน่วยระดับกองบังคับการ จัดทำรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และแนวโน้มของสถานการณ์ที่จะเกิดในอนาคตรายงานมายังหน่วยกองบัญชาการ และกองบัญชาการจัดทำทสรุปีวิเคราะห์ภาพรวมของกองบัญชาการ และรายงานมายังศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติภายในวันที่ 10 ของเดือน (ม.ค., เม.ย., ก.ค., ต.ค.) โดยให้รายงานครั้งแรกภายใน 10 มกราคม



ภาพที่ 5-4 แผนภูมิโครงสร้างศูนย์ประสานงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำอธิบายแผนภูมิ

ศูนย์ประสานงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติตั้งอยู่ที่ชั้น 10 อาคารสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (อาคาร 1) ผู้อำนวยการศูนย์ มีตำแหน่งเป็นรองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือเทียบเท่า มีศูนย์ประสานงานย่อยอยู่ทั่วประเทศ ส่วนใหญ่มีประจำอยู่ในหน่วยงานระดับกองบัญชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามลักษณะงานและสถานที่ มีดังนี้

1. กองบัญชาการตำรวจนครบาล
2. กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง
3. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1
4. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 2
5. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 3
6. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 4
7. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5
8. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 6
9. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 7
10. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 8
11. กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 9
12. ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้
13. สำนักงานพิสูจน์หลักฐาน
14. สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
15. กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด
16. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
17. บังคับการปราบปราม
18. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์
19. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ
20. กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว
21. กองบังคับการปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี
22. ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต
23. สถานีตำรวจภูธรเมืองพัทยา
24. กองบังคับการตำรวจสันติบาล 2
25. ศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

26. สถานีตำรวจภูธรบ่อฝูค
27. ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดเชียงใหม่
28. ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดภูเก็ต
29. ด้านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานกรุงเทพ
30. สถานีตำรวจน้ำ 1 กองกำกับการ 8 กองตำรวจน้ำ
31. กองบังคับการตรวจคนเข้าเมือง 3
32. กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง.
33. ด้านตรวจคนเข้าเมืองบ้านแหลม
34. จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก
35. ด้านตรวจคนเข้าเมืองคลองลึก
36. ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสระแก้ว
37. ด้านตรวจคนเข้าเมืองแม่สาย
38. ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงแสน
39. ด้านตรวจคนเข้าเมืองเชียงของ
40. ด้านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด
41. ด้านตรวจคนเข้าเมืองเขมราฐ
42. ด้านตรวจคนเข้าเมืองโขงเจียม
43. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
44. กรมศุลกากร
45. ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 3 กองอำนวยการความมั่นคงภายในราชอาณาจักร

โดยศูนย์ประสานงานทุกศูนย์จะเชื่อมโยงกันด้วยโปรแกรมพิเศษที่เรียกว่า Case Management and Intelligence System (CMIS) ซึ่งเป็นระบบเก็บฐานข้อมูลการวิเคราะห์อาชญากรรมข้ามชาติ เช่น การใช้โทรศัพท์ของคนร้าย เส้นทาง การโอนเงิน ฯลฯ และยังมี การวิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ ร่วมอีกด้วย

สรุปประเด็นและปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากการศึกษาการจัด โครงสร้างในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่าในอดีต ไม่มีการจัด โครงสร้างในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติไว้โดยเฉพาะ จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้

กำหนดหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการสืบสวนปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้น คือ กองกำกับการ 1 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง แต่เป็นหน่วยงานที่มีขนาดเล็ก ไม่เหมาะสมกับปริมาณและลักษณะของงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและกำลังพล แต่ด้วยปริมาณและความรุนแรงของอาชญากรรมข้ามชาติ ได้เพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดด ในปี พ.ศ. 2553 สำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องมีการจัดโครงสร้างงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอย่างไม่เป็นทางการ (Informal) ขึ้น ซึ่งอยู่ในองค์กรขนาดใหญ่ที่มีโครงสร้างองค์แบบการเป็นทางการ (Formal) โดยจะมีการจัดกลุ่มงานเฉพาะขึ้น (Task force) มีลักษณะเป็นจัดองค์การแบบชั่วคราวแต่ลักษณะงานเป็นงานประจำที่ต้องปฏิบัติต่อเนื่อง สมาชิกของกลุ่มงานจะทำงานประจำอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ กันและมารวมตัวกันเพื่อทำปฏิบัติการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอีกหน้าที่หนึ่งเมื่องานนั้นเสร็จเรียบร้อยสมาชิกก็จะแยกย้ายกันไปทำงานตามฝ่ายของตนจะคงไว้เฉพาะฝ่ายที่ทำหน้าที่จับกุมและเชื่อมโยงข้อมูลและกลับมาปฏิบัติงานร่วมกันอีกเมื่อมีภารกิจ โดยจะรวมตัวขึ้นเมื่อมีปัญหาหรือภารกิจเร่งด่วน โดยทีมงานจะเปรียบเสมือนองค์กรย่อย ๆ ที่สมาชิกแต่ละคนจะมีความรู้ทักษะและความชำนาญที่แตกต่างกันไปเปรียบเสมือนฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรที่เข้ามาทำงานร่วมมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ด้วยลักษณะของภารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เป็นภารกิจที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง มีการสืบสวนหาข่าวอย่างต่อเนื่อง มีการเก็บ เชื่อมโยง และวิเคราะห์ข้อมูล และประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง แต่การจัดโครงสร้างองค์การของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติมีลักษณะแบบโครงสร้างชั่วคราว ที่ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณได้โดยตรง บุคลากรจึงขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากไม่เห็นความก้าวหน้าของการทำงานด้านนี้

บทที่ 6

การปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ประเด็นสุดท้ายในการศึกษาบทบาทหน้าที่ของตำรวจไทยในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งตำรวจมีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติภายใต้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งในบทนี้จะแบ่งออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกว่าด้วยแนวทางการปฏิบัติโดยทั่วไป ในส่วนที่สองจะนำเสนอกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้เห็นพิษภัยและลักษณะของอาชญากรรมข้ามชาติได้ชัดเจนขึ้น

การปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตำรวจ คือผู้รักษากฎหมาย เนื่องมาจากบรรดากฎหมายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาเกือบทุกฉบับล้วนแต่กำหนดให้ตำรวจเป็นผู้ดำเนินการกับผู้กระทำผิด เช่น พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2519 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ฯลฯ ประกอบกับพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547 ในมาตรา 6 ได้กำหนดให้ตำรวจหน้าที่หลักของตำรวจคือการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำผิดทางอาญา และการรักษาความสงบเรียบร้อย ความปลอดภัยของประชาชนและความมั่นคงของราชอาณาจักร เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นเป็นการกระทำที่กระทบถึงสิทธิและเสรีภาพรวมทั้งชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่นจึงได้มีประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดวิธีการปฏิบัติไว้ในเรื่องของการสืบสวน การตรวจค้น การจับกุม และการสอบสวน อย่างละเอียด ชัดเจน นอกจากนี้ยังมีระเบียบแบบแผนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรอบกำหนดวิธีการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอย่างเคร่งครัดอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งสามารถแบ่งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของตำรวจได้เป็น 3 ส่วน คือ (1) การสืบสวน (2) การตรวจค้นและการจับกุม (3) การสอบสวน ซึ่งต่อไปนี้จะได้อธิบายขั้นตอนแต่ละขั้นตอนโดยละเอียด

การสืบสวน

ตำรวจ จะกล่าวหา จับกุมผู้ใด จะต้องสืบสวนสอบสวนจนได้ความแน่ชัดว่าบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำผิด และมีพยานหลักฐานยืนยันการกระทำผิดของบุคคลนั้น ซึ่งตามประมวลกฎหมาย

วิธีพิจารณาความอาญา ได้นิยามความหมายของคำว่า “การสืบสวน” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐานซึ่งพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน และเพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด

ดังนั้น หากไม่รู้ตัวผู้กระทำผิด หรือรู้ตัวผู้กระทำความผิดแต่ปราศจากพยานหลักฐาน ยืนยันการกระทำผิด ก็ไม่สามารถดำเนินการจับตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้

การค้นและการจับ

ถึงแม้ไม่มีกฎหมายใดให้นิยามคำว่า การค้นและการจับไว้ แต่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้บัญญัติในเรื่องการค้นไว้ในมาตรา 94 ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจที่ทำการค้นในที่สาธารณะ สิ่งเจ้าของหรือคนอยู่ในนั้นหรือผู้รักษาสถานที่ซึ่งจะค้น ให้ยอมให้เข้าไป โดยมีหวงห้าม อีกทั้งให้ความสะดวกตามสมควรทุกประการในอันที่จะจัดการตามหมาย ทั้งนี้ให้พนักงานผู้นั้นแสดงหมายหรือถ้าค้นโดยไม่ต้องมีหมายก็ให้แสดงนามและตำแหน่ง

ถ้าบุคคลดังกล่าวในวรรคต้นยินยอมให้เข้าไป เจ้าพนักงานมีอำนาจใช้กำลังเพื่อเข้าไปในกรณีจำเป็นจะเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้ว หรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่น ทำนองเดียวกันนั้นก็ไ้

และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดวิธีการจับไว้ในมาตรา 83 ว่า ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับแล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนส่วนที่รับผิดชอบได้ในขณะนั้นให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป

ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับก็ให้แสดงต่อผู้ถูกจับพร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิจะให้การหรือไม่ให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับหรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย

ถ้าบุคคลซึ่งถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนีผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะเห็นว่ากฎหมายให้อำนาจพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ มีอำนาจในการสืบสวน การค้น และการจับ โดยเฉพาะตำรวจนั้น ไม่ว่าจะป็นชั้นยศตำแหน่งอะไร ก็มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวน ค้น และ จับ ได้ทั่วราชอาณาจักร ตำรวจจึงมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายที่มีโทษทางอาญาทุกฉบับ กล่าวคือตำรวจมีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวน ค้น และจับตามกฎหมายที่มีโทษทางอาญาได้ทุกฉบับได้ที่ในราชอาณาจักรนั่นเอง

การสอบสวน

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ได้นิยามความหมายของคำว่า การสอบสวนไว้ว่าหมายความถึงการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ (ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา) ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือพิสูจน์ความผิดและเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้บรรจุวิชาการสืบสวนสอบสวนและผลิตตำราการเรียนการสอนในวิชาดังกล่าวไว้ในสถาบันการศึกษาของตำรวจ รวมทั้งวิทยุทฤษฎีตำรวจซึ่งมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคนิคการตรวจค้น การจับกุมคนร้าย การต่อสู้ป้องกันตัว การใช้อาวุธ นอกจากนี้ยังได้มีระเบียบ หนังสือสั่งการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยกำหนดรายละเอียดสำหรับการปฏิบัติงานของตำรวจ เช่น การควบคุมฝูงชน การตั้งจุดตรวจจุดสกัด เป็นต้น

การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีต

การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีตมีแนวทางในการปฏิบัติเหมือนกับการป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรมทั่ว ๆ ไป กล่าวคือหน่วยงานปฏิบัติต่าง ๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทุกชนิดที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งอาชญากรรมข้ามชาติด้วย ในกรณีของอาชญากรรมข้ามชาติที่ได้สืบสวนสอบสวนพบว่ามีลักษณะเป็นความผิดเป็นเครือข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ และมีความจำเป็นจะต้องสอบสวนบุคคลใดบุคคลหนึ่งในต่างประเทศ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐานในต่างประเทศ หรือต้องขอรับการสนับสนุนจากตำรวจในต่างประเทศ หน่วยงานนั้นก็ต้องขอรับการสนับสนุนจากกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เพื่อดำเนินการตามความต้องการหรือความจำเป็นนั้น

หลังจากที่กองการต่างประเทศรับคำร้องขอจากหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ ก็จะนำเรียนผู้บังคับบัญชาระดับสูงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่รับผิดชอบ ขออนุมัติส่งเรื่องให้สำนักงาน

อัยการสูงสุด ซึ่งเป็นหน่วยงานพิจารณาและดำเนินการส่งประเด็นนั้น ไปยังประเทศที่เกี่ยวข้องต่อไป ขั้นตอนทั้งหมดนี้เป็นไปตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา พ.ศ.2535

ในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงเริ่มตั้งหน่วยงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยเฉพาะ แต่ก็ยังเป็นหน่วยงานที่มีขนาดเล็ก มีข้อจำกัดทั้งทางด้านงบประมาณและกำลังพล

ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้น โดยเฉพาะเป็นครั้งแรก และได้กำหนดให้ ทุกหน่วยปฏิบัติ เช่น กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 หรือหน่วยงานที่รับผิดชอบอาชญากรรมตามประเภทของฐานความผิดที่เกิดขึ้น กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด รับผิดชอบอาชญากรรมด้านยาเสพติด กองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับเด็กเยาวชนและสตรี รับผิดชอบอาชญากรรมการค้ามนุษย์ กองบังคับการปราบปรามอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี รับผิดชอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี เป็นต้นจัดตั้งศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้น โดยกำหนดให้กำลังพลที่มีตำแหน่งประจำอยู่แล้วให้มารับผิดชอบในศูนย์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอีกหน้าที่หนึ่ง มีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น สำหรับการบังคับใช้กฎหมายกับอาชญากรรมข้ามชาติ ยังคงใช้บังคับกฎหมายเหมือนกับคดีอาชญากรรมทั่ว ๆ ไป ตามลักษณะแห่งความผิด

การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. 2556 ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าพนักงานมากกว่า การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทั่ว ๆ โดยให้อำนาจในการใช้เครื่องมือพิเศษซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน และคุ้มครองสิทธิของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรณีพิเศษในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่งโดยหลักกฎหมายทั่วไปแล้วไม่สามารถทำได้ ดังนี้

1 การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานหรือปฏิบัติการอำพราง ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ให้อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมอบหมายให้บุคคลใดจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อัยการสูงสุดกำหนดในข้อบังคับ โดยการจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใด หรือการปฏิบัติการอำพรางนั้น ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

2. การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวนความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้พนักงานสอบสวนหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือ ผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมีอำนาจให้มีการเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม

การปฏิบัติการอำพราง หมายความว่า การดำเนินการทั้งหลายเพื่อปิดบังสถานะหรือ วัตถุประสงค์ของการดำเนินการ โดยลวงผู้อื่นให้เข้าใจไปในทางอื่น หรือเพื่อบังคับให้รู้ความจริง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม หมายความว่า วิธีการอนุญาตให้ของผิดกฎหมายหรือ ต้องสงสัยผ่านออกไปจาก ผ่าน หรือเข้าไปสู่เขตแดนของรัฐหนึ่งหรือมากกว่ารัฐหนึ่ง โดยการรับรู้ และอยู่ภายใต้การติดตามดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เพื่อการสืบสวนสอบสวนความผิดและเพื่อ ระบุตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น

การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของพนักงานสอบสวนหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

3. การใช้เครื่องมือสื่อสารในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัย พนักงานสอบสวนหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคมเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีการอื่นใดเฉพาะ ในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ

ในทางปฏิบัติ เมื่อเกิดคดีอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ หน่วยงานใดพบความผิดก่อน หรือเจ้าหน้าที่ผู้ใดพบความผิดที่เป็นในลักษณะที่เป็นความผิดซึ่ง หน้าที่มีอำนาจเข้าดำเนินการตามกฎหมายทันที หรือจะประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องตามแต่กรณี ทั้งนี้โดยไม่กระทบต่ออำนาจหน้าที่ของกองกำกับการ 1 กองบังคับการ สืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองซึ่งมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกัน ปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยตรง

กรณีที่เป็นเรื่องสลับซับซ้อน จำนวนผู้กระทำผิด และพฤติการณ์ในการกระทำผิดของ คนร้าย เกินขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจะเป็นผู้พิจารณา ตั้งคณะทำงานสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นการเฉพาะคดีไป

สรุปแนวทางในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานแห่งชาติ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งอาจสรุปได้ 3 แนวทางดังนี้

1. ด้านการประสานข้อมูลด้านการข่าวโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร

(อภิชาติ สุริบุญญา, 2552)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การตำรวจสากล ที่มีเครือข่ายอยู่ทั่วโลก มีสมาชิกจำนวน 188 ประเทศ มีการติดต่อสื่อสารกับองค์การตำรวจสากลทั่วโลกทางระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วและความปลอดภัยสูง ที่เรียกว่า (Information 24 hour 7 day, I 24-7) โดยมีกองการต่างประเทศ (ตำรวจสากล) เป็นหน่วยงานระดับกองบังคับการทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมตลอดเวลา นอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังมี ศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime Coordination Centre) หรือ เรียกชื่อย่อว่า TCCC หน่วยงานนี้ได้ติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้กับหน่วยงานปฏิบัติการทั้งหมดในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่นกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 รวมทั้งหน่วยงานเฉพาะกิจต่าง ๆ รวมทั้งสิ้นปัจจุบัน 45 หน่วย เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานตัวเองระหว่างกันได้อย่างเป็นเครือข่ายแบบใยแมงมุม เมื่อหน่วยงานบันทึกข้อมูลคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงานของตัวเองเข้าไปในเครือข่ายนี้ หลังจากบันทึกข้อมูลเข้าไปแล้ว ข้อมูลจะเชื่อมโยงกันด้วยโปรแกรมพิเศษ ที่เรียกว่า Case Management and Intelligence System (CMIS) โปรแกรมนี้จะทำหน้าที่จับตาเฝ้าดูว่า ระหว่างที่แต่ละหน่วยงานบันทึกข้อมูลเข้ามานั้น มีข้อมูลตัวไหนที่ซ้ำกันบ้าง หรือเหมือนกันบ้าง ถ้ามี โปรแกรมก็จะทำหน้าที่เชื่อมโยงข้อมูลให้โดยอัตโนมัติและแสดงผลของข้อมูล เช่น ตำรวจภูธรจังหวัดภูเก็ต สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดค้ายาเสพติด และค้นพบของกลางจากผู้กระทำความผิดได้อายุรปิ่น 3 กระบอก แล้วบันทึกข้อมูลนี้ผ่านเครือข่าย TCCC มา หลังจากการบันทึกข้อมูลเสร็จ อาจปรากฏว่า อายุรปิ่น 2 ใน 3 กระบอกนั้น โปรแกรมได้ตรวจพบว่า เป็นปืนที่เคยแจ้งหายจากจังหวัดชลบุรี และเคยเป็นปืนที่ใช้กระทำความผิดมาแล้วครั้งหนึ่งที่จังหวัดสงขลาซึ่งทั้งสองหน่วยงานได้เคยบันทึกข้อมูลไว้ก่อนหน้าแล้ว นอกจากนี้ศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติก็ได้คัดลอกข้อมูลอาชญากรรมที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับจากต่างประเทศ ผ่านช่องทางของตำรวจสากลอย่างต่อเนื่อง แล้วนำมาป้อนใส่เครือข่าย TCCC อย่างเป็นลำดับ

2. แนวทางป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการสืบสวนหาข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ตามภารกิจและพื้นที่ที่รับผิดชอบทั้งในและต่างประเทศ

3. แนวทางป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการแสวงหาความร่วมมือจากภาคประชาชน และทุกภาคส่วนในทั้งในและต่างประเทศ

แนวทางการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเลขานุการศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้เป็นผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้เสนอแผนการดำเนินการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการนานาชาติเพื่อเตรียมความพร้อมประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน ณ กระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ 25 ก.ค. 2557 ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดระยะเวลา และเป้าหมายการดำเนินการไว้อย่างชัดเจน ดังนี้

ตารางที่ 6-1 ระยะเวลาและเป้าหมายในการแก้ไขปัญหายาอาชญากรรมข้ามชาติ

ระยะเวลา	เป้าหมายการดำเนินการ
ระยะ เฉพาะ หน้า (ปัจจุบัน -ก.ย.57)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สร้างองค์ความรู้ให้ภาครัฐและภาคประชาชนว่าอาชญากรรมข้ามชาติคืออะไร หากไม่ป้องกันและปราบปรามอย่างเป็นระบบ และไม่ได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและประชาชนแล้ว ประเทศชาติ สังคม และชุมชนจะ "ได้รับผลกระทบอย่างไร" 2. เร่งสร้างฐานข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติและความเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันข้อมูล อันสามารถนำข้อมูลที่ได้มาสู่การวิเคราะห์ห้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข่าวกรองที่จะใช้ในการกำหนดนโยบายและป้องกันปราบปรามต่อไป 3. ให้ทุกหน่วยงานนำกฎหมายและระเบียบ รวมทั้งพันธกรณีที่มีผลบังคับใช้กับต่างประเทศว่ามีฉบับใด หรือส่วนใดที่ต้องแก้ไขหรือปรับให้สอดคล้องกับมาตรฐานต่างประเทศหรือไม่
ระยะ เร่งด่วน (ต.ค.57- ธ.ค.58)	<ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจสืบสวนสอบสวนปราบปรามกลุ่มองค์กรอาชญากรรม (Supply) และตลาดแหล่งบริโภค (demand) ไปในคราวเดียวกันอย่างเร่งด่วน 2. ส่งเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ 3. จัดหาผู้เชี่ยวชาญหรือชำนาญการด้านการแปลเอกสารให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือทางอาญาระหว่างประเทศและการส่งผู้ร้ายข้ามแดน อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการปฏิบัติ 4. นำกฎหมายที่น่าจะเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติมาปรับปรุงแก้ไข ให้ทันสมัย ครอบคลุมการกระทำความผิดของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
ระยะยาว (ม.ค.59 เป็นต้น ไป)	<ol style="list-style-type: none"> 1. บูรณาการการบังคับใช้กฎหมายและแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับภูมิภาคและต่างประเทศ 2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกมิติเพื่อลดปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ 3. พัฒนาขีดความสามารถหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานด้านการสืบสวนสอบสวน ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้อยู่บนแนวทางข่าวกรองนำกิจการตำรวจ (Intelligence-led policing)

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้แผนดังกล่าวนี้ยังไม่ได้มีการดำเนินการขับเคลื่อนตามอย่างเป็นรูปธรรม แต่ก็ได้เห็นแนวทางของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปัจจุบันและในอนาคตในเรื่องของการแก้ไขปัญหา ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานแห่งชาติ

การศึกษาเฉพาะกรณี

เพื่อให้เห็นภาพอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทย และกระบวนการขั้นตอนการทำงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ผู้วิจัยได้คัดเลือกกรณีตัวอย่างเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในประเทศไทยที่มีลักษณะเข้าข่ายอาชญากรรมข้ามชาติ ทั้งที่เกิดขึ้นก่อน และหลังจากมีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 เพื่อเป็นการเปรียบเทียบและให้เห็นภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งก่อนและหลังที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด

ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อเท็จจริงและหลักการในการปรับปรุงการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอนาคตต่อไป โดยจะนำเสนอแต่ละกรณีดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1 ความผิดฐานค้ำมนุษย์

ความเป็นมา

เป็นกรณีที่ ผู้เสียหาย ถูกขบวนการค้ำมนุษย์ ซึ่งมีทั้งคนไทยและคนต่างชาติ ร่วมกันหลอกลวงหญิงไปกักขังบังคับค้าประเวณีที่ประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ หญิงผู้เสียหายได้หนีออกจากที่คุมขังแล้วขอความช่วยเหลือจากสถานเอกอัครราชทูต ส่งตัวกลับมาประเทศไทย และได้เข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชน และสตรี ดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน ดำเนินคดี

คดีนี้ เกิดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2549 เป็นลักษณะขบวนการค้ำมนุษย์ โดยที่ผู้เสียหายขอใช้นามสมมุติ ว่าชื่อ น.ส.ขาว อายุ 29 ปี ทำงานอยู่ที่ เมืองพัทยา จ.ชลบุรี เป็น ได้มี น.ส.เขียว ซึ่ง น.ส.ขาว เคยรู้จักมาก่อน มาแนะนำ น.ส.ขาว ว่าหากอยากมีรายได้ดีให้ไปทำงานต่างประเทศ โดยบอกว่ามีทั้งงานแม่บ้าน และพนักงานเสิร์ฟ มีรายได้ดี น.ส.ขาว สนใจ อยากทำงานแม่บ้าน น.ส.เขียว จึงบอกว่าจะพาไปทำงานที่สหรัฐอเมริกา ต่อมาอีก 2 วัน ได้มีนางเหลือง นามสมมุติ มาหา น.ส.ขาว ที่ห้องพักซึ่งอยู่ที่พัทยา ซึ่ง น.ส.ขาว ไม่เคยรู้จักมาก่อน บอกว่าทราบจาก น.ส.เขียว ว่า น.ส.ขาว ต้องการไปทำงานต่างประเทศ เมื่อ น.ส.ขาว สอบถามว่าเป็นงานอะไร นางเหลือง ตอบว่า

เป็นงานแม่บ้าน น.ส.ขาว จึงตกลงจะไปทำงานตามที่ น.ส.เขียว และนางเหลียงชักชวน และนางเหลียงได้มอบเงินให้ น.ส.ขาว 1,000 บาท ให้ น.ส.ขาว ไปทำหนังสือเดินทาง ส่วนตัวเครื่องบิน นางเหลียงจะเป็นผู้ดำเนินการให้ หลังจาก น.ส.ขาว ทำหนังสือเดินทางเสร็จแล้ว น.ส.เขียว ได้พาน.ส.ขาวไปพบนางเหลียง ที่ร้านบาร์เบียร์ของนางเหลียง อยู่ที่จังหวัดระยอง นางเหลียง นึกว่าอีกสองวันจะเดินทางโดยจะให้ น.ส.ขาวเดินทางไปกับ นางแดง ซึ่งเป็นน้องสาวของนางเหลียง และ น.ส.ขาวได้มอบหนังสือเดินทางให้นางเหลียงเก็บไว้ ต่อมาในวันที่ 10 พฤศจิกายน 2549 น.ส.ขาวพร้อมกับนางแดง และบุตรชายของนางแดงอีก 1 คน ได้เดินทางออกจากจังหวัดระยอง โดยมีนางเหลียง พี่สาวของนางแดงขับรถมาส่งที่สนามบินสุวรรณภูมิ และนางเหลียง ได้มอบหนังสือเดินทางและตัวเครื่องบินให้ น.ส.ขาว แล้วได้แยกกลับ ไป ระหว่างอยู่ที่สนามบิน นางแดง ได้ชักซ้อมกับ น.ส.ขาว ว่า หากเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองถามว่าเดินทางไปเพื่อวัตถุประสงค์ใด ให้ น.ส.ขาว ตอบว่าไปเลี้ยงลูกให้นางแดง จึงผ่านการตรวจและออกนอกประเทศได้ และน.ส.ขาว ได้เดินทางมากับนางแดง ถึงประเทศสาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ไม่ใช่ประเทศสหรัฐอเมริกาตามที่ได้ตกลงกับ น.ส.เขียว และนางเหลียง ไว้ เมื่อถึง สนามบิน โจฮันเนสเบิร์ก นางแดง ได้โทรศัพท์ติดต่อให้สามีชาวแอฟริกามารับ นางแดง กับบุตร และ น.ส.ขาว ระหว่างเดินทาง น.ส.ขาว ได้ยินนางแดง พูดคุยโทรศัพท์ให้มารับ น.ส.ขาว ไปทำงาน เมื่อถึงบ้านของสามีนางแดง ได้มีหญิงไทย กับชายแอฟริกัน นามสมมุติ นางจันทร์ และนายใจเอนท์มารับตัว น.ส.ขาว ไปทำงาน โดยนางจันทร์ และนายใจเอนท์ ได้ยึดหนังสือเดินทางของและโทรศัพท์มือถือของ น.ส.ขาว ไว้ และพา น.ส.ขาวไปที่ที่พักคนงานไทย ที่เมืองวิทแบงค์ ระหว่างอยู่ที่ที่พักคนงานนางจันทร์และหญิงไทยอีกคนหนึ่งคือ นางหมวย นามสมมุติ ได้บังคับให้ น.ส.ขาว ร่วมประเวณีกับคนงานไทยตลอดเจ็ดวัน วันละหลายครั้ง หาก น.ส.ขาวขัดขึ้นก็จะถูกขู่เช็ญ คุกคาม การที่ น.ส.ขาว ร่วมประเวณีกับคนงานไทยนั้น นางจันทร์และนายใจเอนท์จะรับเงินค่าตัวของ น.ส.ขาว ส่วน น.ส.ขาว ได้รับเงินค่าทิบ จากคนงานไทยเท่านั้น และต่อมานางจันทร์ และนายใจเอนท์ก็ยึดเอาเงินค่าทิบที่ผู้เสียหายได้รับไปทั้งหมด เมื่อคนงานในสถานที่ดังกล่าวได้ร่วมประเวณีกับ น.ส.ขาว ครบทุกคนแล้ว นางจันทร์ และนายใจเอนท์ ได้พา น.ส.ขาว ไปที่ร้านอัสติลบาร์ เมือง โจฮันเนสเบิร์ก น.ส.ขาวถูกบังคับให้ ค้าประเวณีที่ร้านดังกล่าวเป็นเวลา 4 วัน โดยในเวลากลางวันจะถูกขังอยู่ในห้องไม่ให้ออกไปไหน เวลากลางคืนจะถูกบังคับพามาค้าประเวณีที่ร้าน จากนั้นนางจันทร์ และนายใจเอนท์ ได้พาน.ส.ขาวไปที่เมืองพริทอเรีย และบังคับให้ น.ส.ขาวค้าประเวณีที่ร้านบาร์ 920 น.ส.ขาว ถูกบังคับให้ค้าประเวณีได้ จำนวน 3 วัน ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจมาตรวจค้นที่ร้านและจับ น.ส.ขาว กับนางจันทร์ เนื่องจาก น.ส.ขาว ไม่มีหนังสือเดินทาง ต่อมานายใจเอนท์ ได้นำหนังสือเดินทางของ น.ส.ขาว มาแสดงให้เจ้าพนักงานตำรวจดู น.ส.ขาว จึงได้รับการปล่อยตัว และนายใจเอนท์ ได้รับตัว

น.ส.ขาว มากักขังไว้ในบ้านหลังหนึ่ง ระหว่างที่นายใจแค้นท์ ไม่อยู่ น.ส.ขาว ได้หลบหนีออกจากบ้าน ไปขอความช่วยเหลือจากชาวบ้านใกล้เคียง จึงได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจ ประสานงานกับสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงพริทอเรีย ให้รับตัว น.ส.ขาว และดำเนินการส่งตัวกลับประเทศไทย และเจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มารับตัว น.ส.ขาว และพาเข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชนและสตรี ดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน ดำเนินคดี

คดีนี้ได้มีคำพิพากษาแล้ว ศาลพิพากษาว่า น.ส.เขียว นางเหลือ และนางแดง มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 283 วรรคแรก และ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 มาตรา 9 วรรคสี่ ประกอบประมวลกฎหมายอาญามาตรา 83 เป็นการกระทำความผิดผิดกฎหมายหลายบท ลงโทษในข้อหา เพื่อสนองความใคร่ของผู้อื่น เป็นธุระจัดหา ล่อไปหรือพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งหญิงโดยใช้อุบายหลอกลวง ซึ่งเป็นบทหนักตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ให้ลงโทษจำเลยทั้งสามจำคุกคนละ 10 ปี คำให้การของจำเลยทั้งสามในชั้นสอบสวนเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาคดีอยู่บ้าง ลดโทษให้คนละหนึ่งในสี่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 คงจำคุกคนละ 7 ปี 6 เดือน รวมทั้งให้จำเลยทั้งสามร่วมกันชำระเงินค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เสียหายเป็นจำนวนเงิน 300,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันฟ้อง (ศาลอาญา, 2552)

การสืบสวน

คดีนี้เป็นกรณีที่เกิดเหตุแล้ว ผู้เสียหายได้เข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน การสืบสวนในคดีนี้เป็นการสืบสวนหลังจากเกิดเหตุขึ้นแล้ว เป็นการสืบสวนเพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิด โดยพนักงานสอบสวนประสานงานฝ่ายสืบสวนสืบทราบแหล่งที่อยู่ของผู้กระทำผิด

การค้นและการจับ

เมื่อฝ่ายสืบสวนรู้ตัวและที่อยู่ของผู้กระทำผิดแล้ว จึงนำหมายจับและหมายค้น เข้าทำการค้นตามที่ปรากฏที่อยู่ของผู้กระทำผิดแล้วจับกุมตัวผู้กระทำผิดส่งพนักงานสอบสวนดำเนินคดี

การสอบสวน

หลังจากที่ผู้เสียหายได้ถูกส่งตัวกลับประเทศไทยแล้ว เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้รับตัวผู้เสียหายและพาเข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามการกระทำผิดต่อเด็ก เยาวชนและสตรี ดำเนินการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานพนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐาน เช่น ตัวเครื่องบิน หนังสือเดินทาง บันทึกการใช้โทรศัพท์ของผู้กระทำผิดและผู้เสียหายในคดีนี้ จนทราบข้อเท็จจริงและทราบตัว

ผู้กระทำความผิดและยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้กระทำความผิด และเมื่อฝ่ายสืบสวนจับผู้ต้องหาพร้อมยึดสิ่งของที่เป็นพยานหลักฐานทางคดี ส่งมอบต่อพนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนได้สอบสวนผู้ต้องหา พร้อมรวบรวมพยานหลักฐาน จากนั้น ได้ส่งผู้ต้องหาพร้อมสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลตามกฎหมาย

เนื่องจากคดีนี้ เกิดขึ้นก่อนที่จะมีการบังคับใช้ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 จึงไม่สามารถบังคับใช้ตาม พรบ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติได้ คงบังคับใช้ตามบทกฎหมายที่มีอยู่ คือประมวลกฎหมายอาญา และ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ซึ่งหากคดีนี้เกิดขึ้นหลังที่มีการบังคับใช้ พรบ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ จะมีผลให้ ผู้กระทำความผิดทุกคนได้รับโทษเท่ากัน เนื่องจาก ตาม พรบ.ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ได้กำหนดให้ผู้ที่เป็สมาชิก เข้าร่วมขบวนการต้องรับผิดชอบในความผิดที่เกิดขึ้นทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นผู้วางแผน อยู่เบื้องหลัง หรือกระทำการอย่างเพียงใดอย่างหนึ่ง ในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือเป็นคนไทยหรือคนต่างชาตก็ตาม เมื่อปรากฏว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติแล้วจะต้องรับผิดชอบมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติทุกคน

กรณีที่ 2 การก่อการร้ายข้ามชาติ

ความเป็นมา

คดีนี้เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2555 เวลาประมาณ 14.30 น. ได้เกิดเหตุระเบิดขึ้นที่บ้านเลขที่ 66 ซอยปรีดีพนมยงค์ 31 (เจริญใจ) และกลุ่มคนร้ายได้แยกย้ายกันหลบหนีออกจากบ้านดังกล่าว คนร้ายที่ 2 ได้ถือวัตถุระเบิดมาด้วย เห็นคนไล่ติดตามมาจึงได้ใช้ระเบิดบริเวณหน้าบ้านเลขที่ 144/1 กลางซอยปรีดีพนมยงค์ 31 และเมื่อมาถึงหน้าโรงเรียนเกษมพิทยา ถนนสุขุมวิท 71 แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา ได้มีเจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามมา จึงได้ใช้ระเบิดอีกครั้งหนึ่ง เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจและบุคคลที่อยู่ใกล้เคียงได้รับบาดเจ็บ รถยนต์ ทรัพย์สิน ได้รับความเสียหาย และคนร้ายที่ 2 เองได้รับบาดเจ็บสาหัส ขาขาดทั้งสองข้าง (สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน, 2555)

การสืบสวน

เรื่องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับความมั่นคงของประเทศ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการสืบสวนและการข่าวไว้โดยเฉพาะอยู่แล้ว หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือกองบัญชาการตำรวจสันติบาล ซึ่งได้มีการสืบสวนหาข่าวที่เป็นภัยต่อ

ความมั่นคงของประเทศมาโดยตลอดซึ่งการก่อการร้ายก็เป็นหนึ่งในมหันตภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และหลังเกิดเหตุสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ 62/2555 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2555 และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ 98/2555 ลงวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2555 เรื่องแต่งตั้งคณะพนักงานสืบสวนสอบสวนรับผิดชอบดำเนินคดีกับผู้ต้องหาในคดีนี้จากการสืบสวนได้ความว่า ก่อนเกิดเหตุกลุ่มคนร้ายชาวอิหร่านอย่างน้อย จำนวน 5 คน ได้มีการสมคบกันวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อจะทำการก่อการร้ายต่อสถานทูตอิสราเอล โดยมีการวางแผนกันดังนี้

คนร้ายที่ 1 เป็นหญิง เดินทางเข้ามาประเทศไทย จำนวน 3 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 ครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2554 ถึงวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ทำหน้าที่สืบสวนหาข่าวโดยมีพยานหลักฐานว่าเป็นผู้จัดเตรียมรถจักรยานยนต์ และดำเนินการจัดหาและเช่าที่พักให้กับกลุ่มสมาชิก เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจแล้วจึงได้เดินทางออกจากประเทศไปในวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555

คนร้ายที่ 2 เป็นชาย เดินทางเข้ามาประเทศไทยครั้งแรก จากกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 และ ถึงวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2554 ถึงวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2554 จึงได้เดินทางกลับออกไป ครั้งที่ 3 เดินทางเข้าประเทศไทยเมื่อ วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 โดยเดินทางเข้ามาพร้อมกับคนร้ายคนที่ 3 จนกระทั่งวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ได้เกิดเหตุระเบิดขึ้นทำให้คนร้ายที่ 2 ได้รับบาดเจ็บสาหัส ขาขาดทั้งสองข้าง ถูกนำส่งโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ จากพหุติการณ์และพยานหลักฐาน พบว่าคนร้ายที่ 2 เป็นซุคปฏิบัติการณ์ที่มีความรู้ความชำนาญทางด้านระเบิดและเป็นหนึ่งในซุคปฏิบัติการณ์

คนร้ายที่ 3 เดินทางเข้าประเทศไทย จำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2554 จากกรุงเทพฯ และกลับในวันที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2555 ครั้งที่ 2 เข้ามาเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 และถูกจับได้ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ขณะกำลังจะหลบหนีออกนอกประเทศ จากพหุติการณ์และพยานหลักฐานพบว่า คนร้ายที่ 3 เป็นซุคปฏิบัติการณ์

คนร้ายที่ 4 เดินทางเข้าประเทศไทย จำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรกเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2554 และเดินทางออกจากประเทศไทยเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2555 ครั้งที่ 2 เดินทางเข้ามาในวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 และเดินทางออกจากประเทศไทยในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 หลังเกิดเหตุระเบิดเป็นเวลาประมาณ 4 ชั่วโมง จากพหุติการณ์และพยานหลักฐานพบว่า คนร้ายที่ 4 เป็นหัวหน้าซุคปฏิบัติการณ์

คนร้ายที่ 5 เดินทางเข้าประเทศไทยจำนวน 2 ครั้ง ครั้งแรก เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 และเดินทางกลับเมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ. 2554 ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 และเดินทางกลับเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ก่อนเกิดเหตุระเบิดเป็นเวลาประมาณ 6 ชั่วโมงจาก

พฤติการณ์และพยานหลักฐาน พบว่าคนร้ายที่ 5 เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบทั้งหมดในการดำเนินการครั้งนี้

จากการสืบสวนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานพบว่ากลุ่มคนร้ายดังกล่าวเป็นสมาชิกของกลุ่มอิซบอลละห์ได้เข้ามาจัดเตรียมวางแผนก่อการร้ายสถานทูตอิสราเอล โดยมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ รถจักรยานยนต์ ที่พัก ระเบิด และมีการเผ่าสังเอดการณ์สถานทูตอิสราเอล ซึ่งเป็นเป้าหมายล่วงหน้าเป็นระยะเวลานาน เช่นการเช่าห้องพัก จี.พี.แกรนด์ทาวเวอร์ (ซอยสุขุมวิท 23) ชั้น 26 ซึ่งอยู่ใกล้กับที่ตั้งสถานทูตอิสราเอล ซึ่งสถานทูตอิสราเอล ตั้งอยู่ที่อาคาร โอเชียนทาวเวอร์ 2 ชั้น 25 ซอยสุขุมวิท 19 โดยคนร้ายที่ 1 เป็นผู้เตรียมการ โดยมีการปิดบังอำพรางชื่อที่แท้จริง โดยใช้สำเนาหนังสือเดินทางของผู้อื่น ในการเช่าที่พัก ซื้อรถจักรยานยนต์ และซื้อคอมพิวเตอร์โดยการก่อเหตุครั้งนี้กลุ่มคนร้ายจะลงมือกระทำในช่วงวันที่ 12-16 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 เนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงสัปดาห์สำคัญลักษณะของการตอบโต้การเสียชีวิตของแกนนำระดับสูงและหัวหน้าชุดปฏิบัติการของกลุ่มอิซบอลละห์ ในปี 2008 ที่ถูกสังหารด้วยระเบิดคาร์บอมบ์ ซึ่งก่อนหน้านั้นในปี 1992 แกนนำระดับสูงก็ถูกสังหารด้วยเฮลิคอปเตอร์ติดจรวดของอิสราเอล ซึ่งในสัปดาห์ดังกล่าวมีชื่อเรียกว่า “The Shahid’s Week” เป็นสัปดาห์ที่รู้จักกันในกลุ่มชาวอิสราเอล และรัฐบาลอิสราเอลได้ประกาศเตือนภัยเป็นประจำทุกปีในช่วงเวลานี้ ประกอบกับเหตุการณ์ลอบสังหารนักฟิสิกส์นิวเคลียร์ชาวอิหร่านในกรุงเตหะราน เมื่อวันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2555 นับเป็นนักฟิสิกส์นิวเคลียร์คนที่สี่ ที่ถูกลอบสังหาร และในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ได้เกิดเหตุการณ์ลอบวางระเบิดนักรบการทูตของอิสราเอลที่ประเทศอินเดียและประเทศจอร์เจีย ทำให้ภรรยา นักรบการทูตอิสราเอลได้รับบาดเจ็บที่ประเทศอินเดีย

หลังจากเหตุการณ์ลอบวางระเบิดรถของภรรยา นักรบการทูตอิสราเอลในประเทศอินเดีย เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 สถานทูตอิสราเอลในประเทศไทยได้สั่งการให้เจ้าหน้าที่ทูตทุกนายระงับการใช้รถที่เคยใช้ประจำในประเทศไทยและได้เพิ่มความระวังในการรักษาความปลอดภัยเป็นพิเศษ ทำให้กลุ่มคนร้ายไม่สามารถปฏิบัติการได้ โดยวิเคราะห์จากกล้องวงจรปิดและเส้นทางการใช้โทรศัพท์ในวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นวันเกิดเหตุ จะเห็นได้ว่าคนร้ายที่ 2 ออกจากบ้านที่เกิดเหตุตั้งแต่เวลา 11.03 น. โดยถือถุงพลาสติกสีดำใบใหญ่ออกมาด้วย ซึ่งน่าจะเป็นเวลานัดหมายลงมือก่อเหตุ เมื่อคนร้ายที่ 3 มาถึงบ้านที่เกิดเหตุเวลา 11.48 น. ก็ได้โทรศัพท์ไปหาคนร้ายที่ 4 และนัดพบกันบริเวณตึก UM TOWER เวลา 12.17 น. ซึ่งปรากฏคนร้ายที่ 3 และคนร้ายที่ 4 อยู่ด้วยกัน และในเวลา 12.51 น. คนร้ายที่ 3 และคนร้ายที่ 4 ได้เดินทางไปห้างโลตัส สุขุมวิท 50 หลังจากนั้นปรากฏจากเส้นทางการใช้โทรศัพท์ของคนร้ายที่ 4 มุ่งหน้าไปยังสถานทูตอิสราเอล (สุขุมวิท 19) โดยต่อมาในเวลา 12.58 น. ไปอยู่ที่สุขุมวิท 28 และในเวลา 12.59 น. ไปอยู่ที่

สุขุมวิท 37 และเวลา 13.11 น. ไปอยู่ที่ City Lodge Hotel สุขุมวิท 19 ซึ่งเป็นจุดที่ใกล้กับสถานทูตอิสราเอลมากที่สุด แต่เนื่องจากคนร้ายที่ 3 และที่ 4 ไม่พบเป้าหมายจึงได้เดินทางกลับไปที่บ้านพักและทำการดัดแปลงสัทกระเบิดให้มีความแข็งแรงมากขึ้นแต่ได้เกิดความผิดพลาด จึงได้เกิดระเบิดขึ้นในบ้านที่เกิดเหตุดังกล่าว คนร้ายที่ 3 และที่ 4 รีบออกจากบ้านที่เกิดเหตุ และเดินทางไปยังสนามบินสุวรรณภูมิ เพื่อหลบหนีออกนอกประเทศ ส่วนคนร้ายที่ 2 ได้รับบาดเจ็บจากแรงระเบิดได้ถือระเบิดออกมาจากบ้านที่เกิดเหตุ แล้วนำไปก่อเหตุกลางซอยปริดีพนมยงค์ 31 และหน้าโรงเรียนเกษมพิทยา ถนนสุขุมวิท 71 เนื่องจากเห็นว่ามิผู้ติดตามมา จึงใช้ระเบิดไม่ให้เกิดติดตามและแรงระเบิดทำให้รถแท็กซี่ รถยนต์ บ้านเรือนบริเวณใกล้เคียงได้รับความเสียหาย ผู้ที่อยู่ใกล้เคียงได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งคนร้ายที่ 2 ได้รับบาดเจ็บขาขาดทั้งสองข้างถูกนำส่งโรงพยาบาล ต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ติดตามจับกุมคนร้ายที่ 3 ได้ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ส่วนคนร้ายที่ 4 สามารถหลบหนีออกนอกประเทศได้ แต่ได้ประสานประเทศมาเลเซียจับกุมตัวได้ และอยู่ในระหว่างดำเนินการส่งตัวคนร้ายข้ามแดนตามกฎหมายระหว่างประเทศ สำหรับคนร้ายที่ 1 และคนร้ายที่ 5 ได้หลบหนีออกนอกประเทศก่อนเกิดเหตุ

การค้นและการจับ

คดีนี้คนร้ายที่ 2 ถูกจับกุมได้โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสายตรวจที่ปฏิบัติงานอยู่หลังจากเกิดเหตุระเบิด โดยคนร้ายรายนี้ได้รับบาดเจ็บสาหัสจากระเบิดขาขาดทั้งสองข้าง เจ้าหน้าที่ตำรวจจึงได้นำส่งโรงพยาบาล และได้มีการประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานตำรวจที่เกี่ยวข้องตามเส้นทางที่คนร้ายคนอื่น ๆ ได้หลบหนีไปทั้งก่อนเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุ และเจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สามารถจับกุมคนร้ายที่ 3 ได้ที่สนามบินสุวรรณภูมิ ขณะที่กำลังจะหลบหนีออกนอกประเทศ

การสอบสวน

หลังเกิดเหตุสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตั้งคณะทำงานขึ้น รวมถึงการแต่งตั้งพนักงานสอบสวนด้วย มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์การกระทำผิดของคนร้าย เพื่อนำไปสู่การพิจารณาคดี จากการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานพบว่า มีผู้ร่วมกระบวนกรทั้งหมด 5 คน หลังก่อเหตุจับกุมได้ 2 คน ได้ทำการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและส่งตัวผู้ต้องหาทั้งสองคนพร้อมสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป ส่วนคนร้ายที่หลบหนีได้ขออำนาจศาลออกหมายจับ ซึ่งจากการสืบสวนทราบว่า ได้หลบหนีออกนอกประเทศแล้ว จึงได้มีการประสานอัยการสูงสุดดำเนินการประสานประเทศที่คนร้ายหลบหนีไปซ่อนตัวอยู่ ให้จับกุมตัวส่งมาดำเนินคดีในประเทศไทยตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศต่อไป

แม้คดีนี้เป็นคดีที่เข้าข่ายอาชญากรรมข้ามชาติตามคำจำกัดความของสหประชาชาติก็ตาม แต่ขณะเกิดเหตุ ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเฉพาะในเรื่องของการก่อการร้ายข้ามชาติหรือการก่ออาชญากรรมข้ามชาติ การดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดจึงใช้บทกฎหมายที่มีอยู่ในขณะกระทำความผิดนั้น ซึ่งก็คือความผิดฐานร่วมกันทำ มิไว้ ซึ่งระเบิดที่นายทะเบียนไม่สามารถออกไปอนุญาตให้และความผิดฐานร่วมกันทำให้เกิดระเบิดจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย ทรัพย์สินเสียหาย

สำหรับคนร้ายที่หลบหนีออกนอกประเทศก็มีการดำเนินการตามสนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ประเทศที่คนร้ายหลบหนีไปอยู่จับกุมและส่งมาดำเนินคดีในประเทศไทย

กรณีที่ 3 การฉ้อโกงข้ามชาติ (ยูฟัน)

ความเป็นมา

เมื่อต้นเดือน มกราคม พ.ศ. 2558 สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค ได้มีหนังสือขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายกับ บริษัท ยูฟัน โสตร์ จำกัด ซึ่งมีแนวโน้มและมีพฤติการณ์เข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 และพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้ดำเนินการสืบสวนจนทราบแน่ชัดว่าวิธีการและการกระทำของบริษัท ยูฟัน โสตร์ จำกัด เป็นการกระทำผิดกฎหมายเข้าข่ายเป็นแชร์ลูกโซ่จริง และในวันที่ 15 มกราคม พ.ศ. 2558 สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.) ได้แจ้งความร้องทุกข์กล่าวโทษกับบริษัท ยูฟัน โสตร์ จำกัด ในความผิดฐาน ร่วมกันไม่ปฏิบัติตามแผนจ่ายผลตอบแทนที่ได้ยื่นไว้กับนายทะเบียน, ร่วมกันนำแผนจ่ายผลตอบแทนที่มีลักษณะผิดกฎหมาย ชักชวนให้บุคคลเข้าร่วมประกอบธุรกิจขายตรง และร่วมกันกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน จึงรับคำร้องทุกข์ไว้ดำเนินคดีตามกฎหมาย (พ.ต.อ.อังกูร คล้ายคลึง, สัมภาษณ์ 9 กันยายน 2558)

การสืบสวน

หลังจากได้รับแจ้งจากสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคแล้วเนื่องจากเรื่องนี้มีพฤติการณ์ที่สลับซับซ้อน ทรัพย์สินที่เกิดจากการกระทำธุรกรรมมีมูลค่าสูง ผู้ต้องสงสัยมีจำนวนมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้มีคำสั่ง ตร.ที่ 6/2558 ลงวันที่ 9 ม.ค. 2558 ตั้งคณะทำงานขึ้นมาเพื่อสืบสวนหาข้อมูลของบริษัท ยูฟัน โสตร์ จำกัด ว่ามีพฤติการณ์ หรือการกระทำที่ผิดกฎหมายตามที่ได้รับแจ้งหรือไม่ โดยการให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนแฝงตัวสมัครเข้าเป็นสมาชิกกับแม่ข่ายของบริษัท ยูฟัน โสตร์ จำกัด ทีมงานสืบสวนได้เริ่มต้นจากการตรวจสอบ ยูฟัน โสตร์ จำกัด พบว่าบริษัทนี้ได้ยื่นจดทะเบียนประกอบธุรกิจขายตรงเพื่อจำหน่ายสินค้า คือเครื่องคั้นน้ำผลไม้ และ

เครื่องสำอาง โดยไม่มีการผลิตสินค้าตามที่ได้จดทะเบียนขายตรงไว้แต่อย่างใดจากการตรวจสอบสินค้าเครื่องสำอางผลไม้ พบว่าผลิตโดย หจก.ภูธรพัฒนา 223 ตั้งอยู่เลขที่ 65 ม.19 ต. บางระกำ อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก และพบว่าสถานที่ตั้ง ของ หจก.ดังกล่าวเป็นร้านขายของชำ ไม่ได้มีการผลิตน้ำผลไม้แต่อย่างใด และจากการตรวจสอบเครื่องสำอาง ซึ่งผลิตโดยบริษัท บีเคเค อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ตั้งอยู่เลขที่ 1600 ม.1 ต.เทพารักษ์ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ ผลการตรวจสอบที่ตั้งของบริษัทฯ ดังกล่าว พบว่าไม่มีการผลิตเครื่องสำอางแต่อย่างใด และจากการสืบสวนแผนการลงทุนและการดำเนินธุรกิจของบริษัทฯ พบว่าหัวหน้าทีม หรือแกนนำไม่ได้มีการกล่าวถึงสินค้าตามที่บริษัทฯ ได้แจ้งจดทะเบียนขายตรงไว้ แล้วมุ่งเน้นในการขายสินค้า เพื่อให้เกิดรายได้จากยอดขายสินค้าแต่อย่างใด แต่ได้บรรยายโดยมุ่งเน้นเฉพาะแผนการพัฒนาราคาตลาดแบบขยายทีมหรือการหาสมาชิกเพิ่มมากขึ้น โดยมีการพูดถึงผลตอบแทนที่จะได้รับในหลาย ๆ ช่องทาง หากสามารถหาสมาชิกรายใหม่เพิ่มเข้ามาได้ ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าว เข้าข่ายเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 และพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2557 นอกจากนี้ ยังพบว่ามีประมวณและควบคุมระบบการทำงานของระบบด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Server) ซึ่งอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา และมีสำนักงานที่ทำการส่วนหน้าอยู่ในประเทศจีน และมีการโอนเงินไปยังบริษัทและบุคคลที่อยู่ในประเทศมาเลเซีย และประเทศวานูอาตู

การค้นและการจับ

เนื่องจากคดีนี้มีผู้ต้องหาเป็นจำนวนมาก ทรัพย์สินที่ได้มาได้ใช้ และมีไว้ใน การกระทำความผิด มีมูลค่าสูง รวมทั้งมีผู้เสียหายเป็นจำนวนมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้มีคำสั่งที่ 104/2558 ลงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 และคำสั่งที่ 194/2558 ลงวันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2558 แต่งตั้งคณะทำงานสืบสวนสอบสวนเพิ่มเติม โดยจัดตั้งเป็นชุดปฏิบัติการสืบสวน ชุดละ 10-15 นาย จำนวน 9 ชุดปฏิบัติการ นอกจากนั้นยังได้มีคำสั่งที่ 199/2558 ลงวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2558 ตั้งศูนย์สืบสวนสอบสวนและช่วยเหลือเหยื่อในคดีฉ้อโกงประชาชน โดยมี พลตำรวจโทสุวิระ ทรงเมตตา ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเป็นหัวหน้าศูนย์ การสืบสวน การค้น การจับ และการสอบสวน จึงดำเนินไปพร้อม ๆ กัน โดยมีการแบ่งหน้าที่กันทำอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกัน ทีมงานสืบสวนสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐาน ขออนุมัติออกหมายค้นและหมายจับผู้ต้องหา ซึ่งได้ 50 คน จับกุมผู้ต้องหาได้ จำนวน 13 คน หลบหนี จำนวน 37 คน โดยแบ่งเป็น หลบหนีภายในประเทศ 25 คน และหลบหนีออกต่างประเทศ จำนวน 12 คน ตรวจค้นและยึดรถยนต์ จำนวน 15 คัน รถจักรยานยนต์ 3 คัน เงินสด ทองคำ และอายุบัญชีเงินฝาก รวมมูลค่าทรัพย์สินกว่า 813 ล้านบาท

การสอบสวน

ทีมสืบสวนสอบสวนซึ่งประกอบด้วยกำลังเจ้าหน้าที่ทั้งหมดกว่า 300 คนได้ดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน อย่างประสานสอดคล้องกัน จนสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายค้นและหมายจับผู้ต้องหา และจากการสอบสวนปรากฏว่าพฤติการณ์ของขบวนการดังกล่าวครอบงำประกอบฐานความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ จึงได้ดำเนินคดีในฐานความผิดในฐานดังกล่าวด้วย

กรณีที่ 4 การค้ำมนุษย์ข้ามชาติ (โรฮินจา)

ความเป็นมา

ปัญหาการค้ำมนุษย์ที่ก่อนหน้านี้ สำนักงานเพื่อการติดตามและการต่อสู้กับการค้ำมนุษย์ของสหรัฐอเมริกา ได้ลดอันดับความพยายามในการแก้ปัญหาการค้ำมนุษย์ของไทยไปอยู่ในอันดับ 3 หรือ TIER 3 ซึ่งเป็นอันดับต่ำสุด ทำให้ที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ได้เร่งปราบปรามอย่างจริงจัง โดยเฉพาะการค้ำมนุษย์ชาวโรฮินจา ที่สามารถจับกุมผู้ต้องหาที่เป็นขบวนการได้หลายราย ชาวโรฮินจาเป็นกลุ่มชนกลุ่มน้อยที่อาศัยอยู่ทางตอนเหนือของรัฐยะไข่ หรือ รัฐอาระกัน ซึ่งอยู่ทางตะวันตกของประเทศเมียนมาพูดภาษาจิตตะกอง-เบงกาลี และนับถือศาสนาอิสลาม รัฐบาลทหารเมียนมาปฏิเสธสถานภาพความเป็นพลเมืองของประเทศ ส่งผลให้ ชาวมุสลิมโรฮินจาถูกจำกัดสิทธิพลเมืองหลายประการ เช่น การไม่มีสิทธิสภาพในการเดินทาง การถูกบังคับเก็บภาษีการยึดที่ดินและบังคับย้ายถิ่น การขัดขวางการเข้าถึงด้านสาธารณสุข การบังคับใช้แรงงานและข้อจำกัดในด้านการสมรส ทำให้ชาวมุสลิมโรฮินจาจำนวนมากต้องอพยพพลัดถิ่นไปยังประเทศอื่นเพื่อแสวงหาชีวิตที่ดีกว่า (ศูนย์ข่าวเดลินิวส์ภาคใต้ตอนล่าง, 2558)

จุดเริ่มของคดีนี้เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากญาติของชาวโรฮินจา ได้ไปแจ้งความกับตำรวจภูธรภาค 9 ว่ามีญาติจำนวน 2 คนถูกนำตัวมาทักขัง ซึ่งญาติได้ส่งเงินให้กับขบวนการค้ำมนุษย์เพื่อไถ่ตัว แต่ปรากฏว่าผู้ถูกทักขังได้เสียชีวิตคนหนึ่งและหลบหนีไปได้คนหนึ่งจากนั้นทางการไทยจึงได้มีการดำเนินการแบบขูดราถอน โคนกับขบวนการค้ำมนุษย์กลุ่มนี้

การสืบสวน

คดีนี้การสืบสวนเริ่มขึ้นหลังจากที่มีญาติของชาวโรฮินจา เข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในช่วงเดือน เมษายน 2558 ว่ามีญาติของตน จำนวน 2 คนถูกนำตัวไปกักขัง ซึ่งญาติได้ส่งเงินให้กับขบวนการค้ำมนุษย์เพื่อไถ่ตัว แต่ปรากฏว่าผู้ถูกทักขังได้เสียชีวิตไปคนหนึ่งและหลบหนีไปได้คนหนึ่ง จากนั้นในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2558 เจ้าหน้าที่สืบสวนได้พบแค้นปีคนงานขนาดใหญ่ซึ่งถูกใช้เป็นที่กักกันชาวโรฮินจา เพื่อเตรียมส่งไปประเทศที่ 3 และพบหลุมฝังศพ จำนวน 32 หลุม บนยอดเขาแก้ว หมู่ 8 บ้านตะโล๊ะ ต.ป่าดงเบซาร์ อ.สะเดา จ.สงขลา และ

จากการสืบสวนขยายผล พบว่าเป็นการกระทำที่มีลักษณะเป็นขบวนการเป็นองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ในความผิดฐานค้ามนุษย์ และมีความผิดเกี่ยวเนื่องกับคดีสมคบและร่วมกันฟอกเงิน

การค้นและการจับ

หลังจากพนักงานสอบสวนได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลออกหมายจับผู้ต้องหาซึ่งมีการดำเนินการเป็นขบวนการ จำนวนทั้งสิ้น 155 ราย ชุดสืบสวนสอบสวนได้ดำเนินการเข้าค้นหาพยานหลักฐานและจับกุมผู้ต้องหาตามหมายจับ ตามสถานที่ต่าง ๆ ได้ผู้ต้องหาทั้งหมด 91 ราย และยังตรวจยึดพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่กลุ่มผู้ต้องหา ได้มีไว้เป็นความผิด ได้ใช้ในการกระทำความผิด และได้มาจากการกระทำความผิด เช่น รถ บ้าน ที่ดิน สมุดบัญชีเงินฝาก สมุดบันทึก ฯลฯ เพื่อเป็นพยานหลักฐานในการดำเนินคดี

การสอบสวน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้ตั้งคณะทำงานเพื่อสืบสวนสอบสวนคดีนี้ โดยมีการระดมพนักงานสอบสวนมาจากตำรวจภูธรภาค 8 และภาค 9 ทั้งหมดจำนวน 81 นายร่วมกับชุดสืบสวนประสานการดำเนินการควบคู่กันไป โดยพนักงานสอบสวนซึ่งมีทั้งฝ่ายอัยการและตำรวจได้รวบรวมพยานหลักฐานตามคดีอาญาที่ 148/2558 ของ สภ.ปาดังเบซาร์ในความผิดฐาน สมคบกันตั้งแต่สามคนขึ้นไปกระทำการอันเป็นการค้ามนุษย์, ร่วมกันช่วยเหลือด้วยประการใดๆ แก่บุคคลต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยผิดกฎหมาย และร่วมกันหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น โดยทำให้ปราศจากเสรีภาพในร่างกายและร่วมกันเรียกค่าไถ่ และมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ตามลักษณะและพฤติการณ์ของผู้ต้องหาโดยได้ออกหมายจับผู้ต้องหาจำนวน 155 ราย เสียชีวิตระหว่างดำเนินคดี 2 ราย จับกุมตัวได้ 91 ราย และหลบหนีอีก 62 ราย ในจำนวนผู้ต้องหาทั้งหมดนี้มีเจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งทหาร ตำรวจ ข้าราชการปกครองและนักการเมืองรวมอยู่ด้วย จำนวน 25 ราย และในจำนวนผู้ต้องหาทั้งหมดนี้ได้ดำเนินคดีในความผิดฐานฟอกเงิน จำนวน 79 คน ซึ่งมีการยึดทรัพย์สินมูลค่ากว่า 1,000 ล้านบาท

กรณีที่ 5 เหตุระเบิดที่แยกราชประสงค์

ความเป็นมา

เมื่อวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ. 2558 เวลา 18.55 น. เกิดเหตุระเบิดขึ้นที่บริเวณศาลพระพรหมสี่แยกราชประสงค์ ถนนพระราม 1 เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ ทำให้มีผู้เสียชีวิต 20 คน ผู้บาดเจ็บมากกว่า 100 คน ในที่เกิดเหตุพบชิ้นส่วนของวัตถุระเบิดเป็นลูกเหล็กกลมและท่อเหล็กอยู่ในที่เกิดเหตุและในวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2558 เวลา 13.20 น. เกิดได้เหตุระเบิดที่บริเวณท่าเรือสาทร ได้สะพานตากสิน แขวงยานนาวา เขตสาทร กรุงเทพมหานคร. ในที่เกิดเหตุมีวัตถุพยานคือลูกเหล็กกลม ท่อแป๊บ และได้พบฝักแคระเบิดหรือที่จุดชนวนระเบิด ในจุดที่เกิดเหตุระเบิด

ที่บริเวณท่าเรือสาทรโดยจุดนี้ไม่มีผู้เสียชีวิตและไม่มีผู้ได้รับบาดเจ็บ (คณิต จินดาวรรณ, 2558)

การสืบสวน

หลังเกิดเหตุสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะทำงานสืบสวนสอบสวนขึ้นมา โดยมีการแบ่งงานกันทำอย่างเป็นระบบ เพื่อทราบรายละเอียดแห่งความผิดและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อเอาตัวผู้กระทำความผิดมาฟ้องลงโทษตามกฎหมาย โดยเริ่มต้นสืบสวนจากวัตถุพยานในที่เกิดเหตุและการตรวจสอบกล้องวงจรปิด รวมทั้งการสืบสวนสอบสวนพยานบุคคลที่รู้เห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จนได้เบาะแสว่าผู้ต้องสงสัยที่มาวางระเบิดคือชายสวมใส่เสื้อยืดสีเหลือง นำกระเป๋าใบสะพายหลังมาวางไว้ที่เก้าอี้ในบริเวณศาลพระพรหม แล้วเดินไปนั่งรถจักรยานยนต์รับจ้างไปยังสวนลุมพินี แล้วไปเข้าห้องน้ำเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าเป็นเสื้อยืดสีเทา จากนั้นได้หลบหนีไป จนกระทั่งสืบสวนทราบว่าคนร้ายได้หลบหนีมาอยู่ที่ พูลอนันต์ อพาร์ทเมนต์ และจับกุมผู้ต้องสงสัยที่อยู่ในห้องพักหมายเลข 412 ได้ 1 คน และได้สืบสวนขยายผลจากพยานหลักฐานในห้องที่จับกุมผู้ต้องสงสัยและห้องใกล้เคียงที่กลุ่มคนร้ายได้เข้าไป รวมทั้งจากโทรศัพท์ของผู้ต้องสงสัย จากการสืบสวนสอบสวนพบว่าในการก่อเหตุครั้งนี้มีผู้ที่เกี่ยวข้องของหลายคนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ มีการเดินทางเข้าออกราชอาณาจักร เพื่อเตรียมการ แบ่งหน้าที่กันทำ เริ่มตั้งแต่การจัดหาที่พักอาศัย สำรองสถานที่และเส้นทางที่จะก่อเหตุ จัดหาเครื่องมือ เครื่องอุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร โดยมีการเข้าออกและพักอาศัยในที่พักทั้งสองแห่งข้างต้น โดยผู้ที่เป็นหัวหน้าในการก่อเหตุครั้งนี้ เมื่อวางแผนและมอบหมายหน้าที่เสร็จสิ้น ก็ได้เดินทางหลบหนีออกนอกราชอาณาจักรก่อนที่จะเกิดเหตุระเบิดขึ้น

ในส่วนของผู้ที่สองที่เกิดเหตุระเบิดที่ท่าหน้าสาทร เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2558 เวลา 13.20 น. นั้น จากการสืบสวนโดยการตรวจสอบกล้องวงจรปิดและจากการสืบสวนสอบสวนพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุทราบว่าผู้ที่น่าระเบิดมาวางคือชายใส่เสื้อยืดสีฟ้า และพบว่าเหตุระเบิดทั้งสองเหตุนี้เป็นการกระทำของคนร้ายกลุ่มเดียวกัน และสืบสวนทราบว่าคนร้ายรายนี้ได้หลบหนีออกนอกประเทศไปแล้ว

การค้นและการจับ

หลังจากสืบสวนจนทราบว่าคนร้ายได้มาเช่าห้องพักอยู่ที่พูลอนันต์ อพาร์ทเมนต์เลขที่ 134/5 ปากซอยเชื่อมสัมพันธ์ 11 เขตหนองจอก กรุงเทพฯ จึงได้ปิดล้อมตรวจค้น อพาร์ทเมนต์ดังกล่าว พบผู้ต้องหาคนแรกในห้อง 412 โดยครั้งแรกผู้ต้องหาไม่ยอมรับว่าเป็นผู้นำระเบิดไปวางที่แยกราชประสงค์ จากการตรวจค้นภายในห้องเลขที่ 412 และห้องเลขที่ 414 ได้พบวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการประกอบระเบิด จำนวนมาก เช่น ฝักกระเบิด ท่อเป็ป ลูกเหล็กกลมที่แพ้คในถุงพลาสติก

พบสารเคมีที่ใช้ประกอบวัตถุระเบิดคือ ทีเอทีพี เป็นสารในการประกอบระเบิด ต่อมาจึงยอมจำนน ด้วยพยานหลักฐานและรับสารภาพว่าเป็นผู้นำระเบิดไปวางที่บริเวณศาลพระพรหมสี่แยก ราชประสงค์ จากการสืบสวนสอบสวนพบว่า ยังมีบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด มาพักอาศัยที่ ไมมูณการ์เด็น โฮมชอยราษฎร์อุทิศ 25/8 ห้องเลขที่ 9106 จึงได้เข้าปิดล้อมตรวจค้นจึงพบหลักฐานเพิ่มเติม คือสายไฟและวัสดุประกอบระเบิดและดินชนวนระเบิด

สำหรับผู้ต้องหาคนที่สองชุดจับกุมได้ติดตามไปจับกุมได้ที่ อำเภอรัฐประเทส จังหวัด สระแก้ว ห่างจากชายแดนประเทศกัมพูชาเพียง 500 เมตร ขณะกำลังหลบหนี ส่วนผู้ต้องหาที่ร่วม ขบวนการอีก 15 คนที่ถูกออกหมายจับยังอยู่ในระหว่างติดตามจับกุมตัวมาดำเนินคดี

การสอบสวน

จากการสอบสวนผู้ต้องหาที่ถูกจับกุมได้คนแรกที่นำระเบิดไปวางที่ศาลพระพรหม แยกราชประสงค์ในตอนแรกให้การปฏิเสธ ต่อมาได้ยอมรับสารภาพเนื่องจากจำนนต่อหลักฐาน จึงได้ยอมรับว่าเป็นชายเสื้อเหลืองตามภาพวงจรปิดนำระเบิดใส่ในกระเป๋าเป้สะพายหลังมาวางไว้ บนเก้าอี้บริเวณศาลพระพรหม แล้วได้เดินไปขึ้นรถจักรยานยนต์รับจ้าง ไปยังสวนสาธารณะลุมพินี และได้เข้าไปในห้องน้ำในสวนสาธารณะเพื่อเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อนหลบหนี ส่วนผู้ต้องหาคนที่ 2 ที่รับว่าเป็นคนเอากระเป๋าเป้บรรจุระเบิดมาส่งมอบให้ชายเสื้อเหลือง และชายเสื้อเหลืองได้นำไป วางที่ศาลพระพรหมหลังจากนั้นจึง ได้เกิดระเบิดขึ้น พนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐาน ขอศาลออกหมายจับผู้ต้องหาทั้งหมด 17 คน โดยจับกุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นชาวต่างประเทศได้ จำนวน 2 คน ได้ดำเนินการสอบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานส่งพนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป

การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมนองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556

ในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติได้มีพระราชบัญญัติ ป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมนองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้อำนาจพิเศษแก่เจ้า พนักงานในการใช้เครื่องมือพิเศษซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน และคุ้มครองสิทธิ ของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นกรณีพิเศษในการปฏิบัติหน้าที่ซึ่ง โดยหลักกฎหมายทั่วไปแล้ว ไม่สามารถทำได้ ดังนี้

1. การจัดทำเอกสารหรือหลักฐานหรือปฏิบัติการอำพราง ในกรณีจำเป็นและเพื่อ ประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนเกี่ยวกับความผิดฐานมีส่วนร่วมนองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ให้อัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมอบหมายให้ บุคคลใดจัดทำเอกสารหรือหลักฐานใดขึ้นหรือปฏิบัติการอำพราง เพื่อประโยชน์ในการสืบสวน

สอบสวน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อัยการสูงสุดกำหนดในข้อบังคับ โดยการจัดทำเอกสาร หรือหลักฐานใด หรือการปฏิบัติการอำพรางนั้น ให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย

2. การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม ในกรณีจำเป็นและเพื่อประโยชน์ในการสืบสวน สอบสวนความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติให้พนักงานสอบสวนหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอัยการสูงสุด ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณีมีอำนาจให้มีการเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม

3. การปฏิบัติการอำพราง หมายความว่า การดำเนินการทั้งหลายเพื่อปิดบังสถานะหรือ วัตถุประสงค์ของการดำเนินการโดยลวงผู้อื่นให้เข้าใจไปในทางอื่น หรือเพื่อมิให้รู้ความจริง เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน

4. การเคลื่อนย้ายภายใต้การควบคุม หมายความว่า วิธีการอนุญาตให้ของผิดกฎหมาย หรือต้องสงสัยผ่านออกไปจาก ผ่าน หรือเข้าไปสู่เขตแดนของรัฐหนึ่งหรือมากกว่ารัฐหนึ่ง โดยการ รับรู้และอยู่ภายใต้การติดตามดูแลของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เพื่อการสืบสวนสอบสวนความผิดและ เพื่อระบุตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดนั้น

5. การกระทำและพยานหลักฐานที่ได้มาจากการกระทำของพนักงานสอบสวนหรือ พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าว กฎหมายกำหนดให้รับฟังเป็นพยานหลักฐานได้

6. การใช้เครื่องมือสื่อสารในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัย พนักงานสอบสวนหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่อาจใช้เครื่องมือสื่อสาร โทรคมนาคมเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ หรือด้วยวิธีการอื่นใดเฉพาะ ในการสะกดรอยผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดหรือจะกระทำความผิดฐานมีส่วนร่วมในองค์กร อาชญากรรมข้ามชาติ

สรุปประเด็นและปัญหาสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปราม

อาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

จากการศึกษารูปแบบขั้นตอนวิธีการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่ามีผลการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่ ยอมรับในระดับระหว่างประเทศ ดังจะเห็นได้จากผลการปราบปรามอาชญากรรมการฉ้อโกง ข้ามชาติ การค้ำมนุษย์โรฮิงจา รวมทั้งเหตุระเบิดที่แยกราชประสงค์ เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องมาจากการ ให้ความสำคัญของผู้บริหารในระดับสูง โดยเมื่อเกิดคดีสำคัญ ๆ ขึ้น ผู้บริหารระดับสูงจะเข้าไป ควบคุมอำนวยการสั่งการอย่างใกล้ชิดอย่างไรก็ตามพบว่ามีปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้อง ในการ ปฏิบัติงานอยู่พอสมควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ขวัญ คำลั้งใจ ของเจ้าหน้าที่

เนื่องจากเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ มีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่แล้ว แต่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอีกหน้าที่หนึ่ง ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระงานให้ โดยไม่ได้รับผลตอบแทนเพิ่มขึ้นตามภาระงาน

ข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ

เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะแบบไม่เป็นทางการ จึงไม่มีงบประมาณมาสนับสนุนโดยตรง ผู้บริหารต้องพิจารณาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เป็นทางการมาสนับสนุน ทำให้มีข้อจำกัดในด้านการงบประมาณ ในการจัดหา อาวุธยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพทันสมัย ตลอดทั้งงบประมาณในด้านการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร

เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญ

เนื่องจากหน่วยงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานที่ไม่เป็นทางการ จึงมีการเปลี่ยนแปลงเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติตามความต้องการของผู้บริหารที่ได้รับการแต่งตั้งให้เข้ามารับผิดชอบหน่วยงาน ประกอบกับการขาดแคลนงบประมาณในการฝึก อบรม พัฒนา บุคลากร

กลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติเป็นผู้มีอิทธิพล

กระบวนการอาชญากรรมข้ามชาติ ในอีกด้านหนึ่งทำธุรกิจถูกกฎหมายบ้างหน้า มีหน้ามีตาในสังคม ใช้เงินเป็นอำนาจ รู้จักสนิทสนมกับผู้มีอำนาจในบ้านเมือง เอื้อประโยชน์ในธุรกิจมีดกลั่นแก๊งโยกย้ายเจ้าหน้าที่ให้พ้นจากเส้นทางธุรกิจมีดของตน เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับคดีความข่มขู่ ข่มขืน ใช้เงินติดสินบนเจ้าหน้าที่ จ้างพยาน จ้างผู้เสียหาย ฯลฯ

ระเบียบกฎหมายมีขั้นตอนในการปฏิบัติที่ยุงยาก

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติงานส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 จะให้อำนาจหน้าที่ในการปฏิบัติงานได้กว้างขวางขึ้น แต่ในทางปฏิบัติมีระเบียบ ขั้นตอนที่ยุงยาก ทำให้เกิดความล่าช้า และไม่สะดวก อีกทั้งความไม่เคยชินกับการปฏิบัติและการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานข้างเคียง จึงทำให้ผู้ปฏิบัติหลีกเลี่ยงที่จะดำเนินคดีในลักษณะอาชญากรรมข้ามชาติ โดยเลือกที่จะดำเนินคดีในความผิดฐานอื่นแทน

การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ให้ความช่วยเหลือ เอื้อประโยชน์ในธุรกิจผิดกฎหมาย หรือให้ความช่วยเหลือในด้านคดีความแก่กลุ่มอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อแลกกับทรัพย์สินหรือผลประโยชน์ตอบแทนอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่ามีปัญหา อุปสรรค ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติอยู่มากมายหลายประการ แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติก็ยังมีผลการปฏิบัติงาน ในด้านนี้ในระดับที่ดีเป็นที่น่าเชื่อถือและสร้างความเชื่อมั่นในสังคมโลก ยกตัวอย่าง เช่น การปราบปรามกลุ่มผู้ก่อการร้ายวางระเบิดที่แยกราชประสงค์ คดีฉ้อโกงข้ามชาติ ยูฟีน คดีค้ำมนุษย์ โรฮินจา เป็นต้น

มีข้อสังเกตคือ ในคดีใหญ่ ๆ ที่ได้รับความสนใจ หรือเป็นคดีที่สร้างความเสียหาย อย่างใหญ่หลวง มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ จะให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยการเข้ามาควบคุมดูแลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด คัดเลือกบุคลากรที่ให้ความไว้วางใจ มีความรู้ความสามารถ มีความทุ่มเทในการทำงานมาเป็น ทีมงานในการสืบสวนสอบสวนติดตามกลุ่มอาชญากรรม จนสามารถติดตามจับกุมกลุ่มขบวนการ เหล่านั้นมาลงโทษได้ ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากความทุ่มเททั้งร่างกาย แรงใจ เวลา และทรัพย์สินส่วนตัว มาใช้ในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมุ่งมั่น เพื่อหวังที่จะได้รับความดีความชอบจาก ผู้บังคับบัญชาในการที่จะได้เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง เป็นการตอบแทน ดังนั้นในคดีที่สำคัญ ๆ ที่ เป็นที่สนใจ จึงสามารถติดตามจับกุมกลุ่มขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติมาลงโทษได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

ในส่วนของคดีอาชญากรรมข้ามชาติที่เป็นเรื่องธรรมดาทั่ว ๆ ไป หรือเป็นเรื่องที่ ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบไม่มากนัก และไม่มีการกำกับดูแลจากผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ ผู้เกี่ยวข้องก็จะดำเนินการ ไปท่ามกลางความขาดแคลนงบประมาณ เครื่องมือ ฯลฯ และส่วนใหญ่ยัง เลือกที่จะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 โดยเลือกใช้บังคับตามกฎหมายอาญาทั่ว ๆ ไป เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและ ปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 มีรายละเอียดข้อปฏิบัติที่ยุ่งยาก ทำให้รู้สึกว่าการระ งานเพิ่มขึ้นจากเดิม ประกอบกับความล่าช้าในการดำเนินการ จึงทำให้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมี ส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ

บทที่ 7

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ รูปแบบการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

สรุป

กระแสโลกาภิวัตน์ได้ส่งผลให้อาชญากรรมข้ามชาติขยายตัวอย่างรวดเร็วทั้งด้านปริมาณ ความถี่ของการเกิดอาชญากรรมและทางด้านความรุนแรงหรือความเสียหายที่ได้รับจากการก่ออาชญากรรมของกลุ่มองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติตั้งแต่ความเสียหายต่อทรัพย์สิน ไปจนถึงอันตรายต่อร่างกายและชีวิต

ความเสียหายในด้านทรัพย์สิน มีการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และอื่น ๆ มาใช้การฉ้อโกงบุคคล บริษัท หรือบุคคลกลุ่มน้อย ไปสู่การฉ้อโกงบริษัทและบุคคลกลุ่มใหญ่นับแสนนับล้านรายในหลาย ๆ ประเทศทั่วโลกมีมูลค่าความเสียหายของทรัพย์สินมากมายมหาศาล เช่น การฉ้อโกงของบริษัทยูฟ่า สโตร์

ความเสียหายในด้านชีวิต ร่างกาย และอื่น ๆ มีการพัฒนาใช้อาวุธยุทโธปกรณ์ที่มีความร้ายแรงขึ้น ตั้งแต่การใช้อาวุธปืน วัตถุระเบิด ไปจนถึงการยิงขีปนาวุธ ตลอดจนวิธีการอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น เหตุระเบิดที่ราชประสงค์ การก่อการร้ายของกลุ่ม ไอ เอส และเหตุการณ์ เมื่อ 11 กันยายน พ.ศ. 2544 เป็นต้น

การศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย 3 ประการ คือ ประการที่หนึ่งเพื่อศึกษาการกำหนดนโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติประการที่สอง เพื่อศึกษา การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และประการสุดท้าย เพื่อศึกษา กระบวนการและเทคนิคการปฏิบัติการของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ตลอดจนผลงานที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน โดยใช้แนวทางการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้ศึกษาได้ศึกษาวิจัยจากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารในระดับปฏิบัติงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 24 คน สรุปผลการศึกษาวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดนโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในอดีตสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีแนวทางในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเช่นเดียวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทั่ว ๆ ไป กล่าวคือการบังคับใช้กฎหมายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติฉบับเดียวกันกับคดีอาญาทั่ว ๆ ไป

ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ให้อำนาจพิเศษแก่เจ้าพนักงานในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ มีความทัดเทียมกับประเทศมหาอำนาจ เช่น สหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีศักยภาพทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและมีขีดความสามารถสูงในด้านมั่นคงทั้งภายในและภายนอกประเทศในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ กล่าวคือ มีการกำหนดให้ใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ตรวจสอบความเคลื่อนไหว (Electronic Surveillance) ซึ่งเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่ทำหน้าที่ดักฟัง หรือติดตามการติดต่อสื่อสาร มีการใช้สายลับเข้าไปร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลในทางลับ (Informants) ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการสืบสวนสอบสวนของฝ่ายบังคับใช้กฎหมาย มีระบบคุ้มกันพยาน (Immunity system) ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับองค์การอาชญากรรมสารภาพผิดและกันไว้เป็นพยาน มีการริบทรัพย์สิน (Forfeiture) มีการใช้กฎหมายฟอกเงิน (Money laundering laws) และมีบทโทษ (Sentences) ที่หนักกว่ากฎหมายทั่วไป

ในส่วนของแผน และนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี ซึ่งเป็นแผนระยะปานกลาง แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ เป็นแผนระยะสั้น และนโยบายปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ ซึ่งในแต่ละแผนได้มีการบรรจุเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเข้าไปด้วย นอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังมีแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยตรงอีกด้วย โดยมีการกำหนดนโยบายและการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติไว้ 5 ด้านด้วยกันคือ

1.1 ยุทธศาสตร์ด้านการปรับปรุงโครงสร้าง โดยบูรณาการให้กองบังคับการสืบสวนสอบสวนตำรวจภูธรภาค และกองบังคับการสืบสวนสอบสวนของหน่วยงานระดับกองบัญชาการ ซึ่งเป็นหน่วยงานปฏิบัติที่มีหน้าที่หลักด้านการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่รับผิดชอบอยู่แล้วรับผิดชอบงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอีกหน้าที่หนึ่ง

1.2 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาเครือข่ายชุดปฏิบัติการ ในระดับปฏิบัติการ ได้กำหนดให้มีการสนธิกำลังจากหลายหน่วยงานเป็นชุดปฏิบัติการ 3 ระดับคือชุดปฏิบัติการของศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติชุดปฏิบัติการของ

ตำรวจภูธรภาค และหน่วยงานระดับกองบัญชาการ และชุดปฏิบัติการของตำรวจภูธรจังหวัด และหน่วยงานระดับกองบังคับการและจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานของหน่วยงานระดับสถานีตำรวจ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค (สถานีตำรวจนครบาลและสถานีตำรวจภูธร)

1.3 ด้านการพัฒนาระบบงานข่าว และข้อมูลข่าวสาร โดยจัดให้มีการพัฒนาระบบจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลข่าวสาร โดยนาระบบ CMIS (Crimes Management Information System) มาใช้งานเป็นระบบหลักในการจัดเก็บข้อมูลการสืบสวนคดีด้านอาชญากรรมข้ามชาติ และให้นำระบบสารสนเทศอื่นที่เกี่ยวข้องมาใช้เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

1.4 ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยการจัดฝึกอบรมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ตลอดจนการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ ระดมความคิดเห็น รวมทั้งปัญหา อุปสรรคข้อขัดข้อง แนวทางแก้ไข และข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และ

1.5 ยุทธศาสตร์ด้านการเพิ่มศักยภาพในการประสานงานระหว่างประเทศ โดยการบูรณาการการปฏิบัติตามภารกิจกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

2. การจัดโครงสร้างและระบบบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในอดีตสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้กำหนดให้หน่วยงานใดในสังกัดมีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยตรง เมื่อเกิดคดีอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานใด ก็เป็นอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น เสมือนคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นทั่ว ๆ ไป

ในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานตำรวจแห่งชาติสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการแบ่งหน่วยงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบและลักษณะงานออกเป็น 6 ส่วน คือ

2.1 ส่วนบังคับบัญชา ได้แก่ สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ สำนักงานส่งกำลังบำรุง สำนักงานกำลังพล สำนักงานงบประมาณและการเงิน สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ สำนักงานจเรตำรวจ สำนักงานตรวจสอบภายใน สำนักงานเลขานุการตำรวจแห่งชาติ กองการต่างประเทศ กองสารนิเทศ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ กองบินตำรวจและกองวินัย

2.2 ส่วนปฏิบัติการเฉพาะทาง ได้แก่ สำนักงานนายตำรวจราชสำนักประจำ

2.3 ส่วนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองบัญชาการตำรวจภูธร ภาค 1-9 และศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.4 ส่วนสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ได้แก่ กองบัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กองบัญชาการตำรวจสันติบาล สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน และสำนักงานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

2.5 ส่วนการศึกษา ได้แก่ กองบัญชาการศึกษา และ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และ

2.6 ส่วนบริการ ได้แก่ โรงพยาบาลตำรวจ

ในส่วนที่ (4) ส่วนของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ได้มีระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ว่าด้วยการกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้กำหนดให้กองกำกับการ 1 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบสวนป้องกันปราบปรามดำเนินคดี และขยายผลการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติของคนต่างด้าว รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่น ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบ ตลอดจนความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกัน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ งานพิสูจน์เอกสารปลอม งานสายตรวจ

จึงนับเป็นครั้งแรกที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำหนดให้มีหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติโดยตรงคือกองกำกับการ 1 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ตั้งอยู่ที่ 507 ซอยสวนพลู ถนนสาทรใต้ แขวงทุ่งมหาเมฆ เขตสาทร กรุงเทพฯ โดยหน่วยงานนี้มีอัตรากำลังพลเพียง 25 คน แต่มีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติของคนต่างด้าวทั้งประเทศ ถึงแม้จะมีขนาดไม่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ แต่ก็นับว่าได้มีหน่วยงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นโดยตรง เป็นรูปธรรมในการรองรับนโยบายซึ่งประเทศไทยได้ลงนามเป็นประเทศสมาชิกในอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ (United Nations Convention Against Transnational Organized Crime) เมื่อ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2543 และมีผลบังคับใช้วันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2546

ในปี พ.ศ. 2553 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการจัดโครงสร้างการบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นปรากฏชัดเจนเป็นครั้งแรก โดยได้บูรณาการหน่วยงานในสังกัดที่เห็นว่ามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่มีลักษณะเกี่ยวกับงานต่างชาติให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นมาอีกหน้าที่หนึ่ง โดยจัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่มีลักษณะ

เป็นองค์กรแบบไม่เป็นทางการศูนย์นี้ประกอบด้วย หน่วยปฏิบัติการหลัก หน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ และหน่วยร่วมปฏิบัติสนับสนุนข้อมูลและการศึกษาอบรม บริการและอำนวยความสะดวก การประสานการปฏิบัติและสืบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ มีการจัดโครงสร้างสายการบังคับบัญชา และการมอบหมายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน

2. การปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ในอดีต การปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีรูปแบบแนวทางเหมือนกับการป้องกันและปราบปรามคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป กล่าวคือ เมื่อเกิดคดีอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของตำรวจหน่วยใด ก็เป็นภารกิจและความรับผิดชอบของหน่วยงานนั้น ในการดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่

ต่อมาในปี พ.ศ. 2556 ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีข้อกำหนดพิเศษให้อำนาจเจ้าพนักงานในการสืบสวน การค้น การจับ และการสอบสวน มากกว่าการปฏิบัติการป้องกันปราบปรามคดีอาญาทั่วไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาว่าด้วยการสืบสวน การการค้น การจับ และสอบสวนคดีอาญาทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจากคดีอาชญากรรมข้ามชาติเป็นคดีที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน มีกลุ่มขบวนการทั้งในและนอกราชอาณาจักร

แนวทางในการปฏิบัติงาน เมื่อเกิดคดีอาชญากรรมข้ามชาติในพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยปฏิบัติใด ก็เป็นภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยปฏิบัตินั้น ในการดำเนินการสืบสวนติดตามจับกุมและสอบสวนดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ในกรณีที่เป็นคดีไม่สลับซับซ้อน หรือเป็นเรื่องที่หน่วยปฏิบัติที่รับผิดชอบอยู่นั้นมีขีดความสามารถในการปราบปรามได้ หน่วยปฏิบัติอื่นๆ ก็จะดำเนินการไป เหมือนกับการปราบปรามคดีเรื่องอื่น ๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบ ทั้งนี้ไม่กระทบต่ออำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่พบการกระทำผิดซึ่งหน้าตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในกรณีที่เป็นเรื่องสลับซับซ้อน จำนวนผู้กระทำผิด และพฤติการณ์ในการกระทำผิดของคนร้ายเกินขีดความสามารถของหน่วยปฏิบัติ ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจะเป็นผู้พิจารณา ตั้งแต่การทำงานสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีเป็นการเฉพาะคดีไป

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาพบว่า การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ของเจ้าหน้าที่ มีขั้นตอนเงื่อนไขที่ยุ่งยาก เกิดความล่าช้า

ไม่สะดวกในการปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อมีคดีที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติที่ไม่ใช่เรื่องที่น่าสนใจหรือไม่ใช่เหตุการณ์ใหญ่ที่ร้ายแรง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติก็มักจะหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 โดยกลับไปดำเนินการตามกฎหมายอื่นตามที่เคยปฏิบัติ

นอกจากนี้สำนักงานตำรวจแห่งชาติยังมีรูปแบบแนวทางป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติในเชิงรุก ดังนี้

1) การประสานข้อมูลด้านการข่าวโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารกับสมาชิกขององค์กรตำรวจสากล มีอยู่ทั่วโลกสมาชิกจำนวน 188 ประเทศ มีการติดต่อสื่อสารกับองค์กรตำรวจสากลทั่วโลกทางระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วและความปลอดภัยสูง (Information 24 hour 7 day, I 24-7) โดยมีกองการต่างประเทศ (ตำรวจสากล) เป็นหน่วยงานระดับกองบังคับการทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมตลอดเวลา สำหรับข้อมูลภายในประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ (Transnational Crime Coordination Centre) หรือ เรียกชื่อย่อว่า TCCC หน่วยงานนี้ได้ติดตั้งระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ให้กับหน่วยงานปฏิบัติการทั้งหมดในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เช่น กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 1-9 รวมทั้งหน่วยงานเฉพาะกิจต่างๆ ทั่วประเทศจำนวน 45 หน่วย เพื่อให้หน่วยงานปฏิบัติเหล่านี้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานตัวเองระหว่างกันได้อย่างเป็นเครือข่าย

2) แนวทางป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ โดยการสืบสวนหาข่าวของเจ้าหน้าที่ตำรวจตามภารกิจและพื้นที่ที่รับผิดชอบทั้งในและต่างประเทศ

3) จากการแสวงหาความร่วมมือจากภาคประชาชน และทุกภาคส่วนในทั้งในและต่างประเทศ

อภิปรายผล

จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ทั้งในผู้บริหารระดับสูง และผู้บริหารในระดับปฏิบัติงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 24 คน พบว่าในการศึกษารูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีข้อที่ต้องพิจารณาใน 3 ด้าน ดังนี้

ด้านนโยบาย

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มียุทธศาสตร์ระยะยาว แผนปฏิบัติราชการระยะปานกลาง แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ และนโยบายในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยในภาพรวมที่มีความสอดคล้องครอบคลุมภารกิจ นับแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมาแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว แผนปฏิบัติราชการระยะปานกลาง และแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ มีความสอดคล้องและคล้ายคลึงกันมาก ในด้านของนโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 และปี พ.ศ. 2559 ก็มีความคล้ายคลึงกันเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับหลักการกำหนดนโยบายตัวแบบส่วนเพิ่ม (Incremental model) หรือตัวแบบเฉพาะส่วนที่เปลี่ยนแปลงโดยอาศัยหลักการนำนโยบายในอดีตมาเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาโดยมีหลักแนวคิดที่ว่านโยบายสาธารณะคือสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินการในอดีต การกำหนดนโยบายมักจะนำนโยบายในอดีตมาเป็นเกณฑ์ เมื่อก่อนทำอะไรก็ปรับปรุง คัดแปลง แก้ไขออกมาเป็นนโยบายใหม่ ในทางวิชาการมองว่าตัวแบบเพิ่มเป็นกลยุทธ์ทางการเมืองที่ดี มีความใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงในทางปฏิบัติมาก เนื่องจากผู้ตัดสินใจนโยบายมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น มีเวลาน้อย งบประมาณน้อย ความสามารถน้อย การเมืองเข้ามาแทรกแซงการทำงาน การกำหนดนโยบายแบบส่วนเพิ่มนี้จำเป็นต้องพิจารณาถึงที่มาของนโยบายในอดีตเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณา แผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยเปรียบเทียบกับลักษณะของการวางแผนที่ดี (สุรัสวดี ราชกุลชัย, 2547, หน้า 164-165) ดังนี้

1. มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การและช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้
2. วางแผนจากฐานข้อมูลที่มีความเป็นจริง (Factual information)
3. ใช้ข้อความหรือถ้อยคำที่กะทัดรัดเข้าใจง่ายและเป็นลายลักษณ์อักษร (Understanding)
4. มีขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด (Times)
5. สอดคล้องกับปัจจัยภายนอกและภายใน
6. เป็นจุดศูนย์รวมเพื่อใช้ประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในองค์การ
7. มีความเป็นเหตุเป็นผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้
8. ได้รับการตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะ ๆ

พบว่าแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความสอดคล้องกับลักษณะการวางแผนที่ดีถึง 7 ประการ คือ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การและช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้ วางแผนจากฐานข้อมูลที่มีความเป็นจริง (Factual information) ใช้ข้อความหรือถ้อยคำที่กะทัดรัดเข้าใจง่ายและเป็นลายลักษณ์อักษร (Understanding)

มีความสอดคล้องกับปัจจัยภายนอกและภายในมีจุดศูนย์รวมเพื่อใช้ประสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานในองค์กร และมีความเป็นเหตุเป็นผลและสามารถนำไปปฏิบัติได้ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน แต่มีองค์ประกอบประการหนึ่งที่ไม่เป็นไปตามลักษณะของการวางแผนที่ดีคือไม่มีขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด (Times) ของแผนนี้

ด้านการจัดโครงสร้าง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการกำหนด โครงสร้างในการบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2552 โดยได้กำหนดให้กองกำกับการ 1 กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการสืบสวนป้องกันปราบปรามดำเนินคดี และขยายผลการกระทำความผิดที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติของคนต่างด้าว รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ การกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง กฎหมายว่าด้วยทะเบียนคนต่างด้าว กฎหมายว่าด้วยป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายอื่น ที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองรับผิดชอบ ตลอดจนความผิดอาญาอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวพันกัน ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ งานพิสูจน์เอกสารปลอม งานสายตรวจแต่เป็นหน่วยงานที่มีขนาดเล็ก มีข้อจำกัดด้านงบประมาณและบุคลากร

ในปี พ.ศ. 2553 สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้บูรณาการหน่วยงานในสังกัดที่มีภาระหน้าที่ประจำอยู่แล้ว ที่เห็นว่ามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมที่มีลักษณะเกี่ยวกับงานต่างชาติให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในความผิดที่มีลักษณะเป็นอาชญากรรมข้ามชาติขึ้นมาอีกหน้าที่หนึ่ง โดยจัดตั้งเป็นศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ในระดับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ประกอบด้วย หน่วยปฏิบัติการหลัก หน่วยสนับสนุนการปฏิบัติ และหน่วยร่วมปฏิบัติสนับสนุนข้อมูลและการศึกษาอบรม บริการและอำนวยความสะดวก ดำเนินการประสานการปฏิบัติและสืบสวนสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน รวมทั้งประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน ทั้งในประเทศและต่างประเทศพร้อมทั้งได้มีการมอบหมายอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนและยังมีศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในระดับภาค และระดับจังหวัดอีกด้วย

การจัดโครงสร้างการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีลักษณะ โครงสร้างแบบชั่วคราว เป็นโครงสร้างที่ไม่เป็นทางการ (Informal organization) ซึ่งอยู่ภายในองค์กรขนาดใหญ่ที่มีโครงสร้างองค์แบบการเป็นทางการ (Formal organization) โดยจะมีการจัดกลุ่มงาน (Task force) เฉพาะขึ้นมีลักษณะเป็นจัดองค์การแบบชั่วคราวสมาชิกของกลุ่มงานมีงานปกติอยู่แล้ว ทำงานประจำอยู่ในหน่วยงานต่าง ๆ กันมารวมตัวกันเพื่อปฏิบัติการกิจป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอีกหน้าที่หนึ่งเมื่องานนั้นเสร็จ

เรียบร้อยสมาชิกก็จะแยกย้ายกันไปทำงานตามฝ่ายของตนจะคงไว้เฉพาะฝ่ายที่ทำหน้าที่จัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลและกลับมาปฏิบัติงานร่วมกันอีกเมื่อมีภารกิจ โดยจะรวมตัวขึ้นเมื่อมีปัญหาหรือภารกิจเร่งด่วน โดยทีมงานจะเปรียบเสมือนองค์กรย่อย ๆ ที่สมาชิกแต่ละคนจะมีความรู้ ความรู้ มีทักษะและความชำนาญที่แตกต่างกันไปเปรียบเสมือนฝ่ายต่าง ๆ ขององค์กรที่เข้ามาทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของทีมซึ่งมีข้อดีคือมีความประหยัด แต่ไม่เหมาะสมสำหรับองค์กรที่มีภาระงานประจำที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากงานในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นเรื่องใหม่เริ่มแรกภารกิจยังไม่ชัดเจนมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นที่ไปตามลักษณะอาชญากรรมข้ามชาติที่เกิดขึ้น การจัดโครงสร้างแบบชั่วคราวในเบื้องต้นมีข้อดีคือสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว ประหยัด และเปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นได้ดี อีกประการหนึ่งปริมาณอาชญากรรมข้ามชาติก็ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง จึงเหมาะสมกับภารกิจในระยะเริ่มต้น แต่ในปัจจุบันทั้งปริมาณและความรุนแรงของอาชญากรรมข้ามชาติได้ทวีเพิ่มขึ้น และวิธีการในการกระทำความคิดก็มีลักษณะซับซ้อน จึงไม่เหมาะสมกับภารกิจอีกทั้งเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับบุคลากร และมีจุดอ่อนในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคทางด้านงบประมาณ

ด้านการปฏิบัติงาน

ในอดีตการปฏิบัติงานด้านป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ มีรูปแบบแนวทางในการปฏิบัติเหมือนกับคดีอาชญากรรมทั่ว ๆ ไป

ในปี พ.ศ. 2556 ได้มีพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ขึ้น ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานมากกว่ากฎหมายทั่ว ๆ ไป แต่ในทางปฏิบัติ มีรายละเอียดขั้นตอนที่ยุงยาก ผู้ปฏิบัติมักจะหลีกเลี่ยงไปบังคับใช้ตามกฎหมายอื่น ซึ่งเคยปฏิบัติมาแต่เดิม ทำให้การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ

ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของศูนย์ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งภาระงานประจำอยู่แล้ว ได้รับคำสั่งให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอีกหน้าที่หนึ่งเป็นการเพิ่มภาระงานให้ผู้ปฏิบัติ ขวัญกำลังใจ แรงจูงใจ และความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของเจ้าหน้าที่จึงอยู่ในระดับต่ำ

ข้อเสนอแนะ

จากผลงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในอดีตที่ผ่านมา นับว่ามีผลงานอยู่ในเกณฑ์ดี เป็นที่ยอมรับในระดับระหว่างประเทศ และมีการพัฒนารูปแบบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ ซึ่งนับวันจะเพิ่มทวีความเข้มข้นขึ้น ทั้งด้านปริมาณ ความรุนแรง ตลอดจนการพัฒนาการรูปแบบการก่ออาชญากรรมที่ทันสมัยขึ้น

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษารูปแบบการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในสามมิติ คือ ด้านนโยบาย ด้านโครงสร้าง และด้านการปฏิบัติงาน พบว่าในแต่ละด้านยังมีข้อจำกัดอยู่บ้าง ซึ่งปรากฏรายละเอียดตาม 7.2 ดังนั้นเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงขอเสนอหลักการบริหารจัดการมาเป็นข้อเสนอแนะในรายละเอียดในแต่ละด้าน เพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดังนี้

ด้านนโยบาย

จากการศึกษาแผนหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติพบว่ามีกำหนดแผนป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในภาพรวม แต่ในส่วนของนโยบายของผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาตินั้น ในบางยุคบางสมัยไม่กำหนดไว้ในนโยบาย จึงสมควรกำหนดนโยบายให้ครอบคลุมภารกิจทุก ๆ ด้าน รวมทั้งนโยบายเกี่ยวกับการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติไว้ในนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติด้วย ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นนโยบายในภาพรวมหรือเน้น โดยเฉพาะตามความเหมาะสมของสถานการณ์ สำหรับแผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการกำหนดระยะเวลาของแผนให้ชัดเจนแน่นอน รวมทั้งควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาตามแผน เพื่อจะได้ทราบผลการดำเนินการตามแผน และนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลในการวางแผนครั้งต่อไป

ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบขั้นตอนในการปฏิบัติที่เป็นปัญหาในการปฏิบัติและก่อให้เกิดความล่าช้า จนทำให้เกิดปัญหาแก่ผู้ปฏิบัติ และทำให้ผู้ปฏิบัติหลีกเลี่ยงที่จะปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายที่มีอยู่

ด้านโครงสร้างองค์กร

เนื่องจากสถานการณ์อาชญากรรมข้ามชาติในปัจจุบันมีความเข้มข้นมากขึ้นทั้งทางด้านความรุนแรง และด้านปริมาณ และมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น รวมทั้งมีขอบเขต

การทำงานที่กว้างขวาง จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องปรับปรุงโครงสร้างในด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ในลักษณะ โครงสร้างองค์การแบบเป็นทางการ มีการบริหารจัดการเป็นสายการบังคับบัญชาตั้งแต่ระดับบนจนมาถึงระดับล่างเป็นรูปแบบพหุมิติ มีการกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจน การคัดเลือกบุคลากรจะต้องจัดผู้ที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางอย่างมืออาชีพ มีการควบคุมการปฏิบัติงานอย่างมีระเบียบแบบแผน การเลื่อนตำแหน่ง เงินเดือน การพิจารณาความดีความชอบต้องอยู่บนพื้นฐานการตัดสินใจของผู้ที่อยู่ในสายบังคับบัญชาระดับสูงตามหลักการจัดโครงสร้างระบบราชการของ Weber

ด้านการปฏิบัติงาน

เนื่องจากงานด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นเรื่องใหม่ ดังนั้นบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับผู้ปฏิบัติงาน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญ ชำนาญในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 ที่มีขั้นตอนการปฏิบัติที่ยุ่งยาก การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอนและระยะเวลามาก ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ รองรับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2556 เช่น เครื่องดักฟัง โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์สื่อสาร ยานพาหนะ รวมทั้งทางด้านขวัญ กำลังใจ สวัสดิการ ตลอดจนความก้าวหน้าในสายงานของบุคลากรจึงเป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะมีการปรับปรุงแก้ไขและเสริมปัจจัยดังกล่าวข้างต้น โดยการ จัดให้มีกระบวนการพัฒนาบุคลากร ทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ ระเบียบวิธีปฏิบัติ รวมทั้งสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเป็น ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

รูปแบบการบริหารงานปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อีกรูปแบบหนึ่งที่ได้รับค่านิยมจากผู้บริหารระดับสูงในการทำดีใหญ่ ๆ ที่ได้รับความสนใจ หรือเป็นคติที่สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวง มีผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างสูงคือรูปแบบที่ ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เข้าไปควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติอย่างใกล้ชิด โดย การเลือกใช้นักวิชาการที่ให้ความไว้วางใจ เชื่อใจ มีความรู้ความสามารถ มีความทุ่มเทในการทำงาน มาเป็นทีมงานในการดำเนินการ โดยมีรางวัลตอบแทนเป็นความดีความชอบจากผู้บังคับบัญชาในการที่จะได้เลื่อนยศ เลื่อนตำแหน่ง ซึ่งนับเป็นรูปแบบการปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่ผู้บังคับบัญชาระดับสูงของสำนักงานตำรวจชาตินิยมนำมาใช้กับคดีใหญ่ ๆ และประสพผลสำเร็จอย่างดียิ่ง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยทางด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเช่น

1. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

บรรณานุกรม

- กระทรวงการต่างประเทศ กรมอาเซียน. (2558). *อาเซียนแก้ไขปัญหาการก่อการร้ายสากล อาชญากรรมข้ามชาติและปัญหาเสพติดร่วมกันอย่างไร* 2558. เข้าถึงได้จาก http://hq.prd.go.th/prTechnicalLDM/ewt_news.php?nid=1101&filename=index
- กฤษ เพิ่มทันจิตต์. (2540). *รศ.786 การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการฉบับที่ 3*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ก้องเกียรติ อภัยวงศ์, พล.ต.ต. (2546). *อาชญากรรมข้ามชาติ ผลกระทบที่เกิดจากอาชญากรรม*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยการยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม.
- คณิต จินดาวรรณ. (2558). *รายงานพิเศษ “สรุปเหตุการณ์ระเบิดแยกราชประสงค์”*. เข้าถึงได้จาก http://thainews.prd.go.th/website_th/news/news_detail/wnpol5808220010009
- คมกริชดุขยพิทักษ์. (2547). *ปัญหาการดำเนินคดีองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติในประเทศไทย*. *รัฐศาสตร์*, 52(2), 135-148.
- จุมพล นิมพานิช. (2538). *เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารรัฐกิจเปรียบเทียบและการบริหารการพัฒนา*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนะศักดิ์ ยูวบูรณ์. (2543). *กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดี: การปกครองที่ดี (Good Governance)*. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ชมรมจริยธรรมการวิจัยในคนในประเทศไทย. (2545). *แนวทางจริยธรรมการทำวิจัยในคนแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: ชมรมจริยธรรมการวิจัยในคนในประเทศไทย.
- ชยวุฒิ จันท์สมบูรณ์, พ.ต.อ. (2558, 12 มิถุนายน). *ผู้กำกับการ 1 (สืบสวนปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ) กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง*. สัมภาษณ์.
- ชิตเดชา สองห้อง, พ.ต.ท. (2558, 13 มิถุนายน). *รองผู้กำกับการสถานีตำรวจภูธรนาจอมเทียน ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าชุดปฏิบัติการศูนย์ประสานงานป้องกันปราบปราม อาชญากรรมข้ามชาติ ตำรวจภูธรจังหวัดชลบุรี*. สัมภาษณ์.
- ไชยวัฒน์ คำชู. (2545). *การบริหารการปกครองที่โปร่งใสด้วยจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ณรงค์ นันทวรรณ. (2536). *การบริหารงานอุตสาหกรรม*. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์พานิช.
- ดิน ปรัชญาพฤทธิ์. (2538). *ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). *การวางแผน* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธีรุตม์เทวีญ มังคละวัชร, พ.ต.อ. (2557, 7 สิงหาคม). ผู้กำกับกับการอำนวยการ กองบังคับการ
ปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. สัมภาษณ์.
นพดล วงน้อย, พ.ต.อ. (2558, 27 เมษายน). รองผู้บังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค 2.
สัมภาษณ์.
- นรศักดิ์ เหมนิธิ, พล.ต.ต. (2558, 9 กันยายน). รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง. สัมภาษณ์.
- นวนน้อย ตรีรัตน์ และปิยวรรณ สุขศรี. (2548). *สภาพความรุนแรงของปัญหาองค์กรอาชญากรรม
ข้ามชาติในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ. พิมพ์ลักษ์ณ์.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2542). *การสร้างธรรมาภิบาล (Good Governance) ในสังคมไทย*. กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.
- ปฐม มณีโรจน์. (2554). *สาธารคดี ภาครัฐในมุมมองกฎหมายการเมืองและการบริหาร*. กรุงเทพฯ:
สุภาภรณ์การพิมพ์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2525). *การควบคุมอาชญากรรมจากสภาพแวดล้อม: หลักทฤษฎีและ
มาตรการ*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2537). *การวางแผนความหมายกระบวนการและอุปสรรค. ใน เอกสาร
ประกอบการสอน วิชา รศ.640 นโยบายสาธารณะและการวางแผน* (หน้า 293-311).
กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ. (2558). *แถลงสรุปคดีระเบิดราชประสงค์และทำเรือสาทร*.
เข้าถึงได้จาก <http://www.nationtv.tv/main/content/crime/378472761/>
- พงศ์ธร บุญอารีย์. (2540). *กฎหมายระหว่างประเทศในส่วนที่เกี่ยวกับคดีอาญา*. กรุงเทพฯ:
วิญญูชน.
- พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2547. (2547, 1 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 1.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการมีส่วนร่วมในองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ
พ.ศ. 2556. (2556, 26 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. หน้า 130.
- พระราชบัญญัติรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. 2551. (2551, 27 กุมภาพันธ์).
ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 33.
- พะยอม วงศ์สารศรี. (2534). *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พิมพ์สุภา.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2541). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณการพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยบูรพา. (2552) *โครงการวิจัยอาชญากรรมข้ามชาติกับผลกระทบทางเศรษฐกิจ
และสังคมในเขตเมืองพัทยา*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ.

- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *นโยบายสาธารณะและการวางแผน*. นนทบุรี: โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รอย อิงคไพโรจน์, พล.ต.ต. (2557, 29 สิงหาคม). รองผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง. สัมภาษณ์.
รัชยา ภัคดีจิตต์. (2555). *ธรรมาภิบาลเพื่อการบริหารภาครัฐและเอกชน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานามีบุ๊กส์
พับลิเคชั่นส์.
- ลิขิตธีรเวคิน. (2541, 16 มิถุนายน). *ธรรมรัฐคืออะไร*. มติชน. หน้า 6.
- วรากร บรรณสิทธิ์, ร.ต.ท. (2557, 5 พฤศจิกายน). รองสารวัตรป้องกันปราบปรามสถานีตำรวจ
ภูธรบางละมุง ปฏิบัติหน้าที่ศูนย์พิทักษ์เด็ก สตรี เยาวชน และปราบปรามการค้ามนุษย์
ตำรวจภูธรภาค 2. สัมภาษณ์.
- วรเดช จันทรศร. (2539). *การนำนโยบายไปปฏิบัติ: เอกสารการสอนชุดวิชา นโยบายสาธารณะและ
การวางแผน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วรเดช จันทรศร. (2548). *ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: พริกหวาน
กราฟฟิค.
- วัชรพล ประสานราชกิจ. (2543). *นโยบายความมั่นคงและปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ: มุมมองไทย
ยุโรปและนานาชาติ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ยุโรปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันชัย มีชาติ. (2555). *การบริหารองค์การ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. (2552). *อาชญากรรมข้ามชาติกับผลกระทบในทาง
เศรษฐกิจและสังคมในเมืองพัทยา*. ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศาลอาญา. (2539, 11 กรกฎาคม). *เรื่อง ร่วมกันมีวัตถุประสงค์*. คดีหมายเลขดำที่ 3867/2537
คดีหมายเลขแดงที่ 3764/2539.
- ศาลอาญา. (2552). *เรื่อง ความผิดต่อพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์*.
คดีหมายเลขดำที่ อ.3043/2551, คดีหมายเลขแดงที่ อ. 2068/2552.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2545). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ศูนย์ข่าวเดลินิวส์ภาคใต้ตอนล่าง. (2558). *ปิดคดีประวัติศาสตร์ค้ามนุษย์ “โรฮิงจา”*
เข้าถึงได้จาก <http://www.dailynews.co.th/article/351531>
- สถานีตำรวจนครบาลคลองตัน. (2555, 30 มีนาคม). *เรื่อง รายงานการสอบสวนคดีอาญาที่*
183/2555. หนังสือสถานีตำรวจนครบาลคลองตัน ที่ 792/2555.

- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2549). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์. (2547). *หลักรัฐประศาสนศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สาลสถานติ.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2553). *แผนป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ พ.ศ. 2553*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2555). *แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555/2558*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2555). *ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2564*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2556). *นโยบายบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2556). *แผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2556*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2557). *นโยบายบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2557). *แผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2558). *นโยบายบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2558). *แผนปฏิบัติราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558*. ม.ป.ท.
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2559). *นโยบายบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559*. ม.ป.ท.
- สุนทร เกิดแก้ว. (2541). *การบริหารโครงการ: การติดตามควบคุมและประเมินผล* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2547). *การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนันต์ เกตุวงศ์. (2541). *หลักและเทคนิคของการวางแผน* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อมร รักษาสัตย์. (2524). *การพัฒนา นโยบาย* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: กรุงเทพการพิมพ์.

- อภิชาติ สุริบุญญา, พล.ต.ต. (2557, 8 กันยายน). ผู้บังคับการกองการต่างประเทศ/ หัวหน้าสำนักงาน
กลางตำรวจสากลประเทศไทย. สัมภาษณ์.
- อังกูร คล้ายคลัง, พล.ต.อ. (2558, 9 กันยายน). รองผู้บังคับการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการ
คุ้มครองผู้บริโภค. สัมภาษณ์.
- อุคร ขอมเจริญ, พล.ต.ต. (2558, 26 สิงหาคม). ผู้บังคับการตำรวจสันติบาล 2. สัมภาษณ์.
- อุทัย เลหาวิเชียร. (2544). *รัฐประศาสนศาสตร์: ศึกษาระวิชาและมิติต่าง (พิมพ์ครั้งที่ 8)*.
กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- Ackoff, R. L. (1970). *A concept of corporate planning*. New York: John Wiley & Sons.
- Barnard, I. C. (1938). *The functions of the executive*. Cambridge, Mass: Harvard University
Press.
- Cheema, G. S., & Rondinelli, D. A. (1983). *Decentralization and development: Policy
implementation in developing*. Tennessee: State University Press.
- David, F. R. (1991). *Concepts of strategic management*(3rd ed.). Singapore: MacMillan
Publishing Company.
- Dror, Y. (1968). *Public policymaking reexamined*. Scranton: Penn Chandler.
- Dye, T. R. (1984). *Understanding public policy*. Englewood Cliffs: Prentice Hall.
- Edgar, N. G. (1972). *A History of public administration: From earliest times to the
eleventh century*. Michigan: University of Michigan.
- Gannon, M. J. (1977). *Management: An organizational perspective*. Boston: Little, Brown
and company.
- Gatewood, R., D., Taylor, R., & Ferrell, O. C. (1995). *Management: Comprehension
analysis, and application*. New Jersey: Richard D. Irwin.
- Gladden, E. N. (1972). *A history of public administration*. Frank: Taylor & Francis Group.
- Gerth, H. H., & Wright, M. C. (1946). *From Max Weber: Essay in sociology*. New York:
Oxford University press.
- Gordon, J. R. (1990). *Management and organizational behavior*. Needham Heights
Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Gulick, L. & Urwick, L. (1937). *Paper on science of administration*. New York: Institute of
Public Administration.
- Holt, D. H. (1993). *Management: Principles and practices* (3rd ed.). Englewood Cliff.

- New Jersey: Prentice-Hall.
- Hughes, G. (2001). *Crime prevention in MeLaughlin, Eugene and John Muncie. The Sage Dictionary of Criminology*. London: Sage.
- John, M. P., & Frank, P. S. (1960). *Administrative organization*. Englewood-Cliffs, N. J.: Prentice-Hall.
- Joutsen, M. (2002). *International cooperation against transnational organized crime*. n.p.
- Kjare, A. M. (2006). *Governance*. MA: Polity.
- Marine, F. J. (1999). *The threats post by transnational crimes and organized crime groups*. n.p. Resource material series no 54, Fuchu, UNAFEI.
- Mazmanian, D. A., & Sabatier, P. A. (1989). *Implementation and public policy: With a new postscript*, MD: Univirsity Press of America.
- Mintzberg, H., & Quinn, J. B. (1996). *The pstrategic process concepts, contexts, cases*. (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall International.
- Mueller, G.O. (2000). Transnational crime-definitions and concepts
Transnational Organized Crime 4 (3-4), 13-21.
- Nigro, F. A., & Nigro, L. G (1977). *Modern public administration* (4th ed.). New York: Harper & Row.
- Ohr, B. G. (2001). *Effective methods to combat transnational organized crime in criminal justice processes*, n.p.
- Peters, T. J., & Waterman, R.H. (1982). *In search of excellence*. New York: Gardners Books.
- Randolph, A., & Posner, B. Z. (1988). *Effective project planning and management: Getting the job done*. Englewood Cliffs New Jersey: Prentice-Hall.
- Robbins, S. P. (1990). *Organization theory: Structure designs and applications* (3rd ed.). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Robbins, S. P. & Coulter M. (1996). *Management* (4th ed.). New Jersey: Prentice-Hall.
- Scott, B. W. (1965). *Long-range planning in American industry*. New York: The American Management Association.
- Sheldrake, J. (1996). *Management theory from Terrorism to Japanization*. Moston MA.: International Thompson Business.
- Simon, H. A. (1997). *Administration behavior: A study of decision making process in*

- Administration* (2nd ed.). New York: The Free Press.
- Singh, S. P. (2002). *Transnational organized crime: The Indian perspective*. n.p.
- Tanapongpruch, S. (2002). *Transnational organized crime in Thailand*. n.p.
- Tijhuis, A.J.G., (2006). *Transnational crime and the interface between legal and illegal actors the case of the illicit art and antiquities trade.*, Doctoral Thesis, Faculties der Rechtsgeleerdheid, Leiden University.
- United Nations (1995, 23 November) *Convention against Transnational Organized Crime*.
New York: United Nations.
- United Nations. (2000, 15 November). *Convention against Transnational Organized Crime*.
New York: United Nations.
- William, B. B. ,& Dennis J. M. (1980). *Organization theory and management: macro approach*. New York: John wiley and Sons.
- Willoughby, W. F. (1927). *Principles of public administration: With special reverence to the national and state governments of the United States*. Baltimore: Johns Hopkins Press.
- 9-11-attacks. (2001). Retrieved from <http://www.history.com/topics/9-11-attacks>, 2001

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร

แบบที่ 1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

หมายเลขแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อและนามสกุล.....
2. ยศ.....
3. ตำแหน่ง.....
4. เคยดำรงตำแหน่งหรือทำงานเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติเมื่อใด ตั้งแต่ ถึง.....
5. กรุณาอธิบายลักษณะของงานที่ท่านทำในด้านนี้
-
-
-
-
-
-

ส่วนที่ 2 การกำหนดหน่วยงานและการจัดการโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

คำถาม	คำตอบ
1. หน่วยงานนี้มีขึ้นเพื่ออะไร	
2. หน่วยงานนี้มีชื่ออะไร	
3. เป็นหน่วยงานที่มีมานานแล้ว หรือเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นใหม่	
4. มีการจัดรูปแบบโครงสร้างอย่างไร	
5. มีอำนาจ หน้าที่ความรับผิดชอบ อย่างไร	
6. เป็นหน่วยงานที่มีทุกระดับตั้งแต่ระดับงานนโยบายกำกับงาน ตามนโยบายและระดับปฏิบัติงาน หรือไม่ อย่างไร	
7. การแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบระหว่างหน่วยงานทั้งแนวดิ่งและแนวนอน มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร	
8. กำลังพล ทั้งด้านจำนวนและคุณสมบัติมีความเหมาะสมเพียงใด	
9. อุปกรณ์การที่ใช้ในปฏิบัติงานรวมทั้งระบบข้อมูลข่าวสาร ทันสมัยเหมาะสมและเพียงพอหรือไม่ อย่างไร	

คำถาม	คำตอบ
<p>10. งบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานเพียงพอหรือไม่ และพร้อมที่จะสนับสนุนอย่างทันเวลาหรือไม่ อย่างไร</p>	
<p>11. ในอดีต หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายสามารถปฏิบัติงานอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพเพียงไร</p>	
<p>12. โดยสรุป ท่านเห็นว่าเพื่อสามารถกำจัดหรือลดระดับอาชญากรรมข้ามชาติให้ได้ผล ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรมีการแก้ไขปรับปรุงอะไรบ้าง หรือไม่ อย่างไร</p>	

ส่วนที่ 3 เกี่ยวกับนโยบายเรื่องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจ

คำถาม	คำตอบ
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีหรือไม่มีนโยบายป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ	
2. ถ้ามี เนื้อหาของนโยบายมีอยู่อย่างไร	
3. ถ้ามี มีตั้งแต่เมื่อไหร่	
4. ถ้ามี ใครเป็นผู้กำหนด	
5. ตั้งแต่กำหนดนโยบายด้านนี้ครั้งแรกแล้ว มีการปรับปรุงแก้ไขอย่างไรหรือไม่	
6. ความเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมของนโยบาย	
7. เมื่อมีนโยบายแล้ว การเปลี่ยนแปลงนโยบายลงไปสู่การปฏิบัติทำอย่างไร กรุณาอธิบายให้รายละเอียด (เช่น มีการวางแผน มีการออกคำสั่งหรือระเบียบ ฯลฯ)	

คำถาม	คำตอบ
<p>8. ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบคือผู้ใดบ้าง และผู้รับผิดชอบมีความรู้ความสามารถในเรื่องการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ มากน้อยเพียงไร</p>	
<p>9. ท่านเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงนโยบายลงสู่การปฏิบัติทำได้มากน้อยเพียงไร</p>	
<p>10. นโยบายที่มีอยู่สามารถทำให้หน่วยที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติมีการปฏิบัติงานได้ดีมากน้อยเพียงไร</p>	
<p>11. ท่านมีความเห็นอย่างไร ในส่วนที่เกี่ยวกับการแปลงนโยบายลงสู่การปฏิบัติ ว่าดีมากน้อยเพียงไร มีจุดอ่อนจุดแข็งที่ไหน และมีอะไรที่ควรแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น อย่างไร</p>	

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์สำหรับเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน

แบบที่ 2 แบบสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน

หมายเลขแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อและนามสกุล.....
 2. ยศ
 3. ตำแหน่ง
 4. หน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับอาชญากรรมข้ามชาติ
 5. ผลงานในด้านนี้
-
-
-
-
-
-
-

ส่วนที่ 2 เรื่องความเหมาะสมในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของหน่วยงานของท่าน

คำถาม	คำตอบ
1. ท่านได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกันการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติเมื่อใด มีอำนาจหน้าที่อย่างไรบ้าง	
2. ท่านปฏิบัติหน้าที่อยู่ในหน่วยงาน	
2.1 ชื่อ	
2.2 มีฐานะเป็น(กรม กอง แผนก)	
2.3 มีอำนาจหน้าที่อย่างไร	
2.4 มีสถานภาพกำลังพลทำไร	
2.5 เหมาะสมและเพียงพอที่จะปฏิบัติงานทางด้านนี้หรือไม่	

คำถาม	คำตอบ
3. ลักษณะการปฏิบัติงานของท่านเป็นอย่างไร	
3.1 ท่านเคยมีประสบการณ์ในการจับกุมหรือปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติหรือไม่อย่างไร	
3.2 ถ้าเคย กรุณาเล่าประสบการณ์ให้ฟัง (ถ้ามีหลายครั้ง กรุณาเล่าเหตุการณ์แต่ละครั้ง)	
4. ปัญหาที่ท่านพบในการปฏิบัติงานมีอะไรบ้าง	
5. ปัจจุบันนโยบายและ/หรือคำสั่งของหน่วยงานเหนือของท่านมีอยู่หรือไม่อย่างไร	
6. เมื่อหน่วยงานของท่านปฏิบัติงานจนสำเร็จหรือล้มเหลว ผู้บังคับบัญชาหรือหน่วยงานเหนือของท่านมีการสั่งการหรือนำอย่างไรหรือไม่	
7. ควรมีการแก้ไขปรับปรุงหน่วยงานหรือวิธีปฏิบัติงานด้านป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติในหน่วยงานที่ท่านสังกัดอยู่หรือไม่อย่างไร	

ส่วนที่ 3 เรื่องความเหมาะสมของอุปกรณ์สนับสนุนการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่ท่านได้รับ

คำถาม	คำตอบ
1. สถานภาพกำลังพลของหน่วยงานมีลักษณะอย่างไร	
2. สถานภาพกำลังพลมีความเหมาะสมกับภารกิจหรือไม่	
3. ยุทธวิธีที่ใช้มีความเหมาะสมในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติหรือไม่	
4. มีปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างไร หรือไม่	
5. งบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของท่านมีเพียงพอและทันเวลาหรือไม่	
6. ควรมีการแก้ไขปรับปรุง ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ หรือไม่ อย่างไร	

ส่วนที่ 4 เรื่องความเหมาะสมในเรื่องงบประมาณของหน่วยงานป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติที่หน่วยงานของท่านได้รับ

คำถาม	คำตอบ
1. มีเครื่องมือ อุปกรณ์ วัสดุเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย มีศักยภาพ เหมาะสมกับการกิจหรือไม่อย่างไร	
2. ท่านคิดว่าควรมีอุปกรณ์ วัสดุเทคโนโลยีเพิ่มเติมเพื่อเสริมประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติหรือไม่	
3. เครื่องมือหรืออุปกรณ์ วัสดุเทคโนโลยีอะไรที่หน่วยงานของท่านมีอยู่แล้วไม่ได้ใช้ หรือท่านคิดว่าไม่มีประโยชน์หรือมีประโยชน์น้อยในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติหรือไม่	
4. มีค่าตอบแทน เบี้ยเลี้ยง ที่เหมาะสมในการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการทำงานที่เหมาะสมหรือไม่เพียงใด	
5. งบประมาณสนับสนุนการปฏิบัติงานของท่านมีเพียงพอและทันเวลาหรือไม่	
6. อุปกรณ์สนับสนุนอื่นๆที่ท่านต้องการ ได้แก่	

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์



สง.รอง อนุบ.ก. 200
วันที่ ๖๐๖๙
วันที่ ก.ค. 2557
เวลา ๖๕.๕๐ ข

ที่ ศธ.๖๖๒๕.๒/๑๐๓๖๗

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี ๒๐๑๓๑

๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ขอข้อมูลและสัมภาษณ์

เรียน ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลาง

ด้วยวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ และได้กำหนดให้นิสิตจัดทำดุษฎีนิพนธ์ โดยที่ พ.ต.ท.สุวิทย์ แสงวงมงคล นิสิตหลักสูตรดังกล่าว ได้จัดทำดุษฎีนิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการบริหารงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ" อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนในภูมิภาคนี้

ดังนั้นวิทยาลัยฯ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ พ.ต.ท.สุวิทย์ แสงวงมงคล เข้าขอข้อมูลและสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อนำมาประกอบในการจัดทำดุษฎีนิพนธ์ตามหัวข้อเรื่องข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ดังกล่าว จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พัชนี ธารเสนา)

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยบูรพา

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

โทรศัพท์. ๐-๓๘๗๔-๕๘๕๑-๒ ต่อ ๒๐๓

โทรสาร. ๐-๓๘๗๔-๕๘๕๑-๒ ต่อ ๑๒๐

ผู้ประสานงาน : นางสาวดวงพร รุ่งเรืองศรี